

FORTIDEN I TRONDHEIM BYGRUNN:
FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

MEDDELELSER NR. 9

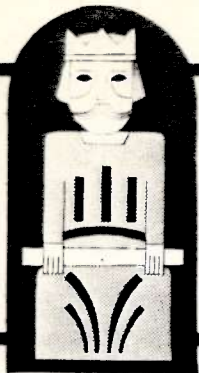

LENA FLODIN

STRATIGRAFISK ANALYSE

DELfelt FH OG FL

FORTIDEN I TRONDHEIM BYGRUNN:
FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

MEDDELELSER NR. 9

*Eksempel som viser kontekst for de hillede etter
kastning.*

LENA FLODIN

STRATIGRAFISK ANALYSE

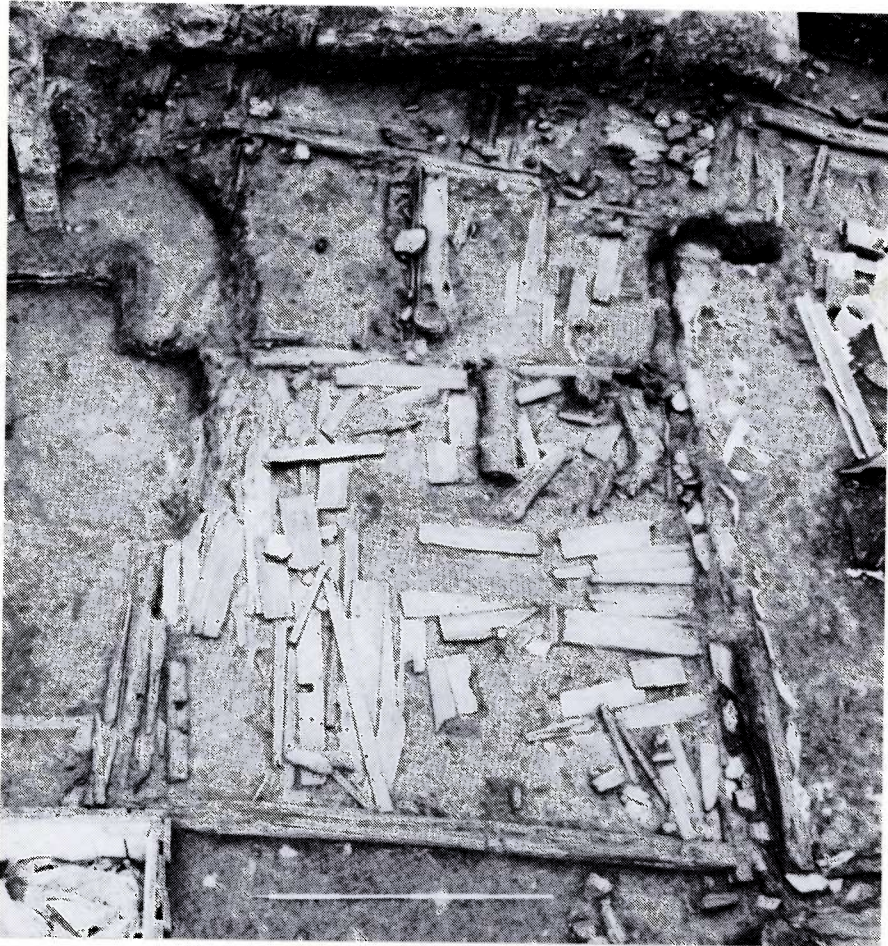
DELFELT FH OG FL

Parten funde billeder

til Meddelelse nr. 9

FORTIDEN I TRONDHEIM BYGRUNN: FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

Et prosjekt i samarbeid mellom Riksantikvaren, UNIT/ Historisk Institutt og Trondheim kommune.

ISBN 82-90652-08-9

100 eks.

Forsiden: Delfelt FL 1975. Bildet viser bearbeidet treverk, bl.a. møbeldetaljer (K 31, K 37) i bygning K12-K14, fase 3-4 (ca. 1075-1125). Fra vest.

Publisert av: Riksantikvaren,
Utgravningskontoret for Trondheim,
Kongens gt. 85,
N-7000 TRONDHEIM

Skrifter i serien Meddelelser kan bestilles ved henvendelse til kontoret. Pris Meddelelse nr. 9, n.kr. 50,-

MEDDELELSER NR 9

fra prosjektet

FORTIDEN I TRONDHEIM BYGRUNN:
FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

Lena Flodin

STRATIGRAFISK ANALYSE:

DELFELT FH OG FL

M E D D E L E L S E R   N R   9

fra prosjektet

FORTIDEN I TRONDHEIM BYGRUNN:

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

Lena Flodin

STRATIGRAFISK ANALYSE:

DELFELT FH OG FL

Riksantikvaren, Utgravningskontoret for Trondheim

Trondheim 1986

FORTIDEN I TRONDHEIM BYGRUNN: FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

Et prosjekt i samarbeid mellom Riksantikvaren, UNIT/
Historisk Institutt og Trondheim kommune.

ISBN 82-90652-08-9

100 eks.

Forsiden: Delfelt FL 1975. Bildet viser bearbeidet treverk, bl.a. møbeldetaljer (K31, K37) i bygning K12-K14, fase 3-4 (ca. 1075-1125). Fra vest.

Publisert av: Riksantikvaren,
Utgravningskontoret for Trondheim,
Kongens gt. 85,
N-7000 TRONDHEIM

Skrifter i serien Meddelelser kan bestilles ved henvendelse til kontoret. Pris Meddelelse nr.9, n.kr 50,-.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

FORORD.....	s. 5
FÄLT FH.....	s. 11
INLEDNING - KORT HISTORIK.....	s. 13
INTRODUKTION TILL DEN STRATIGRAFISKA ANALYSEN OCH KÄLLKRITISKA ASPEKTER.....	s. 15
Allmän beskrivning och karaktäristik av bebyggelseutvecklingen på fältet.....	s. 17
Bunntopografin.....	s. 19
Förklaringar till symboler.....	s. 21
FAS 1.....	s. 23
FAS 2.....	s. 33
FAS 3.....	s. 42
FAS 4.....	s. 48
FAS 5.....	s. 60
FAS 6.....	s. 65
FAS 7.....	s. 70
FAS 8.....	s. 80
FAS 9.....	s. 88
FAS 10.....	s. 97
FAS 11.....	s. 101
FAS 12.....	s. 107
FAS 13.....	s. 113
LAGLISTOR.....	s. 117
FÄLT FL.....	s. 125
INLEDNING - KORT HISTORIK.....	s. 127
INTRODUKTION TILL DEN STRATIGRAFISKA ANALYSEN OCH KÄLLKRITISKA ASPEKTER.....	s. 129
Allmän beskrivning och karaktäristik av bebyggelseutvecklingen på fältet.....	s. 132
Bunntopografin.....	s. 134
FAS 1.....	s. 137
FAS 2.....	s. 145
FAS 3.....	s. 152
FAS 4.....	s. 157
FAS 5.....	s. 165
FAS 6.....	s. 170
FAS 7.....	s. 176
FAS 8.....	s. 182
FAS 9.....	s. 187
FAS 10.....	s. 191
FAS 11.....	s. 197

forts.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING: (forts.)

FAS 12.....s.201
LAGLISTOR.....s.209
Anmärkningar.....s.215

FORORD

Den stratigrafiske analysen - målsetting.

Den foreliggende rapporten er en av i alt 7 delrapporter der det blir redegjort for resultatene av den stratigrafiske analysen av kulturlagene på Folkebibliotekstomten.

Målsettingen med den stratigrafiske analysen har vært å danne et grunnlag for

- a) å kunne sammenstille samtidig eksisterende konstruksjoner og anlegg fremgravd og dokumentert på de enkelte delfeltene,
- b) å kunne inndeles bebyggelsen i et antall faser (bebyggelses-sjikt som omfatter eksisterende bebyggelse innenfor et kortere eller lengre tidsrom), på en slik måte at fasene enkeltvis og samlet reflekterer signifikante trekk i bebyggelsens struktur under en gitt periode samt endringer i denne strukturen over tid.

Stratigrafirapportene - innhold og oppbygning.

Stratigrafirapporten er oppdelt i 7 delrapporter som hver inneholder en standardisert redegjørelse for den stratigrafiske analysen utført på de enkelte delfeltene (feltets inndeling: se nedenfor). Deretter vil følge en sammenfattende rapport som vil gjøre rede for den stratigrafiske sammenkjøringen av delfeltene, faseinndelingen og en generell beskrivelse av den samlede bebyggelsesutviklingen på Folkebiblioteksfeltet. I en egen rapport vil det bli redegjort for et første dateringsforsøk av bebyggelsesfasene.

Delrapportene er utformet med henblikk på å formidle

- a) basale stratigrafiske data (lagrelasjoner), samt forhold av ytre karakter som kan ha påvirket dokumentasjonen og tolkningen av kulturlagtilveksten i området,
- b) beskrivelser av de ulike konstruksjons- og anleggstypene og deres stratigrafiske tolkningsgrunnlag,

- c) anskueliggjøre og gi muligheten til kontroll av den stratigrafiske analysen og anleggsbeskrivelsene gjennom minimatriser og faseplaner,
- d) gi en generell innføring i bebyggelsesutviklingen på delfelt-nivå.

Hovedformålet med å utgi stratigrafirapportene er for det første at de samlet skal fungere som et funksjonelt hjelpemiddel, en håndbok for forskere som i fremtiden ønsker å benytte seg av det arkeologiske materialet fra Folkebibliotekstomten, for det andre at de skal fungere som et henvisningsgrunnlag for den type grunn-data som det ikke er nødvendig å belaste prosjektets syntesedannende sluttpublikasjon med.

I hver enkelt delrapport vil det bli redegjort for hvordan den stratigrafiske analysen er utført i praksis. Variasjoner m.h.t. utgravningsteknikk, dokumentasjonsnivå og bevaringsforhold har gjort det nødvendig med en viss individuell tilpasning til de generelle prinsippene for den stratigrafiske analysen. Disse vil det bli redegjort for samlet i faserapporten.

Endel av rapportene er utformet før prosjektet var startet og hadde lagt faste retningslinjer for anvendt metodikk og rapportutformning. Disse rapportene har det, i større eller mindre grad, vært nødvendig å redigere for at de skal få et så enhetlig pre som mulig og dermed oppfylle deres tiltenkte funksjon på best mulig måte. Allikevel vil noen rapporter ha en noe avvikende detalj-utformning. Endelig skal det opplyses at rapportene vil bli utgitt på det språk de opprinnelig er skrevet. Forfatterne står ansvarlige for delrapportenes innhold og språklige utformning.

Feltinndeling.

Gjennom undersøkelsesperioden (1973-85) har feltgrensene på Folkebibliotekstomten vært gjenstand for mange justeringer: Feltet er utvidet og nye delfelt er tatt opp, samtidig som andre er slått sammen eller delt. Slike justeringer har skyldtes praktiske og tolkningsmessige forhold: Den vanligste årsaken til forskyvninger i delfeltenes feltgrenser har vært at man i mest mulig grad har villet ta hensyn til en samlet utgravning og dokumentasjon av

ulike anlegg. Hus, passasjer o.l. som har krysset delfeltgrenser har ofte vært årsak til at en del av et mindre felt er fraskilt og lagt til nabofeltet. Men store gjennomgående konstruksjoner, slik som f.eks. Krabugatas trebrolagte forløper, er utgravd og dokumentert på flere ulike delfelt. Dette har skapt både fordeler og ulemper i det senere sammenkjørings- og faseinndelingsarbeidet (mer om dette i faserapporten).

Da undersøkelsene startet i 1973, ble det bestemt å dele undersøkelsesområdet (UO) i mindre delfelt som fikk betegnelsen FA, FB, FC, osv. I perioden 1973-76 ble dette kjernefeltet utgravd i to etapper. Det besto da av delfeltene FA, FB, FC, FD (FB og FC kom senere til å inngå i FA, mens FD utgikk som eget delfelt), FE, FF, FH, FK og FL. På grunn av endringer i byggeplanene ble feltet senere utvidet i flere omganger: I 1978 ble UO utvidet mot nord med delfeltene FM, FP, FR og FS, samt mot vest med delfeltene FT og FU. I 1979 ble feltet utvidet mot øst med delfeltene FX, FZ, FY og FO, samt mot syd med delfelt FW. I 1981 ble en gjenstående del i nord undersøkt sammen med en mindre utvidelse mot nordvest (FG-øst og FG-vest). I 1984 ble feltet ytterligere utvidet mot syd med delfeltene FJ og FN. UO fikk da kontakt med Olavskirkens kirkegård i nord.

Delstratigrafirapportene vil omfatte redegjørelsen for 2-3 delfelt som stratigrafisk og tolkningsmessig har nære tilknytningspunkter.

Axel Christophersen
Prosjektleder

Summary.

This report is one of in all 7 fascicules which describe the stratigraphic analysis of the occupation deposits on Folkebibliotekstomten in Trondheim, excavated between 1973 and 1985.

Because of the size of the site it was originally divided into a number of smaller areas. Many of these have, for various reasons, during the course of the excavation moved their boundaries. Similarly the repeated expansion of the site has resulted in a series of new areas being added, in all the site was divided into

22 areas. The stratigraphy reports will follow these divisions.

Each fascicule will consist of 2-3 areas which, on the basis of stratigraphy and interpretation, are closely connected.

The aim of this stratigraphic analysis is to form a basis for 1) correlating all the features excavated and documented on the individual sites, and 2) dividing the buildings into a number of building levels which together reflect significant traits in the settlement development.

The reports contain an account of the results of the stratigraphic analysis, descriptions of the different types of buildings and constructions together with a general overview of the settlement development on each site.

The stratigraphy reports are intended to function as an aid to future researchers who wish to use the archaeological material from Folkebibliotekstomten.

The stratigraphy reports will be followed by a report describing the phasing and settlement development of the site as a whole.

Translation: Ian Reed.

Folkebibliotekstomten

Oversikt over delfelt

 Etterreformatorskjeller

1:500

10m

FIG. 1

F Ä L T F H

INLEDNING - KORT HISTORIK.

Fält FH (fig.1) undersöktes i tidsperioderna 30.05.74 - 03.07.74, 20.05.75 - 13.09.75 och 10.05.76 - 31.07.76, dvs. totalt i ca 7,5 månader. I 1974 leddes undersökningen av Sue Leppard, i 1975 av Tom Chilton och David Critchley, samt i 1976 av Tom Chilton. En första bearbetning av materialet utfördes under förprojektet i 1984 av Tom Chilton. Den bearbetningen hann ej slutföras under då tillräddig tid, samt var ej anpassad till senare fastslagna ramar, vilket medfört att det hela har bearbetats på nytt i 1986 av undertecknad. Det visade sig också leda till en hel del justeringar, av det första utkastet, samt har nyanserat vissa tolkningar på FL-fältet.

Fält FH hade fasta gränser i syd och i öst, en följd av där förekommande moderna störningar helt ned till den sterila grunden, en rörledning i syd och en källare i öst. I syd utgjorde rute L 12 (se fig.2) först en del av fält FE, för att senare, fr.o.m. juni 1974 utgöra en del av fält FH. Därefter var gränsen mot FE förhållandevis stabil, främst då den kom att sammanfalla med "stråtet" i väst, vilket har ungefär samma utsträckning helt upp i modern tid. Även till fält FF följde gränsen ungefär "stråtet". I norra delen av det som var planerat att omfatta fält FH ruter K 13/14 och L 13/14, förekom en stor källare nästan helt ned till den sterila grunden, något som förminskade fält FH avsevärt. Denna källare kom så att utgöra gränsen till fält FL, utom i NÖ hörnet av rute L 13 där det var kontinuitet mellan fälten. Visserligen gick det ett Ö-V passageområde här, något som till viss del försvårat tolkningarna, samtidigt som det varit en hjälp i sammankopplingen av fält FH och fält FL.

Slutligen utvidgades fält FH i samband med undersökningen av de äldsta faserna till att även omfatta delar av rutor L 14/ L 15 och K 14/K 15 i fält FL.

INTRODUKTION TILL DEN STRATIGRAFISKA ANALYSEN OCH KÄLLKRITISKA ASPEKTER.

För detta fält har i huvudsak utförts en teknisk stratigrafisk analys. Bearbetningen bygger på dokumentationsmaterial i form av dagboksnotater/-skisser, planritningar i huvudsak i 1:20, ritningar av den östra profilväggen, samt fotografier. Här kan noteras att lagkort ej hade kommit till användning vid denna tidpunkt, samt att all dokumentation är på engelska. Dagboksnotaternas kvalitet och användbarhet varierar. I 1974 är de ganska vaga i sina relationer mellan jordlag och konstruktioner. I 1975 och 1976 saknas översikts-skisser, precisering av de olika jordlagrens utsträckning, för få tolkningsförslag i fältsituationen, samt ibland alltför detaljerat för att kunna ge ett helhetsintryck.

Fynden har ej bearbetats i denna del av analysen utan presenteras separat vid senare tillfällen. Här kan dock nämnas att sex mynt återfanns av vilka 4 har bestämts.

Där så ej annat nämns rör det sig om FH-nummer i den fortlöpande texten, samt på skisser.

De symboler som använts på matrixen respektive konstruktionsritningarna finns förklarade i bil.1, s.21. I den fortlöpande texten betecknar K, konstruktion.

Vidare beskrivs situationen alltid från norr till syd, respektive öst-väst, där ej annat nämns, samt då flera konstruktioner har tolkats som en enhet, används det lägsta numret, efter en första total benämning. I uppräknningen av jordlag i respektive fas så står A för avfallslag, B för brukslag, D för destruktionslag och K för konstruktionslag. Läsningen av fasbeskrivningen förutsätter vidare en parallell studie av 1:50-skisserna.

Faserna är att betrakta som konstgjorda tidsenheter, som i princip omfattar en period från det att en byggnad anläggs till det att den förstörs, samt vilka försöker beskriva användningen av och bebyggelseutvecklingen i det undersökta området. Och jordlagren måste i flera tillfällen betraktas som tillhörande två på varandra följande faser, då de oftast börjat bildas när en konstruktion uppförs, och sedan fortsätter fram till nästa bebyggelsefas.

Den generellt sparsamma mängden konstruktioner, samt avsaknaden av klart fasåtskiljande fenomen i form av ex. brandlag, orsakade tolkningsproblem såväl i fält som under efterarbetet. Och det "olyckliga" sammanfallandet av FH's fältgränser med

"stratet" i väst, moderna störningar i syd och öst och nästan hela norra delen av fältet, samt i tillägg ett passageområde i norr har medfört vissa problem med att tolka konstruktioner och situationer utifrån intilliggande fält.

I fältet förekom många stolpar/stolphål vilka först identifierats på vad som får antas ligga under deras anläggningsnivå. I tillägg saknades ofta möjligheten att relatera dessa stolpar/stolphål till varandra och till annat träverk. Detta har orsakat problem med att stratifiera denna kategori och följdaktligen bör de sammanhang de satts i tas med visst förbehåll och betraktas som möjliga tolkningar.

Generellt kan sägas om detta område att det liksom på fält FL verkar som om man företagit ganska rejäla upprensningar efter bränder innan nya konstruktioner uppförts.

Fältet tillhör vidare de fält som undersöktes helt ned till den sterila grunden.

Bevaringsförhållandena för organiskt material var generellt sett goda i 1975 och 1976 års undersökningar, medan de övre skikten vilka huvudsakligen undersöktes i 1974 var sämre.

Noteras bör att alla fynd som framkom i samband med avlägsnandet av en profilbänk mellan rutor K 12/13 och L 12/13 i 1974, helt ned till nivå med FL K70, benämns FH1.

Fält FH "övertog" en del lagnummer från fält FE i samband med att fält FH utvidgades. Dessa lagnummer fortsätts att användas i fält FH intill lagren avlägsnats - i några tillfällen erhöles i tillägg FH-nummer. Följande FE-nummer överförs till FH: 14-16, 27-49, 61, 65-68. Av dessa kunde 31, 45, 46 och 66 ej identifieras och har följdaktligen ej kunnat stratifieras.

En stor mängd regn har fallit under undersökningen och bitvis försvårat fältarbetet, särskilt i samband med de övre skikten i rute L 12.

Allmän beskrivning och karaktäristik av bebyggelseutvecklingen på fältet.

I jämförelse med många fält på Folkebibliotekstomten, särskilt de väster om "strøtet", så förekom det generellt färre och mer spridda konstruktioner på fält FH. Men därmed inte sagt att ett så pass centralt liggande område stått outnyttjat. Det bör snarare indikera att funktionen varierat mellan den västra respektive östra sidan av "strøtet". Detta understryks av att det förekommer en ganska jämn lagtillväxt och bebyggelseutveckling på fält FH. Och helt från att de äldsta kulturlagren avsätts/påförs struktureras området i parceller utifrån vad vi kan bedöma av förekomsten av rader av pålar och grøfter. Gränser och strukturer som på det stora hela bibehålls upp genom faserna.

Gränserna mellan egendomarna går i princip i Ö-V riktning, och med en ungefärlig bredd av ca 5 m, utom i norra delen av fältet där den fr.o.m. fas 3 har en vridning mot øst. I denna del har den anpassat sig efter rådande topografiska förhållanden, omöjliga att fastslå i detta sammanhang. Mot øst vet vi ej hur långt egendomarna sträckt sig p.g.a. moderna störningar i øst.

Området verkar till en början ha utnyttjats för en än så länge ej fastslagen aktivitet, vilken krävt ett torrt underlag och för detta ändamål har området tillrättalagts.

Den äldsta bebyggelsen, K6, koncentrerar sig till fältets södra halva och bör ha utnyttjats som bostad, främst utifrån att den innehöll resterna av en eldstad. Generellt så saknas spår av eldstäder i byggnaderna upp genom de yngre faserna, något som understryker antagandet att detta område närmast "strøtet" huvudsakligen fyllt andra funktioner än att hysa bostäder. Efter att K6 gått ur funktion verkar det södra området återigen få hysa en aktivitet som kräver ett gott dränerat underlag. Även här är det ännu ej fastslaget vilken typ av aktivitet. Ungefär samtidigt uppförs det stora byggnadskomplexet i fält FL, FL K12-14, vars sydligaste del sträcker sig in på fält FH. På detsamma tidspunktet börjar också passageområdena erhålla trøbroläggningar.

Därefter följer några faser med osäkra bebyggelse spår, faktiskt helt upp i fas 7 då större delen av fältet täcks av konstruktioner, något det gör upp i modern tid då aktiviteten verkar minska. Här spelar dock det faktum in att troligen en del konstruktioner avlägsnats i samband med maskinavschaktningen.

Nästan alla byggnader är timrade.

Slutligen bör nämnas att det förekom en hel del hantverksavfall, huvudsakligen ben/horn och läder, av vilket en del kan vara avsatt men en stor del säkert är dumpat i området.

På fältet framkom även en hel del fint bearbetade föremål, särskilt i trä.

Bunntopografin, fig.3.

Den sterila grunden bestod av beigefärgad sand och grus, och hade i södra delen av fältet ett fall från öst till väst på ca 0,03 m per längdmeter. I norra delen av fältet, delvis delar av fält FL, hade den ett fall på ca 0,09 m per längdmeter från N/NÖ till S. Toppnivåen för den sterila grunden låg på 6,29-6,59 m.ö.h.

FH tillhörde sålunda ett av de fält som undersöktes helt ned till steril nivå.

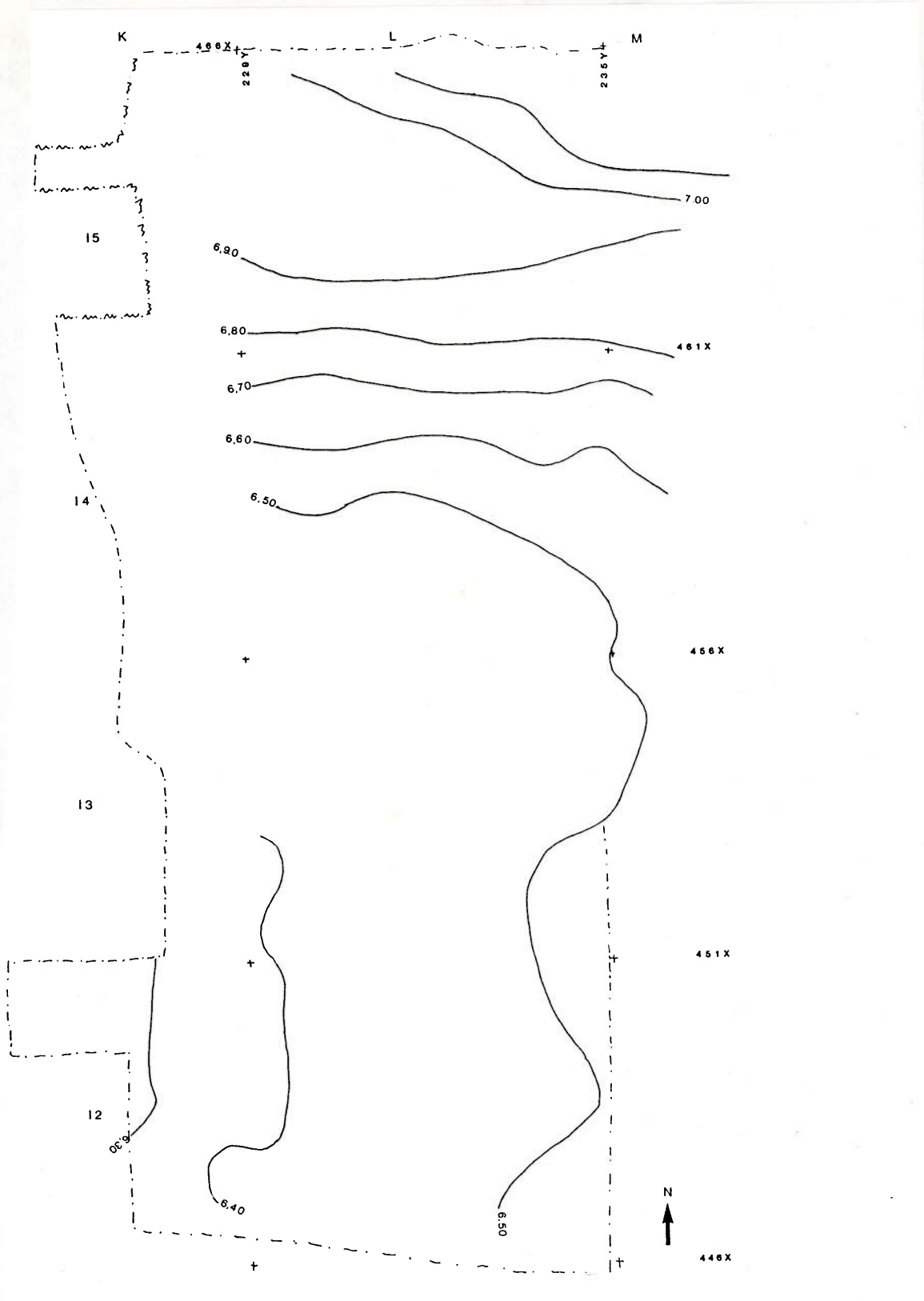
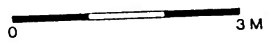

FIG.3

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FH
BUNNTOPOGRAFI

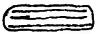

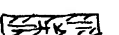
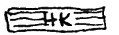

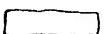
SKALA 1/100

Förklaringar till symboler.

Matrix

- konstruktion
- lag
- gröft/nedgrävning
- stolpe/stolphål, påle/pålhål
- sten/stenkonzentration

Skisser

- profil
- laggräns
- dold del av konstruktion
- grop/nedgrävning
- träverk/-planka
- bränt träverk
- rundtimmer
- halvklyving, rund sida upp
- halvklyving, flat sida upp
- stolpe
- påle
- stolphål
- sten
- lera
- brandlag
- sandlag
- ofyllda symboler motsvarar konstruktion som fortsätter genom en eller flera faser

FAS 1.Generell karaktäristik.

Denna fas har på stratigrafiskt underlag uppdelats i två nivåer, vilka bör ses i nära sammanhang med varandra, då de tidsmässigt troligen ej skiljer sig nämnvärt.

Nivå 1, fig.5.

Denna nivå omfattar vad som antagits utgöra de äldsta spåren av mänsklig aktivitet i området. Fasen omfattar en pålerad, en grop, några stolphål och nedgrävningar. Ej möjligt att klargöra om påleraden K2 kan påvisa någon äldre gränsdragning i området, eller om den indikerar någon annan funktion.

Gropen K1 är ganska stor och kan ej klart sättas in i något sammanhang. Den verkar vidare ha fyllts igen ganska snabbt.

Området tycks till största delen ha stått ganska öppet och ingen speciell aktivitet kunde spåras.

För beskrivning av norra delen av fältet, se FL, fas 1, s.137f.f.

Nivå 2, fig.6.

Det dominerande på denna nivå är den konstruktion som uppförts i Sö delen av fältet, K4. Antingen är det frågan om en terrassliknande struktur, eller betingat av behovet av att få till stånd ett väldränerat och avgränsat område för någon speciell aktivitet. I det förra fallet må det vid ett senare tillfälle ha planats ut.

För övrigt förekom en del stolphål, nedgrävningar och pålar, även de huvudsakligen koncentrerade till södra delen av fältet.

För beskrivning av norra delen av fältet, se FL, fas 1, s.137f.f.

Stratigrafisk beskrivning.Nivå 1, fig.4.

De äldsta jordlagren bestod av växtlag samt ett grushaltigt lag 894, 919=922, 921, 920 respektive 906. Växtlagren bestod

huvudsakligen av tunna, silt - och sandhaltiga jordlag, några innehållande torv eller lite träflis. Det är dock ej frågan om någon kraftig lagertillväxt.

Gruslagret har antagits utgöra en medveten fundamentering av det äldsta "stråtet" - steril som påförts.

Här bör även noteras att jordlag 948 vilken kallats steril, framkom direkt under en modern störning i FL, så dess övre skikt var en del uppblandat med yngre material.

Nivå 2, fig.4.

Över hela fältet utom i SÖ, det som omfattas av K4, förekom ett kraftigt och vidsträckt jordlag, 853=881. Ett lag som för övrigt fortsatte in på FL, där som 592. Lagret bestod av kompakt jord med mossa, sten och träflis.

Inom K4 förekom ett antaget påfört sand - och gruslag, 883=923. Gröfterna som inramade 883, var fyllda med sand och lera 918, 884 och 927, troligen för att förstärka pålinramningen av området.

Jordlagret 907 är nästan identiskt med 906 i fas 1, nivå 1, och de hade ungefär samma utsträckning. 907 innehöll dock mer jord. Kan utgöra en förstärkning av K3, och den större mängden jord i lagret kan vara en följd av en högre utnyttjandegrad.

För övrigt förekom över 853 en del spridda växtlag och sandlag, innehållande en del mängder träflis.

Jordlag i fas 1:

Nivå 1:

872=948	899	914	921	933
888	902	916	922=919	935 A
893	903	919=922	925	940
894	904	920	931	948=872
897	906 K			

Nivå 2:

823	853=881 B/K	870=854	884 K	907 K?
825	854=870	873	885 A	912
831	858	875	887	918 K
841	863	881=853	891	923=883 K
849	868	883=923 K	895	927 K
851				

Konstruktionsbeskrivning, fig.5,6.

K1 - grop, eventuellt för grus-/lertäkt - avfallsgrop. Bestod av en i horisontalplanet nästan rund grop, 900, fylld med diverse jordlag 888, 893, 897, 899, 902, 903, 925, 935, samt en plank 924. Gropen var ca 2,8 x 2,9 m i horisontalplanet, och ca 0,85 m djup. I botten var den ganska rund och flat, ca 1,7 x 1,9 m. Dess kanter var ojämna i horisontalplanet och skrånade mot botten, särskilt i öst.

Jordlag 935 i botten innehöll bl.a. en del träverk, kvistar, musselskal och lite ben. Detta överlagrades av det kraftiga sandlagret 925. På detta låg en plank, 924, i Ö-V riktning. En plank som för övrigt låg helt på linje med den yngre pålerekken 901 i K4.

Plankan överlagras av "dirty natural" med lite träflis, 903, i sin tur överlagrad av 902, torvaktigt material. Vidare lera, träflis, lite sten, 899, torv, jord, sten, träverk, 897 och 893. Överst kom 888, torvig jord med fläckar av lera, grus och sand, vilket i dagboken beskrivits som trolig fyllning i K1. Men utifrån en ritning av FH's östra profilvägg, sägs den vara fyllning i gröft K9, fas 2, vilken korsar K1. Det råder därför osäkerhet om 888's stratigrafiska och tolkningsmässiga tillhörighet. Lagrets utsträckning finns ej heller dokumenterat.

Gropen har antagits vara grävd som grus-/lertäkt och därefter använts för dumpning - dvs. avfallsgrop. Igenfyllningen antas ha skett raskt. En möjlig användning av gruset kan ha varit behovet att fundamentera det äldsta "stråtet", vilken sträcker sig genom västra delen av fältet, se K3. Samtidigt som man erhållit finkornig sand och lera för att fylla andra behov. Alternativt är gropen grävd som avfallsgrop. I tillägg kom strax intill dess östra kant ett stolphål, 941, som kan ha haft anknytning

(1976,49:6) FH i fas 1, nivå 1.
Äldsta "stråtet" K3. Bilden
visar även dess utsträckning i
fälten FE, FF och FK. Från syd.

(1976,32:2) FH/FL i fas 1, nivå 2/
fas 1. Nedgrävning för ugnskon-
struktion för metallproduktion,
FL K2.

till gropen. Detta stolphål är dock något osäkert stratigrafiskt, och kan i stället ha samband med K4 i fas 1, nivå 2.

K2 - pålerad, inhägnad? Bestod av en pålerad 950. Påleraden startar i NÖ rute L 13 och går mot SV. Nästan i söder av densamma rutan svänger den av i nästan 100° mot SÖ, för att "försvinna" ut ur fältet i övergången rutor L 13 och L 12. Pålarna stod på ett ganska jämnt avstånd från varandra, ca 0,3 m.

Pålarna kan utgöra resterna av en äldre gränsmarkering, men den går på tvärs med alla andra "linjer" i området, även de som antagits utgöra de äldsta i intilliggande områden. Därför utgör det mer sannolikt en avgränsning/inhägnad eller resterna av någon bestämd aktivitet.

K3 - gatu-/vägfundamentering. Bestod av ett kompakt gruslag, 906, och markerar vad som antas utgöra det äldsta "stråtet". Ett "stråte" som för övrigt återfinns i nästan samma sträckning i detta område helt upp i vår tid. Gruslagret fortsatte in på intilliggande fält FE, FF och FL, där som FE1228 respektive FF1317, FF1318 respektive FL843, FL854.

I FF kunde i tillägg under gruslagret identifieras ett par hjulspår, så ej här.

K4 - terrassering eller dränerat område för okänd aktivitet. Framkom i fältets SÖ del och skars i söder och öster av moderna störningar. Sträcker sig i nuvarande form över ett ca 6,0 x 3,75 m stort område. Området var uppfyllt med ett poröst grus - och sandlag innehållande lera och jord, 883-923, och avgränsades och stöttades i norr och i väst av en sand - och lerfylld gröft med pålar, 908 respektive 926 och 901. Gröften är ca 0,10-0,25 m bred och ca 0,05-0,25 m djup. Den var grundast i den Ö-V gående delen, men här är den dokumenterade toppnivåen något osäker.

Konstruktionen är ganska stabil och kan ha varit ganska hög. Dock troligen ej någon bärande konstruktion utifrån avsaknad av stödjande element i form av stolpar eller liknade. I tillfälle att ej stolphålen 890 och 941 ska knytas hit. 890 har stratigrafiskt placerats till fas 1, nivå 2, och 941 till fas 1, nivå 1.

Ca 4 m öster om västra gröften och parallellt med denna

förekom ytterligare en gröft i N-S riktning, 898. Den var ca 1 m lång och ganska grund, ca 0,06-0,08 m djup, samt ca 0,20 m bred. Den skars av södra profilväggen. Kanske resterna av avlägsnat träverk eller pålerad.

Den östra delen av den norra gröften/påleraden är osäker. Finns inget dokumenterat, men kan vara förstört av den yngre K9, fas 2, och därtill knutna pålerække K8, samt att det uppstod osäkerhet i samband med framgrävandet av den äldre gropen K1, i vilken den yngre gröften K4 kan ha varit besvärlig att identifiera.

Troligen har konstruktionene uppförts som följd av behovet av ett gott dränerat område. Dock ej i fält observerat några speciella avfallsprodukter som kan avslöja vilken slags aktivitet.

En annan N-S gröft, 909, nämndes i anslutning till 908, den har dock ej kunnat återfinnas som dokumenterad någonstans.

Vidare förekom en del pålar i den sterila grunden, 872 (nivå 1), vilka ej kunnat funktionsbestämmas eller relateras stratigrafiskt.

Vad gäller beskrivning av konstruktionerna i norr, se FL, fas 1, s.138 f.f.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Nivå 1:

905, 915, 917, 934, 941 (samtliga, troliga stolphål - 915 och 917 återfanns ej inritade).

Nivå 2:

Stolphål 824, 826, 850, 852, 886, 892, 896, 913, träverk 911, nedgrävningar 832, 882.

(896, 911 och 913 återfanns ej inritade)

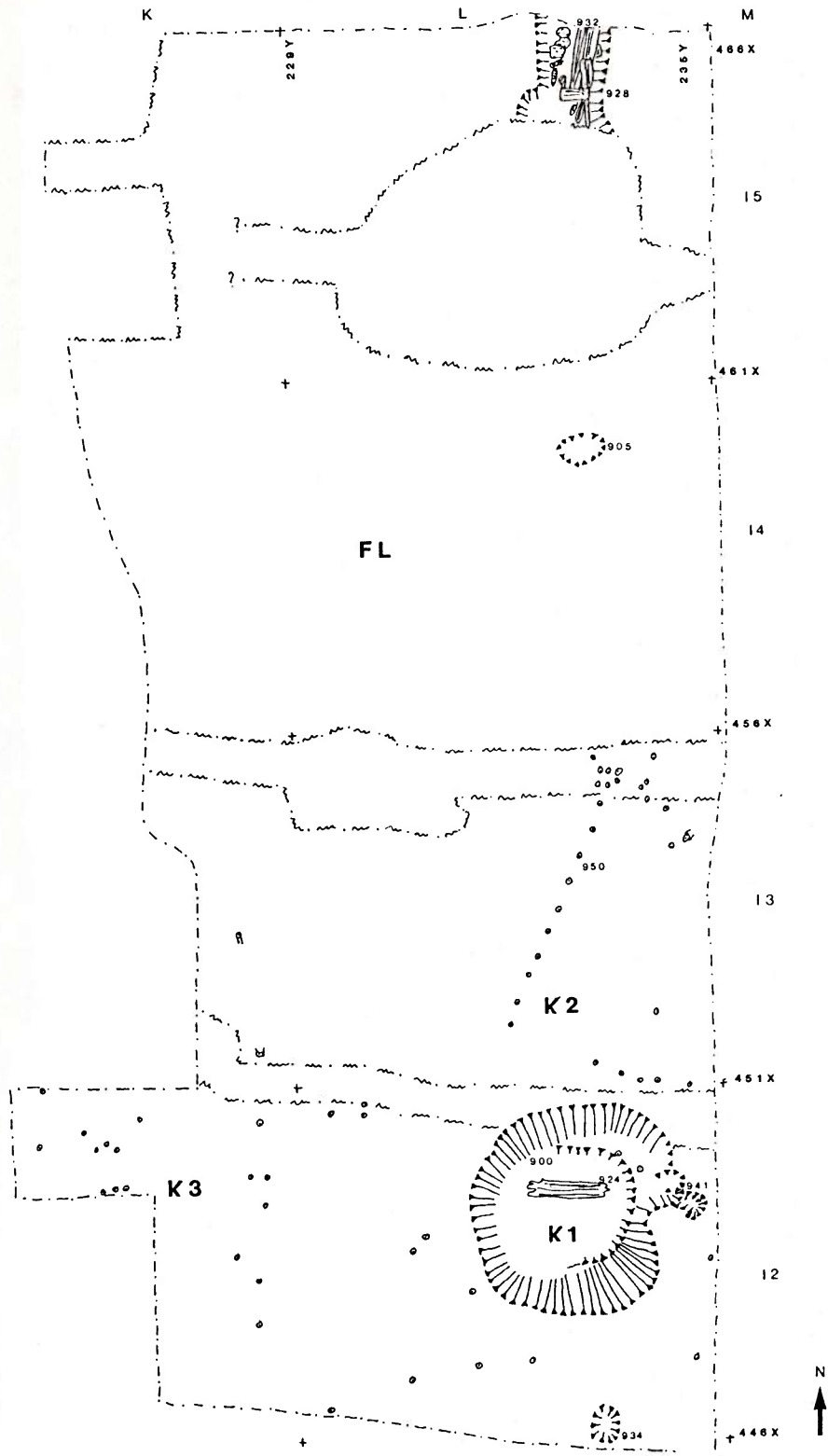

FIG.5
FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FH
FASE 1, NIV. 1

0 3M
SKALA 1/100

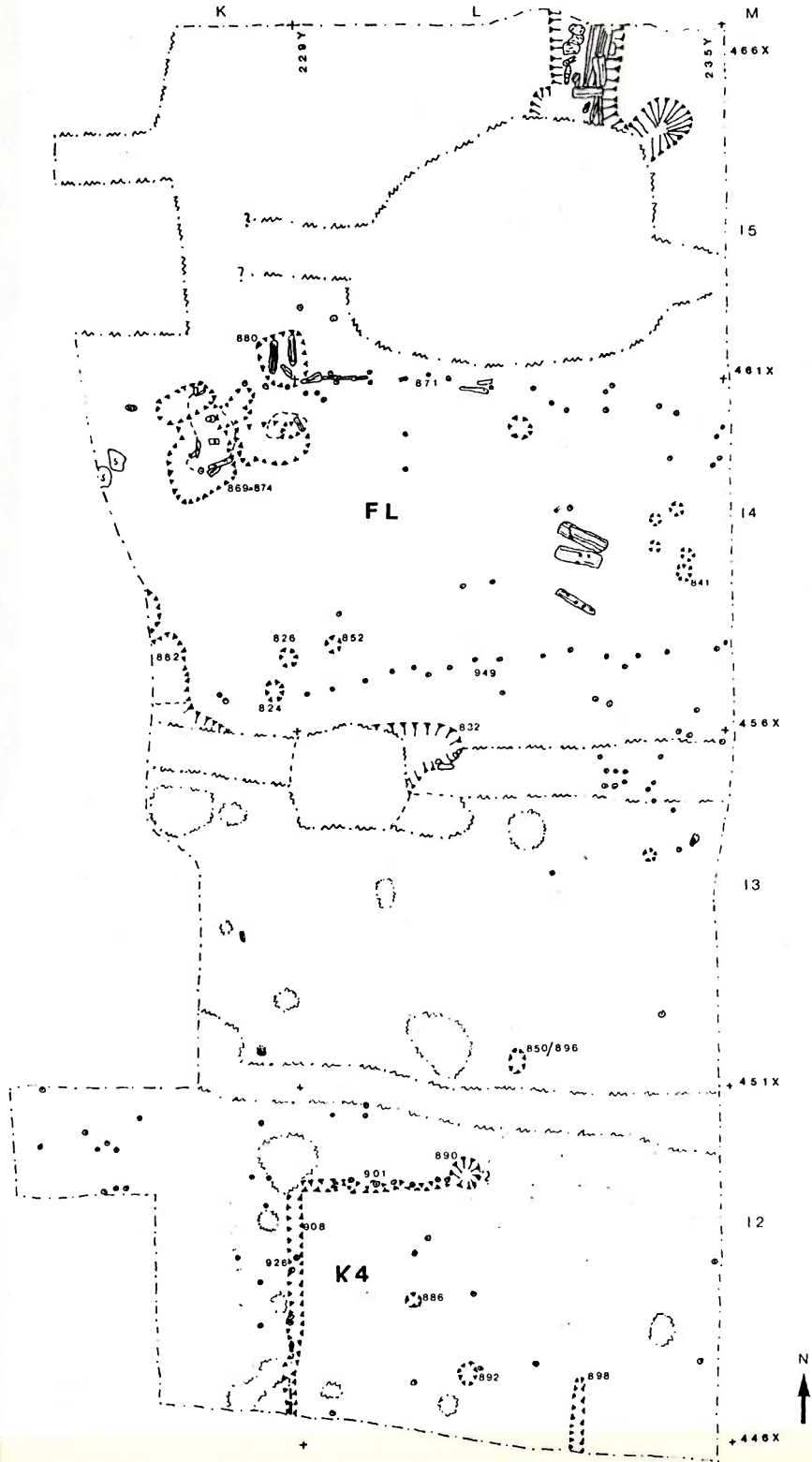
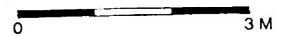

FIG.6

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FH
FASE 1,NIV.2

SKALA 1/100

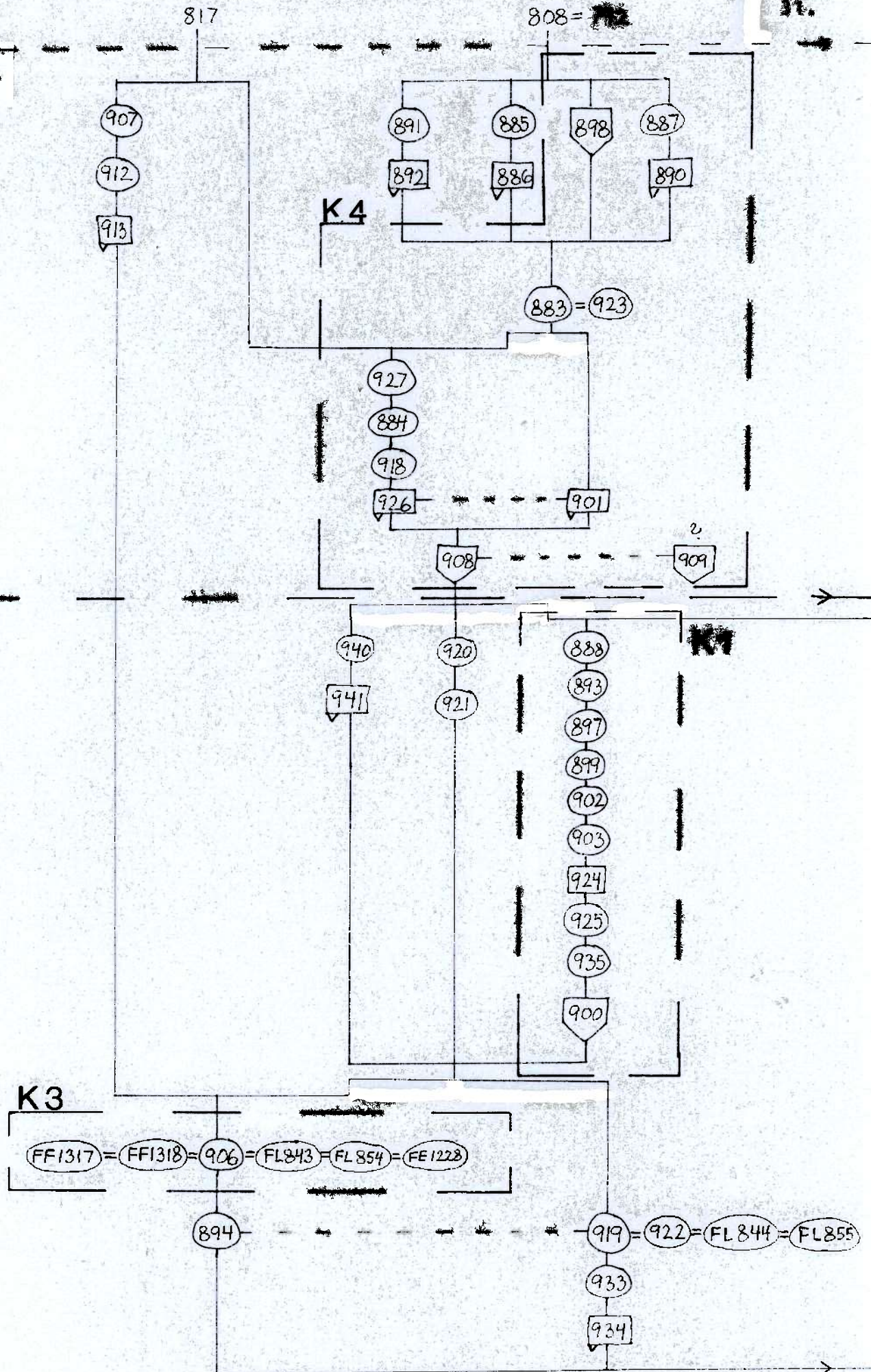
FIG. 4
37.

FH FASE 1.

V

NIVÁ 2

NIVÁ 1

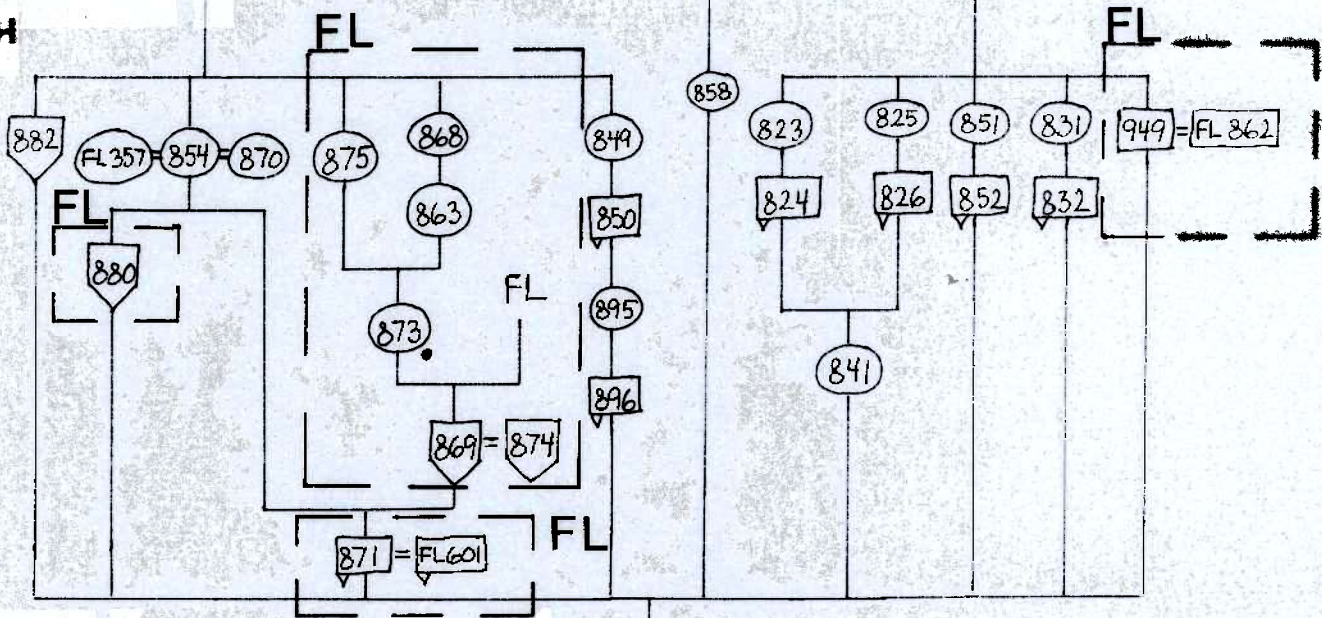

• = bránit

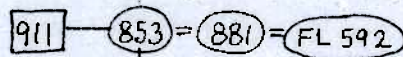

FM FASE 1.

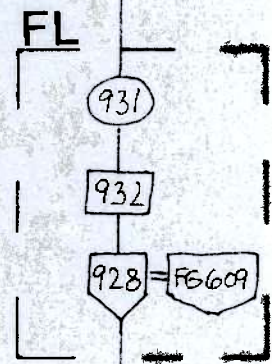
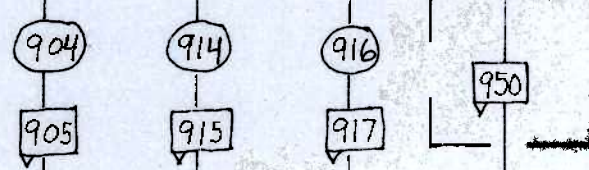
H

NIVÁ 2

NIVÁ 1

872 = 948 = ~~_____~~

FAS 2.Generell karaktäristik, fig.8.

Under denna fas erhåller området en strukturering som ligger ganska fast upp genom tiden. I västra delen av fältet bildar "stråtet" gräns, och den Ö-V parcelleringen av området markeras av två gröfter, K12 och K9. Dessa låg ca 4 m från varandra. Hur långt parcellerna sträckte sig mot öst, vet vi ej utifrån fält FH och FL, då det förekom en stor modern störning i detta området.

I södra delen av fältet uppförs en byggnad, K6, avgränsad av flätverksgården mot norr och mot väst. Byggnaden har haft eldstad, samt troligen stått på delvis ganska kraftiga stabbar. Dess södra vägg är dessvärre helt ödelagd av moderna störningar.

Norr om K6, mellan gröfterna, förekom en del stolphål. De bildar ingen klar struktur, men det kan röra sig om stolpfundamenten till en byggnad. Att ej en klar yttre avgränsning kunde identifieras kan vara en följd av att det här har legat en fast tomtgräns upp genom tiden, och yngre stolpar kan därför ha avlägsnat alla spår av äldre stolpar. K10 och K11 kan då vara återstoden av syllstockar.

Väster om flätverk K7 var det ett ca 1,5 m brett öppet område fram till "stråtet". Eventuellt kan detta område ha haft en mindre träbroläggning, eller i varje fall en gång ut från byggnaden K6 och ut till "stråtet". Av denna återstod ett rundtimmer, K5.

Här kan vidare noteras att byggnaden K6 har ryckt närmare "stråtet", kanske i takt med att "stråtet" betydelse ökat, och/eller som följd av en höjd utnyttjandegrad av egendomen.

Norra delen av fältet står fortfarande obebyggt.

Då det på denna nivå framkom de först registrerade skikten under den moderna källaren K59, förelåg det vissa svårigheter att få klarhet i relationerna i detta område. Källaren hade delvis bränt, vilket kan förklara varför vissa jordlag var påverkade av brand.

Fasen sträcker sig över en förhållandevis lång tidsperiod, och byggnaden K6 tycks gå ur funktion som följd av ålderskrämpor. Fasens längd kan även förklara det större antal stolphål, då det sannolikt varit nödvändigt med en del utskiftningar.

Det förekom även en del spridda pålar som knutits till denna fas, utan att de närmare kan funktionsbestämmas.

Stratigrafisk beskrivning, fig.7.

I södra delen av fältet bildar 808=792, ett mossigt silt-
haltigt jordlag med lite sten, underlag för byggnaden K6. Lagrets
sammansättning och utsträckning torde indikera att området stått
öppet och outnyttjat under en period, efter att K4 i fas 1 har
gått ur funktion.

I K6's SÖ hörn förekom över 808 ett sandlag, 820, och däröver
en del träkol och aska, 805, samt överst bränd lera 821. Dessa
lag var i tillägg delvis blandade med och under en stenkonzentration
731 i ett brandlag 737. Dvs. resterna av en raserad eldstad.

När byggnaden K6 förföll täcktes området av sandlagren
726=730 och 729, samt träflislagret 717=723.

Området mellan K6 och "strætet" verkar ha påförts massor
som medveten utfyllning, 817. Kanske hade området sjunkit i takt
med "strætets" ökande betydelse, men innan den kantas av en tätare
bebyggelse, vars innevånare dumpar sitt avfall i "strætet".

Även området mellan gröfterna K9 och K12, utom i öst, verkar
ha stått öppet och outnyttjat en period. Här förekom underst
jordlag 791=864=876=855, bestående av siltig jord blandad med
träflis och en del grus. Ett jordlag nästan identiskt med 808,
och kanske utgör de ett och samma lag. 791 var för övrigt kraftigast
i väst, troligen en följd eller konsekvens av behovet av att
planera ut området. Över 791 förekom en del spridda sand- och
lerlag, samt allra överst en del träflislag.

I östra delen av fältet, norr om K9 och helt upp till norra
profilväggen, förekom ett träflislag uppblandat med en del mossa,
743=810=811=816. Jordlagret fortsätter delvis in i fas 3 där
det utgör fundamenteringslag till där uppförda konstruktioner.

Jordlag i fas 2:

654=700=712	712=700=654	729	761
656	713	730=726	762
657	715=732=769	732=715=769	764
658	717=723	733	765=776
659	720	736=777	767
694	721	737 D	768
696	723=717	743=810=811=816	769=715=732
698	724	751=752	773
700=654=712	725	753	774
705	726=730	759	776=765
710	727	760	777=736

Jordlag i fas 2 (forts.):

778	806	821 K/D	847
779=780	808=792	827	855=864=876=791
781	809	829	856
783	810=811=816=743	833	857
785	814	835	861 A
789	816=810=811=743	837	864=876=855=791
790	817	839	866
791=855=864=876	818	840	876=864=855=791
792=808	819	842	878
805 B	820 K	845	

Konstruktionsbeskrivning, fig.8.

K5 - bordläggning/gång? Bestod av ett ca 1,4 m långt och 0,25 m kraftigt rundtimmer, 718, i nästan Ö-V riktning. Dess västra ände låg mellan två pålar, troligen en slags förankring. Östra änden sträckte sig delvis över flätverksgärdet K7, men det kan vara en senare förskjutning, eller ytterligare en förankring.

Rundtimret förbinder byggnaden K6 med "stråtet", och har antagits utgöra en gång eller resterna av en träbroläggning. I fält FE kan den knytas till G 2.

K6 - byggnad. Den var i framgrävt utseende rektangulär, och sträckte sig över ett ca 5 x 4 m stort område. Dess södra vägg var förstörd av en modern störning.

I väst stod stolpraden 722, 812, 728 och 745, och ca 0,5 m öster om denna, stolpar 738 och 740. Ytterligare ca 1,6 m öster om 740 stod stolpe 787, samt NV om den senare, stolpe 796. I öst stod stolprad 697 och 879/807. Rundtimret 744 i Ö-V riktning antas utgöra resterna av en syll till nordväggen. Den hade för övrigt ett urtag i sin östra tredjedel, men vilken ej har kunnat sättas i samband med övriga konstruktioner.

Av golvet återstod dragare 739, 741, 742, 793, 784=794, 798, 800, i N-S riktning. Mellan 793 och 787 samt 798 låg 795, träverk i Ö-V riktning. Av ett troligt trägolv, återstod intet. De flesta dragarna var i framgrävt tillstånd flata på översidan, något som kan indikera att byggnaden en gång har haft trägolv.

I SÖ delen av byggnaden förekom resterna av en eldstad, 731

och 737. Eldstaden var fundamenterad på ett sandlag 820, och därefter uppbyggd i sten och lite lera. I eldstadens NÖ hörn förekom en påle, 801, samt en plankbit i Ö-V riktning, 802. Eldstaden var ganska kvadratisk ca 1,5 x 1,5 m.

Öster om den raserade eldstaden låg träverket 803 och 804 i Ö-V riktning, troligen resterna av en raserad väggkonstruktion eller träinramning till eldstaden.

Byggnaden antas ha stått på stabbar, av vilka inga återstår. En del verkar ha förmultnat men andra har troligen grävts upp för att återanvändas eller stått i vägen. Stabbarna var nedgrävda och en del av dem har haft stenpackning.

Byggnaden kan tänkas ha haft följande planlösning. I väst ett ingångsparti samt svalgång. Det senare skulle då förklara varför det är fler stolpar längs västväggen än den östra, samt paret stolpar innanför västväggen. I norr och öst antas byggnaden ha haft mullbänkar utifrån att träverket stoppar ca 1 m in från de antagna ytterväggarna. Byggnadens norra vägg angränsade till gröften K9.

Endast 798 och 802 var påverkade av brand, 798 ganska kraftigt och 802's västra ände. Det antas vara en följd av deras närhet till eldstaden och då troligen i samband med dess destruktions.

Själva tomten antas avgränsad i väst och norr av flätverksgårderna K7 respektive K8. Avsaknaden i öst torde indikera att egendomen sträckt sig längre mot öster än till fältets östra gräns, om den ej gått längs byggnadens östra vägg.

En del av träverket var dåligt bevarat.

K7 - flätverksgärde. I N-S riktning med svag vridning mot väst och omfattar 910 och 860. Av gårdet återstod endast själva pålarna eller avtryck av desamma.

Det gick helt intill K6's antagna västvägg, men ca 0,75 m längre mot väster än flätverket K4 i fas 1.

K8 - flätverksgärde. I Ö-V riktning med svag vridning mot söder och omfattar 735. Gick längs med gröft K9, och antas utgöra K6's norra egendomsgräns.

K9 - gröft. Gick tvärs över hela fältet i Ö-V riktning och omfattar 734=865. Den var avrundad till formen och hade ett fall på ca 0,27 m från öst till väst, och smalnar av i den västra änden i närheten av "stråtet". Den var mellan 0,5-1,0 m bred i horisontalplanet. Gröften kan ej ses fortsätta i eller väster om "stråtet", samt antas vara anlagd samtidigt med byggnad K6.

Ganska snabbt fylls gröften igen av 778, ett grus- och sandlag, och 733, ett fett och illaluktande jordlag med en del träflis. Under nästa fas grävs dock gröften upp igen, samtidigt som området utnyttjas för dumpning.

K10 - syllstock? Bestod av rundtimren 690=714 och 772 i Ö-V riktning, längs kanten av gröft K9, samt parallellt med syllstocken i K6. 772 har antagits utgöra 690's fortsättning mot öst, även om de skilde sig något lagmässigt.

690=714 var ca 2,6 m lång och ca 0,14-0,18 m i diameter. 772 var ca 0,6 m lång och 0,2 m i diameter.

Stockarna låg parallellt med till här förekommande stolphål och K11, tillsammans med vilka de kanske har utgjort en byggnad. 690 stöttades ut mot gröften K9 av det vertikalt stående träverket 775.

K11 - syllstock? Rundtimmer 758 i Ö-V riktning parallellt med K10 och längs kanten av K12. Den var ca 1 m(?) lång och ca 0,14-0,20 m i diameter (dess västra ände är ej ordentligt dokumenterat).

Eventuellt har det haft anknytning till stolphål 843/867 i väst och eventuellt med fler stolphål i området tillsammans med vilka det kanske har utgjort en byggnad.

K12 - gröft. Gick tvärs över hela fältet i Ö-V riktning och omfattar 786=862. Den var ca 0,65-0,80 m bred i horisontalplanet och avrundad mot botten med ett fall på ca 0,17 m från Ö-V. Den verkar ha fyllts igen ganska snabbt och i påföljande fas erhåller den en träbroläggning, och fungerar som passageområde helt upp i modern tid. I gröftens västra ände, intill "stråtet" förekom ett stolphål 828, vars funktion eller stratigrafiska

sammanhang är osäkert då det registrerades under den moderna källaren K59. Troligen är det yngre.

K13 - pålerad. Omfattar 6 pålar i Ö-V riktning, 5 på linje och 1 till söder om dessa 645, 646, 647, 648, 649, 670. Den gick parallellt med och ca 0,5 m från gröft K12, samt i en eventuell förlängning i form av ett flätverksgärde utifrån en nordvägg i en antagen byggnad.

Följande stolphål vilka förekom i rutor K 13 och L 13, dvs. mellan gröfterna K9 och K12 kan ha utgjort en byggnad tillsammans med K10 och K11: 843 / 867, 846, 830, 836, 848, 834, 763, 695, 782, 770/838, 711.

Vidare förekom en del pålar i detta område vilka även de kan ha utgjort element i en byggnad 628, 668, 673, 674, 675, 677, 678.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Pålar 629, 669, 671, 672, träverk 748, 755, 754 (vert.), stolphål 828, nedgrävning/stolphål 815.

FH FASE 2.

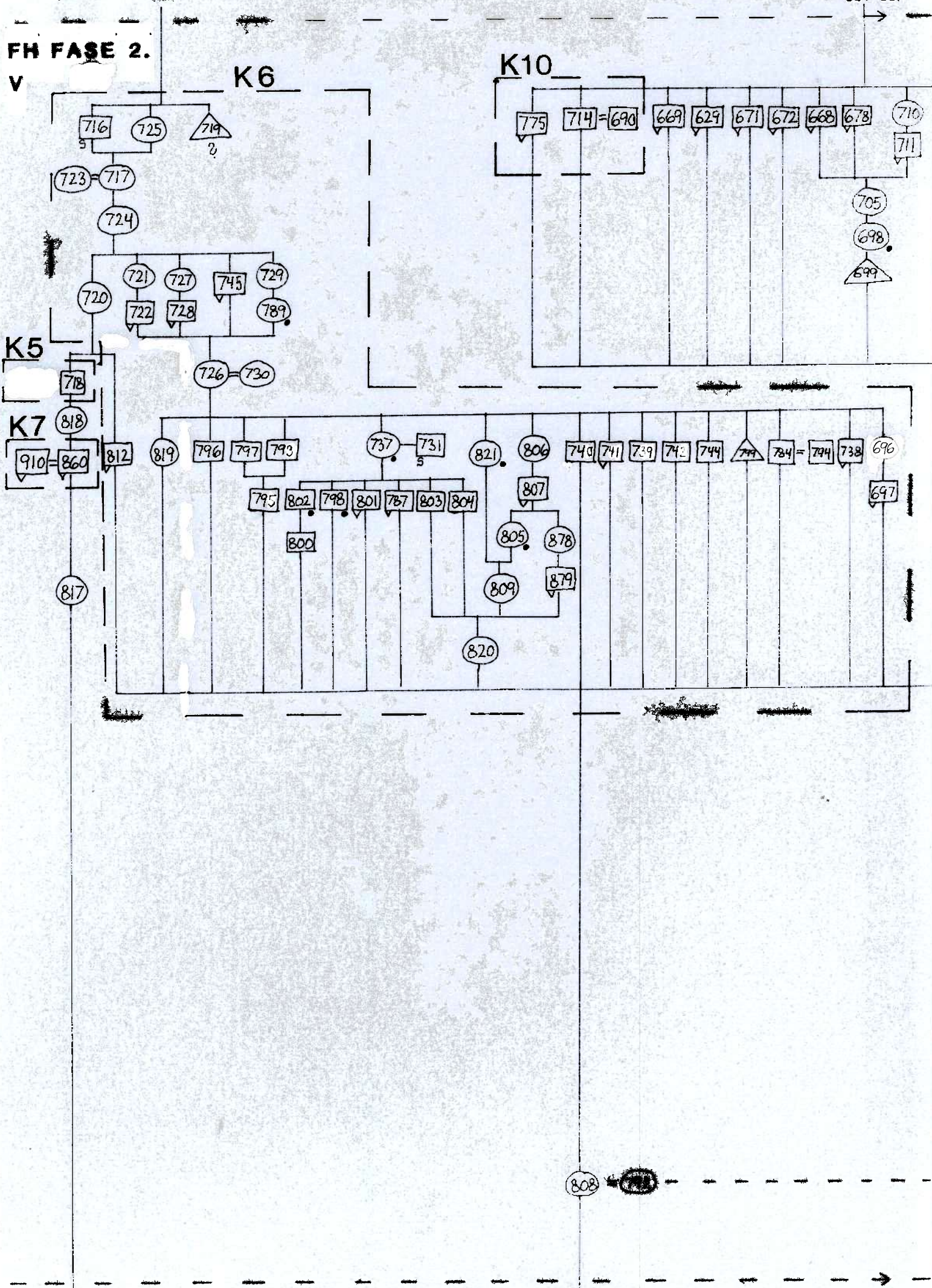
V

K6

K10

K5

K7

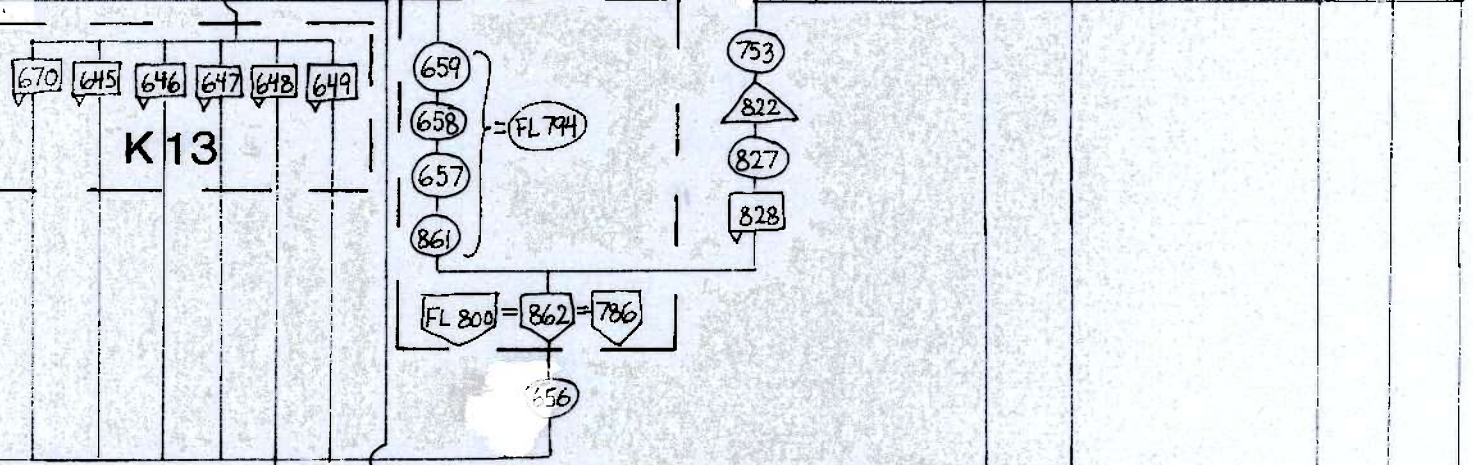

FN FASE 2.

H

K12

K13

K8

654 = 700 = 712

773

767

735 771 715 732 769 677 763

733

772

765 = 776

673

674

675

694

695

K10

770

837

833

762

764

768

K9

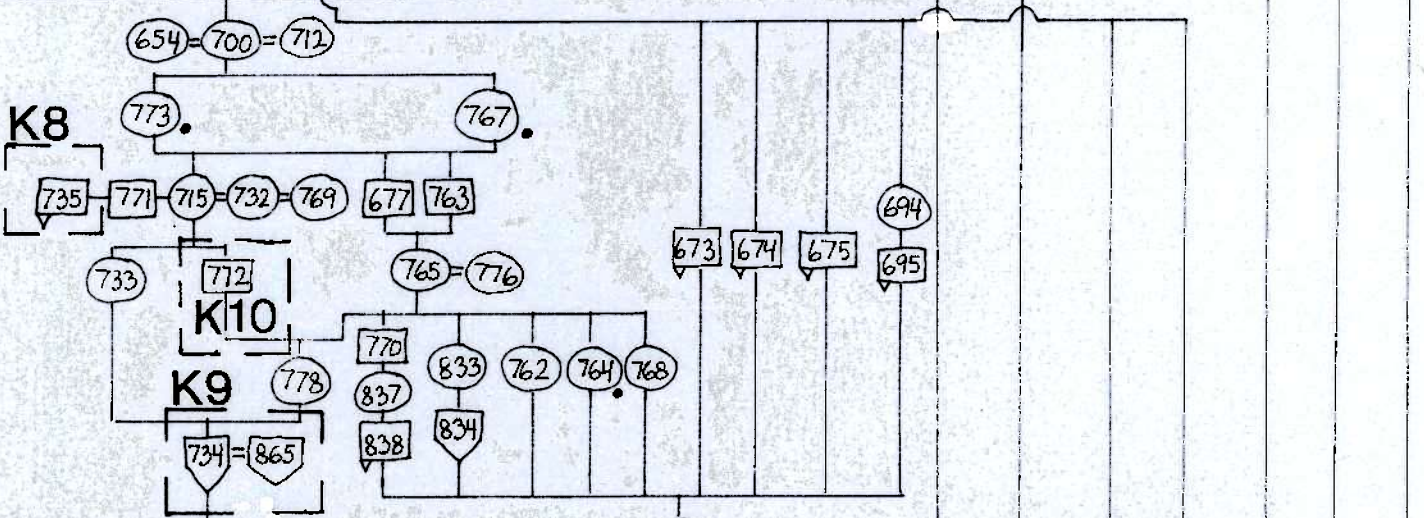
778

837

838

834

734 = 865

713

781

782

774

736 = 777

780

779

761

785

628

748

754

755

847

844

790

848

839

780

779

761

759

751

752

814

815

760

758

757

845

829

842

856

835

783

846

830

843

866

867

836

840

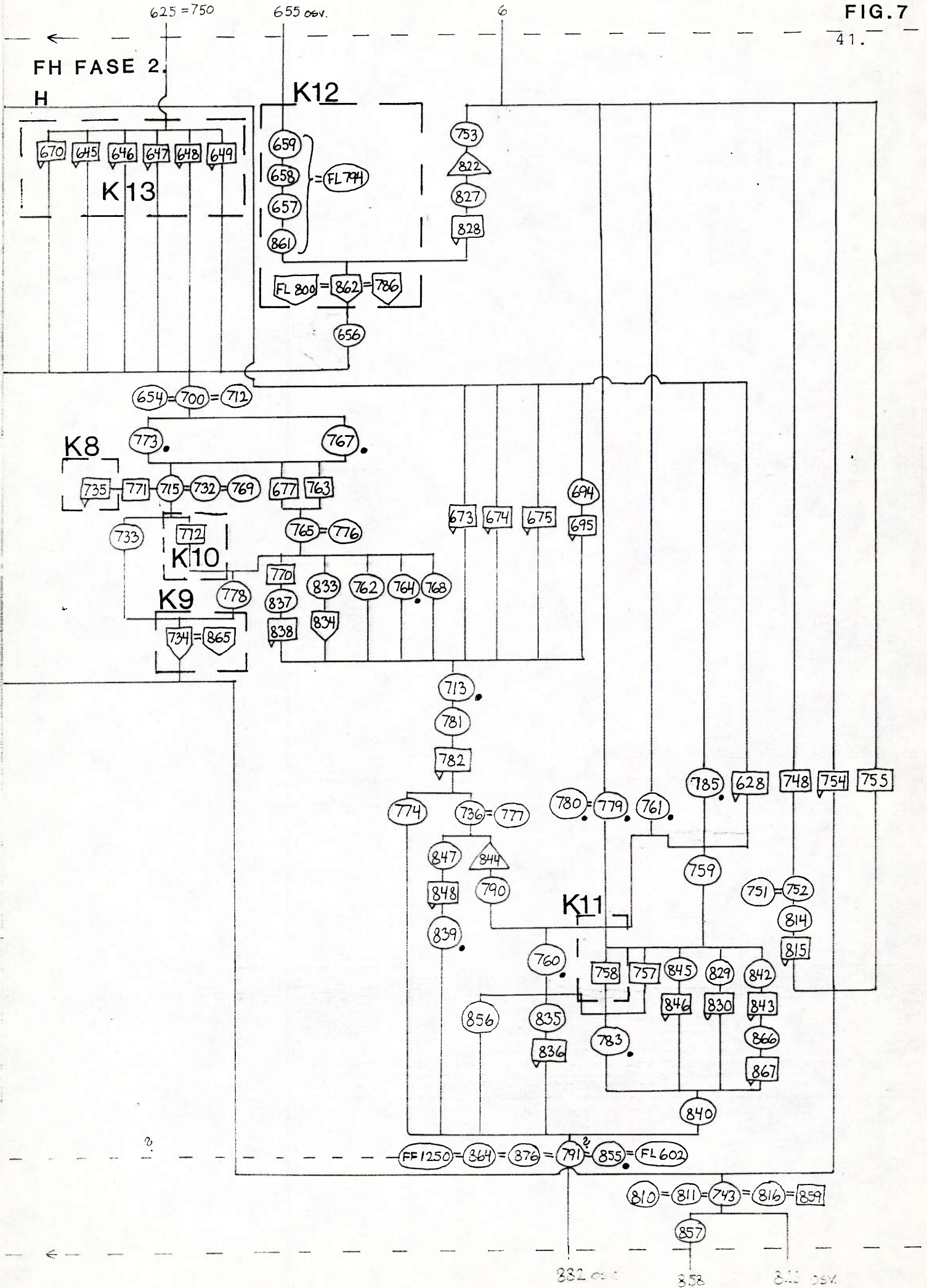
FF 1250 = 864 = 876 = 791 = 855 = FL 602

810 = 811 = 743 = 816 = 859

857

2

FAS 3.Generell karaktäristik, fig.10.

Under denna fas förekommer det sparsamt med konstruktioner. Större delen av området har stått öppet, och området har tillförts och nästan helt täckts av sand - och gruslag, delvis uppblandade med aska.

I södra halvan av fältet kan det ha utförts någon speciell aktivitet. Där förekom resterna av en härd, K14, samt ca 2,5 m väster om denna en trä- och lerfodrad grop, K16. I anslutning till dessa kan det ha förekommit någon lättare konstruktion/överbyggnad, vilka kan ha ödelagts av brand. Omöjligt att fastslå utifrån återstående rester. I anslutning till K14 förekom en rad pålar i lera, K15, vilka antas haft samband.

Längst norr i fältet framkom de sydligaste delarna av det byggnadskomplex som uppförs på fält FL, FL12-14. I anslutning till uppförandet av denna byggnad erhåller passageområdet K12 en träbroläggning, K18.

Gröft K9 tas åter i bruk, K17, för att åter ganska snabbt fyllas igen. Fasen antas omfatta en kort tidsperiod.

Stratigrafisk beskrivning, fig.9.

I större delen av fältet förekom ett askblandat gruslag 624=681. Askan verkar dock ej utgöra resultatet av någon brand, utan verkar snarare utgöra avfallsrester av någon speciell aktivitet. Återfanns bl.a. inga brända lämningar i övergången fas 2 och 3. Kan dock som ovan nämnts vara gott röjt.

I varje fall bör det ha förelegat en önskan att förbättra underlaget på FH för att få ett bättre dränerat område och/eller planera ut detsamma.

Delvis täckande 624=681 förekom 558, ett kraftigt och utsträckt gruslag, innehållande strandrullad sten, lite trärester och ben. Eventuellt kan 624 och 558 ursprungligen ha utgjort ett och samma lag, men där 624 därefter har uppblandats med askan.

Delar av 624 och 558, och bl.a. härden K14, täcks i slutet av fasen av träflis i feta massor, 621.

Likaså i passageområdet K12 förekom det sand- och gruslag. Underst förekom gruslagret 625=750, delvis uppblandat med träflis, och vilket delvis fixerade dragarna i träbroläggningen K18. Detta

överlagrades delvis av ett fint gruslag, 630, vilket fortsatte in under byggnaden K19.

Underliggare 749 i K19 är också delvis stöttad av ett grus- och sandlag 788. Även det innehöll en del träflis.

Det rör sig uppenbart nästan uteslutande om påförda jordlag under denna fas, och övrig lagtillväxt verkar nästan obefintlig. De påförda lagren kan i tillägg ha påförts mycket raskt.

Jordlag i fas 3:

558 K/A	630 K	681=624 K/B	691 K
592	635	685 B	692
621	641 A	687 B	750=625 K
624=681 K/B	642	688	788
625=750 K	662		

Konstruktionsbeskrivning, fig.10.

K14 - härd. Bestod av 6 flata och skörbrända stenar i lerpackning, i en i horisontalplanet ganska rund konstruktion, 595. Leran var bränd och innehöll träkol samt musselskal. Stenarna var ca 0,14-0,20 x 0,06-0,13 m. Leran verkar koncentrera sig syd och sydväst om själva härden och i anslutning till pålarna K15, så det kan faktiskt vara frågan om resterna av en lerklining. Kanske ett vindskydd.

Härden har troligen legat utomhus. Inget speciellt avfall som kan peka på någon bestämd aktivitet/funktion. Kan ha stått i samband med den trä- och lerfodrade gropen K16, samt pålerad K15.

K15 - pålerad. Bestod av 5 delvis brända pålar 601, i svagt VNV-ÖSÖ riktning, och ca 0,2 m från varandra, utom 2 som stod intill varandra. Pålarna stod i lera, något som fört tanken till en lerklinad konstruktion. Kanske ett vindskydd för härden K14.

K16 - trä- och lerfodrad grop. Bestod av en oval grop, 689, ca 0,4 x 0,6 m och ca 0,5 m djup, fodrad med vertikalt stående träverk 590, samt lera 691. Den var fylld med träflis och sten,

samt aska, lera och träkol 688 respektive 685. Täcktes av 687, ett lag med bränt material som sträckte sig mellan K14 och K16, och som kan utgöra resterna av sista bruket av området, eller anläggningens destruktions genom eld. Kan ha samband med härden K14 och intill K16 stående pålar 588 och 589.

Funktionen är okänd, men gropen bör ha varit ganska tät.

K17 - gröft. Går i Ö-V riktning och tvärs över fältet och bestod av 611. Den följer helt samma sträckning som K9 i föregående fas, och det är egentligen frågan om att samma gröft grävts upp på nytt. Gröften är ca 0,9-1,6 m bred i horisontalplanet, och verkar avrundad mot botten - ej möjligt att klart fastslå utifrån fältdokumentationen. Här är den bredast i väst, till skillnad från K9 som avsmalnade mot väst. Dess fall var ej möjligt att fastslå, då dess bottennivå var osäker.

Gröften fylls ganska snabbt igen, huvudsakligen med träflis-haltiga jordlag 635, 641, 642 och 662. Lag 641 innehöll dessutom en del läder.

K18 - träbroläggning. Bestod av dragare 596B och 667 i N-S, dragare 557 i Ö-V riktning, plankan 564A i Ö-V riktning samt, 633, diverse plankor huvudsakligen i N-S respektive Ö-V riktning. Dragarna låg nästan direkt på jordlagren från föregående fas, samt var delvis fundamenterade i sand och grus 625=750. 596B var i tillägg infogad i 655, en av underliggarna till byggnad K19. Träbroläggningen är följdaktligen uppförd i nära anslutning till byggnaden K19.

Dragare 596B var ca 2,9 m lång och 0,10-0,14 m i diameter, smalast mot syd och dragare 667, 0,7m lång och ca 0,04-0,12 m i diameter, smalast i syd. 667 låg ca 1,5 m öster om 596B, och var kortare, slutade längre mot norr. Dragare 557 vilken utgick mot väster från 667's sydspets var ca 0,9 m lång, skars av profilväggen men fortsätter på FL som FL781, och ca 0,08-0,18 m i diameter. Den bildar en avgränsning mot syd och även vara i bruk i påföljande fas. 557 hade för övrigt ett flertal sågmärken. Har troligen använts som underlag och därefter sekundär-använts i passagen. Alternativt kan den ha utnyttjats vid uppförandet av K19 och därefter fått bli liggande.

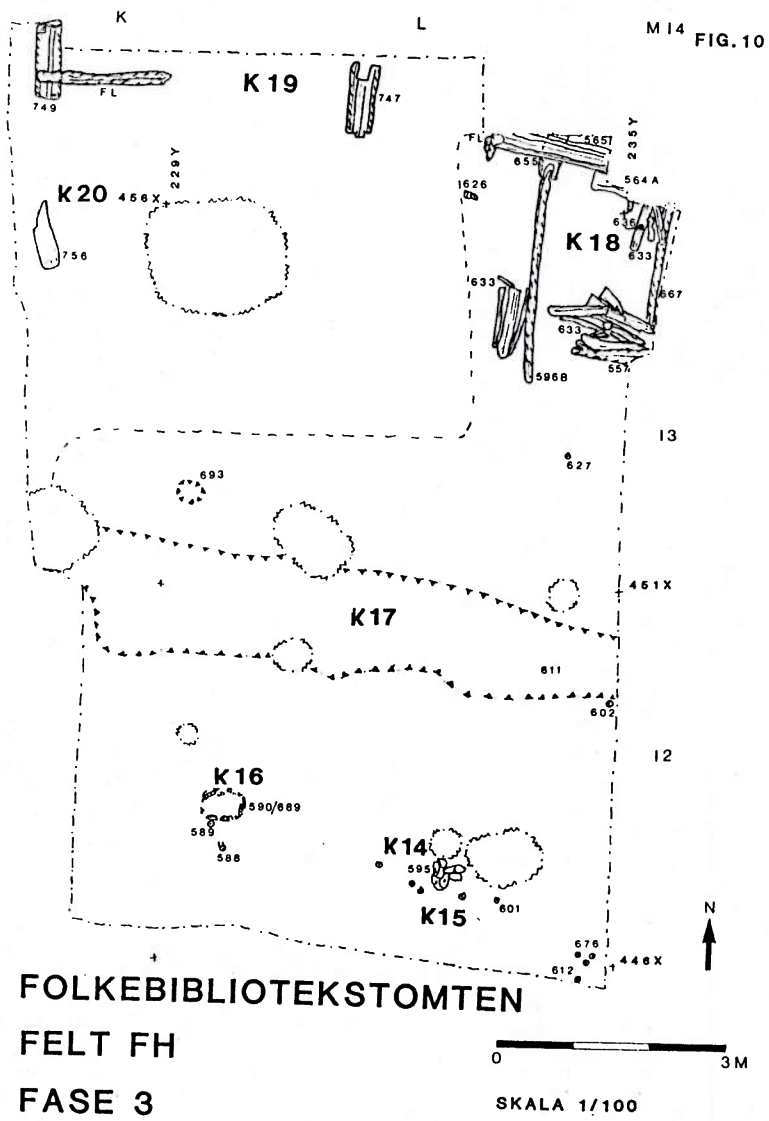
Vidare förekom en vertikalt stående plank 626, och pålen 636, i passageområdet.

K19 - byggnad. Endast dess allra sydligaste del undersöktes som en del av FH, huvudparten förekom på FL. För beskrivning se FL s.146-147.

K20 - plank. Bestod av 756 vilken framkom helt i kanten av moderna källaren K59, och därmed isolerat från resten av fältet. Placerat till fas 2 utifrån stratigrafisk analys, men visade sig bl.a. vid samköring med fält FF att nog vara yngre. Där har den tolkats som en del av G 14 och vilken är yngre än FH fas 3.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Stolphål 693, pålar 602, 612, 627, 676.

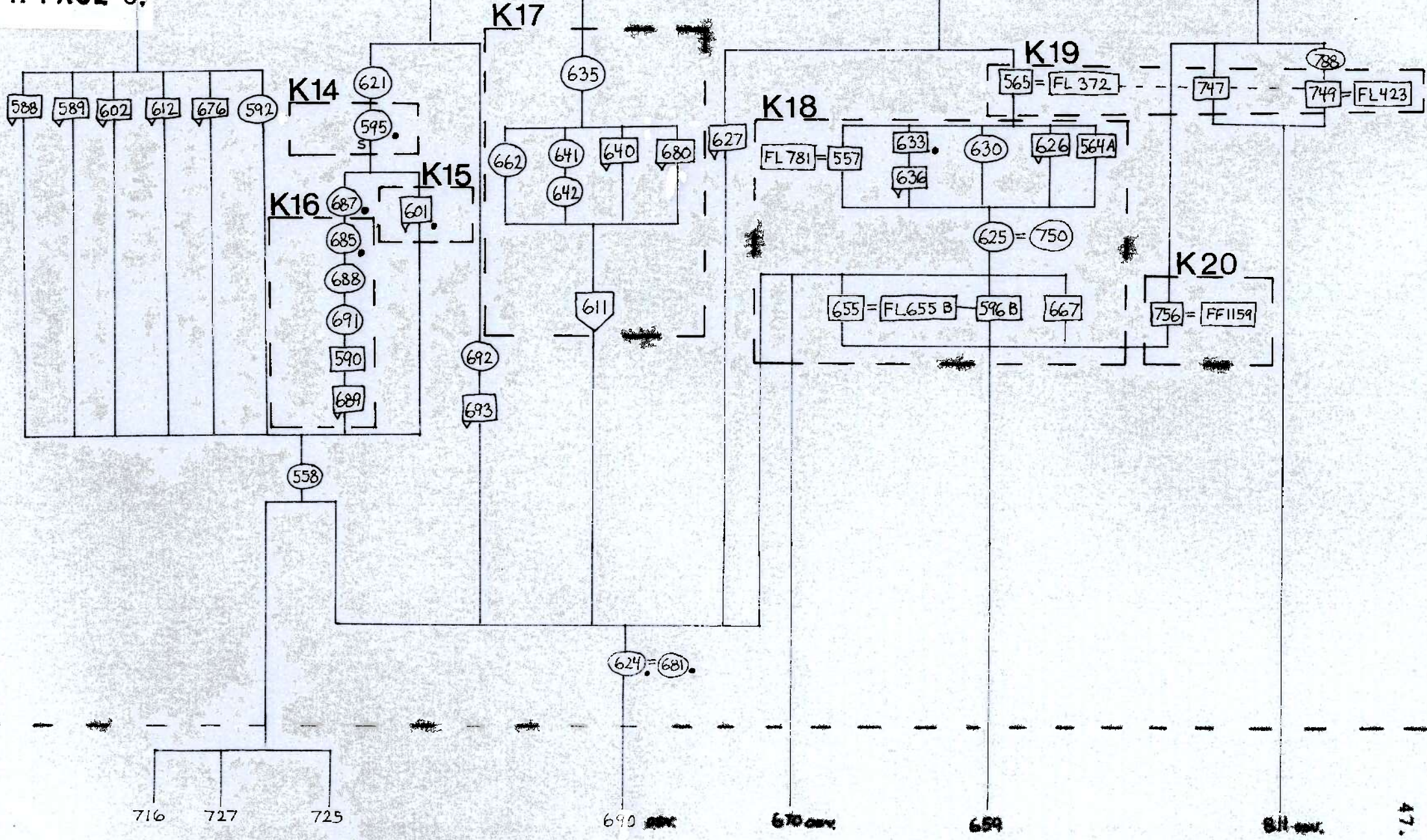
573

653

584

6

FH FASE 3,

•• break

47.

FAS 4.Generell karaktäristik.

Denna fas har på stratigrafiskt grundlag uppdelats i två nivåer, men skulle kanske ha kunnat uppdelas i två faser. De antas dock ligga nära varandra tidsmässigt, samt tillsammans spänna över ganska lång tid.

Nivå 1, fig.12.

Nu uppförs det troligen en byggnad i södra halvan av fältet K22-26, en byggnad som stått på stabbar. Osäkerheten i om byggnad eller ej, ligger i att det förekom många stolphål på denna nivå i fältsituationen, vilka har varit besvärliga att fasrelatera.

Gröften K17 har upphört att fungera, men området fortsätter att utnyttjas för dumpning av avfall.

Ungefär samtidigt utvidgar sig "stråtet" mot öst och K27 utgör dragare till en gatudäckning.

Passageområdet i norr erhåller ny träbroläggning K21, och verkar breda ut sig ytterligare ca 0,5 m mot syd.

Söder om passageområdet K21 förekom en del troligen löst liggande träverk. För övrigt framkom en del pålar.

Slutligen kan nämnas att det även på denna nivå förekom en del jordlag innehållande aska och bränt material, utan att det klart kunnat tolkas som en brand i betydning fasskillnad.

Nivå 2, fig.13.

Strukturen från föregående nivå består. Byggnaden från föregående nivå antas ha fortsatt sin existens. Man har dock nödgats skifta ut de norra stolparna, säkerligen grundat det fuktiga område de stått i. Eventuellt kan även stolpen K25 ha utskiftats, vilket förklarar utvidgningen mot SV. Ett annat alternativ är att stolparna K29-31 tillhör föregående fas, dvs. att stolparna måste utskiftas efter mycket kort tid. Det medför att byggnaden K22-26 går ur funktion redan i slutet av fas 4, nivå 1. Vidare att södra fälthalvan har stått öppet under denna fas, något som stärks av fynden i detta område, bl.a. resterna

av en ganska stor laggad tunna.

Passageområdet i norr och "stråtet" i väst erhåller ny träbroläggning respektive gatudäckning.

Enda nyheten är att det i FH's SÖ hörn, förekom en träbroläggning, troligen indikerande ett N-S passageområde.

Även under denna fas täcks en del av fältet av jordlag innehållande bränt material, utan att det kan knytas till någon brand.

Stratigrafisk beskrivning, fig.11.

Nivå 1.

I början av denna fas täcks större delen av fältet av jordlag innehållande aska, bränt material, småsten och lerfläckar 572. Detta brandlag antas ej härstamma från en brand som har ödelagt någon bebyggelse, men så kan vara tillfället, och efter vilken man verkar ha röjt området från alla eventuellt brända konstruktioner.

572 överlagrades i syd och i väst av 591, likaså ett jordlag med aska och bränt material. I N/NÖ delen av fältet förekom i stället ett ganska kompakt träflislag 584, vilket sträckte sig helt upp till byggnaden i norr. Över detta förekom ytterligare mindre koncentrationer av träflis 568 och 593. Det senare skilde sig ej speciellt från 573 i påföljande fas och får betraktas som varande in i denna fas. Likaså i anslutning till träbroläggningen i "stråtet" K22, förekom ett träflislag 613.

Jordlagren kan vara utspridda fundamenteringslag och/eller avfall från uppförandet av konstruktionerna.

Gröften K9 är ur funktion, men då det fortsatt utgör ett gränsområde, används det bl.a. för dumpning av massor, samt antagligen förelåg en nödvändighet att förstärka det troligen ganska ostabila och delvis hopsjunkna underlaget. Här förekom 634, ett lager med gräs, och över det, 603, ett träflislag med kvistar, lite sten, en hel del horn- och benavfall, bränt träverk, samt hasselnötsskal.

Nivå 2.

NV delen av fältet täcks av ett brandlag 561, vilket dock ej kan fastslås som avsatt. Det kan vara utspritt som fundamentering. Inga brända konstruktionsrester kunde identifieras under denna tidsperiod.

I södra halvan förekom ett träflislag med endast fläckar av bränt material 573. I gatan i väst förekom ytterligare ett träflislag 594, delvis under 573. Gatudäckningen är följdaktligen en av de äldsta konstruktionerna under denna fas.

573 överlagrades av 507=532, ett träflislag som bl.a. innehöll mycket hasselnötter. Dess SÖ del överlagrades vidare av två brandlag 571 och 510. Vidare över detta lera 508 och direkt under träbroläggningen K32 följde 509, ett hårt packat träflislag med lite hasselnötter. Mellan 509 och träbroläggningen förekom 569, ett sandlag, som fundamentering. Leran 508 kan utgöra resterna av ett lergolv eller annan fundamentering.

Under träbroläggning K28 men över ovan nämnda 561, förekom 547, ett tättpackat träflislag, samt en mindre lerkoncentration 559.

I övriga delen av norra fältdelen överlagrades 561 av ett hårt packat träflislag 567 (kanske detsamma som 547). Vidare överlagrat av 566, fläckar av mossa, samt däröver 548, ytterligare träflis med en hel del sten och en liten fläck med bränt material, bl.a. brända hasselnötter 534. Söder om 534 förekom ett lerhaltigt lag 555, vilket bl.a. innehöll djurben, troligen resterna av en avfallsgrop.

I denna fas är det följdaktligen visst uppehåll i bebyggelse-tillväxten något som tillåter viss lagertillväxt.

Jordlag i fas 4:Nivå 1:

568	591 B?	604	632	682
572 B?	593	607	634	701
584 K	603 A	613 K	653 A/B	703

Nivå 2:

507=532 A	534 A	559	569 K	609
508	547 B/K	561 B?	571 B?	651
509 A	548	566	573	660
510	555 A	567	594	663
532=507 A				

Konstruktionsbeskrivning, fig.12,13.

K21 - träbroläggning. Bestod av plankan 579 i N-S riktning, vilken för övrigt låg direkt på dragare 596B i föregående fas och sammanfogad till denna med träpluggar. Var dock ett tunt träflislag mellan dem. Över 579 och i Ö-V riktning låg plankor 563, 564B, 580, 581, 582, 544, 545. Även dragare 557 från föregående fas har troligen fortfarande varit i funktion. Träverket 545 omfattar även ett rundtimmer.

Plankan 579 var ca 2,3 m lång, ca 0,16-0,24 m bred och ca 0,06-0,12 m tjock samt hade ca 6 plugghål på ett avstånd av ca 0,25 m från varandra. Plankorna 564, 580-582 var ca 2,2-2,5 m långa och ca 0,2-0,3 m breda, och de var fästade till 579 med plugghål, desamma som går helt igenom och fäste i 596B. Plankornas exakta tjocklek framgick ej, men de verkar ganska tunna. 580-582 låg tätt tillsammans och parallellt med 564. I plankan 564's NV hörn var ett 8,5 x 0,11 m stort urtag, eventuellt anpassat till dragare FL365 i K19. Mellan 564B och 580 har ursprungligen funnits 3 plankor som numera avlägsnats.

Träverket 544, 3 plankor och 1 rundtimmer, var ca 0,4 m långa och ca 0,04-0,14 m breda.

Träverket 545 bestod av en dragare, parallellt med 557 och ca 0,64 m lång och ca 0,08 m bred, samt 3 plankbitar. De bildar tillsammans med 554 passagens sydgräns.

Plankan 563's placering var ej möjlig att finna ut.

Söder om 582 och delvis under 544 och 545 förekom en del träverk 583, vilket kan ha tillhört passageområdet, men utgör troligen bara utslängt träverk.

Slutligen framkom ett par pålar 531 och 578, vilka troligen har förankrat träverket i passagen.

K22 - stolphål. Bestod av 704 och var ganska rund i horisontalplanet, ca 1,0 x 1,25 m och ca 0,45 m djupt. Innehöll en stenpackning bestående av stora stenar, särskilt många i västra kanten. Fylld med porös siltig träflis 703. Utgör troligen fundamentet till en byggnad tillsammans med K23-26.

K23 - stolpe. Omfattar en stolpe 408, och dess nedgrävning 608. Stolpen var rund, ca 0,5 m i diameter, och hade två urtag i toppen, en mot väst och en mot öst, och var dåligt bevarad. Nedgrävningen var fylld med 607, porös träflis med lite grus och lite sten.

Stod ca 1,25 m öster om K22 och ca 2 m väster om K24. Utgör troligen fundament i en byggnad tillsammans med K22 och K24-26.

K24 - stolphål. Omfattar 702, och var något oval i horisontalplanet, ca 0,8 x 1,0 m och 0,5 m djup. Fylld med 701, porös träflis. Utgör troligen fundamentet till en byggnad tillsammans med K22-23, K25-26.

K25 - stolphål. Bestod av 605 och omfattar två element, en ganska rund nedgrävning, samt en utvidgning av densamma mot SV. Den senare har troligen uppstått då man grävt för att avlägsna stolpen. Själva den antagna stolpen eller nedgrävningen för densamma, har varit ca 0,7 m i diameter och ca 0,3 m djup. K25 var fylld med 604, packad träflis, strandrullade stenar och grus. Stod ca 2 m söder om K24. Utgör troligen fundamentet till en byggnad tillsammans med K22-24 och K26.

K26 - stolphål. Omfattar 664 och var rund i horisontalplanet, ca 0,45 m i diameter (djup okänt, kanske ca 0,3 m). Den stod ca 2 m söder om K22. Utgör troligen fundamentet till en byggnad tillsammans med K22-25.

K27 - stråtefundament. Bestod av 4 dragare i Ö-V riktning 666, 631, 616, 665. De låg på en N-S linje och dess östra

avgränsning var ojämn. Alla var rundtimmer och var ca 0,4-1,0 m långa, och ca 0,2-0,3 m i diameter. Stockarna utgör fundament till gatudäckning G 4 i FE, dvs. "stråtet" vilken har förskjutits längre mot öst. Dessa dragare används för övrigt som fundament i påföljande gatudäckning.

K28 - träbroläggning. Bestod av plankan 536 i N-S och plankorna 537=564A, 562, 538A,B i Ö-V riktning. Plankan 536 var ca 1,8 m lång (dess norra avgränsning osäker) och ca 0,2-0,3 m bred och ca 0,05 m tjock. Den hade en rad plugghål på ojämn linje och på ojämt avstånd från varandra. Till dess södra del är en tillformad träplanka fästad. Den tillfogade delen har ett urtag, troligen avsett att hålla uppe en från 536 vinkelrätt utgående konstruktion. Här är den sekundärt använd. Plankan 537 är fästad till 536's norra ände med träpluggar och gick mot öst. 537 var ca 1 m lång, skars av östra profilväggen, och var ca 0,25 m bred och ca 0,03 m tjock. Under 536's södra del och likaså mot öst, gick ytterligare en om 537 minnande plankan. Erhöll inget lagnummer i fält, men antas utgöra en del av K28.

Plankan 562 har ej återfunnits inritad.

Plankorna 538A och 538B låg ca 0,3 m väster om 536 och nästan i Ö-V riktning. De var ca 0,75 respektive 0,65 m långa och ca 0,10 m breda och ganska tunna. Eventuellt utgör de rester av plankdäckning eller också bara använts som utfyllnad i passageområdet.

Vidare förekom en del plankor under 536's norra ände och ut mot väst. Erhöll inga lagnummer i fält, men antas utgöra en del av K28.

I passageområdet förekom likaså stolpen 542 och pålarna 553A, 541, 543, 540.

Eventuellt kan plankorna 535 föras hit, men troligen utgör de dumpat träverk.

K29 - stolphål. Omfattar 661 och var ganska rund i horisontalplanet, ca 0,9 m i diameter, och ca 0,25 m djupt. Innehöll många större stenar och var fylld med 607, träflis. Kan utgöra en utskiftning av stolpe K22 i föregående nivå och då utgöra en del av byggnad K22-26, samt här knyts till stolphålen K30 och K31.

K30 - stolpe/stolphål. Omfattar stolpen 385 och dess nedgrävning 610. Stolpen var ca 0,25 m i diameter, och nedgrävningen var nästan lika stor som stolpen. Dess djup är okänt. Stod ca 1,6 m öster om K29 och ca 1,25 m väster om K31. Antas utgöra en utskiftning av stolpe K23 i föregående nivå, och då utgöra en del av byggnad K22-26, samt här knyts till stolparna/stolphålen K29 och K31.

K31 - stolpe/stolphål. Omfattar stolpe 343 och stolphål 652. Stolpen var ca 0,25 x 0,3 m bred, och nedgrävningen ca 1,1 x 1,3 m och ca 0,3 m djup. Innehöll en stenpackning bestående av en uppstyckad skifferplatta 663, samt träflis 651. Antas utgöra en utskiftning av stolpe K24 i föregående nivå och då utgöra en del av byggnad K22-26, samt här knyts till stolparna/stolphålen K29-30.

K32 - träbroläggning. Bestod av plankorna 527 och 570 i N-S riktning, och över dessa i Ö-V riktning och tätt samman, låg 8 plankor 501. Konstruktionen var fundamenterad i ett sandlag 569. Plankorna var ca 0,5-1,2 m långa och ca 0,14-0,34 m breda och ca 0,02 m tjocka, och deras ändar mot väst bildade en ojämn kant. I öst skars de av moderna störningar. Träverket, i varje fall plankorna, var sekundäranvända - underströks ytterligare av alla små plugghål de hade och vilka ej kan ses fylla någon funktion här. Troligen skeppstimmer.

Plankan 527 var ca 2,85 m lång (skars av både östra och södra profilen) och ca 0,18 m bred. Hade ganska tätt med plugghål på ojämnt avstånd och på ojämn linje. Dåligt bevarad. Kan ursprungligen ha varit ett rundtimmer.

Parallellt och delvis över/i kanten av 527, och helt i fältets SÖ hörn, förekom en plankbit i N-S riktning, 570. Den var 0,4 m lång och 0,4 m bred och hade plugghål samt utgör fundamentering till 501.

Allt träverk hade en drejning mot öst, dvs. detsamma som passageområdet i norr, och rättar sig därmed ej efter angränsande byggnad eller "stråtet". K32 antas utgöra träbroläggning i ett N-S gående passageområde.

K33 - träbroläggning. Bestod av plankor i N-S riktning 618, 619, 620, 614, 615, 617, samt en förankrande påle 644. Plankorna låg nästan direkt på dragarna från föregående nivå och var av varierande längd och bredd, ca 0,8-3,8 m långa och ca 0,04-0,24 m breda. Omfattar troligen en del mer ordentligt utlagda plankor, samt en del utkast, eller omrotning. Dåligt bevarade. Dess norra ände angränsar till stolphålet K29. Att plankdäckning skilts från dragarna är utifrån information på FE-fältet, där K33 utgör del av gatedäckning G 5.

Lagnummer utan bestämd funktion:

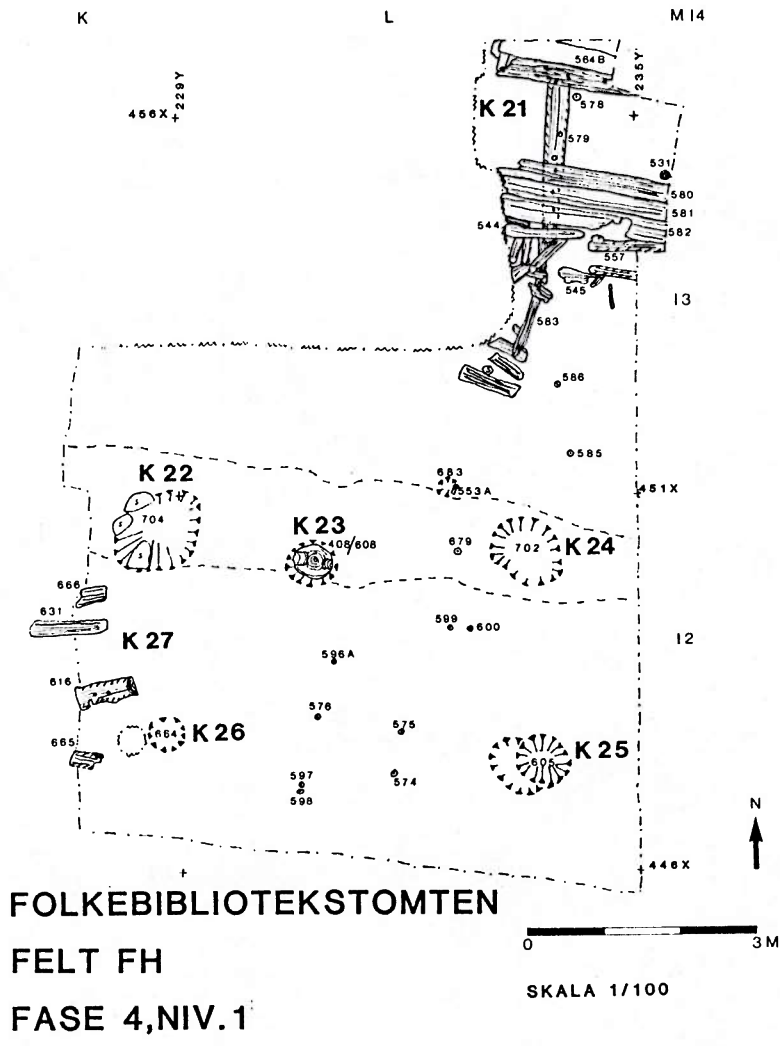
Nivå 1:

Stolphål 553B/683, pålar 574, 575, 576, 585, 586, 596A, 597, 598, 599, 600, 679.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Peler 497, 498, 499, 500, 504, 505, 506, 511, 512, 513, 515, 517, 524, 549, 587. Planka 554.

FIG. 12

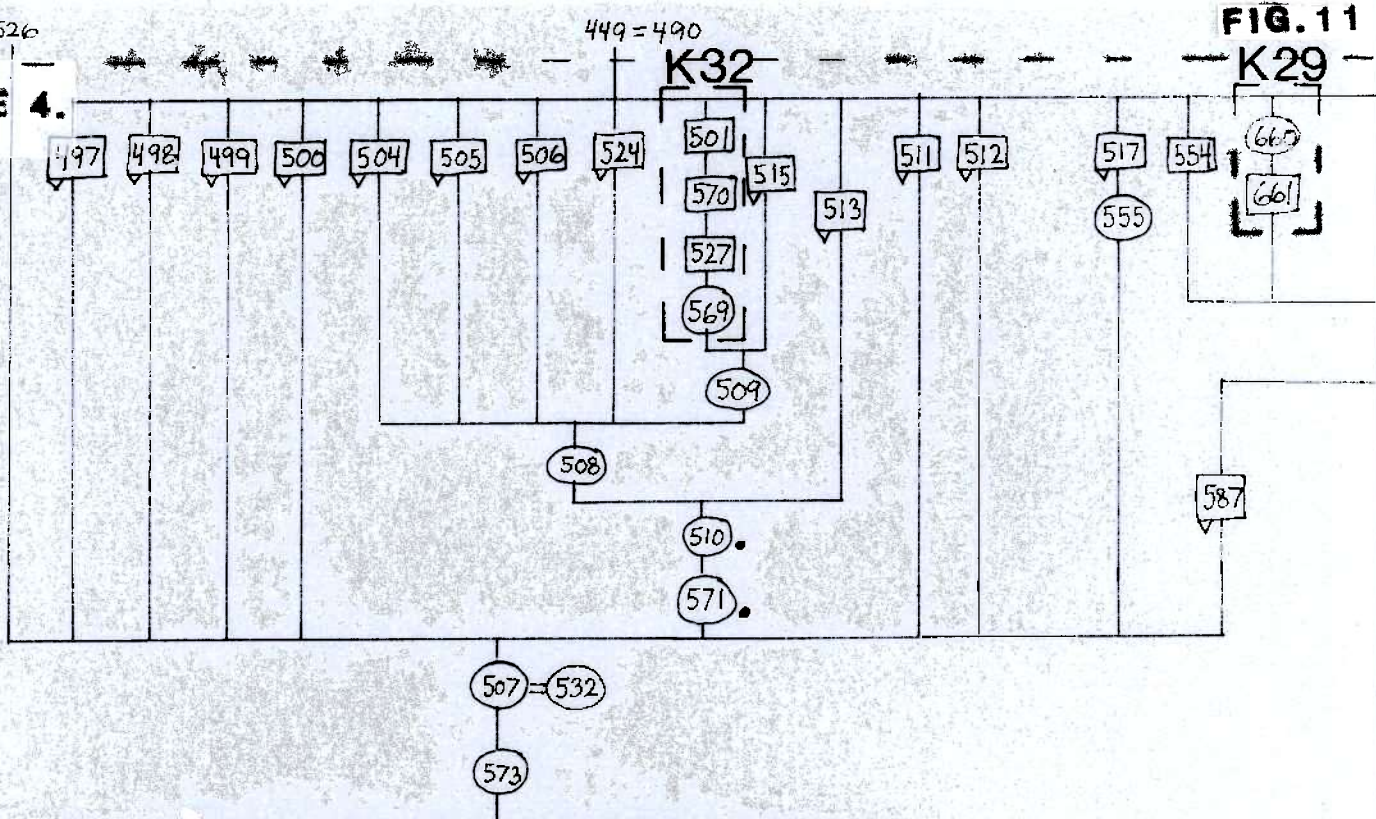

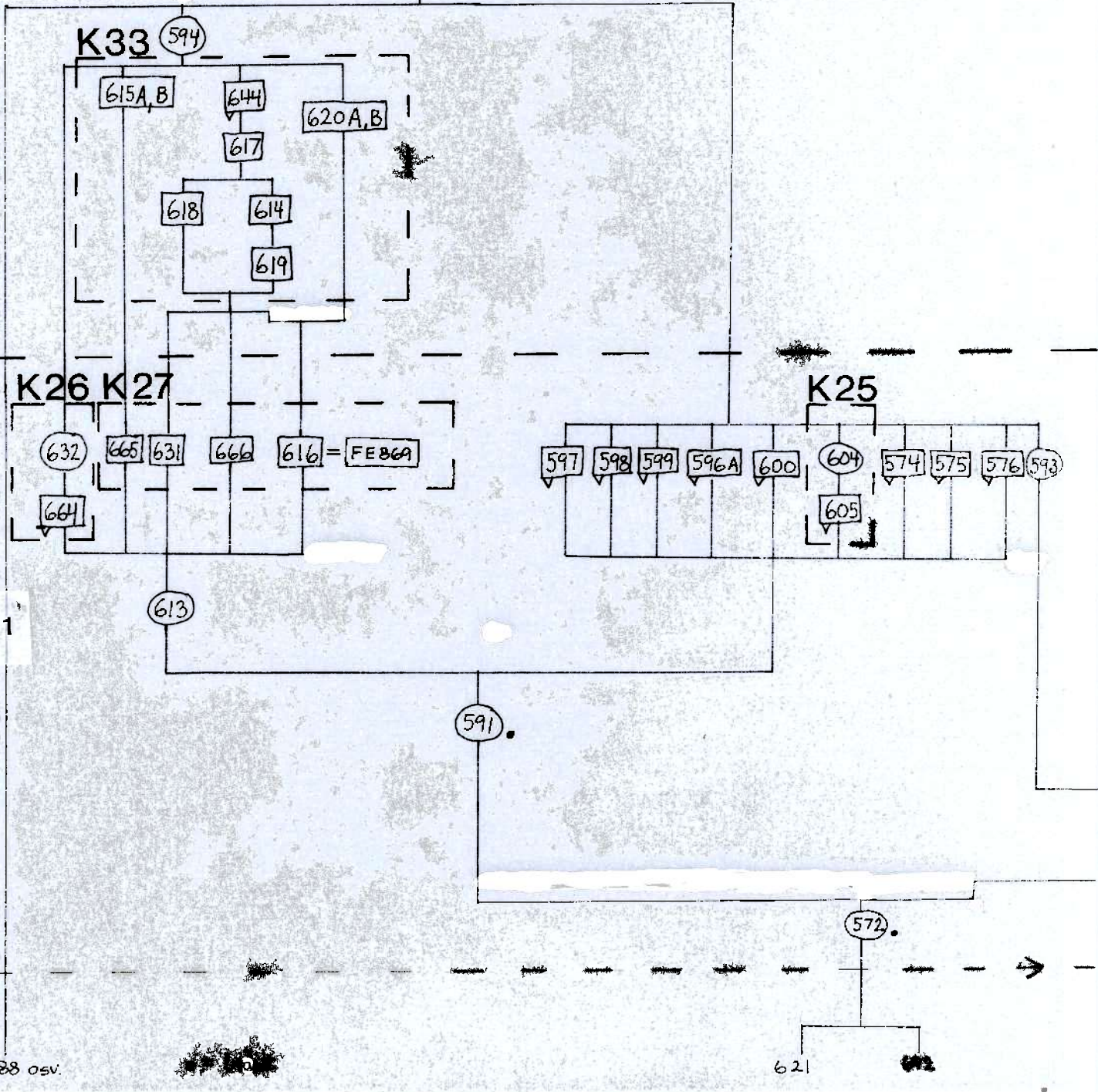
FH FASE 4.

V

NIVÁ 2

NIVÁ 1

FAS 5.Generell karaktäristik, fig.15.

Under denna fas står större delen av fältet öppet. Passageområdet i norr erhåller ny träbroläggning, och "stråtet" förskjuter sig åter mot väst. Längs gatans östra avgränsning står en pålerad. För övrigt förekom en del spritt träverk, eventuellt någon slags inhägnad, eller något som bör betraktas i anslutning till påföljande fas.

Nu har även byggnad K19 gått ur funktion och delar av dess eldstad har raserats i passageområdet i norra delen av fältet.

Stratigrafisk beskrivning, fig.14.

I norra hörnet av fältet förekom ett träflislag 496=522, mellan träbroläggningarna K28 och K34. Innehöll även lite sten, en del hasselnötter och fiskkotor. Jordlag 496 övergick gradvis i träflislagret 449=490, vilket även det innehöll en del sten och hasselnötter, och det kan egentligen vara frågan om ett och samma lag.

Passageområdet överlagrades av 491, ett lag med bränt material och mycket sten. Lagret utgör rester av den raserade eldstaden i byggnad K19 (K12-14 i FL). Och även om en del av träverket i passagen är bränt, så kan det ej kopplas till någon brand.

I övriga delen av fältet förekom en del jordlag av mindre utsträckning, träflislagren 467, 502 och 419, samt över detta, 445, ett mosslag. Hela fältet överlagrades av 437, ett träflislag som var lite svedd på ytan, och med en koncentration av läder.

Slutligen överlagrades delar av 437 av två träflislag, 450 och 472, samt ett lerlag, 471, samtidigt som K36 uppförs/påförs.

Jordlag i fas 5:

419	449=490 K/A	471	491 D	502
437 A	450	472	492 A	522=496 K/A
445	467	490=449 K/A	496=522 K/A	560

Konstruktionsbeskrivning, fig.15.

K34 - träbroläggning. Bestod av dragare 480, 489, 518, 519, 520 i N-S riktning, underliggare 521 i N-S riktning, plankor 485, 482, 481, 474 och rundtimmer 556 i Ö-V riktning, pålar 484, 494, 523, 539, samt en del spritt träverk i toppen, 483.

Dragaren 480 är ca 1,8 m lång och ca 0,16 m i diameter, 489 är ca 2,35 m lång och ca 0,12 m i diameter, 518 är 1,75 m lång och ca 0,10 m i diameter, 519 är ca 0,56 m lång och ca 0,15 m i diameter, samt 520 är ca 0,58 m lång och ca 0,15 m i diameter. 489 hade ett urtag i sina respektive ändar mot väst. Antas dock ej ha fyllt någon funktion här, utan rör sig troligen om sekundär-använt träverk.

Dragarna 519 och 520 ligger på linje med varandra, men då ändarna verkar vara fint tillhuggna, så antas det ej ursprungligen röra sig om en enda stock. 519 har ett urtag på översidan och 520 är avfasad längst hela västra sidan. Även detta troligen sekundärt använt. Kanske kommer en del av timret i passage K34 från den raserade byggnaden K19, bl.a. då en del av träverket är fint tillhugget, och då byggnad K19 antagligen varit ganska välbyggd.

Underliggare 521 var en liggande stabbe, ca 0,9 m lång och 0,42 m i diameter. En stor del av dess uppåtvändande sida var uthuggen - sekundäranvänt. Rundtimret 556 vilket avgränsar passagen mot syd låg direkt söder om 521 och skars av profilen. 556 var ca 0,4 m lång och ca 0,3 m i diameter.

Plankorna låg tätt och var ca 1,3-1,4 m långa och ca 0,25-0,40 m breda och ca 0,02-0,04 m tjocka. Märkligt här är att plankorna 485, 482 och 481 är brända, till skillnad från resten av träverket. Det torde indikera att de är sekundäranvända, och var brända innan de togs i bruk för träbroläggningen.

Passageområdet har fortfarande en svag vridning mot öst.

K35 - pålerad. Omfattar 12 pålar i en svagt VNV-ÖSÖ riktning, 418 och 526. Pålarna står delvis i dubbla rader och på ojämnt avstånd från varandra. Antas markera "strætets" östra avgränsning och utgör troligen resterna av ett gärde. Noteras bör även att "strætets" östra gräns har förskjutits mot väst.

K36 - okänt. Omfattar diverse spridda träverk, ganska mitt i fältet och i en Ö-V och en N-S tendens, 463 respektive 465, 468, 466, 421. Kanske utgör det resterna av ett gärde/ inhägnad. Längst i norr låg en del mindre plankor 463, av vilka en del ursprungligen kan ha varit vertikalt stående och utgjort en skigård. Men det kan även vara att det bör relateras till 446 och 464 i påföljande fas. De har dock skiljts åt i fältdokumentationen, men det kan röra sig om nedpressning. Träverket 463 är mellan 0,18-0,54 m långt och 0,03-0,12 m brett, och ganska tunt.

Sö om 463 förekom plankor 465, rundtimren 468, 466 och pålen 421. Rundtimret 466 var 0,7 m långt och ca 0,15 m i diameter och 468, 0,8 m långt och 0,08 m i diameter. 465 bestod av 4 mindre och lite utspridda plankbitar. Bland 465, 468, 466, 421 förekom en hel del sten.

I närheten förekom en del pålar samt en avfallsgrop K37, vilka kan ha haft samband med varandra.

K37 - avfallsgrop. Omfattar en grop 650, och en plank 877, samt jordlag. Gropen var ganska rund i horisontalplanet och hade ganska raka sidor, ca 0,8 x 0,9 m och ca 0,6 m djup. I botten innehöll den 560, ett poröst träflislag med stenar och avfall, samt plankan 877. Plankan hade för övrigt två fyrkantiga urtag i ena änden - antas dock vara dumpad här, dvs. ej fyllt någon funktion i gropen. Över 560 följde 492, träflislag med en hel del djurben.

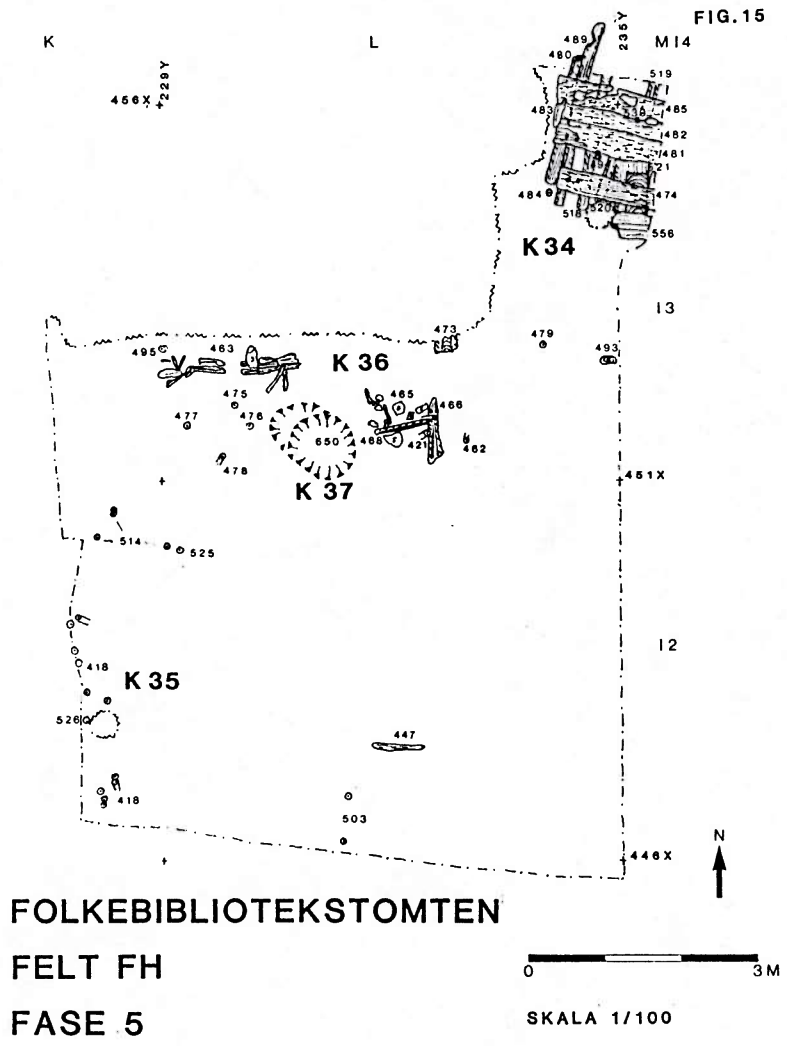
Gropen kan vara uppgrävd minst en gång, utifrån att den har en utvidgning mot NV.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Pålar 462, 475, 476, 477, 478, 479, 493, 495, 503, 514, 525, 533, 551, 552, rundtimmer 473, plankor 447, 528.

(528, 533, 551, 552 - ej inritade)

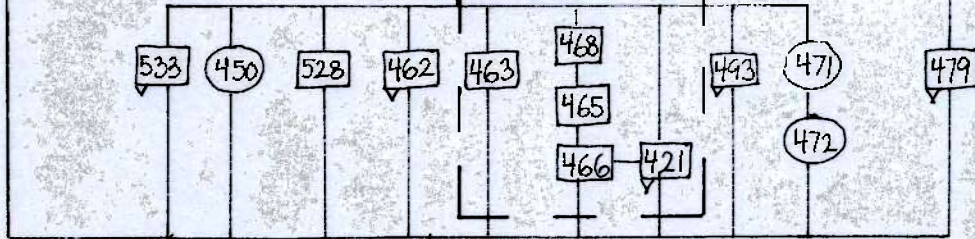
FH FASE 5.

415 = 453

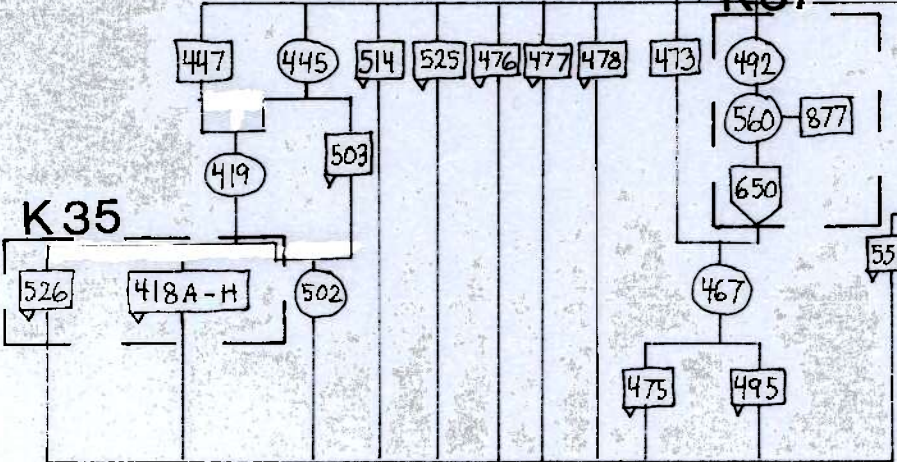
436 = 458 = 460

442

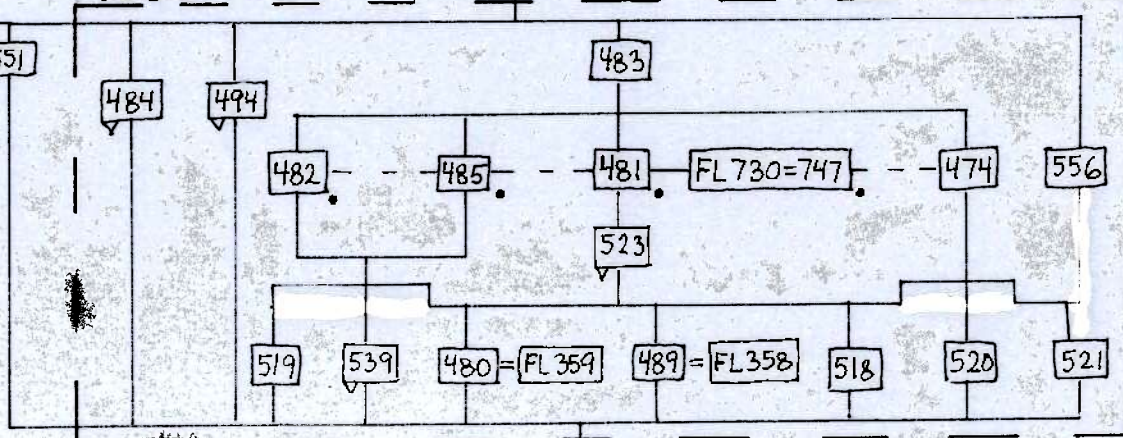
K 36

K 37

K 34

449 = 490

496 = 522

507

o = limit

497 osv.

562 osv.

FAS 6.Generell karaktäristik, fig.17.

Ej heller under denna fas är det någon intensivare bebyggelse, och en stor del, södra halvan, täcks av ett grus- och sandlag. Norr om detta lag och ganska mitt i fältet uppförs en byggnad K39. En byggnad som ej verkar stå särskilt länge.

Det norra passageområdet erhåller en ny träbroläggning, av vilken nästan ingenting återstår.

"Stråtet" utvidgar sig åter mot öst, och en del av dess träbroläggning kom till synes på FH. På FH har det ej närmare dokumenterats, utan det hänvisas till FE-fältet, G 7.

I södra fälthalvan förekommer en avfallsgrop och en koncentration av klebersten, troligen resterna av någon kasserad arkitekturdetalj. För övrigt en del spridda pålar och stolpar.

Stratigrafisk beskrivning, fig.16.

Södra halvan täcktes av ett sand- och gruslag 415=453, och den norra av ett träflislag 436=458=460, på vilket konstruktionerna vilar.

I passageområdet överlagras K34 i föregående fas av 442, träflis, vilket i sin tur överlagrades av 417, ett tunt och fläckvis förekommande brandlag. Ett brandlag som kan ha avsatts på stället. Passagens plankdäckning av vilket rester återstod på fält FL, FL720, var nämligen brända. Men det är troligen frågan om sekundäranvänt träverk, utifrån att det ej kan sättas i samband med någon brand i området.

K39 verkar ej stå särskilt länge och i slutet av fasen täcks det av ett grovt sandlag 368.

För övrigt förekom 414, ett mörkt jordlag med lite träflis och vilket bl.a. täcker avfallsgropen K40, samt en sandfläck 438, vilken kan markera ett stolphål.

Jordlag i fas 6:

368	436=458=460	443 A	458=436=460
414	438	448=606 K	460=458=436
415=453	442	453=415	606=448 K
417			

Konstruktionsbeskrivning, fig.17.

K38 - träbroläggning. Omfattar dragare 423 i N-S och rundtimret 422 i Ö-V riktning. 423 var ca 1 m lång och ca 0,10 m i diameter, 422 var ca 0,58 m lång och ca 0,17 m i diameter. 422 stöttades mot syd av två pålar. Återstod inget av plandäckningen, vilket idendifierades på FL - se FL, K40, s.167 .

K39 - byggnad. Bestod av dragare (=plankor) i N-S riktning 439, 446, 464, 429, och över dessa, plankorna 427 och 428 i Ö-V riktning och helt intill varandra. Överlagrande plankorna i N-S riktning, förekom plankorna 440 och 430, samt i sin tur överlagrande dessa, plankorna 424 och 425 i Ö-V riktning. Längst mot öst förekom en plankor 426, delvis liggande på en sten, och delvis med en svag vridning mot NNÖ-SSV. Ursprungligen kan detta ha varit en bjelke och därmed ha utgjort byggnadens östra avgränsning. I norr skars K39 av den moderna källaren K59. För övrigt förekom en del spridda plankrester 459, 469 och en slana 441, vilka kan ha fyllt någon funktion i byggnaden. Dragarna 439, 446, 464 och 429 var mellan 0,44-1,38 m långa och 0,08-0,26 m breda, plankorna 427 och 428 var ca 3,95 m långa och ca 0,10-0,25 m breda, 424 och 425 var 0,90-1,04 m långa och 0,12-0,18 m breda, 426 var ca 1,44 m lång och 0,24 m bred.

Nästan allt träverk hade plugghål, verkade tunt och var dåligt bevarat.

Träverket utgör troligen resterna av ett golv i en byggnad vilken troligen har haft minst ett större och minst ett mindre rum. Eventuellt kan den östra delen ha varit kilformad, med en drejning mot öst. Jmfr FL K12-14. Därmed kan 426 ursprungligen ha vilat på stolpe 413.

Eventuellt kan stolpen 406 ha haft något samband med byggnaden.

K40 - avfallsgrop. Omfattar gropen 452. Den var nästan rund i horisontalplanet, ca 0,8 x 0,5 m och ca 0,22 m djup. Gropen var först fylld med ett gruslag med trärester 448=606, däröver 443, mörk träflis med träverk och mycket hasselnötter. Kan även ha varit ett stolphål, men kan i tillfälle ej sättas i samband med övriga konstruktioner i fasen.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Stolpe 412, pålar 454A=637, 454B=577, 455, 456, 457, 470,
577=454B, 637=454A, klebersten 451, plank 420.

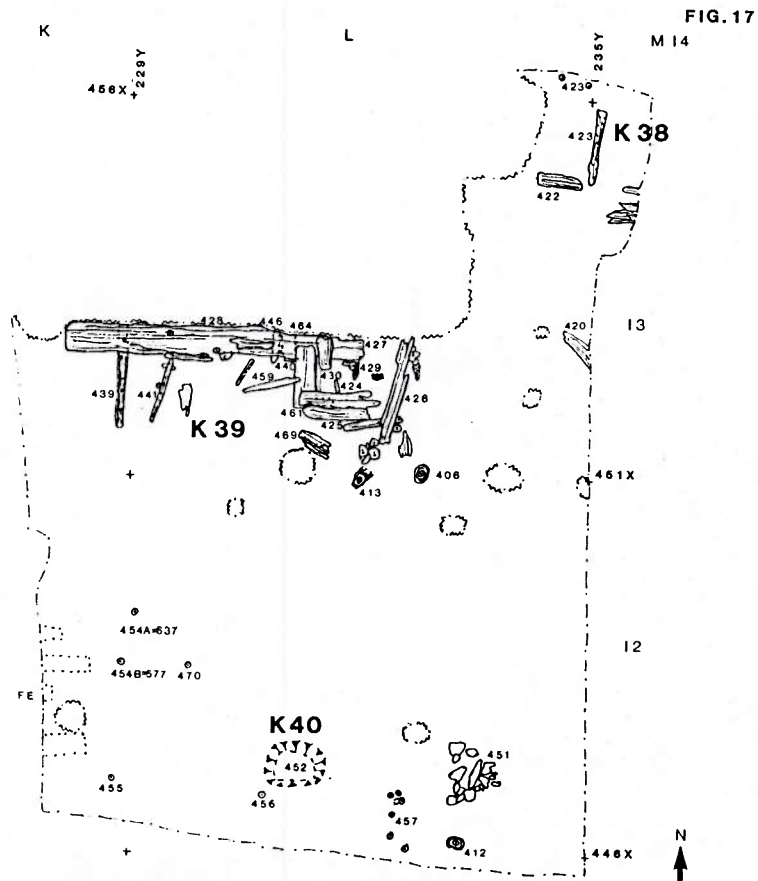

FIG. 17

M 14

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

FELT FH

FASE 6

0 3M

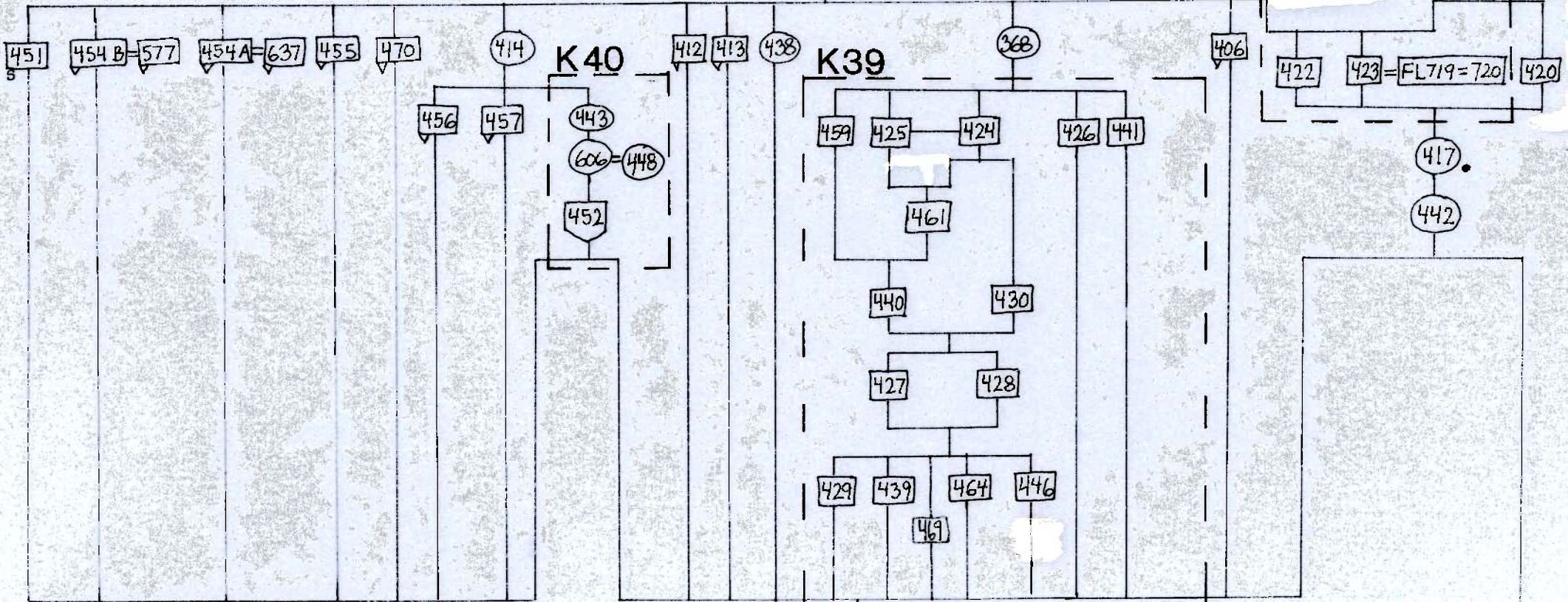
SKALA 1/100

379 = 384 = 398

404

FH FASE 6.

415 = 453 --- --- --- --- --- 458 = 436 = 460

• = L. 10. 10. 10.

437

533 dev.

479

FAS 7.Generell karaktäristik, fig.19.

Under denna fas sker det aktiviteter över större delen av fältet. Det uppförs en del byggnader, samt passageområden och "strætet" erhåller nya träbroläggningar.

I norra delen av fältet uppförs en byggnad K41, som går helt intill "strætet", samt vilken antagligen gått helt ut till det norra passageområdet på gränsen till fält FL. Öster om K41 antas ytterligare en byggnad, K43 ha uppförts. Även denna angränsade till det norra passageområdet. K41 och K43 låg nästan helt intill varandra.

Noteras bör den av topografin framkallade "knäcken" på byggnaderna. Det har vidare medfört att K41 är trapetzoid till formen.

I SÖ hörnet kommer en träbroläggning i ett antaget passageområde, jmf. fas 4, nivå 2.

"Strætet" i väst sträcker sig fortfarande in på FH och erhåller en ny träbroläggning.

Ganska mitt mellan konstruktionerna förekom 4 stolpar i en N-S rad. Öster om den södra delen stod ytterligare en stolpe vilken antas höra samman med raden. Deras funktion har ej kunnat fastslås, ej heller hur de förhåller sig till övriga konstruktioner i fasen.

Fas 7 är en av de få faserna som entydigt avslutas av brand, i tillägg en ganska omfattande sådan. Nästan alla konstruktioner låg inbäddade i brandlagren och var brända. Branden verkar ha varit kraftigast i väst.

Det var besvärligt att i denna fas fastslå gränserna till respektive konstruktion.

Stratigrafisk beskrivning, fig.18.

I botten av fasen förekom ett kompakt träflislag 379=384=398, vilket är fundamenteringslag till flera konstruktioner. Här förekom även en del bränt material, något som antas vara en följd av den avslutande branden.

I NÖ delen följde träflis 410=416, vilket bildar underlag för där förekommande konstruktioner.

I passageområdet bildade 404 underlag för träverket och är

kanske det samma som 410=416. Senare överlagrades det av 396 och 399, det förra ett tunt sandigt jordlag, det senare ett mosslag med rötter och kvistar. Dessa överlagras i sin tur av 395, ett kraftigt träflislag. Det NÖ området överlagras därefter av 366, organiskt material.

Träverket i SÖ området vilade på 382, ett blandat jord och träflislag. Senare överlagrades detsamma träverket av 374, ett jordlag med träflis, näver och djurben.

Träbroläggningen i "stråtet" vilade på 377, ett brandlag, samt ett över 377 förekommande jord- och träflislag 375.

Omkring byggnad K43 förekom 409, ett fett blandat jordlag, samt 367, ett jordlag innehållande mycket bränt material. Det brända antas härstamma från den brand som avslutade fasen.

För övrigt förekom det en del jordlag av mindre utsträckning, varav en del innehöll bränt material och träflis.

Hela fältet täcktes slutligen av brandlagren 338, 360, 327 och 328, vilka nog bör betraktas som variationer på ett och samma lag.

Jordlag i fas 7:

327 D	375	396	407
328 D	377	398=379=384 K	409
338 D	378	399	410=416 K
360 D	379=384=398 K	403	416=410 K
366	382	404	529
367	384=379=398 K	405	622
374 A	395		

Konstruktionsbeskrivning, fig.19.

K41 - byggnad. Låg helt intill "stråtet" i väst och delar av den, dess västra vägg dokumenterades på FF. Byggnaden bestod av syllstockar 390=435, 434=FF881 och dragare 389, 394, påle 359?, träverket 372, 373, 371, stolpar 433=FF727, 358, 401, FF869.

434 var syll i byggnadens västra vägg, och var ca 3,35 m lång och ca 0,24 m i diameter. I syd var den infogad i stolpe 433, och i norr antas den ha varit infogad i stolpe FF869, även om den nu slutade söder om denna. FF869 antas tillika ha utgjort K41's NV hörn.

I syd avgränsas byggnaden av syll 390=435 vilken i sin återstående form var ca 3,1 m lång och ca 0,15 m i diameter. Den var knäckt i västra änden, därav två lagnummer. 390's västra ände var infogad i stolpe 433 och ca 1,85 m vidare mot öst var den avpassad till ännu en stolpe 358, med ett urtag i sydsidan i vilken stolpen stod. 390 fortsätter ytterligare ca 0,55 m mot öst. Eventuellt kan den ha fortsatt som 372, ett ca 0,6 m långt och ca 0,10-0,15 m brett träverk, vilken vilade på stolpe 401.

Ca 2 m öster om västväggen förekom en dragare i N-S riktning 389, vilken liksom syllen 390 var infogad i stolpen 358. 389 var ca 1,35 m lång och ca 0,24 m i diameter. Ytterligare 1,05 m mot öst kom den N-S gående dragaren 394. Den var ca 0,86 m lång och ca 0,15 m i diameter. Den slutade dock ca 0,3 m norr om syllen. Båda dessa dragarna skars i norr av den moderna källaren K59. 1,5 m öster om 394 kom en kraftig plank 371, i N-S riktning, ca 1,1 m lång och ca 0,24-0,30 m bred, vilken har antagits tillhöra byggnaden.

Hörnstolparna till västväggen hade längsgående urtagningar för att hålla syllar och eventuellt de första stockvarven i nord-, väst-, respektive sydväggen. Stolpen 433 var ca 0,55 m i diameter och ca 1,3 m hög, varav ca 0,8 m var nedgrävt. Utgör följaktligen en stabil konstruktion, något som förstärks av att det i 433's stolphål 623, förekom ytterligare stöd i form av tre vertikalt stående träverk 486, 487, 488. Stolpen FF869 var ca 0,45 m i diameter. För närmare beskrivning, se fält FF.

Stolpen 358 var ca 0,30 x 0,18 m och ca 0,3 m hög, och triangulär till snittet. Ingen nedgrävning kunde identifieras.

401 var ca 0,14 m i diameter och ca 0,40 m hög och dess stratigrafiska tillhörighet var något osäker. Den kan vara äldre än fas 7.

Byggnadens avslutning mot öst har varit problematisk. Det kan i fältets norra del röra sig om ett stort byggnadskomplex, där K43 egentligen är fortsättning på K41. En anledning till att skilja ut två byggnader med ett troligt dråpefall mellan, är att K41 var bränd till skillnad från K43. Alternativt kan stolperaden 290 osv markera K41's östvägg, och där området öster om stolparna stått öppet. Längst mot öst i K41 har funnits en svalgång. Rundtimret 370, se nästa sida, antas då markera en trappuppgång mot väst, till K41's övervåning.

I norr avgränsas byggnaden av passageområdet som går mellan fält FH och FL.

Totalt täcker byggnaden en yta av minst 22 m². Den har nödgats anpassa sig till existerande topografiska förhållanden och har därmed fått en trapetzoid form, jmf K19=FL K12-14. Hela byggnaden förstörs genom brand, och allt träverk är mer eller mindre brandskadat.

Mellan K41 och stolparna i K43 förekom ett kort och kraftigt rundtimmer med en urhuggning längs översidan 370, Troligen rör det sig om fundamentet/basen till en trapp. Osäkert är om den tillhört K41 eller K43, eller om ett enda komplex, hur den fungerat. Den var ej så kraftigt bränd. Den var ca 1,3 m lång och 0,4 m i diameter, och urhuggningen som var ganska jämn var ca 0,75 x 0,15 m och ca 0,10 m djup. Söder om den södra syllstocken 390, och angränsande till 433's stolphål 623, förekom en konstruktion bestående av vertikalt och i cirkel stående halvklyvingar 353, 354, 355, 391, 392 (=411, tillsammans). Okänd funktion men bör ha utgjort underlag/stöd för något föremål, eller möjligen stolpe.

K42 - träbroläggning. Bestod av ganska korta och breda tätliggande plankor 400. nästan som ett lapptäcke. De koncentrerade

bevarade. De låg huvudsakligen i NNÖ-SSV, NNV-SSÖ och Ö-V riktning.

Eventuellt kan dock passageområdet ha byggts över under denna fas, så K42 utgör kanske en del av ett trälagt golv.

K43 - byggnad. Omfattar stolpar 290, 530, 393, 369, 289, 386, samt dragare 397. 290 var ganska stor, ca 0,38 m i diameter och ca 0,8 m hög, varav ca 0,6 m var nedgrävt. Den hade ett genomgående ca 0,14 m brett urtag i toppen avsett att hålla en bjälke. Urtaget var djupare mot norr, troligen för att syllens skulle stärkas i sammanfogingen - hakeprincip. Stolpen var stöttad av vertikalt stående träverk. 290 antas ha utgjort byggnadens NV hörn och 289 dess SV. 289 saknade urtag och var ca 0,42 m i diameter och ca 0,8 m hög och varav ca 0,5 m var nedgrävt. Mellan 290 och 289 stod stolparna 393 och 369. 393 var ca 0,26 m i diameter och av okänd höjd och stod ca 1,3 m söder om 290. 369 var ca 0,2 m i diameter och av okänd höjd samt stod ca 1,2 m

söder om 393 och ca 1,25 m norr om 289. 386 stod ca 0,75 m öster om 289 och skars av östra profilen. Den var ca 0,2 m i diameter. Höjden okänd. Detta skapar en ganska skarp vinkel i den antagna byggnadens SV hörn, något som kan tala mot existensen av K43. I detta fall bör allt träverk utom stolpen 386, tillhöra K41.

Dragare 397 var ca 0,74 m lång och ca 0,14 m i diameter och hade många plugghål. Dragaren följer helt riktningen på det norra passageområdet, och dess placering till söder om och ganska mitt på stolpen 290 i Ö-V riktning, kan understryka möjligheten av att det egentligen är en enda och sammanhängande byggnad i norr.

Trappfundamentet 370's tillhörighet är helt avhängig av hur förhållandet K41 och K43 tolkas, se bl.a. ovan.

K44 - träbroläggning? Bestod av plankor 387, 388, 383, 380, samt rundtimmer 349. Träverket 349, 380, 383 ligger i N-S, 388 i N-S och 387 i Ö-V riktning.

349 var ca 2,7 m lång och ca 0,3 m i diameter. Det var det enda träverket i konstruktionen som var bränt. Här kan nämnas att dess förmultnade botten registrerades som jordlag 405. 349 låg parallellt med och nästan helt intill plankan 380 som var ca 2,35 m lång och 0,15 m bred. Båda dessa låg över plankan 383, ca 1,5 m lång och ca 0,3 m bred. Plankorna 388 var mellan 0,3-1,4 m lång och 0,04-0,37 m bred, och 387, 0,58-0,80 m lång och ca 0,20-0,34 m bred (några skars av östra profilen).

Plankorna gick helt intill K43 och har kanske fungerat som passageområden, ett mot syd 349, 383 och 380, och ett mot öst 388, 387.

De kan ha haft något sammanhang med stolparna K46.

K45 - träbroläggning. Den östligaste delen av en träbroläggning i "stråtet", se FE G 8. Bestod av de östra ändarna av det Ö-V gående träverket 376, 309, 310, 348, 361, 402=FE769, samt stolpe 305 under träverket 310. Alla var brända utom rundtimret 402, vilken i tillägg hade något osäker fasrelatering. Träverket bildade en mycket ojäm avgränsning mot öst, och de framkomna resterna var ca 0,14-0,94 m långa och 0,15-0,37 m breda. Stolpen 305 var ca 0,37 m i diameter och ca 0,8 m hög varav ca 0,5 m var nedgrävt.

K46 - stolprad, okänd funktion. Bestod av stolparna 347, 300, 381, 345, 362, 306 i N-S riktning, och 307/686 öster om de södra i raden. 347, 300, 306, 307 respektive 381, 345, 362, var ungefär lika kraftiga. De var ca 0,35 respektive 0,15 m i diameter, och dess höjd var okänd.

De N-S gående stolparna stod ca 0,75-2,0 m från varandra och 307 stod ca 1,5 m till öster. De tre mindre stolparna stod samlade kring konstruktionens SV del, ca 0,5 m från varandra.

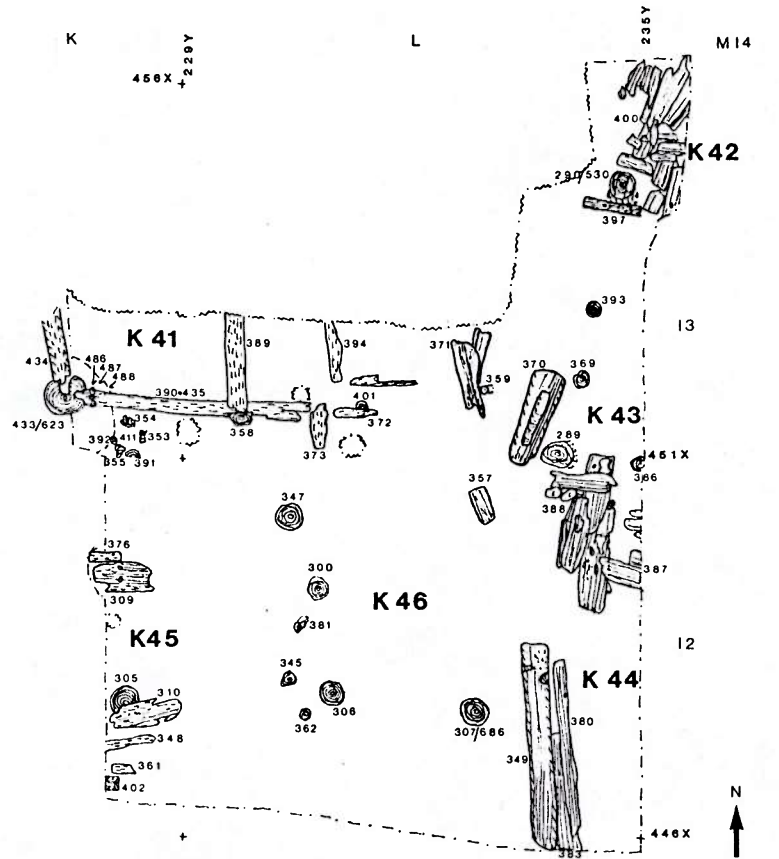
Alla utom 381 och 362 var brända.

Stolparna kan ha haft sammanhang med intilliggande konstruktioner.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Planka 357.

FIG. 19

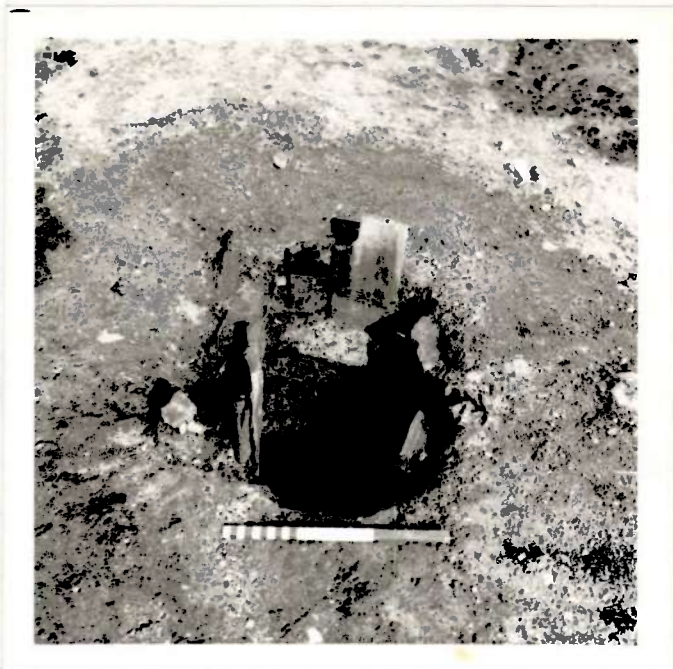
FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

FELT FH

FASE 7

0 3M

SKALA 1/100

(1976,3:1) FH i fas 3. Bräd- och lerfodrad grop, K16. Del av aktivitetsområde i södra delen av fältet. Från syd.

(1975,70:12) FH i fas 7. Passageområden ? K44, byggnader K43 och K44, samt stolpar K46. Från norr.

146 osv.

295 osv.

FH FASE 7.

V

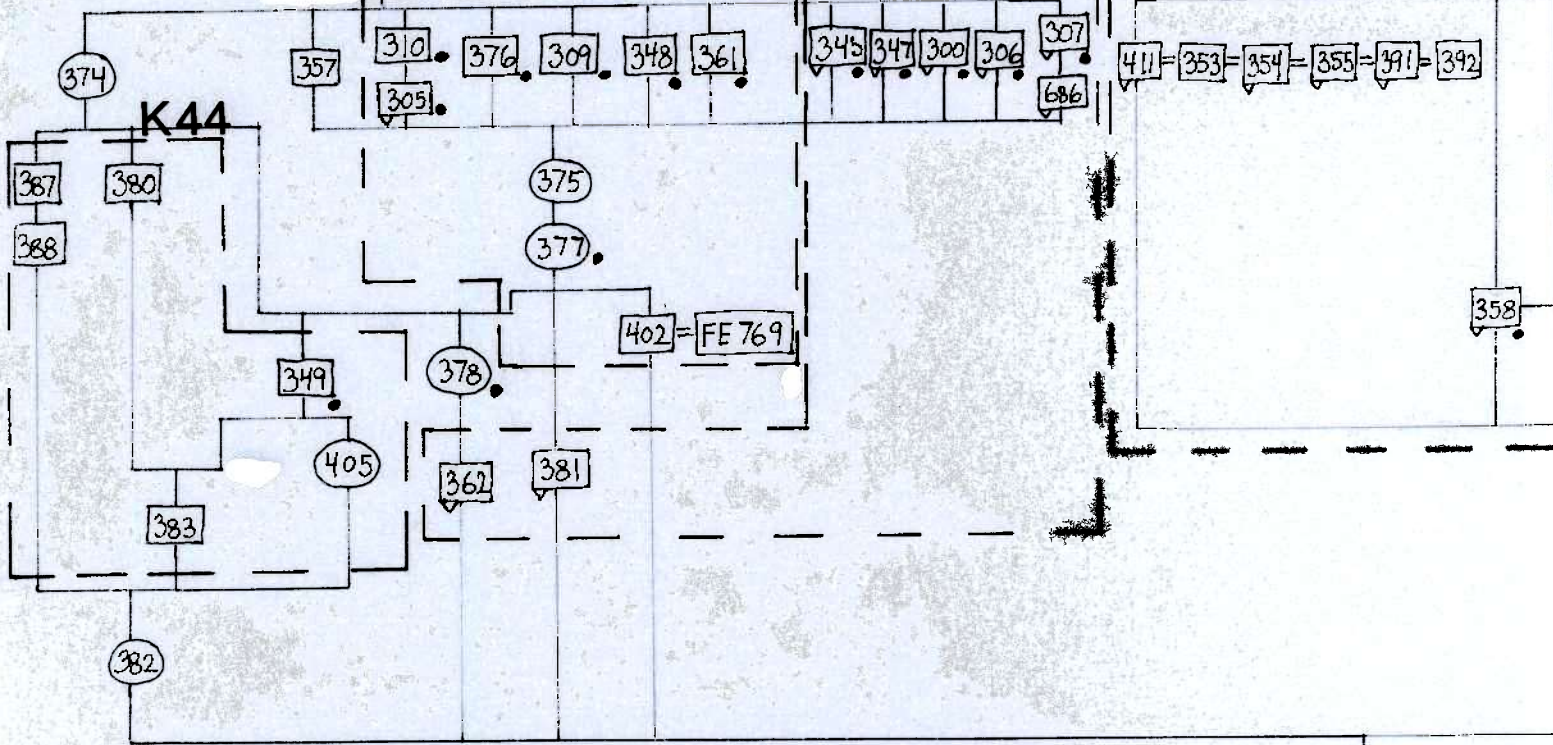
338

360

K45

K46

K41 →

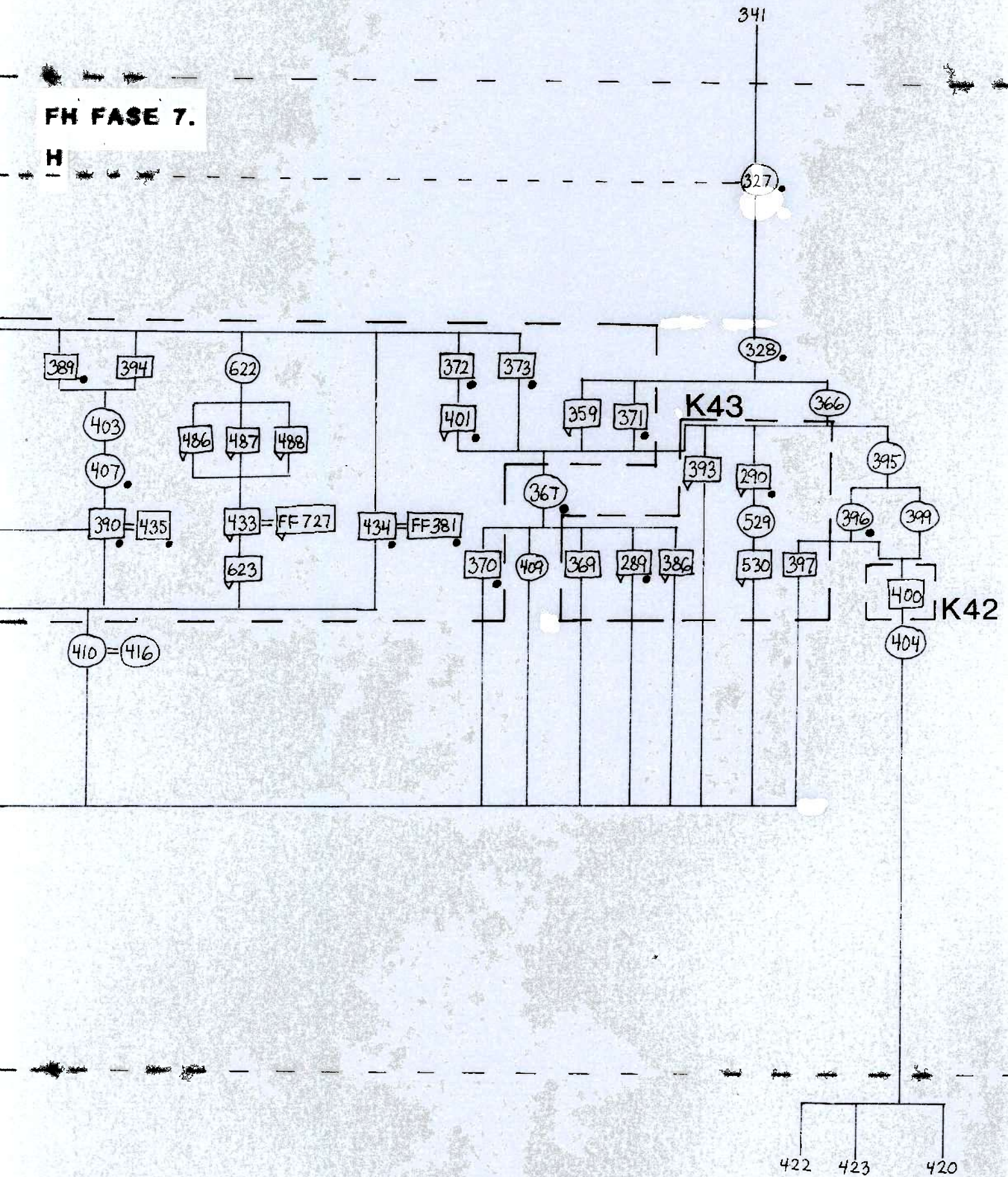
• = brint

451 osv.

FH FASE 7.

H

FAS 8.Generell karaktäristik, fig.21.

Under denna fas koncentrerar bebyggelsen sig till fältets södra halva. Tidigare har den koncentrerat sig mer mot norr. Det kan visserligen ha stått någon mindre byggnad i fältets NV del, men som nu är förstörd av den moderna källaren K59.

Passageområdet i norr erhåller ny plankdäckning, samtidigt som dess södra avgränsning förskjuts mot norr.

Ganska mitt i fältet, i Ö-V riktning, förekom ett träbrolagt passageområde, i tillfälle det ej rör sig om en utbyggnad/del av byggnad K50.

I södra halvan av fältet uppförs en byggnad vars avgränsning mot öst var osäker. Antingen fortsätter byggnaden ut till östra profilen, eller så slutar den väster om plankläggningen 302. I det senare fallet utgör det östra en träbrolagd passage eller gårdsplats. K49 och K50 är i varje fall uppförda samtidigt.

Byggnaden saknade eldstad, så den har troligen ej fungerat som bostad, och utifrån jordlagren och avfallsprodukterna kan den antas ha fungerat som verkstad/lager.

Från byggnadens NÖ del och mot öst förekom en Ö-V gående rad med delvis kantställda stenar. De kan ha fungerat som stöd ut mot passageområdet och eller markera en gräns av något slag.

I fasen förekommer en hel del jordlag innehållande bränt material, men nästan inget träverk, utom i passageområdet K48, var bränt. De flesta brandlagren förekom mot slutet av fasen, så branden kan ha ägt rum efter att de flesta konstruktionerna hade gått ur funktion och överlagrats av från branden beskyddande jordlag. Utifrån detta skulle fasen eventuellt ha indelats i två nivåer, en nivå med konstruktioner och där de går ur funktion, samt en påföljande nivå där området står öppet en kort period, och avslutas med brand.

Situationen i fältet på denna nivå var något oklar, något som bl.a. medfört att det under bearbetningen har varit svårt att sortera ut alla relationer.

Stratigrafisk beskrivning, fig.20.

I södra halvan av fältet överlagras brandlagret som avslutade föregående fas av 326=363=364, ett fett träflislag med en ganska

stor mängd hasselnötter. Lagret kan vara medvetet påfört som fundamentering till byggnad K50, eller en följd av att området stått öppet ett tag efter branden, och utnyttjats för dumpning. Före uppförandet av K50 har man endast jämnat ut ytan.

I SÖ hörnet påfördes 330, ett träflis- och asklag som utfyllning mellan och delvis över dragarna innan plankdäckningen lades på.

I passageområdet K47 kom en del träverk direkt på brandlagret från föregående fas, för att ganska snabbt överlagras av 280=288, ett träflislag med lite spritt bränt material. Kanske i samband med att byggnad K50 uppförs. Därpå följer resten av träverket i K47. Området överlagras efter vart, huvudsakligen av träflislag.

Då byggnaden K58 går ur funktion täcks den och passageområdet av ganska mycket sten, 174=226. Stenarna var huvudsakligen små, ca 0,05-0,2 m. Fasen avslutas med brandlag och jordlag innehållande bränt material 223, 227, 249, 336, 226(=174). Det sker efter att de flesta konstruktionerna har gått ur funktion, så nästan inga konstruktioner brandskadas. Särskilt kraftigt bränt är norra delen av fältet. I fasen förekom även en del jordlag med lite mer speciellt innehåll. Bl.a. 242 vilket bestod av en stor mängd benavfall(hantverks-) och vilket anses fortsätta in i fas 9 som 204=221=222. Vidare 245 som var ett ca 1,8 x 1,8 m, i horisontalplanet oregelbundet, lerlag innehållande en del cylinderformade trästycken.

Jordlagren 282, 283=287, 286 innehöll en del djurben och 283=287, 326=363=364 innehöll en del hasselnötter.

Eventuellt kan några jordlag som överlagrar träverket i K50 tyda på att det varit hantverksaktivitet i området, men det kan också utgöra dumpade massor efter det att K50 gått ur funktion. Detta kan ej närmare fastslås före en fyndgenomgång gjorts. Ex. 285, 275, 301, 283=287 kan ha utgjort olika golvnivåer respektive dumpade massor.

Jordlag i fas 8:

151	243	263=274	285	330 K
174=226 D?	244=260	274=263	286 B/A	336
177	245 B/A	275	287=283 A	339
223	249	280=288	288=280	342
226=174 D?	253	282 B/A	301	363=364=326 K/A
227	259	283=287 A	326=363=364 K/A	365
242 A	260=244			

Konstruktionsbeskrivning, fig.21.

K47 - träbroläggning? utbyggnad till K50? Bestod av stolparna 233, 199, 276, 277, 257, dragare 295 i Ö-V, dragare 278, 272, 273, 297, 256, 254, i N-S riktning, plankor 296, 255 i Ö-V riktning. Vidare ytterligare ett rundtimmer, 298, under 254 och 255 och i NV-SÖ riktning vilken ursprungligen liksom 295 kan ha utgjort en avgränsning mot norr. Ytterligare ett stycke mot öst förekom tre N-S gående plankor 250. Träverket i K47 var ganska kort och kraftigt, mellan ca 0,45-0,8 m långt och ca 0,2-0,3 m brett respektive i diameter. Stolparna var mellan 0,10-0,25 m i diameter.

Troligen har passageområdet gått helt intill byggnad K50, med vilken den har haft gemensamma underliggare 352, 351, 356. Alternativt så kan K47 vara en utbyggnad till K50. Större delen av K47 är i varje fall något yngre än byggnaden K50.

Det förekom ett anmärkningsvärt stort antal stolpar i detta område på denna nivå, av vilka flera var besvärliga att fasrelatera.

K48 - träbroläggning. Bestod av en plank 341, i Ö-V riktning. Den var ganska bred, ca 0,35 m och ca 1,35 m lång. Skars såväl av norra som östra profilen. Plankan var kraftigt bränd och fortsatte in på FL som FL K55.

K49, K50 - byggnad/byggnad och träbrolagd gårdsplats eller passageområde. Dessa konstruktioner beskrivs tillsammans då de troligen utgör ett enda sammanhängande komplex, en byggnad. Alternativet är att byggnaden upphör i.o.m. träverket 303 och övergår i en träbrolagd gårdsplats eller passageområde, träverket 302. De är i varje fall uppförda samtidigt. Och eventuellt kan även K47 utgöra en del av K50, se ovan.

Byggnaden är rektangulär till formen, ca 7 x 5 m. Södra och östra väggarna var emellertid förstörda av moderna störningar. Konstruktionen bestod av Ö-V gående dragare 281, 284, 315=319, N-S gående plankdäckning 270, 304, 291, 313, 303 och eventuellt 314. Den norra syllstocken antas vara avlägsnad. Bör ha legat på stolparna 294, 232, 293, 235, 236, samt underliggare 352, 351, 356. Strax söder om den antagna syllen låg dragare 281 vilken även den ligger på underliggare 352, 351, 356, samt i

tillägg 316. Ca 1,5 m längre mot syd förekom dragare 284 stöttad av stolpar 231 och 316, samt ytterligare ca 1,5 m mot syd låg dragare 315=319, stöttad av stolpar 246 och 146=318. Under 284 och 315 låg vidare ett N-S gående rundtimmer, 317, som stöd. Dragarna var ungefär lika långa, även om det var ett brott på 315. De var ca 5,25 m långa och ca 0,14-0,25 m i diameter och hade plugghål, troligen avsedda att hålla golvplankor.

Underliggarna 352, 346, 351 och 356 var ca 0,5-1,04 m långa och ca 0,14-0,28 m breda. 346 var rundtimmer och de andra var plankor, samt 352 och 356 var brända.

Av golvdäckningen återstod nästan ingenting, endast plankor 270, 304, 291 i väst och 303 och 302 i öst, samt 313 i syd, fästad till 315. Alla gick i N-S riktning utom 302, vilken gick i Ö-V. Plankorna var ungefär lika breda, ca 0,2-0,3 m breda, och av varierande längd, bl.a. verkar 291 ha sträckt sig över hela golvet i N-S riktning. Plankorna 302 hade plugghål.

Plankdäckningen 304 samt delar av plankor 302 låg vidare över underliggare 320, samt 323, 311, 321. De var ca 0,5-0,75 m långa och ca 0,10-0,15 m breda. Plankorna 302 låg tätt intill varandra och var ca 0,6-0,85 m långa och ca 0,2-0,3 m breda och skars av östra profilen. De två plankorna 303 var ca 3,8 m respektive 2,8 m långa och indikerar en uppdelning av byggnaden, antingen en inre uppdelning, eller avslutning mot öst av K50. Längst i öst kom ytterligare en del plankor 264, 265, 266, 311, 267, 268, 269, men vilka ej klart kan ses fylla någon funktion, troligen raseringsrester.

Underliggare 350 låg mellan dragare 281 och 284 och på linje med underliggare 320, och antas ha utgjort stöd för golvplankor. Den var ca 0,6 m lång och ca 0,23 m i diameter, samt bränd.

Norr om K49 och ett stycke norr om dragaren 281 förekom en rad delvis kantställda stenar, 299. Dessa kan antingen ha stöttat konstruktionen ut mot passageområdet och/eller markera en gräns.

Vidare förekom en hel del löst liggande träverk som får betraktas i samband med byggnadens destruktions, 271, 230, 308, 325, 324, 225, 329, eventuellt 314, 312, 240, 241, 258, 261, 350, 265, 264, 266, 267. Vidare förekom ytterligare två stolpar intill konstruktionens NV hörn vilka kan ha haft samband med byggnaden 344 och 292. Inga spår av eldstad eller liknande återfanns.

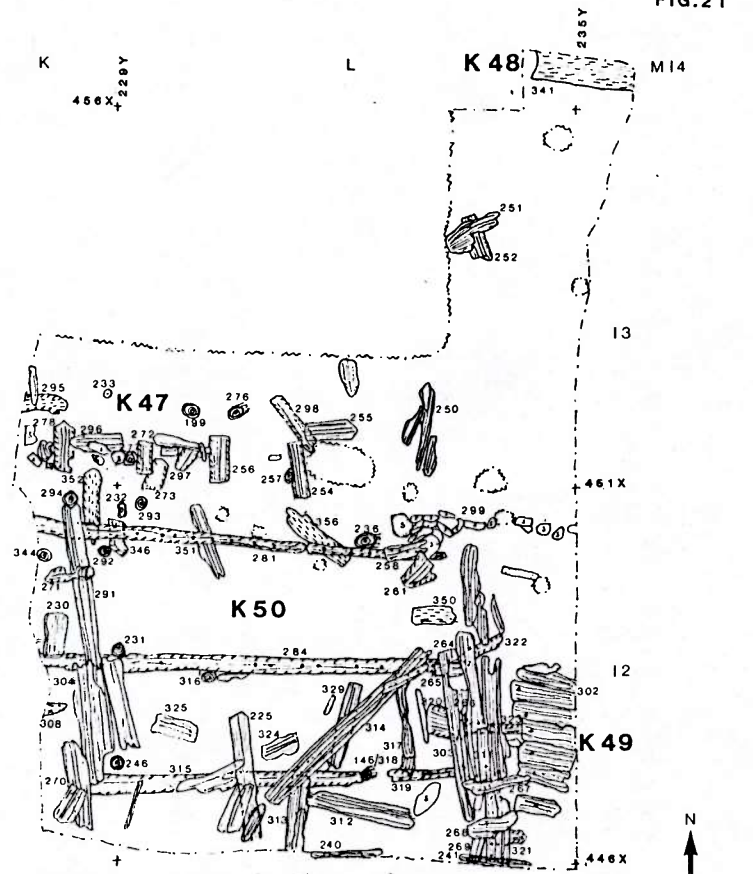
264, 266, 267, 268 kan dock utgöra rester av någon inre struktur.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Träverk 234, 248, 251, 252, stolpe 279.
(234, 248, 279 - ej inritade)

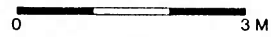
FIG.21

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

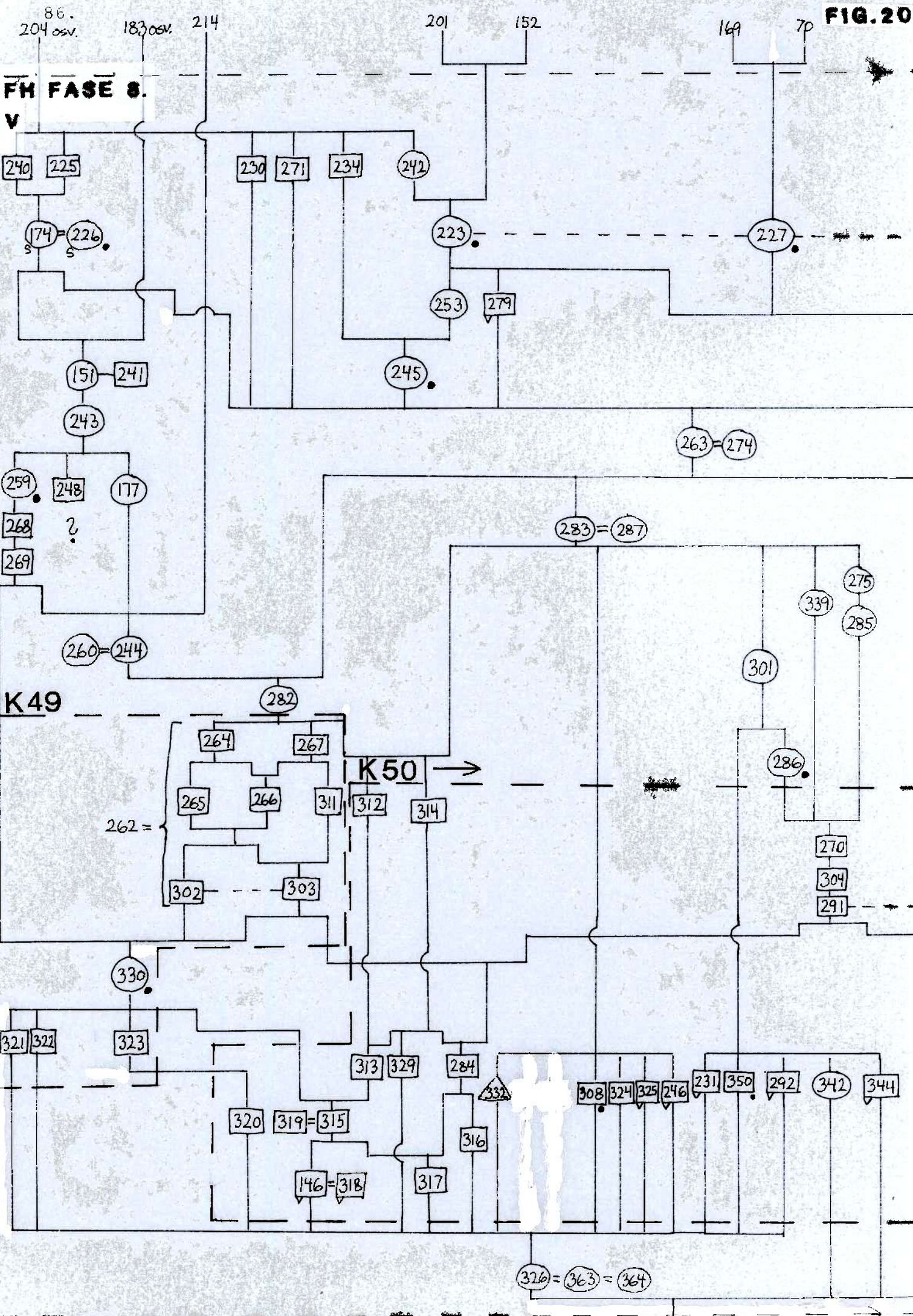
FELT FH

FASE 8

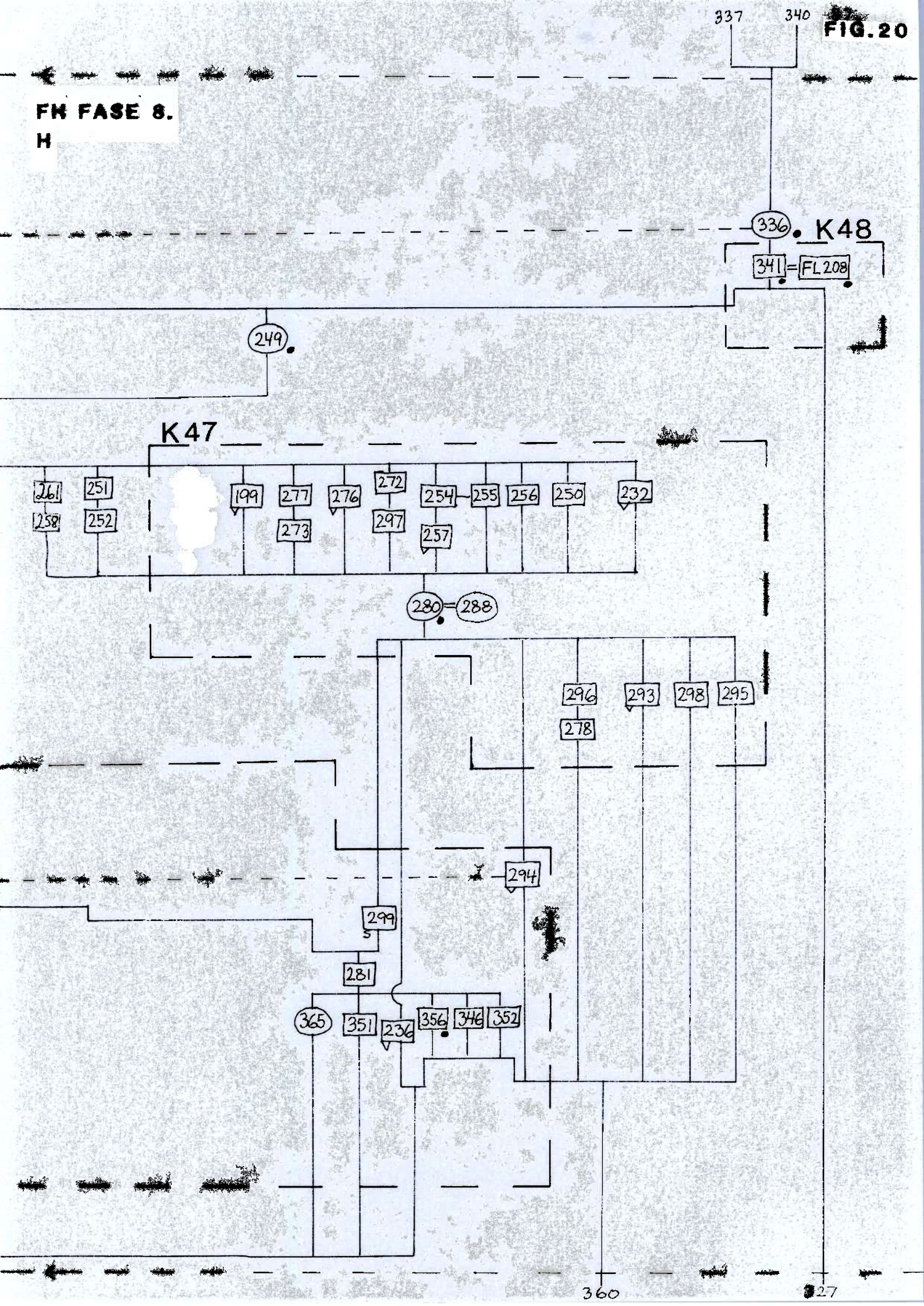
SKALA 1/100

FN FASE 8.
H

K47

K48

FAS 9.Generell karaktäristik, fig.23.

Under denna fas är större delen av fältet bebyggt. I södra halvan uppförs en byggnad och öster om denna förekommer en träbroläggning, troligen i ett passageområde. Likaså erhåller norra delen av fältet en byggnad, och passageområdet i norr erhåller ny träbroläggning, samt dess södra avgränsning förskjuts återigen mot syd.

Här kan även nämnas att den södra byggnaden hade mullbänkar, saknade eldstad, och gick helt ut till "stråtet" i väst.

Den norra byggnaden hade ungefär mitt på en "knäck" mot öst för att anpassa sig till rådande topografiska förhållanden. Ej heller i denna byggnad återfanns något spår av eldstad, men hela dess NV del är ödelagd av moderna källaren K59 och även NÖ delen har utsatts för yngre ingrepp. Byggnaderna i fältet står ganska tätt intill varandra och det eventuella passageområdet i föregående fas är nu mer att betrakta som ett dråpefall. Här återfinns för övrigt en hel del dumpat material, bl.a. läder och djurben.

Större delen av träverket i denna fas är gott bevarat. Och den norra byggnaden K51, fortsätter att existera ett stycke in i påföljande fas.

Även i fas 9 var det vissa problem med att reda ut jordlagrens interna relationer.

Stratigrafisk beskrivning, fig.22.

Området verkar stå öppet en stund innan byggnaderna uppförs. I södra delen av fältet, utom i SÖ, i passageområdet, förekom 204=221=222, ett träflislag vilket innehöll en hel del sten, samt i dess västra del, stora mängder läder- och benavfall, samt bearbetat ben/horn, delvis fortsättning på jordlag 242 i fas 8. Likaså antas jordlag 151 i öst, i föregående fas fortsätta existera in i denna fas. På dessa uppförs konstruktionerna, först fundamentas byggnaden, därpå påförs 155=158=162=163=164, ett träflislag, innan golvplankorna lades.

I norra delen av fältet förekom 201=202=203, ett jordlag med träflis, 229, en koncentration av sågspån, samt 70, ett träflislag bl.a. innehållande rikligt med fynd. Vidare ett par sandlag 210 och 215. Överlagrande dessa var 157=169, träflis med skiffer-

fragment, samt 208, jordlag med lite träflis och lite sten. Eventuellt är 70 och 169 och 157, ett och samma jordlag. Därpå uppförs byggnaden. I norra byggnaden förekom vidare 170=198, 219 som fundament mellan dragare och golvplankor.

När byggnaderna går ur funktion överlagras de av träflislag 130 och 139, även de träflislag men med mycket ben och lite läder. I K52's norra del och delvis i dråpefallet förekom i stället jordlag 154, träflis med lera, söndersmulad sten, mycket djurben och läder. I passageområdet i SÖ dumpas en del lera och bränt material, 179 och 175.

Jordlag i fas 9:

70 K	169=157 K	210
130	170=198 K	211
139 A	175	214
154 A/K	179	215
155=158=162=163=164 K	198=170 K	219
157=169 K	201=202=203	221=222=204 K
158=155=162=163=164 K	204=221=222 K	229
162=155=158=163=164 K	208	335

Konstruktionsbeskrivning, fig.22.

K51 - byggnad. Den är i återstående utformning ca 7,5 x 4,0 m. Den omfattar syllstockar 115 och 96, dragare 195, 205 i Ö-V riktning, underliggare 200 i N-S riktning, samt dragare 86 och 87 i N-S riktning.

Av syllarna 115 och 96 återstod endast rester, ca 1 respektive 1,25 m långa och med en diameter på ca 0,20 respektive 0,10 m. Dragaren 195 var ca 2,55 m lång och ca 0,2 m i diameter och låg ca 0,5 m norr om syllan 115. Ganska mitt på vilade 195 på en underliggare, 200, vilken var ca 0,4 m lång och 0,18 m i diameter. 195's östra ände vilade på 205, en plank, vilken sträckte sig vidare mot öst. 205 var ca 1,4 m lång och ca 0,2 m bred.

Dragarna 86 och 87 låg intill varandra och var ca 1,6 m långa och ca 0,16-0,22 m i diameter. 86 hade för övrigt ett urtag som var brandskadat, något som troligen indikerar att det är sekundäranvänt.

(1974,120:4) FH i fas 9. Byggnaderna K51 och K52/53 med dråpefall mellan (från v till h).
Från väst.

Dragaren 115 antas ha legat på stolpar 209 och 62, samt varit stöttad av stolpen 116. Stolparna var ca 0,20-0,25 m i diameter, respektive ca 0,15 m i diameter.

Den antagna västväggen var här avlägsnad, och gick helt ut till "stråtet". Troligen har väggen bl.a. legat på underliggare 150 som var ca 0,4 m lång och ca 0,25 m i diameter.

Golvplankorna har i "knäcken", dvs. där byggnaden vrider sig mot öst, stöttats av underliggare 142 och 143 vilka var ca 0,6 m lång och 0,34 respektive 0,24 m i diameter.

Dragaren 95 har vilat på stolpar 144 och 145, vilka var ca 0,20 m i diameter. Stolpen 144 är för övrigt stöttad av påle 213. Ytterligare en påle 15=233 förekom, vilken har stöttat golvplankorna 85.

Byggnadens vridning markeras ytterligare av att väster om denna går golvplankorna i N-S och öster om i VNV-ÖSÖ riktning. Plankorna 85 respektive 69 ligger tätt och är ca 0,15-0,42 m breda.

De kantställda stenarna 207, längs 96's södra kant, antas ha stöttat konstruktionen ut mot dråpefallet (jmf 299 i K50, fas 8).

Vidare har den stora flata stenen 94 antagits tillhöra K51 och eventuellt tillsammans med stolpen 116 kunna markera en ingång, men den kan även vara resultatet av en utfyllning eller dumpning i dråpefallet. Stenen var för övrigt placerad i byggnadens "knäck". Förekom inget spår av någon eldstad, men den kan ha legat i den nu ödelagda norra delen.

K52 - byggnad. Av den återstår ca 4,25 x 5,0 m och den är orienterad N-S, Ö-V.

I norr avgränsades den av 187=188 vilken troligen utgör resterna av norra syllstocken. Den har ursprungligen stöttats av stolpar 52, 190, 97, samt underliggare 224, 98. Vidare har troligen pålar 191, 193, 192, 189, 235, stöttat konstruktionen i norr.

De västra och östra syllarna är avlägsnade och i syd är det förstört av yngre nedgrävningar. Den västra väggen antas ha vilat på stolpar 217 och 218, för övrigt helt angränsande till "stråtet", och numer hopsjunket ut mot gatan. De var ca 0,35 respektive 0,22 m i diameter. Den östra syllan har troligen vilat på underliggare 98 och stolparna 147 och 104, samt troligen några stenar. Stolparna var ca 0,25 respektive 0,34 m i diameter.

Byggnaden verkar ha haft mullbänkar längs alla tre återstående väggarna, då golvplankorna upphör ett stycke in från väggarna. I den östra mullbänken samt omkring den förekom en hel del klebersten.

Golvplankorna avgränsades i norr av dragare 138, ca 0,75 m söder om norra ytterväggen. Den var ca 4,05 m lång och 0,12-0,20 m i diameter, samt hade plugghål till vilka golvplankorna var fästade, och vilade på underliggare 216 och 196. Ca 1 m söder om 138 förekom ännu en dragare, 161. Den var ca 4,25 m lång och ca 0,15 m i diameter och hade ett brott i samband med 160 osv., se nedan. Även den hade plugghål. Båda gick i Ö-V. 161 vilade på stolparna 168 och 237, ca 0,20 respektive 0,15 m i diameter.

Golvplankorna 90 och 141 gick i N-S riktning och var av varierande längd, samt ca 0,10-0,35 m breda. 141 utgjorde de två västra plankorna och sträckte sig helt ut till ytterväggen. Detta kan markera att byggnadens ingång har varit placerad hit.

Golvplankorna stöttas av ytterligare några stolpar 206, 239 och 238, ca 0,1-0,2 m i diameter.

Ganska mitt i byggnaden förekom en något märklig detalj. Här var det en försänkning i vilken det förekom en del N-S gående träverk 165, 160 och 166. Antingen var det orsakat av en nödvändighet att utfylla någon äldre försänkning, eller så utgör det resterna av någon inre konstruktion i byggnaden som har tjänat något än så länge okänt föremål, eller så har det bara skett en hoppresning. Detta träverk har även orsakat ett brott i dragare 161. Plankan 160 som låg underst var ca 2,25 m lång och ca 0,3 m bred. Dess norra del överlagrades av tre parallella och intill varandra liggande plankor 165, ca 1 m lång och ca 0,08-0,14 m bred, och dess södra del av 166. Även 166 bestod av tre parallella och intill varandra liggande plankor, ca 1 m långa och 0,10-0,22 m breda. De senare låg dock något mer mot öst. Alla plankor i 165 respektive 166 låg på samma nivå.

K53 - träbroläggning? Omfattar N-S gående träverk 184A, 184B, 183, 178, samt delvis mellan och delvis över desamma Ö-V träverk 181, 182, 180, samt en sten 185 (med samlande lagnumret 173).

Plankorna är mellan 0,6-2,2 m långa och ca 0,14-0,3 m breda, och det tvärgående träverket ca 0,22-0,7 m långt och ca 0,15 m brett. Stenen 185 utgör troligen en stabilisering/stöd. Låg under 182.

Totalt täcker träverket endast ett område på ca 0,85 m i bredden. Vidare kan det verka märkligt att 180-181 ligger över det N-S gående träverket. Stratigrafiskt kan det dock ej höra till påföljande fas. Det kan följaktligen röra sig om en från byggnad K52 nedrasad konstruktionsdetalj.

Öster om detta var området öppet.

K54 - träbroläggning. Omfattar dragare 337 och 340 i N-S riktning och över dessa 5 plankor i Ö-V riktning, 334. Plankorna låg tätt tillsammans och var mellan 0,65-2,2 m långa och ca 0,10-0,3 m breda. Dragare 340 var ca 2,10 m lång och ca 0,10 m i diameter och 337 var ca 0,70 m lång och ca 0,10 m i diameter samt kan i tillägg ha stöttat golvet/norra syllan i K51.

Träbroläggningen fortsätter in på fält FL som K57.

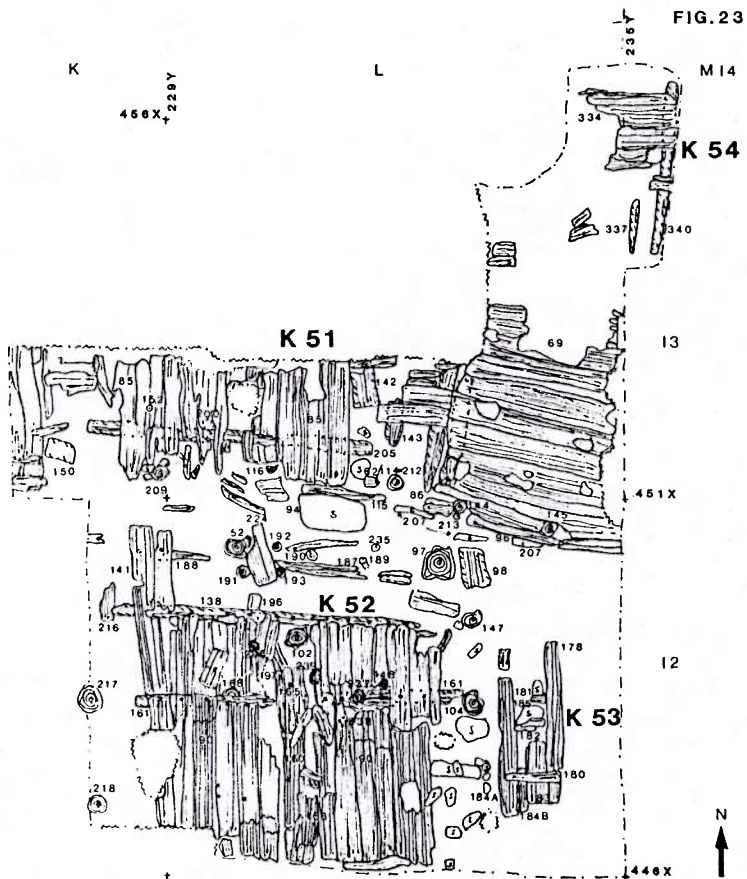
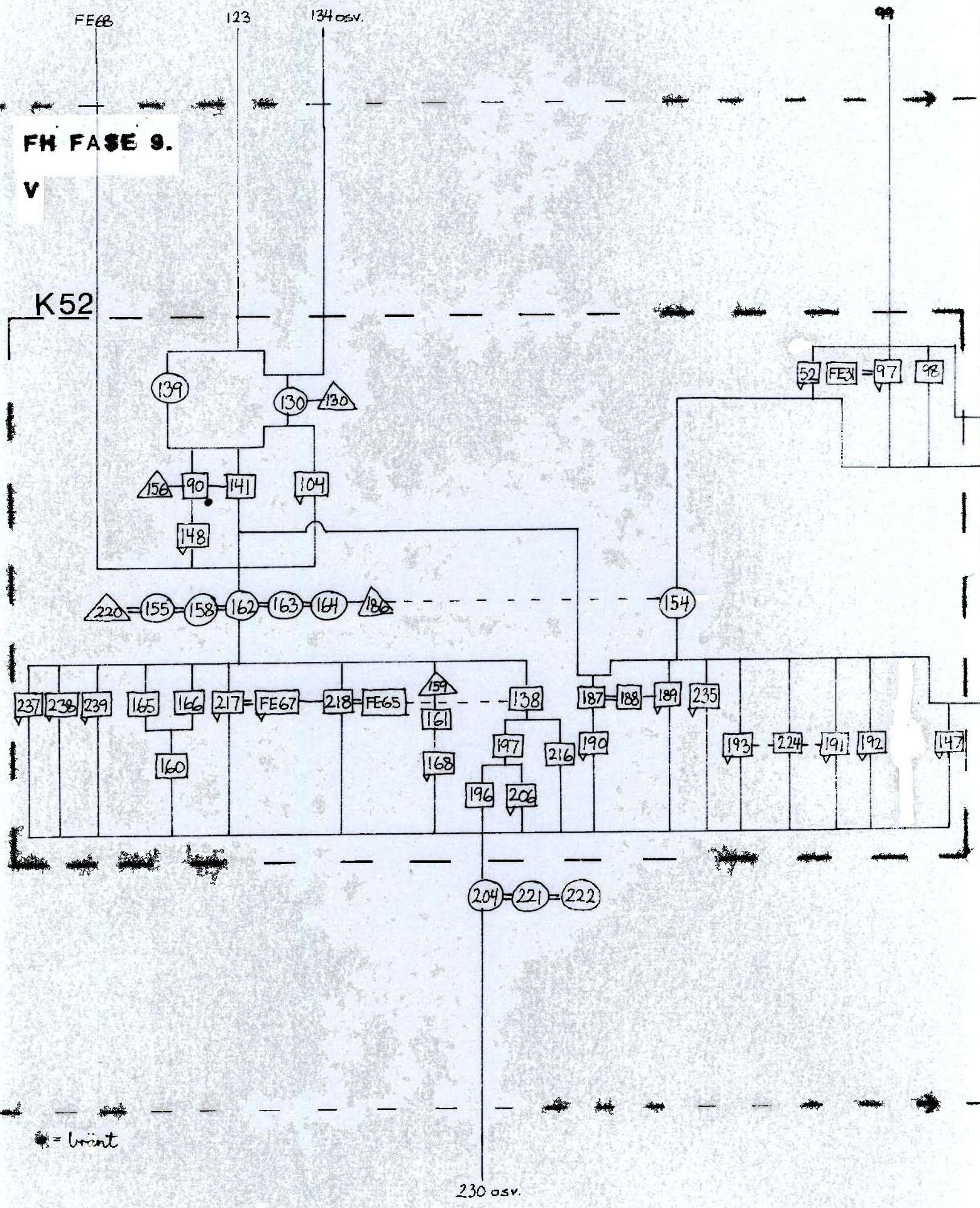

FIG. 23

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FH
FASE 9

0 3M
SKALA 1/100

FAS 10.Generell karaktäristik, fig.25.

K51 i föregående fas antas fortsätta att existera in i denna fas i oförändrat skick, medan byggnaden i syd byggs om. Det verkar som det kan ha varit ett uppehåll i bebyggelsen, men det kan vara så att massor påförts mycket raskt för att förbättra underlaget. Ungefär samtidigt som byggnad K51 går ur funktion och täcks av bl.a. sandlag, så uppförs K55 i syd. Den nya byggnaden sträcker sig längre mot öst än den äldre K52, vilket medför att det antagna passageområdet i öst försvinner.

Även K55 går ur funktion mot slutet av fasen och överlagras av en del jordlag som kan knytas till dess destruktionsfas.

FE-lagrens placering i de yngre faserna är till största delen osäkra p.g.a. att stratigrafiska upplysningar saknas. Situationen komplicerades ytterligare av att området omkring källare K59 undersöktes av många olika personer och sorterade under många olika fält.

Stratigrafisk beskrivning, fig.24.

I södra delen av fältet förekom 123, ett sandigt och lerhaltigt jordlag med träflis, en stor mängd brända ben, en del bränt material, samt en stor mängd läder. (Kan motsvaras av FE61.)

Ute i dråpefallet, dvs. området norr om här uppförd byggnad, förekom 99=133=135, ett träflislag.

När K52 går ur funktion överlagras den så småningom av jord och träflislag 82, 44=73, 75=64=81=FE47, FE33=FE34=FE35=FE40?, samt en del lerhaltiga jordlag, 79 och 66.

Både 44 och FE32 var benämningar på upprensningsslag på denna nivå. Även i norra passageområdet fortsätter ett träflislag 335, fas 9. Över detta är det ej registrerat något ytterligare lag i denna del av fältet.

Jordlag i fas 10:

44=73	82	172
64=75=81=FE47	83=137	FE32
66	99=133=135	FE33=FE34=FE35=?FE40
73=44	123=?FE61	FE40=?FE33=FE34=FE35
75=64=81=FE47	124	FE44
76	133=99=135	FE47=75=64=81
79	135=99=133	FE61=?123
81=64=75=FE47	137=83	

Konstruktionsbeskrivning, fig.25.

K55 - byggnad. Täcker en yta på ca 3,75 x 5,5 m i resterande utformning, och skars av östra och södra profilerna. Konstruktionen omfattar huvudsakligen rester av ytterväggar och golvdäckning.

I norr avgränsas byggnaden ut mot ett dråpefall av 100, en Ö-V gående och mot öst avsmalnande syllstock, vars västra ände vilade på sten 134 och underliggare 149. Dess östra ände, numera försvunnen, antas ha vilat på stolpe 71. 100 var ca 4,5 m lång och 0,08-0,26 m bred, 134 ca 0,45 x 0,25 m och stolpen 71, ca 0,25 m i diameter.

Ca 1,7 m söder om och parallellt med denna låg dragare 108, vilken vilade på några stenar av ungefär samma storlek som 134.

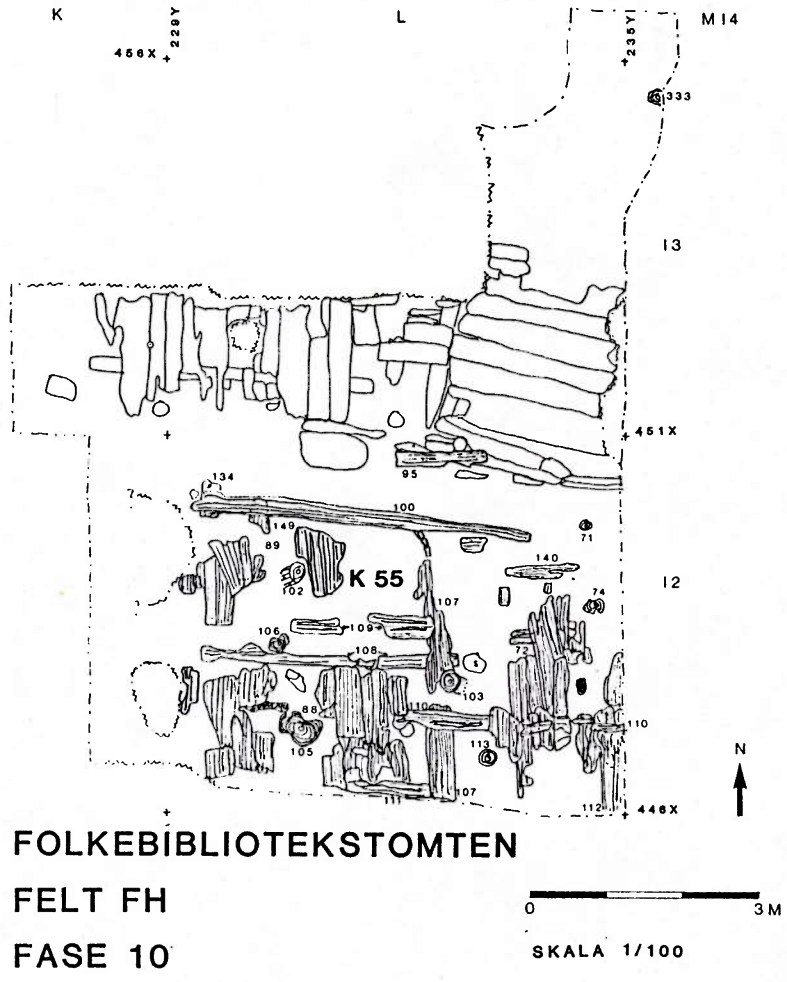
Plankorna 107 låg över 108, samt under de Ö-V gående plankresterna 109 och 100. Den senare låg vidare direkt över 72. Över 110 kom 88 och 89. De var ca 0,13-0,40 m breda. Mellan 107 och 108 förekom en del sten i träflis, 128 - ej inritat.

För övrigt förekom stolpar 102 och 105, nästan på linje med 106, samt 113 i östra delen. De var ca 0,25 i diameter, respektive 0,5 x 0,6 m respektive 0,2 m i diameter. Ingen av de övriga syllarna återstod. Generellt var denna fas mindre välbevarad än den föregående fasen, fas 9.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Planka 95, bearbetad sten 39, träverk 67.
(39, 67 - ej inritade)

FIG.25

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

FELT FH

FASE 10

0 3M
SKALA 1/100

FAS 11.Generell karaktäristik, fig.27.

Under denna fas är fält FH något kaotiskt dokumenterad. Det är på denna nivå som en omstrukturering i undersökningsverksamheten äger rum. Området kring den moderna källaren K59 fördelas på olika fält, samt vissa byten sker. Bl.a. så kommer fält FL till och tar bl.a. över området norr om källaren från FH. Samtidigt så övertas vissa av FE's områden av FH. Det förekommer sparsamt med konstruktioner i fält FH's södra del, endast diverse jordlag. I rute L 13 och senare förstörd av källaren K59, förekom en del träkonstruktioner, samt en sammanrasad stenkonstruktion. Den senare, K58, täcker en del av träresterna bl.a. K56, men det antas ha skett i samband med dess destruktionsfas.

Ganska mitt i fältet förekom troliga rester av en byggnad i form av två stolpar och en mellan dem liggande plank.

Norr om källaren förekom en ganska gott bevarad byggnad, vilken finns beskriven under FL, FL K70, s.202-203.

Området kan för övrigt ha stått öppet en stund innan konstruktionerna uppförs utifrån jordlagrens sammansättning.

En del relationer var besvärliga att reda ut bl.a. då de kom direkt under den nivå som maskinschaktats.

Det bör också påpekas att FL K70 var besvärlig att fasrelatera, samt relatera till fält FH, främst då det ej fanns några direkta relationer.

Stratigrafisk beskrivning, fig.26.

Alla konstruktioner söder om källaren K59 vilar på 54=55, ett jordlag innehållande träverk, djurben, en del sten och en del bränt material.

Detta lag överlagrades av ett lerlag, 48, vilket delvis utgör fundament till K56. För övrigt förekom diverse påförda sand- och lerhaltiga jordlag.

När K56 går ur funktion överlagras den tillsammans med andra konstruktioner i området av 9=47, ett fett jordlag med mycket sten och mycket ben, samt en del tegel. Detta överlagrades i sin tur av en samling stenar K56, vilka stratigrafiskt ligger över K56 och K57, men de antas vara samtida och att stratigrafin är en följd av destruktionsfasen.

Norr om källaren K59 förekom 120, ett träflislag, över

vilken byggnaden FL K70 uppfördes. Denna konstruktionen överlagras av diverse jordlag, bl.a. sand och lera, och en del av dem bör utgöra olika golvnivåer, samt avfallslag från byggnadernas bruksfas, samt sluttigen jordlag och träverk från dess destruktionsfas.

Här ligger osäkerheten främst i sammanhanget mellan norr respektive söder om K59.

Jordlag i fas 11:

9=47 A/B	48 K	80	FL30=120
10	54=55 K	91	FE29
30	56	92	FE30
37	61	120=FL30	FE37=FE38=FE39
46	77	176	FE49
47=9 A/K	78 A		

Konstruktionsbeskrivning, fig.27.

K56 - vägg/del av byggnad? Omfattar 2 stolpar 49 och 50, ca 3,3 m från varandra och på en Ö-V linje. Mellan dem låg en plank 51, vilken gick nästan helt fram till 50. 49 var ca 0,30 x 0,36 m och stod i en stenpackning, och 50 var ca 0,20 x 0,24 m. Plankan var mycket fragmentarisk, ca 3,45 m lång och 0,02-0,15 m bred. Kanske utgör de resterna av en vägg i en byggnad, eller möjligen någon slags inhägnad.

K57 - golv-/träbroläggning. Förekom på gränsen mot FE och var besvärligt att få grepp om hur de kan relateras till andra konstruktioner, samt förstört av många yngre nedgrävningar. Antas utgöra en del av "strætet". Bestod av stolpen 126, ca 0,22 m i diameter, samt diverse träverk, 127, N-S respektive Ö-V riktning av varierande bredd och längd.

K58 - stenkonzentration. Omfattar en ganska stor mängd stenar, 4, i storleken 0,10-0,75 m.

Utgör troligen resterna av någon nedrasad konstruktion.

Slutligen påpekas att 176 kan utgöra botten av ett stolphål.

För beskrivning av byggnaden norr om källaren och därtill knutna lag, se FL K70, s.202-203, samt se kompletterande skiss till FL fas 12, fig.32 (FH).

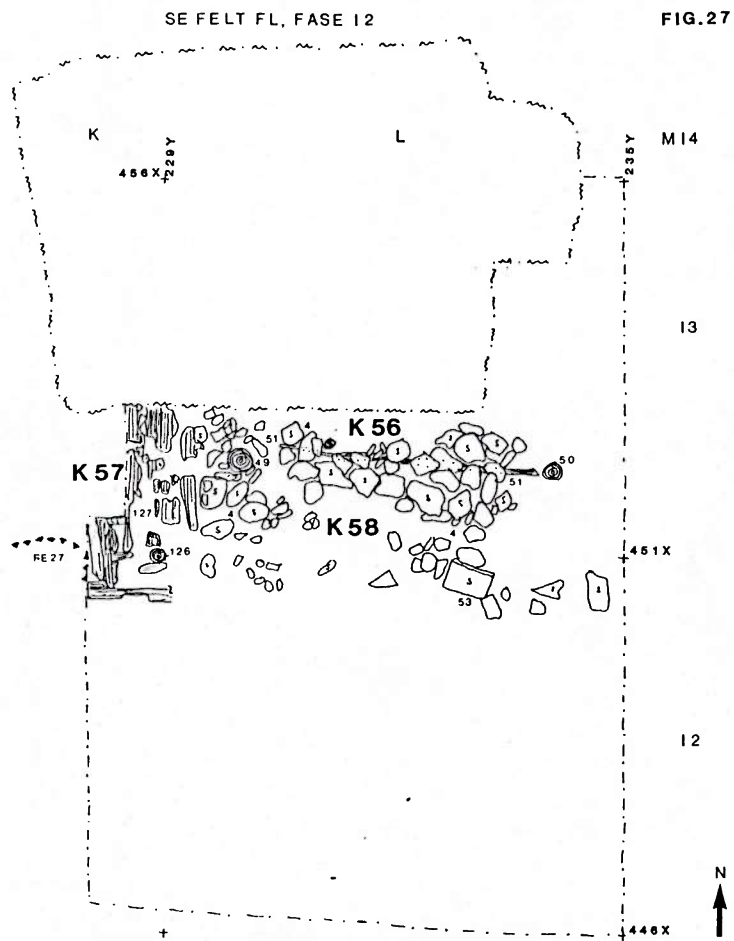
Lagnummer utan bestämd funktion:

Bearbetad sten 53, stolpe 68, nedgrävning FE27.
(68 - ej inritad)

FL

Träverk 57, 58, nedgrävning 60.

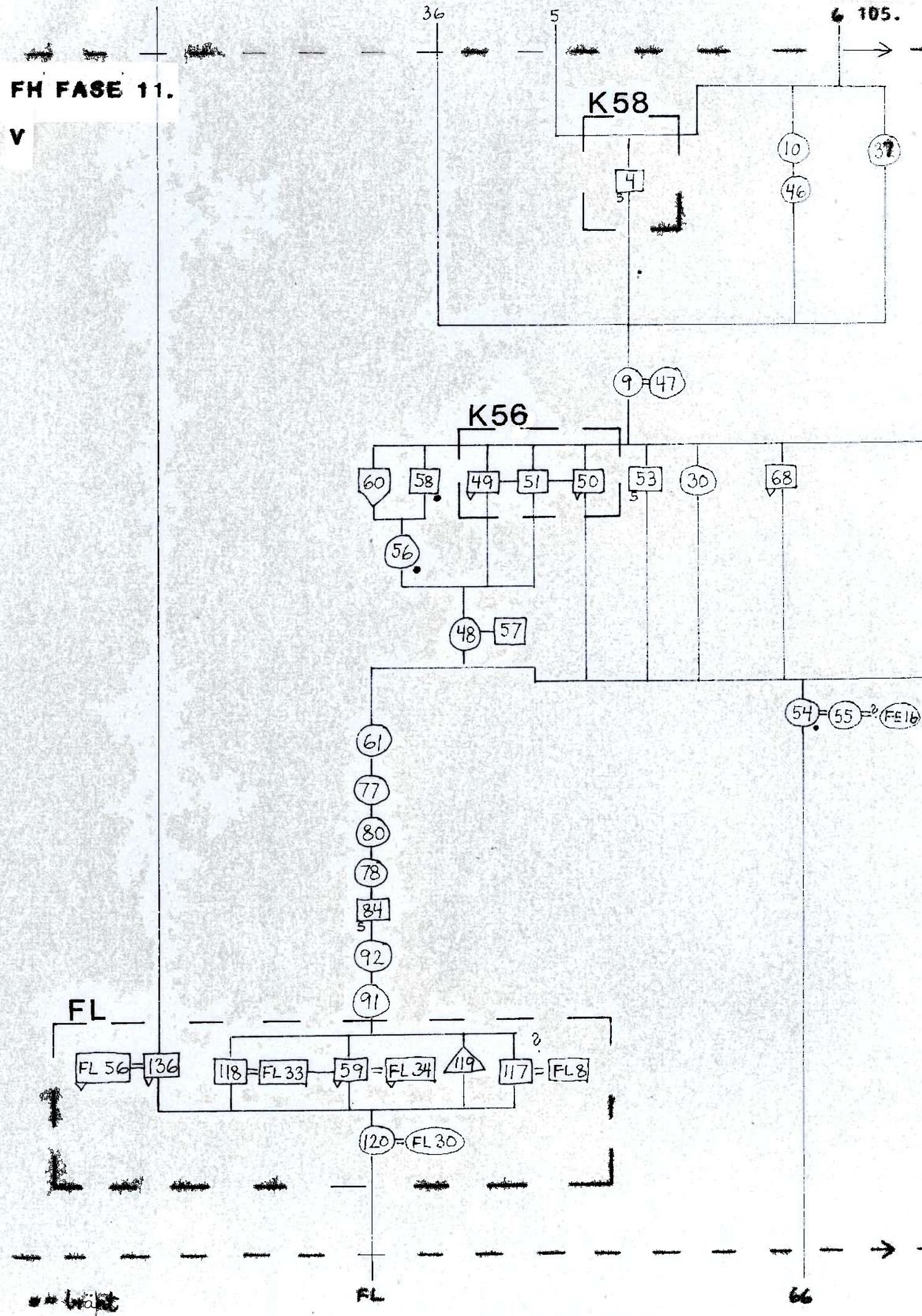
FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FH
FASE 11

0 3M
SKALA 1/100

FIG. 26
105.

FH FASE 11.
V

65

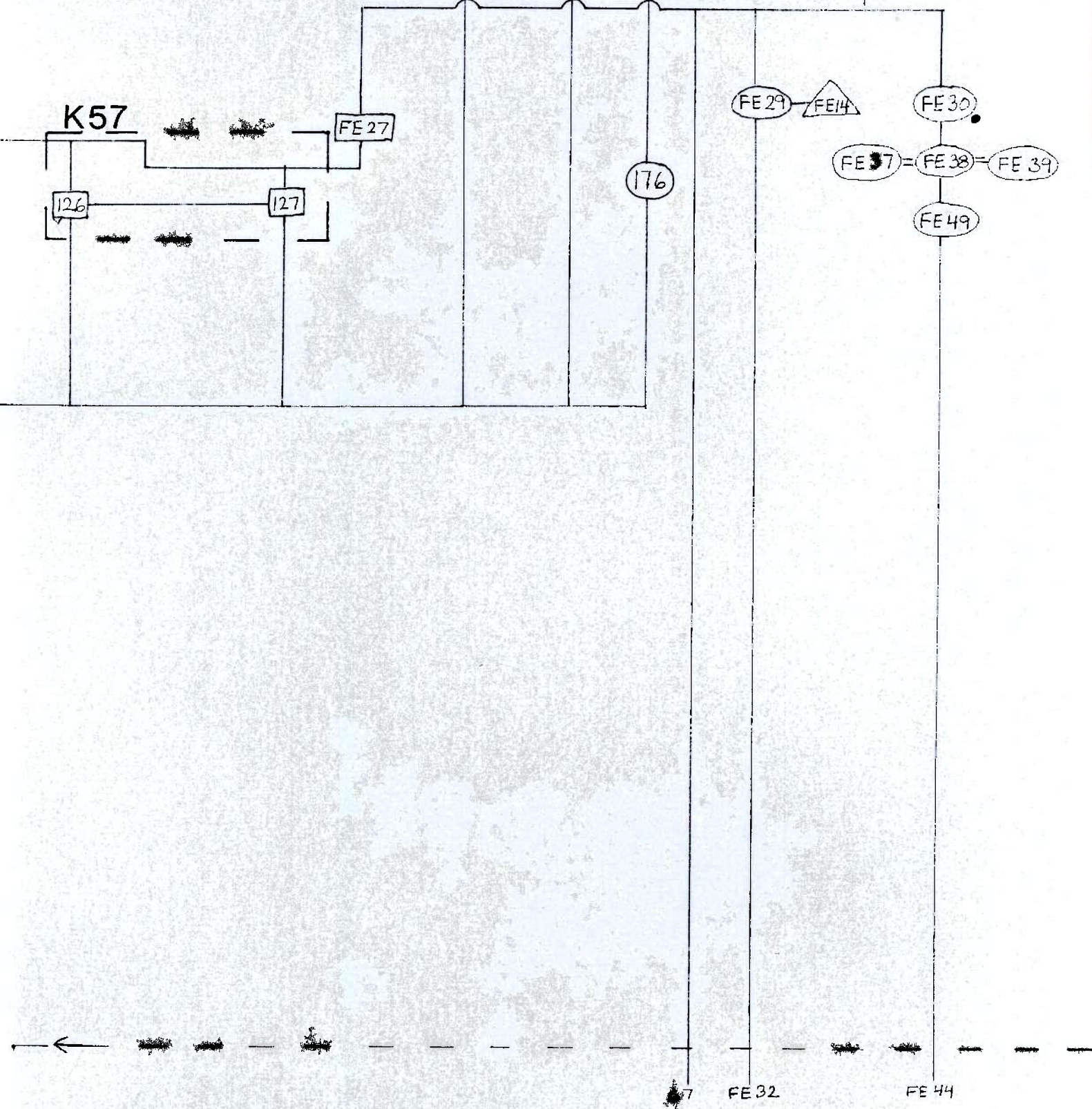
167

mod.

FE 1

FH FASE 11.

H

FAS 12.Generell karaktäristik, fig.29.

Denna fas omfattar i princip den källare som täcker norra halvan av fältet och till den knutna jordlag. Källaren har orsakat störningar nästan helt ned till den sterila grunden. Källaren förstörs genom brand. För utom källaren förekom det några nedgrävningar/gropar i området. Vidare kan här nämnas den källare som förekom i NV delen av tidigare fält FL, men vilken registrerades under FH, och antas vara ganska samtida med K59.

Stratigrafisk beskrivning, fig.28.

Till denna fas har inga jordlag kunnat relateras, huvudsakligen som en följd av att en stor del av fältet maskinschaktats ned till fas 11's nivå. Det har därför ej varit möjligt att stratifiera de fåtal jordlag som framkom i övergången fas 11/fas 12.

Den stora källaren K59 har för övrigt påverkat stratigrafin, framför allt på denna nivå, men även till ganska djup nivå, genom att orsaka hopsjunkningar och delvis omrotningar av jordlagren.

Jordlag i fas 12:

6 D	15=11=93 D	33 K	93=11=15 D	639 K
11=15=93 D	16=12 D	36	331=431 K	939
12=16 D	17	40	432 K/D	FE1
14	18	42=43 K		

Konstruktionsbeskrivning, fig.29.

K59 - källare. Den var ca 25 m² och rektangulär till formen och låg i N-S - Ö-V riktning. Mot öst hade den en trappnedgång, ca 2 m bred och som stack ut ca 1 m öster om själva källaren.

Av källaren återstod dess golv, samt rester av väggarna, samt delar av källartrappan. Källaren hade förstörts genom brand och innehöll en hel del raseringsmassor. De återstående väggarna stod dock ganska vertikalt.

Själva nedgrävningen var anpassad till själva källaren och få massor var fyllda mellan ytterväggar och nedgrävningen. Botten var fundamenterad med sand, 639, över vilka de 4 Ö-V gående

golvdragarna gick. Dragarna låg ca 0,5 m från varandra och var ca 5,5 m långa och ca 0,25 m i diameter. Den sydligaste låg dock ca 1,75 m norr om sydväggen. I denna del mellan den södra dragaren och södra väggen saknade källaren golvläggning och verkar där ha haft jordgolv.

Över dragarna samt delvis stöttande väggarna vid basen, förekom ytterligare ett sandlag 42=43. Här förekom en del grus och småsten.

Golvläggningen 19 bestod av N-S gående och tätliggande plankor, ca 2,5 m långa och 0,15-0,3 m breda.

I källarens NÖ del, längs väggen, har det troligen varit en ca 0,75 m bred bänk 21, eller annan inre konstruktion.

Väggarna bestod av vertikalt stående halvklyvningar 29, 31, 32, 131, samt i öst ett par stolpar 7 och 8, i anslutning till källarnedgången 20 och 41, en trätrapp. Halvklyvningarna verkar kraftigare i väst och i syd, men det kan vara en följd av bevaringsförhållandena.

För övrigt förekom det i källaren en del löst liggande träverk och föremålsfynd, ex. laggkar.

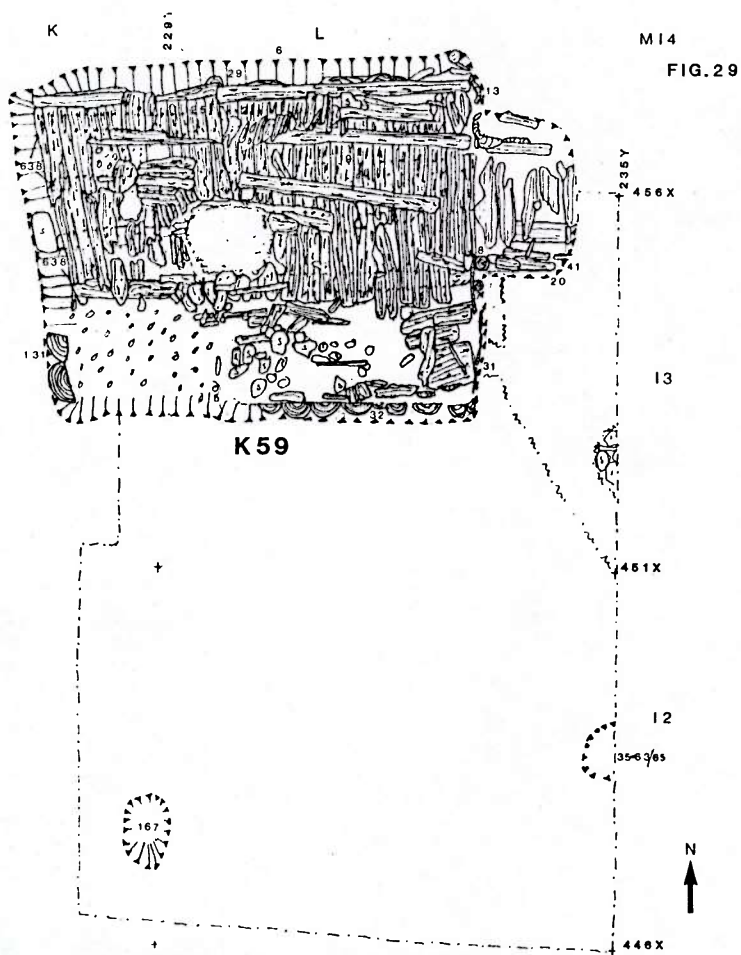
Nedgrävning 707 - ej inritad.

För källare FL K74, se FL fas 12, s.204.

Lagnummer utan bestämd funktion:

Stenläggning 5, nedgrävningen 34, 35=?63=?63/65, 167.

(5, 34 - ej inritade)

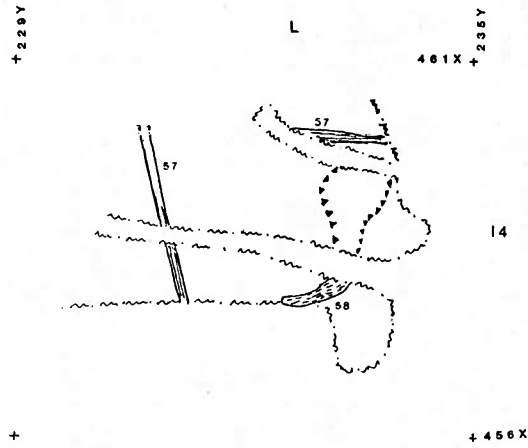

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FH
FASE 12

0 3M
SKALA 1/100

FIG.32

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN

KOMPLEMENT TIL FELT FL,FASE 12

SKALA 1/100

FH FASE 12.

V

K59

36

34

3

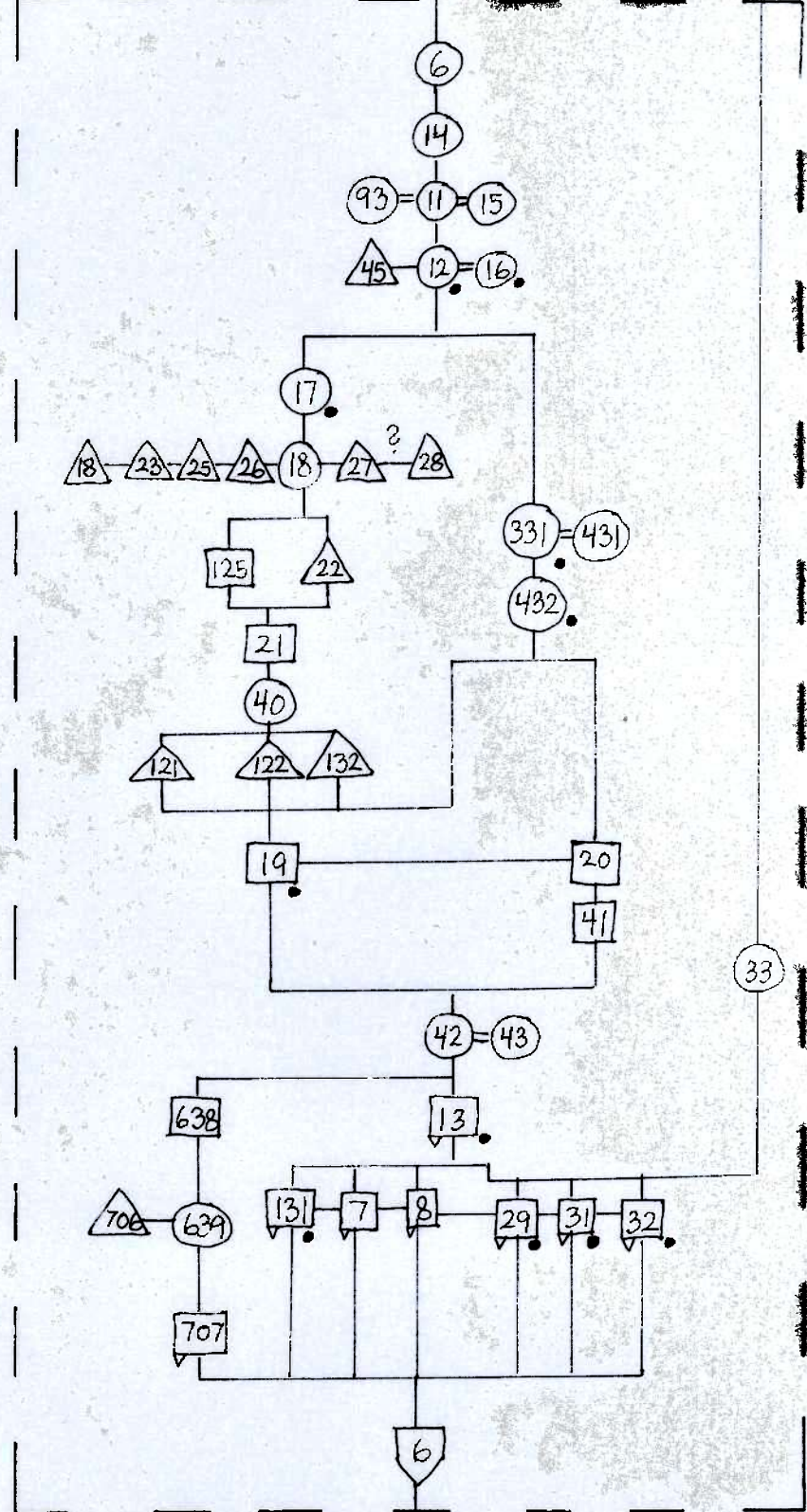
3 osv.

33

5

5

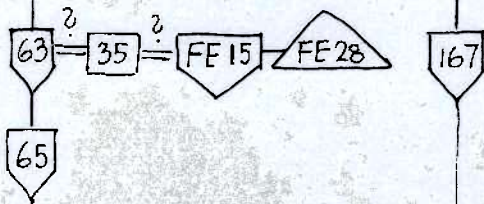
37 osv.

FH FASE 12.

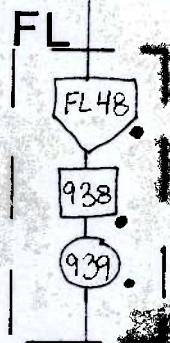
H

mod.

mod.

FE 2

54 = 55

176

FE 14 osv.

FL

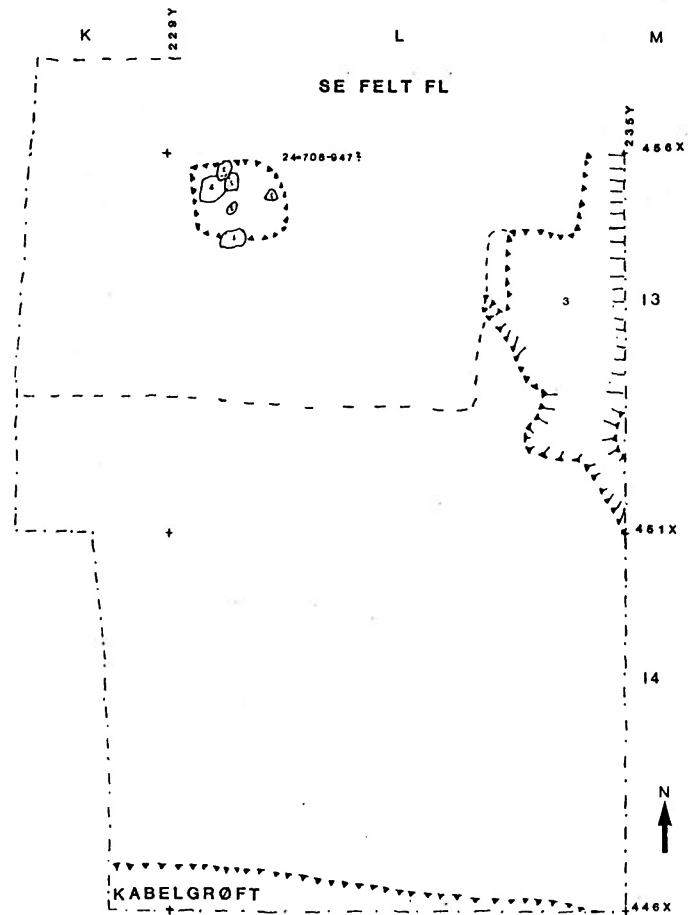
FAS 13, fig.30,31.

Denna fas omfattar alla moderna konstruktioner, bl.a. en brunn 708=? 24 och moderna rörledningsgröfter, samt fyllmassor i dessa och upprensningsslag.

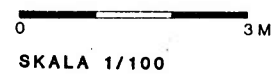
Sten, 2 - ej inritad.

FIG.31

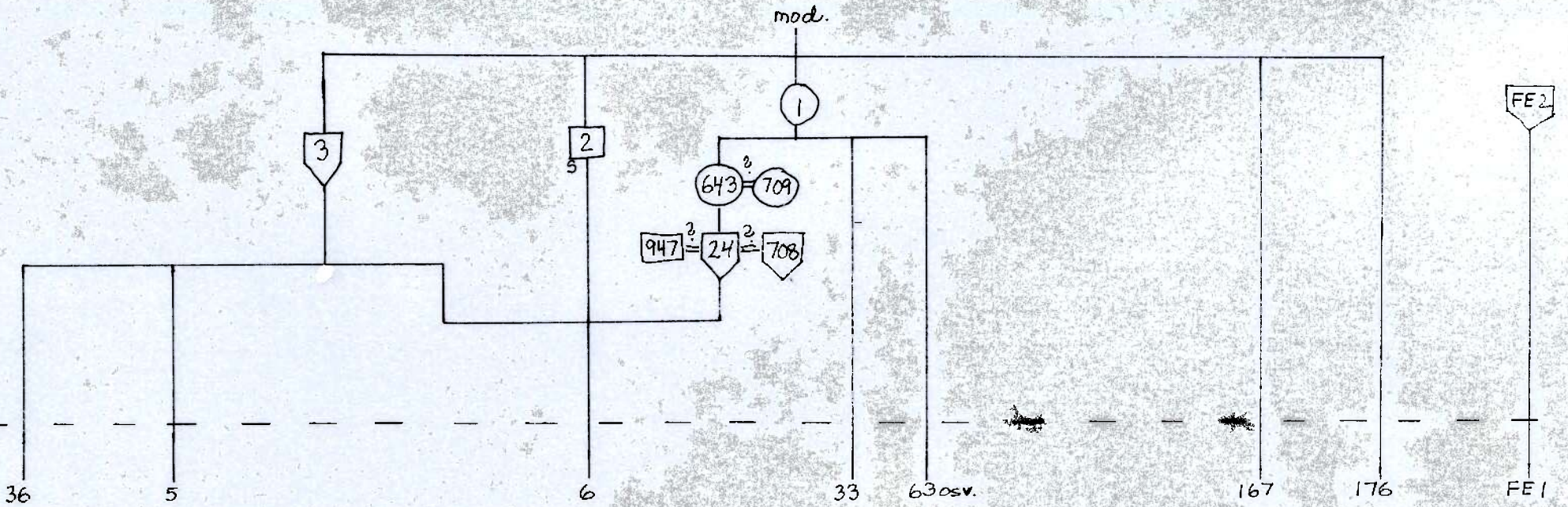

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FH
FASE 13

FH FASE 13.

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
1	13	41	12	81 ⁷⁵⁼⁶⁴⁼ _{FE47}]	10	121	12
2	13	42=43	12	82	10	122	12
3	13	43=42	12	83=137	10	123=?FE61	10
4	11	44=73	10	84	11	124	10
5	12	45	12	85	9	125	12
6	12	46	11	86	9	126	11
7	12	47=9	11	87	9	127	11
8	12	48	11	88	10	128	10
9 =47	11	49	11	89	10	129	10
10	11	50	11	90	9	130	9
11 =15=93	12	51	11	91	11	131	12
12 =16	12	52	9	92	11	132	12
13.	12	53	11	93=11=15	12	133=99=135	10
14	12	54=55	11	94	9	134	10
15 =11=93	11	55=54	11	95	10	135=99=133	10
16 =12	12	56	11	96	9	136 =FL56	11
17	12	57	11	97	9	137=83	10
18	12	58	11	98	9	138	9
19	12	59=FL34	11	99=133=135	10	139	9
20	12	60	11	100	10	140	10
21	12	61	11	101	10	141	9
22	12	62	9	102	10	142	9
23	12	63 ^{=?35=} _{?FE15}]	12	103	10	143	9
24 ^{=?708=} _{?947}]	13	64 ⁼⁷⁵⁼⁸¹⁼ _{FE47}]	10	104	9	144	9
25	12	65	12	105	10	145	9
26	12	66	10	106	10	146 =318	8
27	12	67	10	107	10	147	9
28	12	68	11	108	10	148	9
29	12	69	9	109	10	149	10
30	11	70	9	110	10	150	9
31	12	71	9	111	10	151	8
32	12	72	10	112	10	152 =233	9
33	12	73=44	10	113	10	153	-
34	12	74	10	114=212	9	154	9
35 =?63=?FE15	12	75 ⁼⁶⁴⁼⁸¹⁼ _{FE47}]	10	115	9	155 ⁼¹⁵⁸⁼¹⁶²⁼ ₁₆₃₌₁₆₄]	9
36	12	76	10	116	9	156	9
37	11	77	11	117=FL8	11	157=169	9
38	10	78	11	118=FL33	11	158 ⁼¹⁵⁵⁼¹⁶²⁼ ₁₆₃₌₁₆₄]	9
39	10	79	10	119	11	159	9
40	12	80	11	120=FL30	11	160	9

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
161	9	201=202=203	9	241	8	281	8
162=	155=158= 163=164]	202=201=203	9	242	8	282	8
163=	155=158= 162=164]	203=201=202	9	243	8	283=287	8
164=	155=158= 162=163]	204=221=222	9	244=260	8	284	8
165	9	205	9	245	8	285	8
166	9	206	9	246	8	286	8
167	12	207	9	247	-	287=283	8
168	9	208	9	248	8	288=280	8
169=157	9	209	9	249	8	289	7
170=198	9	210	9	250	8	290	7
171	9	211	9	251	8	291	8
172	10	212=114	9	252	8	292	8
173	9	213	9	253	8	293	8
174=226	8	214	9	254	8	294	8
175	9	215	9	255	8	295	8
176	11	216	9	256	8	296	8
177	8	217=FE67	9	257	8	297	8
178=173	9	218=FE65	9	258	8	298	8
179	9	219	9	259	8	299	8
180=173	9	220	9	260=244	8	300	7
181=173	9	221=204=222	9	261	8	301	8
182=173	9	222=204=221	9	262	8	302=262	8
183=173	9	223	8	263=274	8	303=262	8
184 A= 173	9	224	9	264=262	8	304	8
184 B= 173	9	225	8	265=262	8	305	7
185 =173	9	226=174	8	266=262	8	306	7
186	9	227	8	267=262	8	307	7
187	9	228	9	268	8	308	8
188	9	229	9	269	8	309	7
189	9	230	8	270	8	310	7
190	9	231	8	271	8	311=262	8
191	9	232	8	272	8	312	8
192	9	233=152	9	273	8	313	8
193	9	234	8	274=263	8	314	8
194	-	235	9	275	8	315=319	8
195	9	236	8	276	8	316	8
196	9	237	9	277	8	317	8
197	9	238	9	278	8	318=146	8
198=170	9	239	9	279	8	319=315	8
199	8	240	8	280=288	8	320	8
200	9						

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
321	8	361	7	401	6	441	6
322	8	362	7	402=FE769	7	442	6
323	8	363=326,364	8	403	7	443	6
324	8	364=326,363	8	404	7	444	-
325	8	365	8	405	7	445	5
326=363=364	8	366	7	406	6	446	6
327	7	367	7	407	7	447	5
328	7	368	6	408	4:1	448=606	6
329	8	369	7	409	7	449=490	5
330	8	370	7	410=416	7	450	5
331=431	12	371	7	411	7	451	6
332	8	372	7	412	6	452	6
333	10	373	7	413	6	453=415	6
334=FL195	9	374	7	414	6	454 A=637	6
335	9	375	7	415=453	6	454 B=577	6
336	8	376	7	416=410	7	455	6
337	9	377	7	417	6	456	6
338	7	378	7	418	5	457	6
339	8	379=384=398	7	419	5	458=436=460	6
340	9	380	7	420	6	459	6
341=FL208	8	381	7	421	5	460=436=458	6
342	8	382	7	422	6	461	6
343	4:2	383	7	423=FL719= FL720	6	462	5
344	8	384=379=398	7	424	6	463	5
345	7	385	4:2	425	6	464	6
346	8	386	7	426	6	465	5
347	7	387	7	427	6	466	5
348	7	388	7	428	6	467	5
349	7	389	7	429	6	468	5
350	8	390=435	7	430	6	469	6
351	8	391=411	7	431=331	12	470	6
352	8	392=411	7	432	12	471	5
353=411	7	393	7	433=FF727	7	472	5
354=411	7	394	7	434=FF381	7	473	5
355=411	7	395	7	435=390	7	474	5
356	8	396	7	436=458=460	6	475	5
357	7	397	7	437	5	476	5
358	7	398=379=384	7	438	6	477	5
359	7	399	7	439	6	478	5
360	7	400	7	440	6	479	5
						480=FL359	5

Lagnr.	Fasnr.	Lagnr.	Fasnr.	Lagnr.	Fasnr.	Lagnr.	Fasnr.
481=FF730=FF747	5	521	5	561	4:2	601	3
482	5	522=496	5	562	4:2	602	3
483	5	523	5	563	4:1	603	4:1
484	5	524	4:2	564A=537?	4:2	604	4:1
485	5	525	5	564B=FL780	4:1	605	4:1
486	7	526	5	565	3	606 =448	6
487	7	527	4:2	566	4:2	607	4:1
488	7	528	5	567	4:2	608	4:1
489=FL358	5	529	7	568	4:1	609	4:2
490=449	5	530	7	569	4:2	610	4:2
491	5	531	4:1	570	4:2	611	3
492	5	532=507	4:2	571	4:2	612	3
493	5	533	5	572	4:1	613	4:1
494	5	534	4:2	573	4:2	614	4:2
495	5	535	4:2	574	4:2	615	4:2
496=522	5	536	4:2	575	4:2	616=FE869	4:1
497	4:2	537=564A?	4:2	576	4:2	617	4:2
498	4:2	538A,B	4:2	577=454B	6	618	4:2
499	4:2	539	5	578	4:1	619	4:2
500	4:2	540	4:2	579	4:1	620	4:2
501	4:2	541	4:2	580	4:1	621	3
502	5	542	4:2	581	4:1	622	7
503	5	543	4:2	582	4:1	623	7
504	4:2	544	4:1	583	4:1	624=681	3
505	4:2	545	4:1	584	4:1	625=750	3
506	4:2	546	4:2	585	4:1	626	3
507=532	4:2	547	4:2	586	4:1	627	3
508	4:2	548	4:2	587	4:2	628	2
509	4:2	549	4:2	588	3	629	2
510	4:2	550	4:2	589	3	630	3
511	4:2	551	5	590	3	631	4:1
512	4:2	552	5	591	4:1	632	4:1
513	4:2	553A	4:2	592	3	633	3
514	5	553B	4:1	593	4:1	634	4:1
515	4:2	554	4:2	594	4:2	635	3
516	4:2?	555	4:2	595	3	636	3
517	5	556	5	596A	4:1	637=454A	6
518	5	557=FL781	3	596B	3	638	12
519	5	558	3	597	4:1	639	12
520	5	559	4:2	600	4:1	640	3

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
641	3	681=624	3	721	2	761	2
642	3	682	4:1	722	2	762	2
643=709?	13	683	4:1	723=717	2	763	2
644	4:2	684	10?	724	2	764	2
645	2	685	3	725	2	765=776	2
646	2	686	7	726=730	2	766	-
647	2	687	3	727	2	767	2
648	2	688	3	728	2	768	2
649	2	689	3	729	2	769=715=732	2
650	5	690=714	2	730=726	2	770	2
651	4:2	691	3	731	2	771	2
652	4:2	692	3	732=715=769	2	772	2
653	4:1	693	3	733	2	773	2
654 =700=712	2	694	2	734=865	2	774	2
655 =FL655B	3	695	2	735	2	775	2
656	2	696	2	736=777	2	776=765	2
657 =FL794	2	697	2	737	2	777=736	2
658 =FL794	2	698	2	738	2	778	2
659 =FL794	2	699	2	739	2	779=780	2
660	4:2	700 =654=712	2	740	2	780=779	2
661	4:2	701	4:1	741	2	781	2
662	3	702	4:1	742	2	782	2
663	4:2	703	4:1	743= ⁸¹⁰⁻⁸¹¹⁼ ₈₁₆] 2	2	783	2
664	4:1	704	4:1	744	2	784=794	2
665	4:1	705	2	745	2	785	2
666	4:1	706	12	746	-	786=862=FL800	2
667	3	707	12	747	3	787	2
668	2	708= ²²⁴⁼ ₂₉₄₇]	13	748	2	788	3
669	2	709=643?	13	749=FL473	3	789	2
670	2	710	2	750=625	3	790	2
671	2	711	2	751=752	2	791= ⁸⁶⁴⁻⁸⁷⁶⁻²⁸⁵⁵⁼ _{FL602=FF1250}] 2	2
672	2	712=654=700	2	752=751	2	792=808	2
673	2	713	2	753	2	793	2
674	2	714=690	2	754	2	794=784	2
675	2	715=732=769	2	755	2	795	2
676	3	716	2	756=FF1159	3	796	2
677	2	717=723	2	757	2	797	2
678	2	718	2	758	2	798	2
679	4:1	719	2	759	2	799	2
680	3	720	2	760	2	800	2

Lagnr.	Fasnr.	Lagnr.	Fasnr.	Lagnr.	Fasnr.	Lagnr.	Fasnr.
801	2	841	1:2	881= ~~853~~ -FL592	1:2	921	1:1
802	2	842	2	882	1:2	922= ⁹¹⁹ - ~~FL844~~ - FL855	2
803	2	843	2	883=923	1:2	923=883	1:2
804	2	844	2	884	1:2	924	1:1
805	2	845	2	885	1:2	925	1:1
806	2	846	2	886	1:2	926	1:2
807	2	847	2	887	1:2	927	1:2
808=792	2	848	2	888	1:1/2	928=FG609	1:1
809	2	849	1:2	889	-	929=FL514	2
810= ⁷⁴³ - ~~811~~ = 816	2	850	1:2	890	1:2	930	2
811= ⁷⁴³ - ~~810~~ = 816	2	851	1:2	891	1:2	931	1:1
812	2	852	1:2	892	1:2	932	1:1
813	-	853= ~~881~~ -FL592	1:2	893	1:1	933	1:1
814	2	854= ~~870~~ -FL357 ~~?791-864-876~~	1:2	894	1:1	934	1:1
815	2	855= ~~FL602~~ - ~~FF1250~~	2	895	1:2	935	1:1
816= ⁷⁴³ - ~~810~~ = 811	2	856	2	896	1:2	936 (=FL452A,B)	FL
817	2	857	2	897	1:1	937	2
818	2	858	1:2	898	1:2	938	12
819	2	859	2	899	1:1	939	12
820	2	860=910	2	900	1:1	940	1:1
821	2	861=FL794	2	901	1:2	941	1:1
822	2	862= ~~786~~ -FL800	2	902	1:1	942 =	FL
823	1:2	863	1:2	903	1:1	943 =	FL
824	1:2	864= ⁷⁹¹ - ~~876~~ - ~~?855~~ - FL602- ~~FF1250~~	2	904	1:1	944 =	FL
825	1:2	865=734	2	905	1:1	945 =	FL
826	1:2	866	2	906= ~~FL843~~ - ~~FL854~~ - FL1228- ~~FF1317~~ - FF1318	1:1	946 =	FL
827	2	867	2	907	1:2	947 =?24=708	13
828	2	868	1:2	908	1:2	948 =872	1:1
829	2	869=874	1:2	909	1:2	949 =FL862	1:2
830	2	870= ~~854~~ -FL357	1:2	910=860	2	950	1:1
831	1:2	871=FL601	1:2	911	1:2	951	
832	1:2	872=948	1:1	912	1:2	952	
833	2	873	1:2	913	1:2	953	
834	2	874=869	1:2	914	1:1	954	
835	2	875	1:2	915	1:1	955	
836	2	876= ⁷⁹¹ - ~~864~~ - ~~?855~~ - FL602- ~~FF1250~~	2	916	1:1	956	
837	2	877	5	917	1:1	957	
838	2	878	2	918	1:2	958	
839	2	879	2	919= ⁹²² - ~~FL844~~ - FL855	1:1	959	
840	2	880	1:2	920	1:1	960	

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
1	12	41	10	81		121	
2	13	42	10	82		122	
3		43	10	83		123	
4		44	11	84		124	
5		45	-	85		125	
6		46	-	86		126	
7		47= ^{FH64} ~~FH75~~ _{FH81}] 10		87		127	
8		48=FH88 osv. 10		88		128	
9		49	11	89		129	
10		50		90		130	
11		51		91		131	
12		52		92		132	
13.		53		93		133	
14	11	54		94		134	
15	12	55		95		135	
16= ^{FH54} _{FH55?}] 11		56		96		136	
17		57		97		137	
18		58		98		138	
19		59		99		139	
20		60		100		140	
21		61=FH123? 10		101		141	
22		62		102		142	
23		63		103		143	
24		64		104		144	
25		65=FH218 9		105		145	
26		66	-	106		146	
27	11	67=FH217 9		107		147	
28	12	68	10	108		148	
29	11	69		109		149	
30	11	70		110		150	
31	-	71		111		151	
32	10	72		112		152	
33	10	73		113		153	
34	10	74		114		154	
35	10	75		115		155	
36	10	76		116		156	
37	11	77		117		157	
38	11	78		118		158	
39	11	79		119		159	
40	10?	80		120		160	

F Ä L T F L

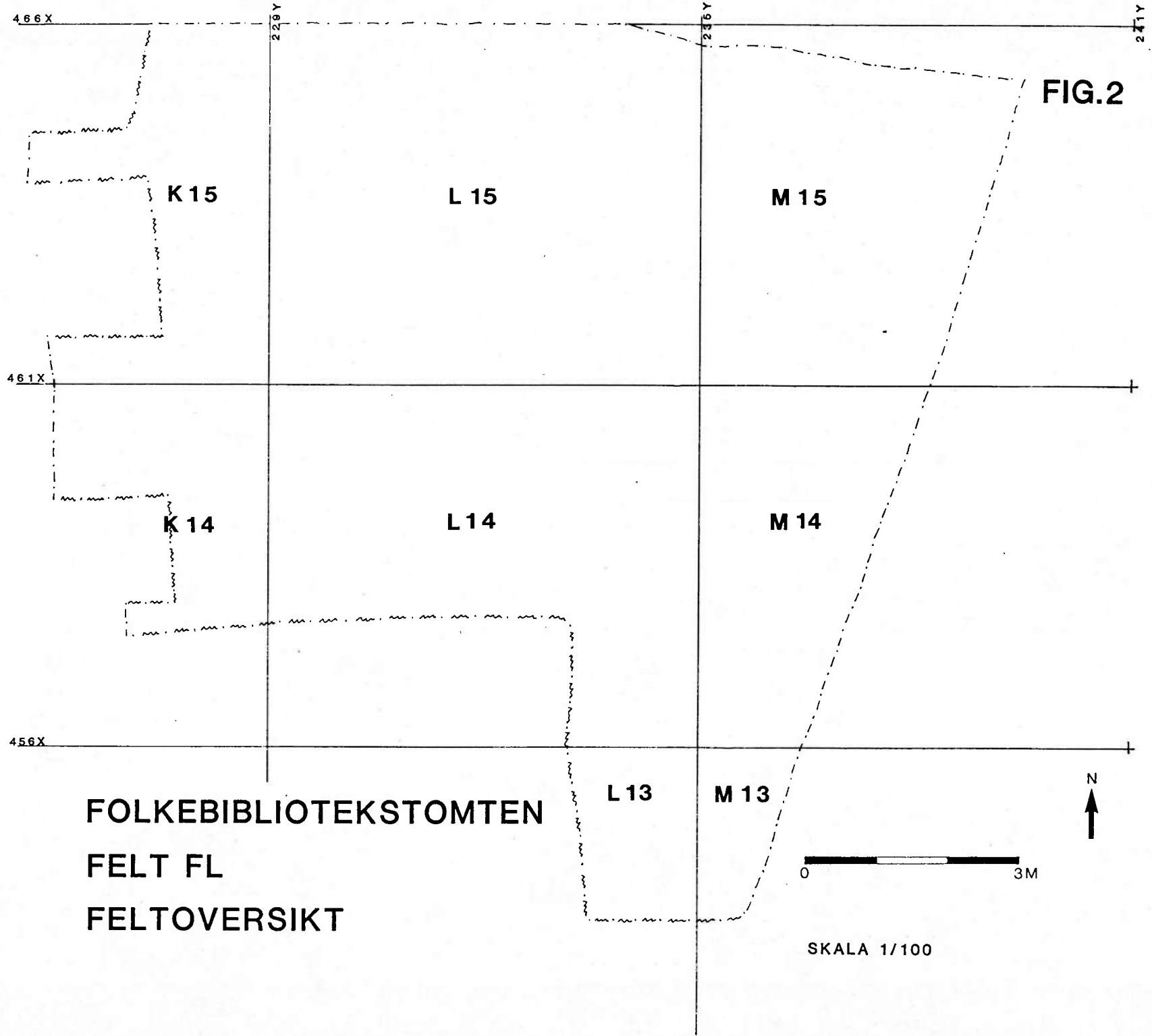
INLEDNING - KORT HISTORIK.

FL-fältet började undersökas i 1974 (Fig.1). Till en början utgjorde det ej en självständig enhet, utan dess södra halva, dvs. Rutor K14 och L14 undersöktes som en del av Fält FH, respektive dess norra halva, dvs. Rutor K15 och L15 som en del av Fält FK (se Fig.2). Fr.o.m. 1.augusti 1974 sammanförs ovan nämnda rutor till ett eget fält med beteckningen FL. Undersökningen leds till en början av Bodo Dieckmann och varade i 1974 t.o.m. 14.september. Påföljande år fortsätter undersökningen i tidsrummet 8.juli - 19.september, åter under ledning av Bodo Dieckmann, samt delvis av Andreas Dalheimer. Undersökningen av Fält FL avslutas i tidsrummet 10.maj - 1.september 1976. Då undersöks de äldsta skikten i Rutor K14/15 och L14/15, återigen som en del av Fält FH och under ledning av Tom Chilton. Samtidigt utvidgas fältet mot öst till att omfatta delar av Rutor M13/14/15 där undersökningen leds av Ian Reed och Axel Christophersen.

I tillägg kan nämnas att fältet 23.08.74 utvidgades något mot väst i Rute K14 för att söka få förbindelse mellan FL och gatan i väst, Fält FK.

Den stratigrafiska analysen påbörjades i slutet av augusti 1984 och pågick i 4½ månader, samt avslutades med ca 1½ månaders arbete i 1986, och utfördes av undertecknad.

FIG.2

INTRODUKTION TILL DEN STRATIGRAFISKA ANALYSEN OCH KÄLLKRITISKA ASPEKTER.

För detta fält har i huvudsak utförts en teknisk stratigrafisk analys. Matrixen bygger på notater i dagböcker, planritningar och till viss del fotos. Lagkort var ej i bruk vid denna tidspunkt. Endast två profiler, den norra och den östra, dokumenterades medelst ritningar, varav den förra ritades först ca ett år efter det att större delen av fält FL var färdigundersökt. Fynden har endast delvis bearbetats på denna nivå av analysen, och presenteras separat. Här kan endast nämnas att fyra mynt återfanns i FL, av vilka tre har bestämts.

Där så ej annat nämns rör det sig om FL - nummer i den fortlöpande texten samt på skisser.

De symboler som använts på matrixen respektive planskisserna finns förklarade i Bil.1. I den fortlöpande texten betecknar K, konstruktion.

Vidare beskrivs situationen alltid från nord till syd, respektive från väst till öst där så ej annat nämns, samt då flera konstruktioner har tolkats som en enhet, används det lägsta numret, efter en första total benämning. I uppräkningsfasen av lag i respektive fas så står A för avfallslag, B för brukslag, D för destruktionslag och G för fyll i gropar. Läsningen av fasbeskrivningen förutsätter vidare en parallell studie av 1:50 - skisserna.

Faserna är att betrakta som konstgjorda tidsenheter, som i princip omfattar en period från det att en byggnad anläggs till det att den förstörs, samt vilka försöker beskriva användningen av och bebyggelse-utvecklingen i det undersökta området. Och lagren måste i flera tillfällen betraktas som tillhörande två eller flera på varandra följande faser, då de oftast börjat bildas när en konstruktion uppförs, och sedan fortsätter fram till nästa bebyggelsefas. Faserna måste dessutom naturligtvis i tillägg bli dirigerade av dokumentationsförfarandet i fält, och alltid då ett fältdokumentationsmaterial bearbetas av annan person än den som lett undersökningen, innebär detta svagheter.

Problemet när FL "uppstår" som separat fält, är att söka få ett grepp om nivåer, och samtidighet mellan olika delar av den framtagna situationen. Bl.a. var det svårt att korrelera ritningarna, exempelvis NÖ hörnet av L15 hänger i luften ganska länge.

De stora källarna och andra mer omfattande störningar i området av vilka flera gick helt ned till den sterila undergrunden har medfört en del problem. För det första har det ödelagt stratigrafien, exempelvis genom att orsaka kraftiga hopsjunkningar, samt påverkat bevaringsförhållandena i området. Vidare har det medfört svårigheter att korrelera fältets olika delar sinsemellan, samt med intilliggande fält. Som en följd bör man vid en fyndanalys vara observant på att flera fynd har framkommit på gränsen till moderna störningar.

En sammanknytning mellan FL och intilliggande fält har ytterligare försvårats av att fältets yttre avgränsning delvis har kommit att sammanfalla med vad som antas vara tomtgränser och passageområden, vilket alltid innebär svårigheter i stratigrafien.

Vidare innebär alltid det faktum att ett fält undersöks vid flera separata tillfällen, samt under ledning av olika personer, vissa problem. Särskilt svårt var det att sammanföra den östra delen av fältet, som undersöktes i 1976, med det övriga fältet.

De sterila och äldsta faserna, utom Rutor M13/14/15, var delvis ganska översiktligt dokumenterat. Bl.a. förekom mycket få planritningar, samt saknades det konsekvent tagna nivåer, något som bl.a. försvårat utritandet av den antaget ursprungliga bunn-topografien, se Fig.3.

Problematiskt var det också att knyta samman olika delar av fältet. Det var oftast gott stratifierat inom ett område, men därefter saknades notater om trolig samtidighet inom FL.

Nivåer på lag var tagna mycket sporadiskt, vilket ytterligare försvårade en sammankoppling av samtida situationer. Ibland var det även svårt att tyda terminologin, exempelvis vad en given relation står för.

Vidare var det sparsamt med motiveringar till de olika ställningstaganden som utförts.

Likaså saknas uppgifter på om hur stora mängder som schaktats bort och varför man har stoppat just på denna nivå. Och i östra delen av fältet, vilken undersöktes i 1976, kom man förutom att man gick ned djupare än tidigare säsonger, ned till ojäm nivå stratigrafiskt sett. Norra delen var därför länge på en yngre nivå än den södra på planritningar m.m.

Stolpar/stolphål och pålar/pålhål har i flera fall varit vanskliga att fasrelatera då de oftast ej identifierats förrän i sina understa delar. Särskilt i den sterila undergrunden fram-

kom en hel del pålhål och några stolphål vilka troligen är yngre. Men då det oftast ej gått att fastslå från vilken nivå de härrör, har de behållits i den äldsta fasen. Det visade sig också ganska resultatlöst att sammanställa alla stolpar/stolphål och pålar/pålhål som förekom i området på en översiktsplan. Ingen speciell strukturering av området kunde iakttagas.

Några av konstruktionerna har ej kunnat återfinnas inritade någonstans och har förts upp i Bil.3.

Generellt kan även sägas om detta område att det verkar som om man företagit ganska rejäla upprepningar efter bränder innan nya konstruktioner uppförts. Vidare att många fynd är dokumenterade tredimensionellt, bör erbjuda goda möjligheter i en framtida fyndanalys, bl.a. för datering, samt för en närmare funktionsbestämning av området.

Avslutningsvis kan kommenteras att det fallit ganska mycket regn över FL under aktuella undersökningsperioden, med alla problem detta medför för fältdokumentationen.

Allmän beskrivning och karaktäristik av bebyggelseutvecklingen på fältet.

På Fält FL har vi att göra med ett område vars interna uppdelning har varit ungefär densamma nästan helt från den äldsta fasen till upp i modern tid. Fält FL's norra, västra och södra avgränsningar har vidare sammanfallit med passageområden som legat fast genom hela här behandlade period. Möjligen är det i syd ej frågan om ett passageområde, utan en träbrolagd gårdsplats, eller annat öppet område. Här hänvisas till stratigrafisk rapport för fält FH. I öst är förhållandet okänt p.g.a. moderna störningar.

Redan i Fas 1 uppträder en parcellering av området i form av ett stängsel (skigard), K3, och en rad med stolpar, K9, båda i Ö-V riktning. Dessa förskjuts i Fas 2 mot norr respektive syd i samband med att den första bebyggelsen uppförs i området, K12-14. Fr.o.m. Fas 3 ligger dock dessa norra respektive södra passageområden fast, helt fram i modern tid.

Likaså förekom vad som tolkats som ett N-S gående passageområde ungefär mitt i fältet, i Fas 2 indikerat av K13 och K20. Detta varierar dock något i sin sträckning, i samsvar med att bebyggelsen haft olika utformning och utsträckning under olika perioder. Detta passageområde är mer att betrakta som av intern än allmän karaktär, nödvändiggjort av behovet att kunna förflytta sig från det norra till det södra passageområdet inom denna tomt. Den var ej heller under de flesta faserna särskilt preparerad.

En annan viktig detalj här är den knäck som uppträder fr.o.m. Fas 2, särskilt i det norra passageområdet från K13 och mot öst. Väster om knäcken låg bebyggelsen N-S, Ö-V, medan den till öster låg mer NÖ-SV. Orsaken till detta må sökas i området öster om Fält FL. Problemet är bara att en stor del där är ödelagt av moderna nedgrävningar. Knäcken håller sig upp genom faserna, t.o.m. Fas 8. I de yngsta faserna sker en upprätning mot N-S, samtidigt som det i västra delen av fältet sker en vridning mot väst, p.g.a. där förekommande gata, Fält FK. I Fas 11 har dock K68 ett återfall till den NÖ-SV tendensen.

Nästan alla byggnader som framkom i området har varit knuttimrade (laft), endast i något fall kan det ha varit frågan om skiftesverksteknik (sleppvegg) eller liknande, exempelvis i Fas 7. En del av dem har även ganska kraftig fundamentering,

något som bör peka mot förekomsten av tvåvåningsbyggnader, exempelvis K14 Fas 2-4.

Byggnaderna K12-14 står vidare förhållandevis lång tid, även om det sker utskiftningar av vissa delar under dess existens, samt att de får ett "naturligt" slut. Allt detta pekar på stabila förhållanden i detta område.

Tyngdpunkten i bebyggelsen ligger vidare helt fr.o.m. Fas 2 i södra halvan av fältet.

Vad gäller speciella aktiviteter i området, så är de enda indikationerna på hantverk, metallhantverk i Fas 1 och trähantverk/finsnickeri i Fas 2-5. Metallhantverket avspeglar sig främst i de två smältugnarna, K2, samt i fyndsammansättningen omkring desamma, exempelvis slagg och digelfragment.

Trähantverket har antytts av förekomsten av tillskuret och bearbetat träverk vilket framför allt förekom i K12 eller i dess närhet. Den slutliga fyndgenomgången kommer förhoppningsvis att kunna komplettera denna bild med exempelvis verktyg. Förutom dessa hantverk är det ej tecken på något intensivare utnyttjande av detta område för någon specifik aktivitet. Möjligen kan det i vissa perioder hållits djur i området och eller utnyttjats för kålhagar eller liknande, exempelvis Fas 6, K45.

Eventuellt kan man under Fas 2-4 tänka sig att K14 utnyttjats för boligfunktioner medan K12 har utgjort en verkstad/försäljningslokal, bl.a. utifrån närheten till gatan i väst, samt utformningen av bebyggelsen. Även här kan kanske fyndanalysen ge svar.

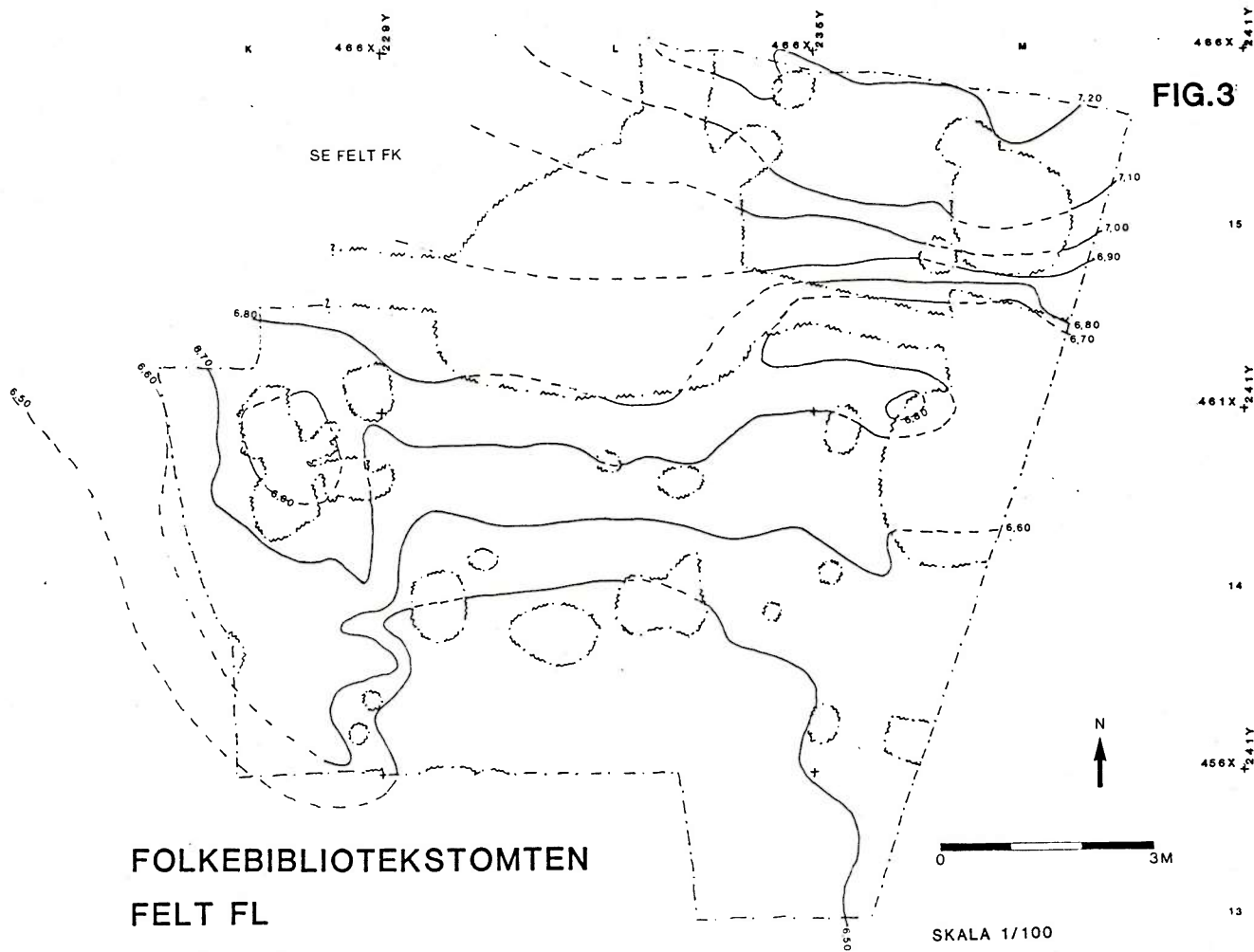

Bunntopografin, Fig. 3.

Tolkningen av bunntopografin var stundom svår att uttyda, då det som redan tidigare nämnts under avsnittet "Introduktion till den stratigrafiska analysen och källkritiska aspekter", i delar av fältet var få nivellementer på den sterila undergrunden. Den sterila undergrunden har dock i huvudsak ett fall från N mot NV på ca 0,06 m per längdmeter.

Vad som speciellt bör noteras här är den försänkning som förekommer i östra delen av fältet i Ö-V riktning. Kan visserligen vara en följd av såväl gröften K15 i Fas 2, som moderna störningar och därmed nedpressning av lag i området. Omvänt så kan denna försänkning ha orsakat att man anla en gröft här.

FIG.3

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FL
BUNNTOPOGRAFI

SKALA 1/100

0 3M

(1974,138:2) FL i fas 12. Moderna störningar efter maskinavschaktning, samt byggnad K70. Från väst och ovan.

(1975,186:11) FL i fas 1. Skigård K3, detalj. Från syd.

FAS 1.Generell karakteristik, Fig. 4.

Denna fas omfattar vad som uppfattats som de äldsta mänskliga ingreppen i området, huvudsakligen bestående av en gröft, en vattenreservoir, en eldstad, ett par ugnar för metallproduktion, en skigård, en pålerekke, några stolphål, samt en del träkonstruktioner eller återstoden av sådana. Lagmässigt skiljer sig dessa något stratigrafiskt och därmed tidsmässigt, men de har ändå sammanförts till en enda fas, bl.a. då det i vissa fall har varit svårt att klart fastslå från vilken nivå de har anlagts, samt då den tidsmässiga skillnaden ej antagits vara så stor.

Likasa identifierades en hel del pålar i fas 1 vilka verkar koncentrera sig till fältets södra del, något som antagits vara en följd av områdets funktionsutnyttjande snarare än en följd av dokumentationsförfarandet.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 5.

Den sterila undergrunden i området, FH872, bestod av skikt av gul till beige grushaltig sand. Direkt på denna följde de tunna växtlagren 844=855=FH948 och 843=854, vilka täckte större delen av fältet. Dessa överlagrades av ett möcklag, 592=FH853=FH881. Detta lag var ganska kraftigt i fältets västra del, vilket bör kunna tolkas som att området har stått öppet under en viss period och kanske utnyttjats för odling, bete, eller liknande. Något som kan understryka detta är att en del av lagren innehöll bl.a. möck. Det är för övrigt över 592 som de äldsta konstruktionerna i fält FH befinner sig. I östra och nordöstra delen följde i stället ytterligare ett växtlag, 545=609=808.

En del lag kan även tolkas som en medveten utjämning och fundamentering av området, t.ex. 540, vilket innehöll en stor mängd kvistar, samt gruslagren 544 och 565. Här kan även nämnas att det mellan 602, ett gruslag innehållande lite bränt material och växtlagret 592 förekom en hel del stora barkstycken. Ungefär samtidigt med 602 förekom ytterligare ett gruslag, 805=834=836, vilket upphörde på parallell linje med och ca 1 m söder om K15 i fas 2, och mot SV i en NV linje.

För övriga lag under denna fas hänvisas till Matrix, fig. 5,

och till konstruktionsbeskrivningen nedan, i de tillfällena lagren uppträder i anslutning till konstruktioner.

Jordlag i fas 1:

357=FH854=FH870	596 K	817	FH823
518=564	597A B	821=826=835 B	FH825
540 K	597B B	824 B	FH841
544 K	598 K	838=?840	FH868
545=609=808	599 K	839	FH872 steril
565 K	602=FH855 K?	842 B	FH873
571=591 K?	607=608 K?	843=854	FH875
584 B	802=FH829 B	844=855=FH948	FH894
587 K	805=834=836 K	849	FH904
588 A?	810 B	853 B	FH914
589 B	813 B	859 G	FH916
590=600 B	816	FH743	FH931
592=FH853=FH881 B			

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 4.

K1 - spritt träverk. Den omfattar 577-579, 583 och förekom i Rute L 14. Träverket låg huvudsakligen i NNÖ-SSV riktning, och kan vara av yngre datum, och därefter ha pressats ned i de äldre lagren. Okänd funktion.

K2 - två ugnar för metallproduktion i en nedgrävning. Den omfattar 586, 595, 603, FH869=FH874 och förekom i fältets västra del, helt intill sydsidan av K3, se nedan. De båda ugnarna var uppförda i en ca 2,1 x 2,9 m oregelbunden nedgrävning, FH869, och i denna förbundna till varandra genom en numera lerfylld kanal. Kanalen förgrenar sig dessutom ca 0,7 m i NÖ riktning, ut från ugnarna. K2 anläggs ungefär samtidigt med parcelleringen K3, se nedan. FH869 var delvis fylld med massor innehållande bl.a. avfall från metallproduktion, vilket kan tyda på flera anläggningsfaser, en äldsta och numera helt raserad, och en yngre representerad av 586 och 595.

En svårighet med att tolka relationen FH869-586-595, är att från det att ugnarna dokumenterades gick det ca ett år till FH869 undersöktes. (Enligt notat i FH-dagbok, FH 1976 vol.11 s.177,

ska det längre mot väst i Fält FH ha förekommit en om FH869 minnande nedgrävning innehållande fyllmassor och avfall från metallproduktion.)

Båda ugnarna är nedgrävda i 602, den då existerande marknivåen, och båda får antas ha haft numera försvunna överbyggnader. 595 har en mer utsträckt och oregelbunden form än den mer runda 586, och den förra är även mer än dubbelt så stor i fladen än den senare. Båda innehöll rester av träverk i botten, i 586 identifierat som 603, samt rester av stenpackningar. Vidare innehöll de flera skikt med bränd respektive obränd lera, samt träkol. 595's norra halva täcktes av jord, troligen ursprungligen en torvtäckning, och dess södra halva har troligen haft en överbyggnad i lera. 586 kan däremot helt ha täckts med antingen torv eller lera, då dess övre del innehöll bränd lera, 587, som antingen kan vara en kollapsad överbyggnad eller ha utgjort den sista bruksfasen inne i ugnen. Inom den yngre anläggningsfasen förekommer tecken på att ugnarna använts vid upprepade tillfällen. Främst genom de i konstruktionerna omväxlande förekommande brända och obrända lerskikten. Här borde det utföras analyser på prover som togs av översta lerskiktet, 587, i 586, bl.a. för att söka fastslå bränningstemperaturen, och därmed närmare kunna diskutera dess överbyggnad och närmare funktionsområde. Det togs för övrigt en prøve på träkolslagret 588, som kom under leran 587, men den är ej analyserad i skrivande stund.

Att ugnarna har tolkats som ett led i en metallproduktion underströks av diverse fynd i området av bl.a. slagg, digelskår, halvfabrikat och råmaterial. 586 benämns även "Schmelzofens" i fältsituationen.

Ugnarna kan ha ödelagts i samband med brand, då båda täcktes av brandlagret 558, men de kan naturligtvis vid tidpunkten för den branden redan ha övergivits.

K3 - skigard. Den omfattar 601=FH871=FK721=FK820 och endast sparsamt med träverk återstod i en sträcka av ca 5,5 m. K3 gick ganska mitt i fältet i Ö-V riktning, och utgör tillsammans med K9, se nedan, den äldsta parcelleringen av området. K3 ska bl.a. betraktas i relation till konstruktionerna FK721 och FK820, se innberetning Fält FK.

K4 - tre stolphål. Den omfattar 789, 827, 829 och de

förekom i Rute M14 på en N-S linje och på ungefär samma avstånd från varandra, samt var ungefär lika djupa. 789 förekom längst i norr och 827 längst i syd. 829 var mindre än övriga i fladen. Alla stolpar tycks ha dragits upp och därefter har stolphålen fyllts med gruslagret, 805, vilket de sägs skära stratigrafiskt. Dessa stolpar verkar följdaktligen ha härrört från samma konstruktion utan att denna konstruktions funktion kan närmare fastslås. Stolphålen följer vidare den äldre geografiska indelningen av området i N-S och Ö-V. 789 står dessutom på linje med skigården K3.

K5 - en härd. Den omfattar 804, 809 och förekom i norra Rute M 15, samt skars av den norra profilväggen. Härden avgränsades i syd av tre i N-S riktning och parallellt liggande stenar, 804, och i Ö-V av mindre stenar, 809. I mitten förekom, 810, ett kraftigt lager med aska och träkol, delvis täckande stenarna 804, och av vilket det togs en ^{14}C -pröve, daterad AD 1135 $\pm$ 85 MASCA. Ej fastslaget om det kan röra sig om en eller flera användningsfaser, men under 810 och stenarna 804 och 809 förekom ytterligare ett träkolsskikt, 853.

K6 - trägolv eller träbrolagd gårdsplass? Den omfattar 815, 818 och bestod av ett fåtal plankor i NNW-SSÖ respektive en stock i NNÖ-SSV riktning i fältets NÖ hörn och skurna av den östra profilväggen. Över detta träverk låg dessutom ett tunt brunt och fett mullag, 817.

K7 - vattenreservoir. Den omfattar 822=860, 850, 858 och förekom i fältets östra del och var delvis skuren av den östra profilväggen. Dess anläggningsnivå var osäker i fältsituationen, men har tolkats som varande det sandiga växtlagret 839.

Vattenreservoiren bestod underst av en laggad tunna, 858, ca 0,85 m i diameter, vilken stod i en för den ganska exakt avpassad nedgrävning i den sterila undergrunden, för att göra den tät. Direkt på tunnan stod 850, en kvadratisk laftad träkonstruktion, ca 1 x 1,06 m. Omkring 850 var vidare en ca 1,7 x 2,4 m stor ovalformad nedgrävning, 820, vilken delvis var fylld med 859, sand, troligen som stöd för den laftade konstruktionen. Men då 859

liknade på 805, det lag som överlagrar hela vattenreservoiren, kan det vara påfört i samband med att den går ur funktion, något som äger rum mot slutet av fasen, och då den även fylls med diverse jordlag och en hel del animalosteologiskt material.

K8 - kokgrop? Den omfattar 856 och skar ned från den sterila undergrunden. K8 var fylld med bränt material, 840, samt i dess övre del en stenkonzentration. Det framgick ej om 840 fyllde endast K8 utan även sträckte sig utanför denna. K8 har ej återfunnits inritad, se Bil.3.

K9 - pålerekke. Den omfattar 862 och bestod av en ca 8,5 m lång rekke med pålhål på en svagt ÖNÖ-VSV riktning i fältets södra del. K9 har tillsammans med K3 antagits utgöra en äldsta parcellering av området. (Jmfr här även parcelleringen i Fält FH vilken både verkar komma tidigare och där bilda bredare parceller, ca 5 m i stället för 4 m, se inberetning Fält FH.)

K10 - nedgrävning. Den omfattar FH880 och förekom norr om ugnen 586 i K2 och strax norr om skigården K3, på gränsen av Rutor K15 och L15. K10 var ganska stor och innehöll bl.a. en del träverk. Den kan ha haft något samband med K2 men det är då lite märkligt att de ligger på var sin sida av vad som antagits påvisa en gräns, K3. Men kanske är de ej helt samtida eller också har gränsmarkeringen ej haft någon praktisk betydning.

K11 - gröft med träfodring. Den omfattar FH928, FH932 och utgick ifrån ganska mitt på den norra profilväggen och upphör i söder i.o.m. att den skärs av den yngre brunnen K72 och nedgrävningen 103, båda i Fas 12. K11 var därmed endast ca 1,5 m lång. I norr var likaså en eventuell fortsättning omöjlig att finna då det även här var stört helt ned till den sterila undergrunden av yngre nedgrävningar. K11 skar ved ifrån växtlagret 843 och var träfodrad med det numera brända och dåligt bevarade träverket FH932. I öst bestod träfodringen av plankor som lagts ned utan egentligt system och med ca 45° lutning. Den västra kanten var klädd med kantställda

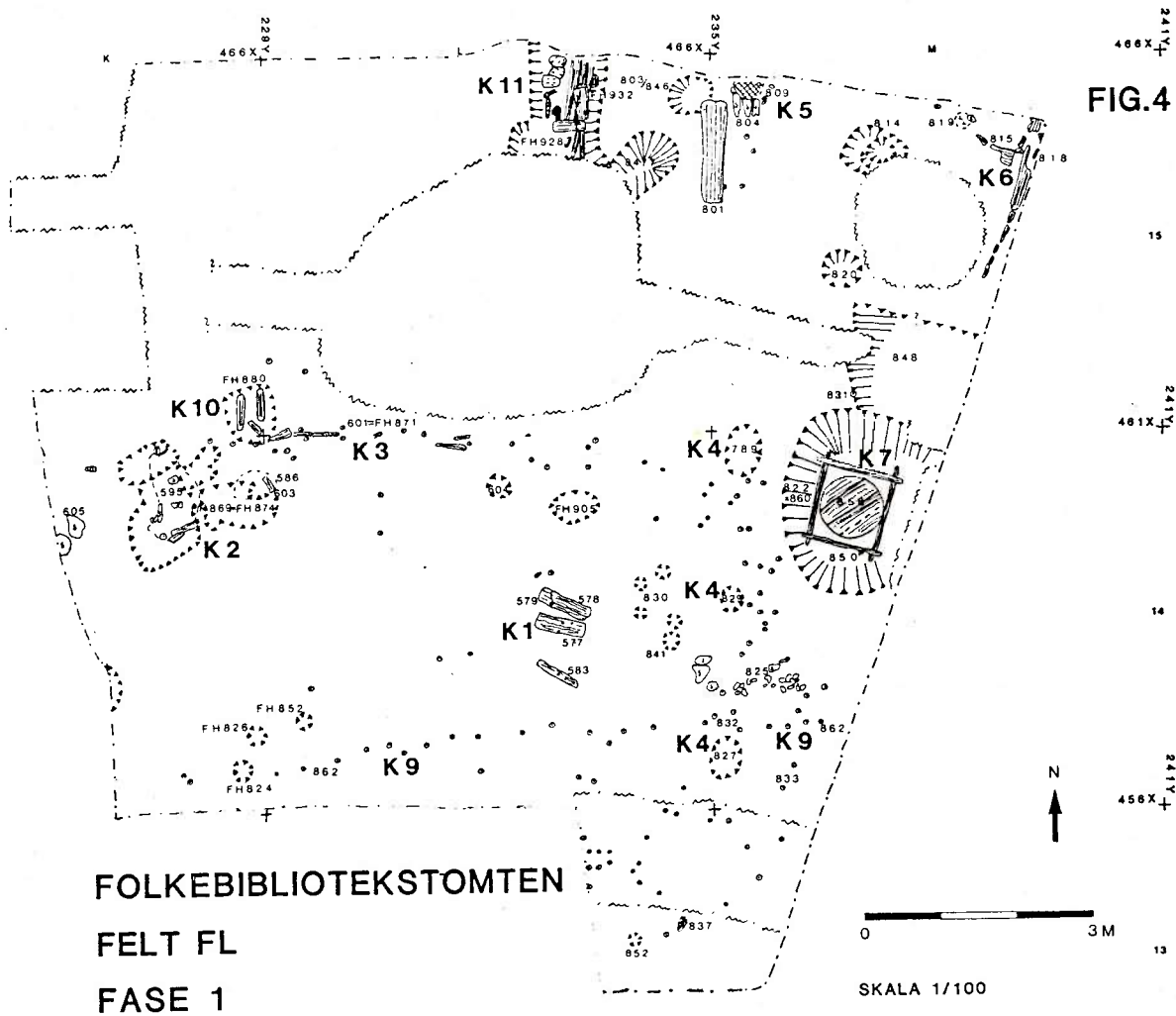
plankor, stöttade av en påle, och med 80° lutning. I samband med detta brända träverk förekom ett brandlag, vilket sträckte sig ett stycke väst om gröften. Över detta följde porös mossig jord innehållande en hel del dyrebein, FH931.

Ett stort problem med K11 är att fastslå hur länge den kan ha varit i funktion, och när den täcks över med träplankor. Troligen äger detta rum i fas 2 (se nedan).

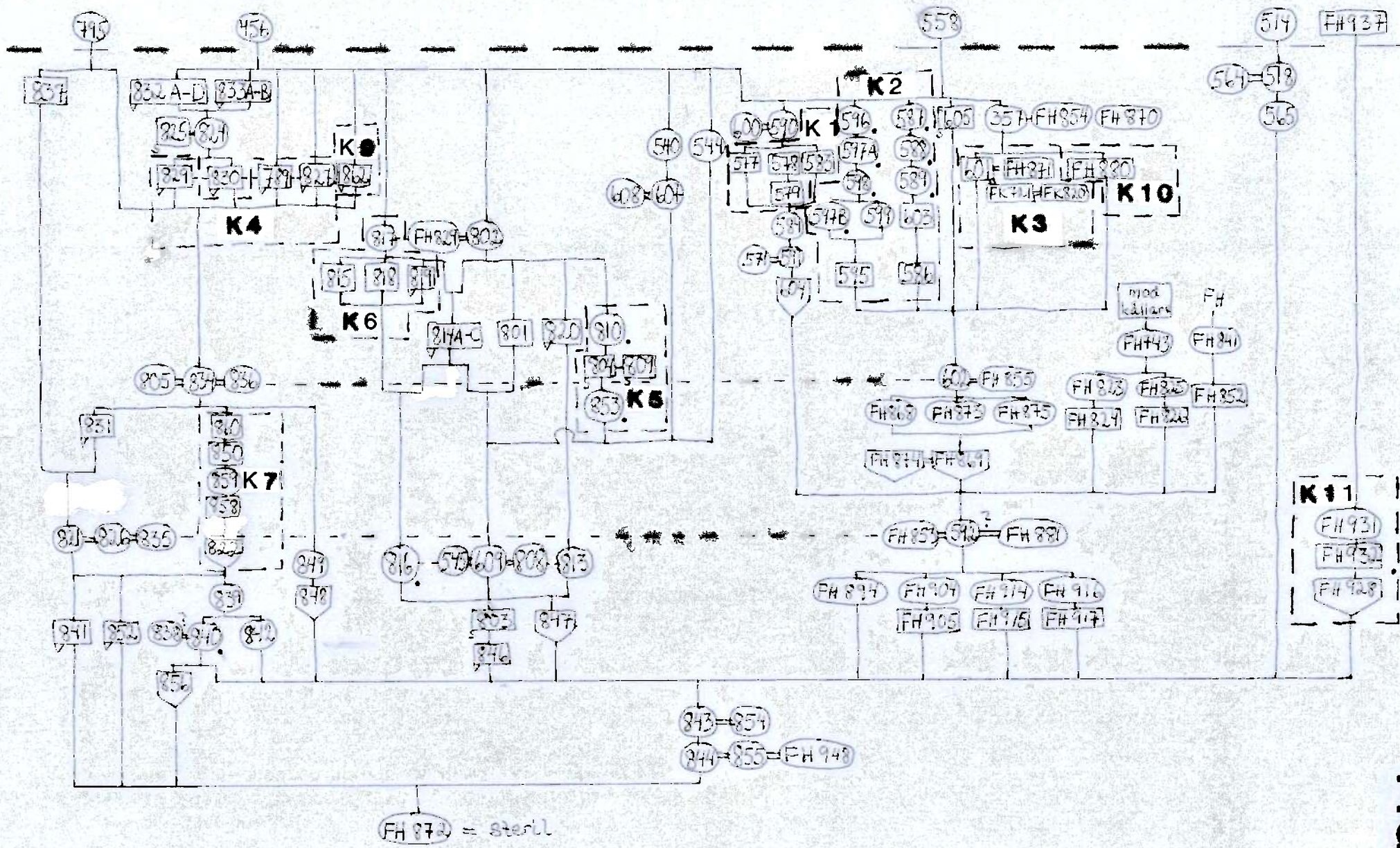
Ej heller framkom några daterande fynd i gröften.

Lagnummer utan någon bestämd funktion.

Följande nr. ingår i fas 1 men har ej kunnat fastslås till någon bestämd funktion: 604, 605, 801, 803/846, 814, 819, 820, 825, 830, 831, 832A-D, 833A-B, 837, 841, 847, 848, 852, FH824, FH826, FH852, FH905, FH915, FH917. De flesta är troliga stolphål. För övrigt kan bemärkas att stolpen i 814 verkar ha skiftats ut minst en gång innan stolphålet slutligen fylls igen med sand, samt att 847, FH915 och FH917 ej har återfunnits inritade, se Bil.3. Vidare att 848 var vanskelig att tolka som en konstruktion. Kan endast vara en följd av nedpressning av moderna störningar vilka gick ned till djup nivå, samt var betydande i detta område.

FASE 1

FIG. 5

FAS 2.Generell karakteristik, Fig. 6.

Denna fas domineras helt av den eller de byggnader som uppförs i södra halvan av fältet, och till dem knutna konstruktioner. Byggnaden eller byggnaderna bestod av tre enheter, en nästan kvadratisk träkonstruktion i väst, och en mer rektangulär i öst, samt mellan dessa ett delvis träbelagt kilformat område. Den östra enheten fortsatte vidare mot öst, in i profilväggen. Hur långt var ej möjligt att fastslå då det där förekom en modern störning helt ned till den sterila undergrunden.

Vidare så grävs ett par gröfter, samt anläggs passageområden norr respektive söder om ovan nämnda konstruktioner.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 7.

Området har planerats i samband med uppförandet av byggnaden/erna, huvudsakligen med mer eller mindre grushaltiga lag, 456=481=571=576=581=785=823. I NV förekom det i stället ett brandlag, 558, som bl.a. innehöll klumpar med en géléliknande massa, och i SÖ, 795, ett mosshaltigt lag som var svett i toppen. Kan tyda på att antingen delar av området utsatts för brand, eller att man medvetet svett av gräs innan det uppfördes bebyggelse i området.

För övrigt förekom diverse lag som kan tolkas som härrörande från uppförandet av bebyggelsen då de bl.a. innehöll träflis, 462=523=606=FH936, 755A och 794, samt från dess bruksperiod, vilka fortsätter i Fas 3, se nedan, där de har kommit att utgöra fundamentering.

Vidare påförs 696, ett sandlag, i NÖ delen av fältet, vilket kan härröra från grävandet av gröften K15. Det samma gäller för gruslagret, 787.

Jordlag i fas 2:

456=481=571=576=581=785=823 K	787
462=523=606=FH936 B	794 G/A
558	795
572	798 K
573 G	812 K
696	828 G
755A G	FH930 G
757 D	

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 6.

K12, 13, 14 - byggnader. De omfattar 344A,B, 353A,B, 367A,B, 369 = 379, 384, 473=749, 474, 531, 562, 567, 580, 747=362, 370, 380, 472, 501, 503, 504, 505, 506, 507, 568, 582-364=373, 365, 371=746, 372=756, 466=797A, 655B, 744, 745, 758, 762=766, 768, 771=772, 775, 776, 784, 788, 792, 793, 797B och enheterna ligger på en N-S och Ö-V linje i västra delen, men knäcker mot SÖ i anslutning till K13, den kilformade delen. Allt detta bör dock troligen uppfattas som en enda sammanhängande enhet då de verkar ha uppförts samtidigt eller mycket närliggande tidsmässigt. Den västra enheten, K12, följer därmed den äldsta tomtindelningen av området. En geografisk inriktning som avviker från den till väster om byggnaden gående och senare så markanta gatan, Fält FK.

Den östra enheten, K14, med den NNÖ-SSV riktningen får i stället antas ha orienterat sig efter andra förutsättningar och orsaker än K12 och i föregående fas.

Mellan K12 och K14 förekom K13, huvudsakligen bestående av N-S och Ö-V gående träverk, resterna av en träbrolagd yta, vilken även bör ha fungerat som ett internt passageområde K20, se nedan.

K12, K13 och K14's yttre avgränsningar stördes av flera moderna nedgrävningar, bl.a. så saknades östra ytterväggen till K14. Och p.g.a. att högst två varv återstod av konstruktionerna så är det svårt att fastslå var ingångarna till byggnaderna kan ha legat. Men utifrån förekomsten av en gata i väst, Fält FK, samt antagandet att K12 utnyttjats för avyttring av varor eller liknande (se nedan), så bör det i alla fall i närheten av gatan ha existerat en ingång.

Endast K14 hade eldstad, och samtliga konstruktioner är laftade. Konstruktionerna hade starka fundament, särskilt gäller det K14 där det parallellt förekom en liggande stubbe och en stolpe under svillen. Här kan det vara frågan om ett toetagershus, även om vi ej har några andra bevis. De starka fundamenten kan visserligen enbart ha haft som funktion att förhindra en hopsjunkning i de gröfter som grävs norr respektive söder om bebyggelsen, i nära sammanhang med att bebyggelsen uppförs.

K12 hade inga spår av någon golvdäckning till skillnad från K14 där det förekom resterna av ett trägolv i form av dragare i svagt ÖNÖ-SVS riktning, 762=766, 784 och 788.

Eldstaden i K14 var uppbyggd av skråställda kantstenar,

758, och innanför dessa stora och flata stenar, 776, samt fyllt upp med mindre pukksten, 793. Omkring allt en gruspackning, 775. Direkt under eldstaden förekom ett område med aska och obränd lera, 798, något som delvis får antas vara en följd av att området utsatts för hetta.

Här kan också påpekas att en del av stockarna, för utom att vara laftade, har tillpassats till varandra genom längsgående rillor respektive utbuktningar, exempelvis 364 och 365. Vidare var 362 infogad i 365 och i 379, samt hade i toppen en längsgående urtagning, vilken kan indikera att den uppburet någon konstruktion, i tillfälle den ej är sekundäranvänd.

Under 379, i dess längdriktning, låg ett mindre trästycke 580, samt under 353B satt trästycket 562 fastkilad i ett särskilt urtag, också den i längdriktningen.

K12's innervägg stöttades av två pålar, 384 och 567, samt pålen 380 stöttade nordsidan av svillen 370.

Svårt är att säga något om konstruktionernas inre uppdelning då ganska lite är bevarat. Och exempelvis den N-S gående plankan 531 i K12 kan ej klart fastslås till någon bestämd funktion. Under och till öster om den framkom dock koncentrationer av bennålar, kanske tillverkade på platsen. Endast i samband med 362 kan en skiljegräns påvisas för lagsammansättningen, fler lag till norr än söder om denna.

En annan konstruktion med okänd funktion är den lilla gröft i Ö-V riktning alldeles norr om 362. Gröften var fylld med jordlagret 573 och täcktes av 568, N-S gående plankor, vilka i sin tur täcktes av Ö-V gående plankor, 502, 503, 504, 505 och 507.

Söder om 362 förekom två löst liggande plankor, 501 och 582. Den förra låg vidare parallellt med och angränsande till 364. Dess ursprung var ej möjlig att fastslå, men de kan eventuellt utgöra resterna av en golvdäckning/träbroläggning söder om 362. Norr om K13 förekom en vertikalt stående plankan, 472, vilken kan ha haft någon anknytning till K13.

K15, K16 - gröft/passageområde, del av träbroläggning. De omfattar 443, 452A,B=806, 479, 480, 593, 594, 807 och gick i Ö-V riktning, norr om och angränsande till K12-14. Över dess västra del förekom rundtimret K16 i N-S riktning, troligen återstoden av en träbroläggning. Den östra delen av K15 erhöll däremot

ingen träbroläggning under denna fas, däremot verkar dess södra vägg stöttas av fyra pålar, 479, 480, 593 och 594.

Under denna fas fylls K15 delvis igen, huvudsakligen av träflislagret, 462=523=606=FH936. Det var ej möjligt att fastslå gröftens lutning, då det ej existerande jämförbara nivåer. Tendensen pekade mot ganska liten hållning.

807 var en rad med stenar i K15's östra del vilken eventuellt kan indikera en östlig avgränsning. Dock något osäker fasttillhörighet, då den förekom ganska direkt under en modern störning.

K17, K18 - gröft/passageområde, träbroläggning. De omfattar 800, FH667, 779A-D, 783A-D, FH564, FH579, FH596B, FH626 och består av en gröft i Ö-V riktning söder om K14, vars västliga fortsättning var ödelagd av en modern källare, K76, samt över den återstående resten av en träbroläggning. Gröften K17 fylls delvis igen av 794, ett poröst avfallslag bestående av slam, mökk, mossa, träflis, kvistar, läder och ganska stora mängder animalosteologiskt material. Ej heller i denna gröft kunde någon lutning fastslås, jmf K15.

Träbroläggningen K18 bestod av dragare i N-S riktning och över dessa plankor i Ö-V. Dragarna FH579 och FH596B sträcker sig för övrigt ett bra stycke söder om gröften, så passageområdet har varit bredare än underliggande gröft. Vidare hade FH579 flera plugghål och låg direkt på FH596B. Även plankan FH564 som låg över dragarna samt parallellt med och angränsande till 372=FH565 i K14 hade plugghål. Denna träbroläggning verkar vara något senare än själva gröften, samt uppförandet av K14. För närmare information om detta område hänvisas till innberetning, Fält FH.

K19 - stolphål. Den omfattar 811 och förekom ca 2,5 m öster om K11, Fas 1, och skars delvis av den norra profilväggen. Det var halvcirkelformat i fladen, men i profilväggen framstod det som en mot väster skrånande grop. K19 innehöll sten, samt längs dess inre kant obränd lera, 812. K19 markerade även en ganska klar lagskillnad i Ö-V riktning. Kan kanske knytas till någon konstruktion i Fält FG. Här okänd funktion.

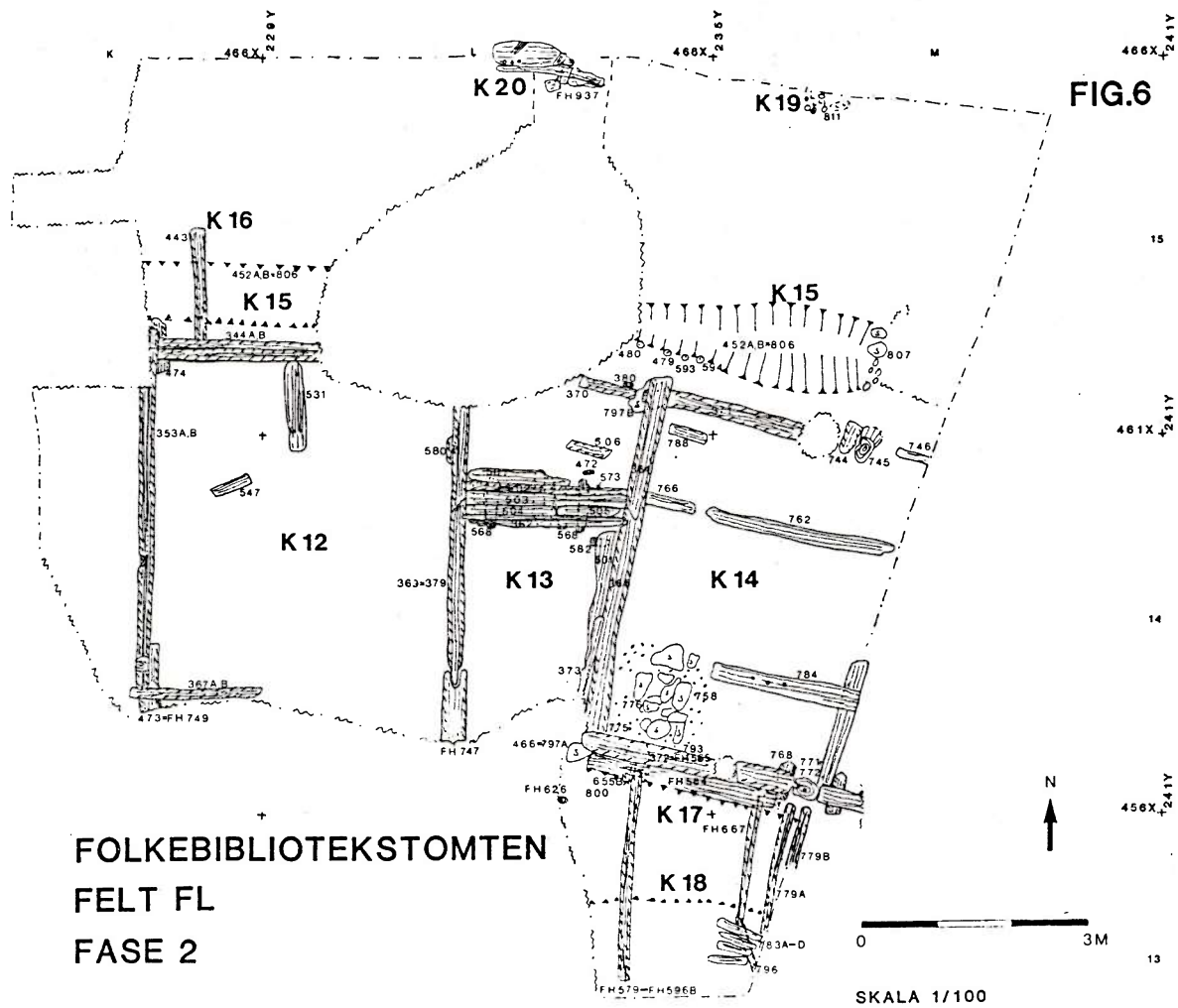
K20 - träbroläggning/passageområde? Den omfattar FH937 och bestod av några plankor i Ö-V riktning över gröft K11, vilken vid denna tidpunkt bör ha upphört att fungera som sådan.

K20 uppfattas tillsammans med K13 indikera ett internt passageområde innanför en tomt i N-S riktning.

Över K20 byggs FH930 upp, mossiga jordmassor med sandinslag och lite träverk.

Lagnummer utan någon bestämd funktion.

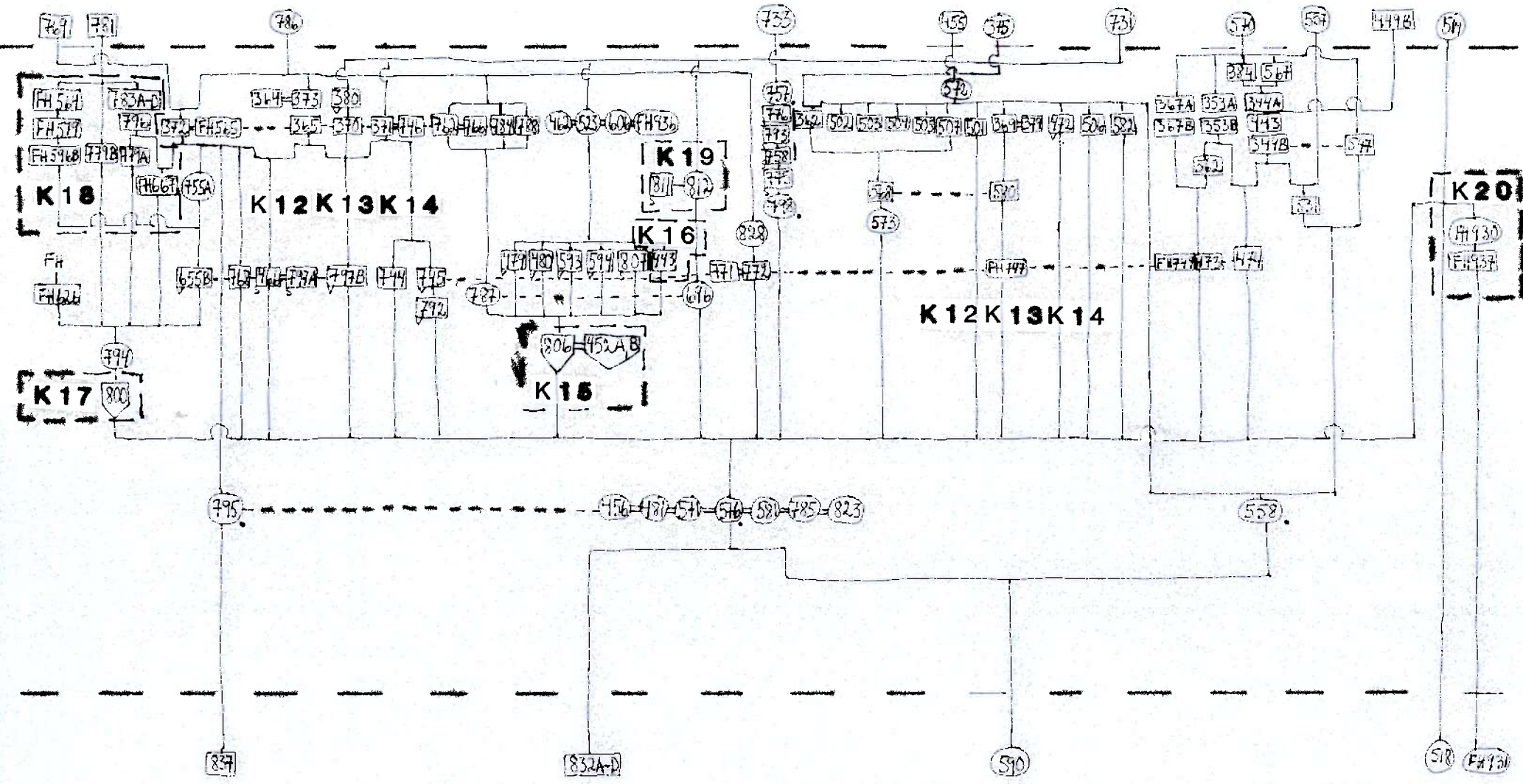

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FL
FASE 2

FIG.6

SKALA 1/100

.. bolim

FASE 2

FIG.7

FAS 3.Generell karakteristik, Fig. 8.

Under denna fas står de flesta i den förra fasen förekommande konstruktionerna kvar. K14 erhåller dock ett nytt trägolv, av vilket endast ett fåtal dragare och plankrester återstår. Vidare täcks nu östra delen av K15 av en träbroläggning, samt det södra passageområdet K17 erhåller nytt plankdekke.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 9.

Jordlagren under denna fas omfattade diverse till K12-15 relaterbara lag.

I öst i K14 förekom underst 786, ett ganska rent möcklag. Lite märkligt om det skulle ha avsatts inom den byggnaden, så det antas vara påfört och ej indikera funktion. Överlagrande det var 759, ett träflislag vilket bör härröra från den tid då det nya golvet lades, och utgör även konstruktionslag för detsamma. I 759 förekom dessutom ett mynt men vilket ej är daterat i skrivande stund.

Mellan K12, K14 och norr om 362 i K13 förekom underst 455, ett träflislag med ganska kraftigt grusinslag och till söder om 362, träflislagret 575.

Ytterligare ett träflislag, 557, förekom i NV K12. Under östra delen av K15 samt i fältets NÖ del förekom jordlagret 699=731=742, vilket även det innehöll en del träflis.

Övriga delen av fältet täcktes av det bruna jordlagret 566=570=?574, troligen resterna av ett jordgolv. 566 överlagrades delvis av ett träflislag, 542=?552.

Majoriteten av här förekommande jordlag kan sålunda betraktas som avsatta brukslag, vilka delvis tillkommit i samband med uppförandet av konstruktionerna, samt troligen en del dumpning från intilliggande områden då en del av Fält FL verkar stå öppet och obebyggt under denna fas.

Jordlag i fas 3:

455 B	566=570=?574 B	759 B
542 B	575 B	760
552 B	699=731=742=B/K	786 B/K
557 B		

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 8.

K21 - trägolv. Den omfattar 761, 763, 764, 765, 767, och de återstående resterna bestod av dragarna 763, 764, 767, och avtrycket efter en plankor i N-S riktning, 765, samt rester av plankor i Ö-V riktning, 761. 765 verkade skära plankorna 761, men detta får antas vara en följd av att man rivit med en del träplankor då dragaren 765 avlägsnats. Kanske skedde det i samband med att det återigen läggs nytt golv i Fas 4, och då 765 utskiftas mot 467=468. Dragarna 763 och 764 låg direkt på 784, Fas 2, men representerar en yngre fas bl.a. utifrån lagföljden, med reservation för att mökklagret 786 kan ha varit medvetet påfört mellan dragarna exempelvis för att förhindra golvdrag. Delar av golvet täcktes även av 760, ett sandlag. Det föreligger dock troligen ingen längre tidsperiod mellan utskiftningen av golven.

K22 - träbroläggning. Den omfattar 777, 778, 780=FH537, 781=FH557, 782, FH536, FH580, FH581, FH582, och utgjorde en ny träbroläggning i det södra passageområdet K17. Det verkar dock som att dragarna 677, 779A och 779B, samt eventuellt FH596B, från Fas 2 återigen fungerar som fundament, se innberetning Fält FH. Över dessa lades plankorna 780=FH537, 782, 777, FH580, FH581, FH582 och 781=FH557 i ÖSÖ-VNV riktning. Dessutom lades plankan FH536 över FH596B och under 780=FH537. Över plankorna låg slanan, 778, troligen ditslängd.

K23 - träbroläggning. Den omfattar 444=445=533=743=750, 476, 477, 478, 560, 561, 563, 748, 749, 751 och utgjorde den äldsta träbroläggningen av östra delen av norra passageområdet, K15. Förhållandena här var ganska komplicerade, och vi kan här ha att göra med flera faser. Lagmässigt gick det dock ej att skilja dessa åt. Som fundament i N-S riktning förekom träverket 478, 748 och 751. Över detta och i Ö-V riktning låg plankorna 444=445=533=743=750, 477 och 563 (svår att inordna stratigrafiskt). Ytterligare träverk som förekom var, 476, en plankor i NÖ-SV riktning och mellan 477 och 478, och vars sydände låg på 365 i K14, 560 under 477, samt 561 under 560 i NÖ-SV respektive VNV-ÖSÖ riktning. I K15's norra kant stod en stolpe, 749, vilken kan ha stöttat trä-

verket i passageområdet.

K24 - jordgolv. Det omfattar 566=570=574 och förekom i K12, och var ett jordlag.

K25 - vertikalt stående halvklyving. Den omfattar 554 och kan ha utgjort ett stöd för K12's sydvägg.

Lagnummer utan någon bestämd funktion.

555, 569, 753, 754.

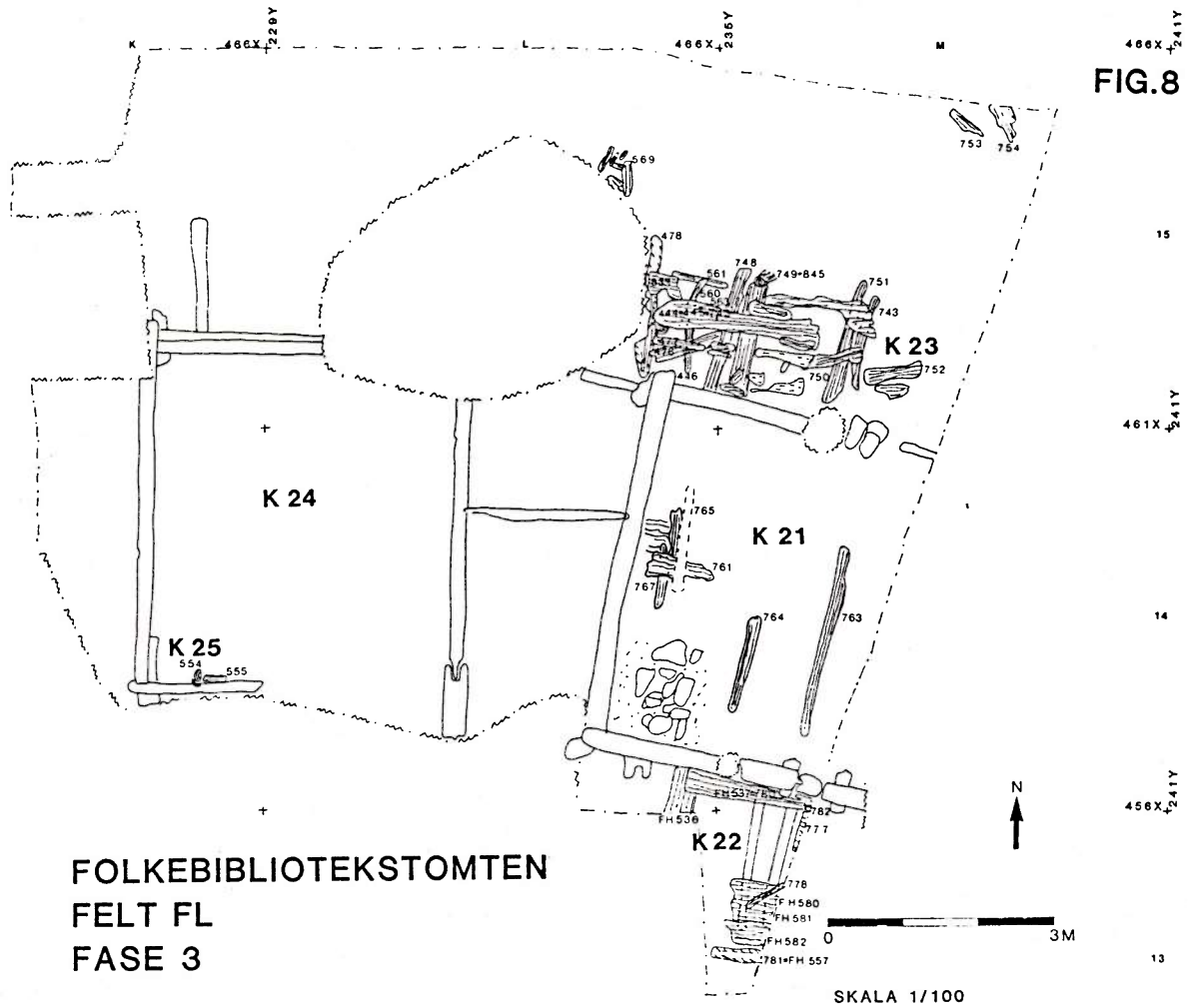
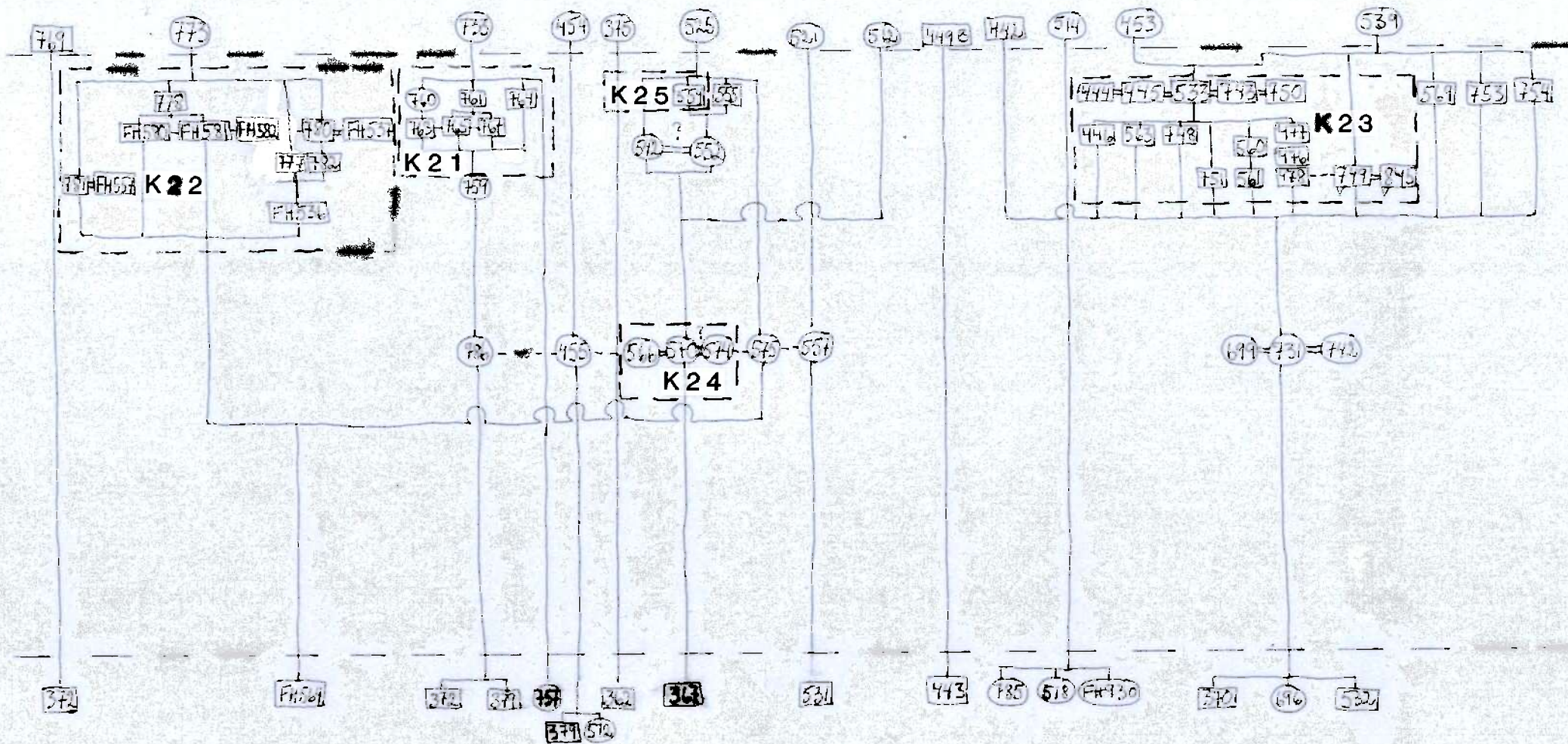

FIG.8

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FL
FASE 3

SKALA 1/100

FASE 3

FIG.9

FAS 4.Generell karakteristik, Fig. 10.

Byggnaderna K12 och K14, samt området mellan dessa, K13, fanns fortfarande kvar på samma plats. De båda förra erhöll nytt golv respektive ny trädekkning, samt i K14 uppförs en ny eldstad, även den på samma plats som den äldre. Bebyggelsen har följdaktligen stått ganska oförändrad över lång tid i fältets södra halva.

Området söder om K13 erhåller en träbroläggning, samtidigt som fältets norra del erhåller konstruktioner.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 11.

Vad gäller lagren i denna fas kan följande noteras. I K17 förekom 773, ett träflislag, och på vilket K33, den nya träbroläggningen i denna fas anläggs.

I K14 förekom över föregående fas' golvnivå, 733, ett sandigt jordlag med lite träflis. Detta lag härrör troligen såväl från bosättningsavfall som medveten fundamentering för trägolvet K26. I 733 återfanns bl.a. ett mynt vilket har daterats till andre hälften av 1000-talet.

I K14 förekom vidare 727, ett jordhaltigt träkolsskikt mellan plankorna, samt över desamma, 459, ett lerlag innehållande träflis, några näverstycken och lite bränt material. Kan delvis utgöra ett bosättningslag samt delvis raseringsmassor från eldstaden. 459 överlagras av 361.

Norr om K13 förekom 454, ett mökk- och stråhaltigt lag. 454 överlagrades av 376, ett tunt mosslag, vilket i sin tur överlagrades av träkolsskiktet 375.

I K12 samt söder om 362 förekom 525=529, ett grusskikt med lite jord och bark och överlagrande detta i västra delen, 521, ett strålag innehållande en koncentration av barr, 527. 521 överlagrades av 463, ett lerhaltigt lag, vilket i sin tur överlagrades av 509=510=511, ett stråhaltigt lag, respektive mosslaget 519=524. På detta följde 464, vilket antagits utgöra ett jordgolv, se K28. Närmare gatan i väst, Fält FK, förekom 512=FH876, ett träflislag, samt överlagrande det, 519.

Söder om 362 överlagrades 525 av 520 ett mossigt sandlag med lite träflis. 520 överlagrades av sandlaget 458, vilket i sin tur överlagrades av 457, ett träflislag innehållande lite

bränt material.

Den SÖ delen av fältet täcks så småningom av 361=366, ett mossigt träflislag. Lagret fortsatte även till söder om 362 där det överlagrade bl.a. träverket 363, 377 och 378.

I fältets NÖ hörn var lagsituationen komplicerad. Mellan 513 och 515, K35 respektive K34, förekom träflislagret 514=FH929, vilket var svårt att relatera till intilliggande och angränsande lag. Väster om 515 och delvis under 515 men över 537, förekom 517, rödbrun grusig sand, samt överlagrande detta, ett träflislag 516=?541. Allt träverk i detta område överlagras av det brända jordlagret 453, samt överlagrande detta, 465, ett träflislag med mossa i botten.

695 i K35 låg över 539, ett grusskikt, vilket kan betraktas som en fundamentering. K35 överlagrades vidare av 694 och 698, brun och sandig jord respektive brandlag. Över 698 kom 691, ännu ett brandskikt och troligen rör det sig om ett och samma lag.

Slutligen kan nämnas att flera av lagren i denna fas var svedda i toppen.

Jordlag i fas 4:

361=366 B	463	517	691 D
375	464 K	519=524 B	694 B
376 B	465 B	520 B	698 D
453 D	509=510=511 K?	521 B	727 B
454 B	512=FH876 B	525=529	729
457 B	514=FH929 B/K	527 B	733 B/K
458	516=?541 B	539 K?	773 B/K
459 D?			

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 10.

K26 - trægolv. Den omfattar 374=469=726=740=741, 467=468, 471, 734, 735, 736, 737, 738, 739, och förekom i K14. K26 bestod av dragare i svagt NÖN-SVS riktning och över dessa, plankor i svagt ÖNÖ-VSV riktning. Plankorna och dragarna var förbundna till varandra med dymlingar. Inget bosättningslag kunde observeras över plankorna. Mellan dragarna 467 och 734 förekom dessutom 471, en vertikalt stående plank, vilken kan ha stöttat golvet, men ej nödvändigtvis tillhör denna fas. Under plankorna förekom

en hel del sten, troligen utfyllnad, men troligen ursprungligen härrörande från den äldre eldstaden. Golvet i byggnaden har anpassats efter här uppförd eldstad, K27, och träplankan 738 kan kanske utgöra resterna av en träram vilken omgivit och stöttat denna. Inga tecken på att stockarna omkring K27 har bränt, men även de kan ha skiftats ut.

K27 - eldstad. Den omfattar 355=723, 355A=470 och förekom i SV K14, dvs. på samma plats som eldstaden i Fas 2. K27 hade 355A, stenplattor, som fundament, och har troligen haft en överbyggnad i form av en lerkonstruktion innehållande en hel del sten, 355 (i raserad form). K27 verkar ej vara ansluten till urtagen i stockarna 365 eller 372 i K14.

K28 - jordgolv. Den omfattar 464 och förekom i K12. K28 var mycket plant och grushaltigt och gick ej helt ut till väggarna, utan där stack det underliggande lite svedda och lerhaltiga lagret 463 upp. Detta bör indikera att byggnaden har haft en inre konstruktion av typ mullbänk eller en inredning som medfört att jordgolvet ej sträckt sig ända ut till ytterväggarna. 464 innehöll mycket träflis, vilket understryker möjligheten av att det har försegått bearbetning av trä i denna byggnad, vidare indikerat av de fynd som är gjorda i denna del av fältet.

K29 - tre pålar. Den omfattar 381, 382, 383 och utgör stöd för SV hörnet i K12. Pålarna sticker för övrigt helt ned till K12's äldsta fas. Fas 2, men har antagits tillkomma under Fas 4, troligen för att motverka en nedsjunkning mot passageområdet K17.

K30 - träbroläggning. Den omfattar 363, 377, 378, 559 och bestod av plankor i Ö-V riktning mellan K12 och K14. 559 förekom under 377 troligen som stöd, men har troligen ursprungligen varit en båtdetalj.

K31 - diverse träverk. Den omfattar 389, 475, 482, 483, 484, 485, 486, 487=488, 489, 490, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 551, 553 inne i K12. Träverket bör utgöra rester av trähantverk, troligen inredning- och/eller möbeldetaljer. En annan möjlighet är att detta träverk kan ha dumpats här i tillfälle byggnaden stått oanvänd innan den rasade samman. Träverket hade huvudsakligen en N-S och Ö-V riktning.

En egenhet med träverket K31 är det kvadratiska, ca 1,5 x 1,5 m, träinramade området som det bildar i K12's NV hörn. Har ej noterat någon diskussion i fältdokumentationen angående eventuell bakgrund till detta. Kanske utgör det återstoden av någon uppbyggd detalj, eller någon fjärnad/konstruktion. Pålen 475 stod strax söder om koncentrationen av träverk. Okänd funktion (499 återfanns ej inritad, se Bil.3.

K32 - träbroläggning. Den omfattar 345=347=FK769, 442, 449A,B och lades över västra K15. K32 bestod av plankan 442 i Ö-V riktning, och längs dess norra kant ett par på längs kantställda plankor 345=347, i sin tur angränsande till den Ö-V gående plankan 449A,B. Mellan 345 och 449A,B förekom dessutom en del större barkstycken.

K33 - träbroläggning. Den omfattar 730=747=770=FK485=FK556, 756, 769, FK518, FK519, FK520, FK521, FK531 och lades över K17. K33 bestod av dragare FK518, FK519, FK521 och 756 i N-S riktning, och över dessa Ö-V gående plankor, 730=747=770=FK485=FK556. Vidare mellan FK519 och 756 stod pålen, FK531, samt väster om FK521 och stöttande denna stod två pålar, FK520. FK519 hade plughål, och en stor del av detta träverk var bränt, samt förekom under 729, ett brandlag. Lite märkligt är detta med tanke på att det inte kunde observeras några klara brandskikt i anslutning till byggnaderna K14 eller K12, endast några smärre brandspår, exempelvis i jordlagren 759 i Fas 3, 457, 459 och 525 i Fas 4, samt 375 i Fas 4.

K34, K35 - byggnad, eventuellt gårdsplats/alternativt byggnad. Den omfattar 447, 448, 513, 515, 532=543=695=697=702, 534, 535=536 537 och förekom i den norra delen av fältet. Här kan det röra sig om två byggnader med dråpefall mellan, eller en byggnad med mullbänk

samt en träbrolagd gårdsplats. För det förra talar att det dels följer den äldre gröften och dels går på linje med K13, dvs. tanken om ett N-S passageområde. Mycket lite träverk återstod och huvudsakligen i N-S riktning, 448, 447 och 537. Likaså under 513 och i Ö-V riktning förekom en plankstump, 535, vars östra fortsättning har antagits vara 536. Slutligen öster om 536 och i ÖNÖ-SVS riktning förekom plankstumpen 534.

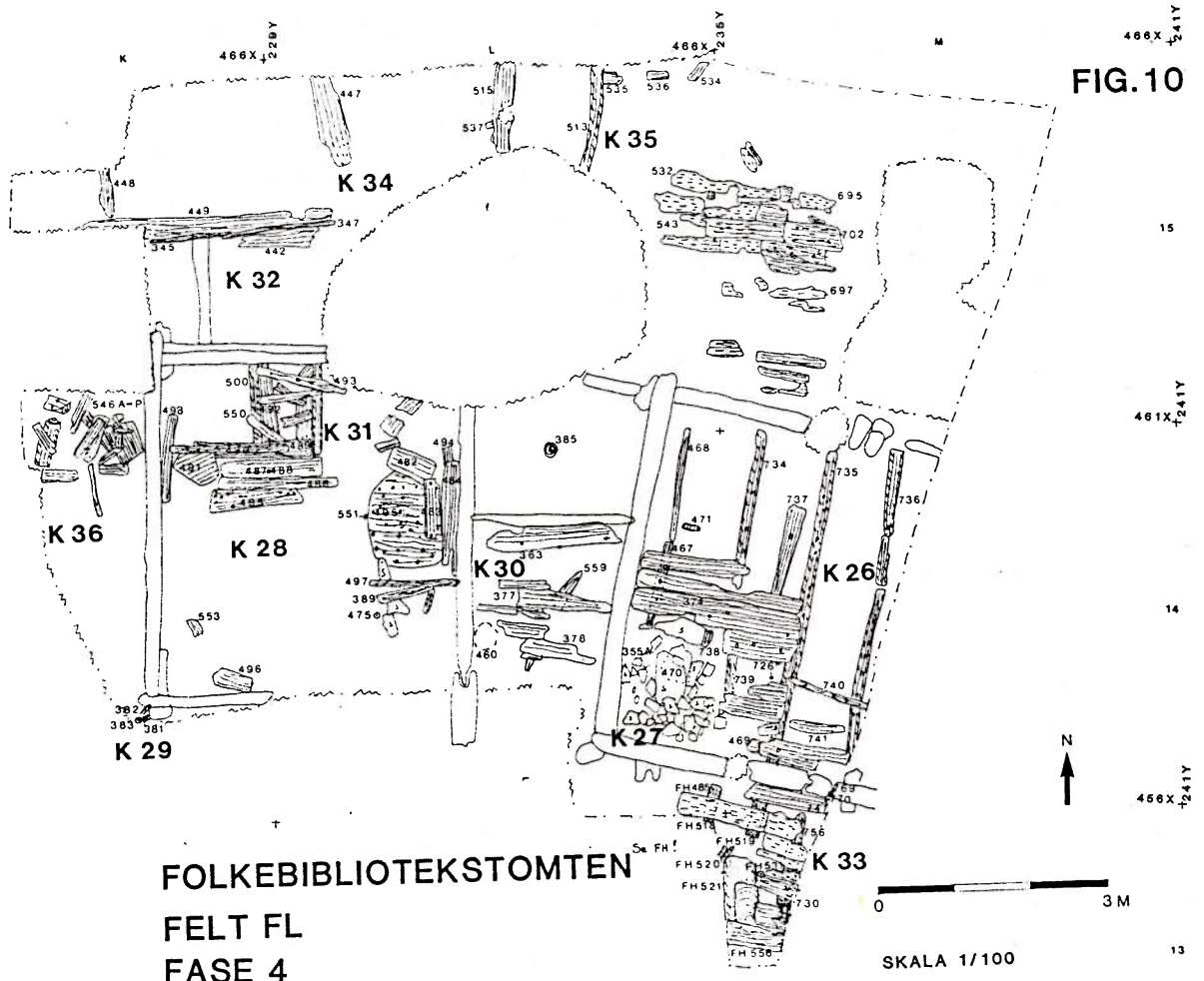
Av K35, östra delen, återstod bränt träverk i Ö-V riktning, resterna av ett trögolv eller en träbrolagd gårdsplats.

K36 - diverse träverk. Den omfattar 546A-P och bestod av en ansamling bearbetade trästycken, väster om K12, och ut mot gatan i väst, Fält FK. K36 är antingen dumpat här eller utgör resterna av någon specifik verksamhet i området.

Lagnummer utan bestämd funktion.

385, 460.

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FL
FASE 4

0 3 M
SKALA 1/100

FIG. 10

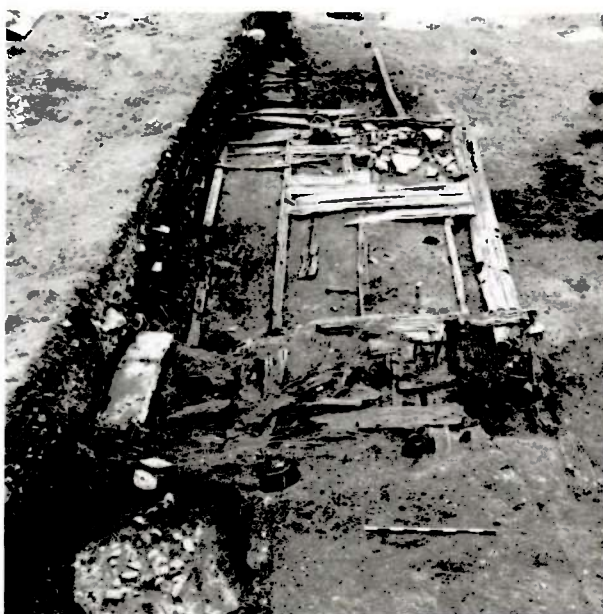
15

14

13

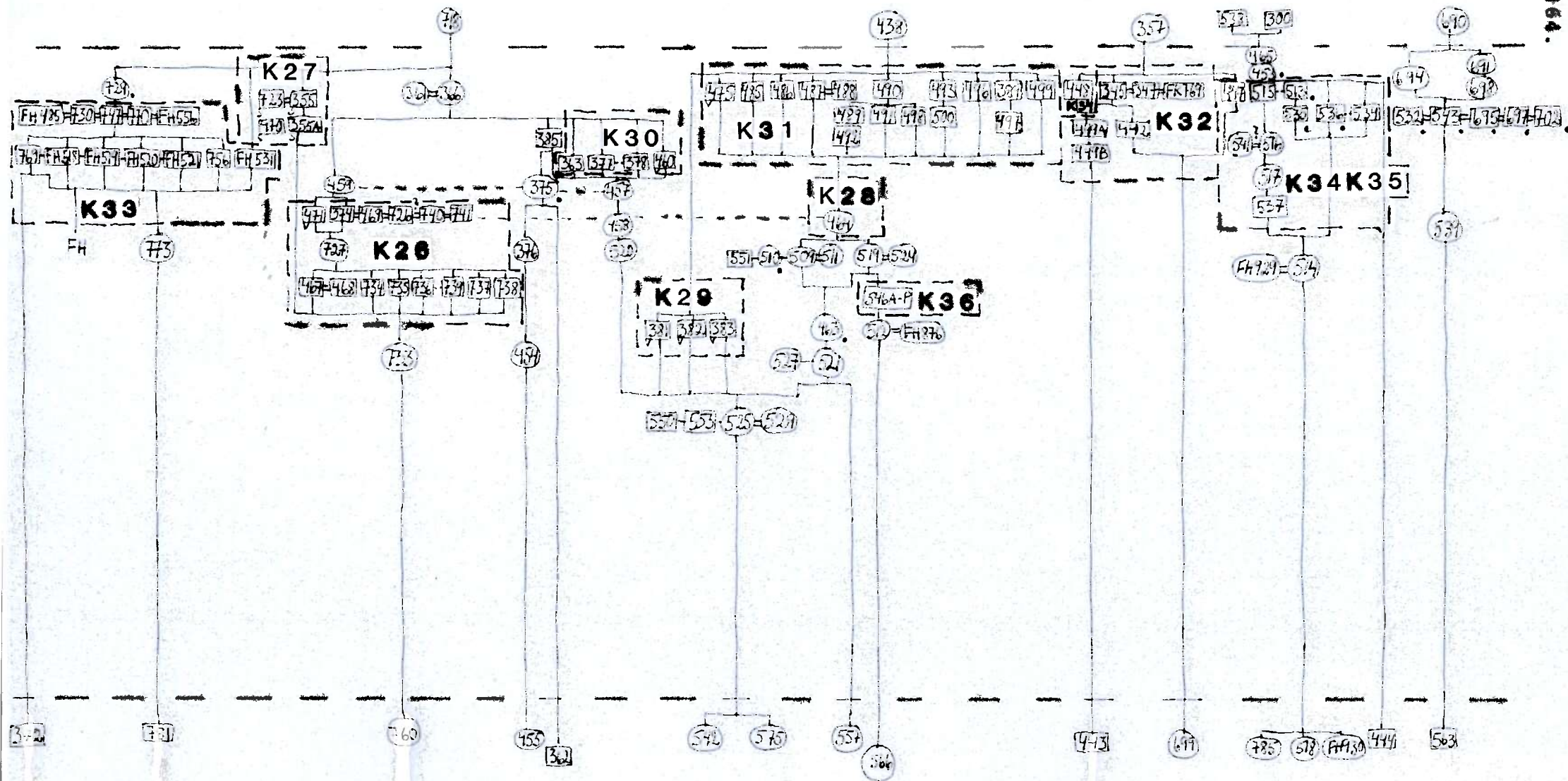

(1975,151:5) FL i fas 4. Byggnad K12-K13, samt delar av K14. I K12, här till höger i bilden, förekommer troliga rester av inredningen. Från norr och ovan.

(1976,42:6) FL i fas 3-4. Byggnad K14 och passageområde med träbroläggning K23. Träbroläggningen tillhör fas 3, och byggnaden fas 4. Från norr.

FASE 4

FIG. 11

• = point

FAS 5.Generell karakteristik, Fig. 12.

Denna fas representerar den period som närmast följer efter att K12, K13 och K14 har gått ur funktion och raserats. En fas mellan två bebyggelsesfaser, och som tidsmässigt varit kort. De enda nya ingreppen i området utgörs av att det södra passageområdet K17, erhåller ny träbroläggning, samt att några stolpar/stolphål och diverse plankor tillkommer. De senare huvudsakligen dumpade i anslutning till det jordlag som antagits vara resterna av den kollapsade bebyggelsen, 352=717=718=721=728, och koncentrerat dels till området till den kollapsade K12, dels till K14.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 13.

Allt träverk i östra delen av fältet låg över det ovan nämnda buckliga och obrända lerlagret, 352, vilket även innehöll en del näver och därför kan antas utgöra resterna av en kollapsad takdäckning. I den västra delen av fältet låg träverket över 436=437=438=439=440, ett mosslag med ganska kraftigt inslag av träflis, vilket bör indikera att träverket först dumpats mot slutet av fasen, efter att byggnaderna rasat samman och området stått öppet en tid.

Det förekom över huvudtaget inget tecken på att byggnaderna K12 och K14 har fått ett brått slut. Det kan dock verka som om K14 har kollapsat något tidigare än K12, i tillfälle att det stämmer att det träflislag som täcker det dumpade träverket i väst, 351, är ungefär samtida med 352.

Över 351 följde 337=354, ett sand och gruslag med lite träflis.

Norra delen av fältet täcks av 357, ett moslager med lite mökk och träflis, samt överlagrande det, ett sandigt jordlag med träflis, 356 och i norra delen förekom ett kompakt jordlag, 690, troligen detsamma som 357.

Träverket i den södra delen täcktes av träflislagret 318=336=360=710=715, ett lag som delvis skiljde träverket i ansamlingen i Rute M 14. Där kom 318 mellan 708, 711, 712, 713 och 714 respektive 722, 725 och 732 i K38. 708 osv täcks slutligen av 709, ett sand och lerlag med småsten, av vilka en del torde

härröra från den kollapsade spiskonstruktionen K27, Fas 4.

710 innehöll vidare bl.a. en koncentration av vävtyngder.

Jordlag i fas 5:

318=?336=360=?710=715 B	436=437=438=439=440 B/K
337=354 B	450A=FH944 G
351 B	450B=FH943 G
352=717=718=721=728 D	690 B
356 B	709
357 B	FH945 G
	FH946 G

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 12.

K37 - diverse träverk. Den omfattar 388-392, 396-400, 402-425, 427-435 och bestod av träverk som antagits vara dumpat över den numera rasade K12, Fas 2-4. Huvuddelen av det har en N-S, Ö-V riktning, och en stor del av det har tolkats som möbel- eller inredningsdetaljer.

K38 - diverse träverk. Den omfattar 708, 711 och 713, 722, 725, 732 och förekom i Rute M 14. Rundtimren och plankorna 722 respektive 725 låg visserligen direkt på golvplankorna 726 i föregående fas, men de har ändå fastslagits till att skiljas åt tidsmässigt. Bland detta träverk stod stolpen 712. Den var mycket kort och hade urtag i toppen, samt dess stolphål var packat med mossor. Vidare kan noteras att 708 och 713 var brända, samt att 708, 711, 713 och 714 endast förekom inritade på en dagboksskiss i 1:40.

K39 - träbroläggning. Den omfattar 323, 434 och förekom i västra K15. Plankan 334 verkade mer utslängd, medan rundtimret 323 låg i N-S riktning och delvis under det här dumpade träverket, samt direkt över 344A,B, i K12. 323 och 344A,B har dock ej bedömts vara samtida.

K40 - träbroläggning. Den omfattar 358=FH489, 359=FH480, 719, 720 och förekom i K17. K40 bestod av tre N-S gående dragare, 358, 359 och 719, samt Ö-V gående plankor, 720, över 719. 719 och 720 var sammanfogade till varandra med träpluggar, och 358 och 359 hade plugghål. Plankorna 720 var brända och kan vara sekundäranvända då det ej förekom några andra tecken på brand i området, med reservation för att området kan ha röjts mycket noggrant efter en eventuell brand.

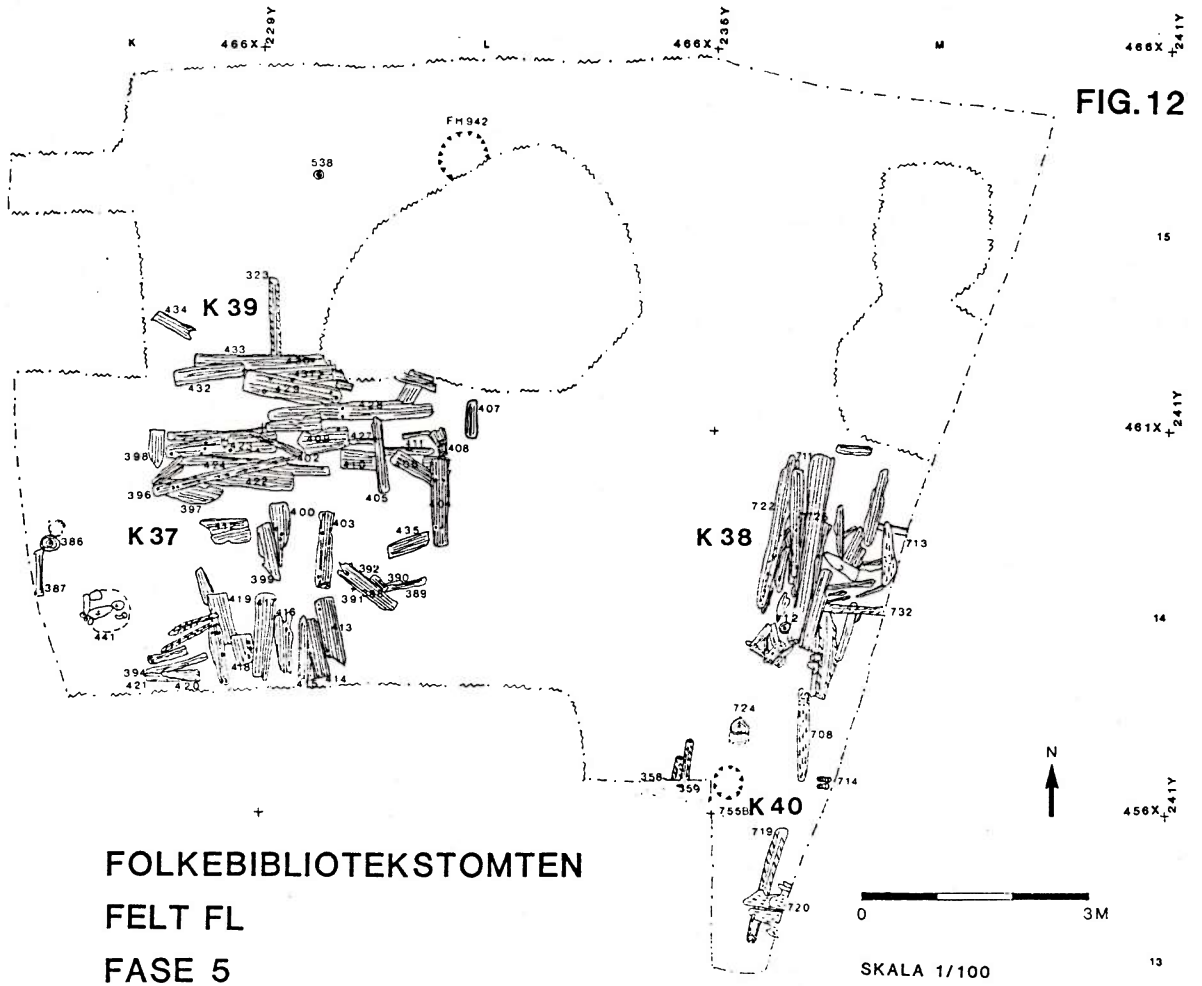
Dragarna 358 och 359 låg för övrigt över den numera raserade eldstaden K27, Fas 4, samt klart över 352, det lerlag som indikerar kollapsandet av den tidigare bebyggelsen i området.

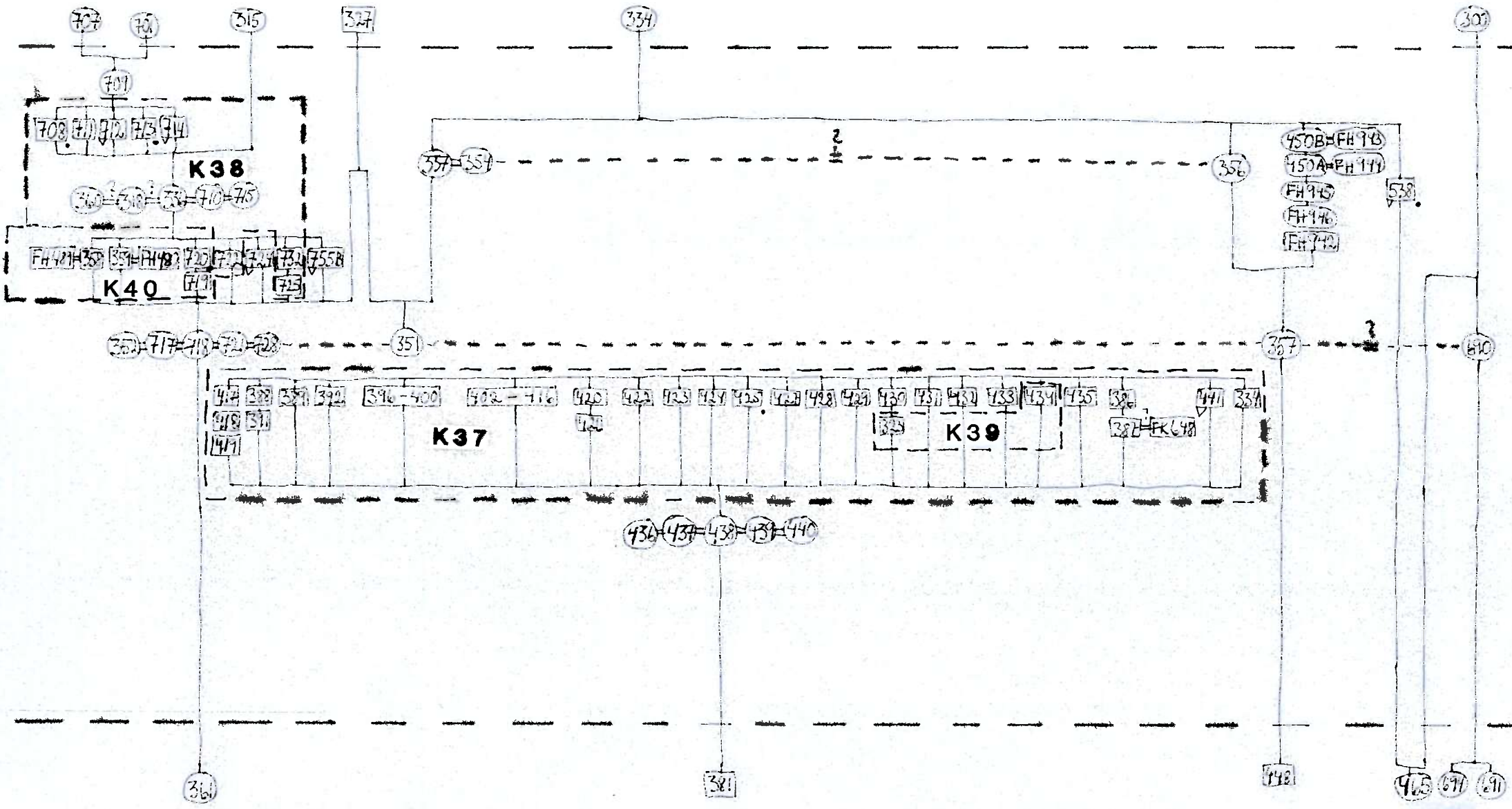
Här kan även påpekas att den norra gränsen i det södra passageområdet K17, har förskjutits ca 0,3 m mot söder från sin äldsta fas och fram till denna fas.

Lagnr. utan någon bestämd funktion.

386, 387=FK648, 441, 538, 714, 724, 755B, FH942. Här kan dock noteras att de två intill varandra vertikalt stående plankorna 714, kan ha tillhört påföljande fas' spis konstruktion, se K44, men senare ha pressats ned. Vidare att 386 och 387 kanske utgör någon till gatan knuten konstruktion, se Fält FK. Slutligen att stolphålet FH942 först identifierades som sådant helt nede i den äldsta fasen. Här är den identifierad som jordlag 450A,B.

• brint

FASE 5

FIG. 13

FAS 6.Generell karakteristik, Fig. 14

Nu uppförs en ny byggnad norr om västra delen av passageområdet K15, i fältets NV hörn. Likaså erhåller nämnda passageområde en ny träbroläggning. I östra Rute L 15 uppförs en lättare träkonstruktion, och i fältets SÖ del en byggnad med bl.a. en eldstad, samt i Rute L 14 förekommer eventuella rester av någon konstruktion.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 15.

I det NV hörnet förekom ett brandlag, 296=334=335, vilket antingen kan vara påfört eller komma från en brand på stället, i slutet av Fas 5, alternativt tidigt under Fas 6. Brandlagret fortsätter vidare in under träverket i passageområdet K15. 296 överlagrades av 333 ett träflislager, vilket bör härröra från uppförandet av K41. Eventuellt kan brandlagret i fältets NÖ del, 300=684=?FG424, vara det samma som 296. I det förra vilar byggnaden K43.

I fältets östra del förekom sandlagret 707, vilket antagits utgöra fundamentet till spisen i K44. Som fundamentering för övriga K44 förekom 701, ett sandhaltigt jordlag med fläckar av mossa, samt en fläck med bränt material, 689, dels ett smutsigt sandlag, 680, samt allra överst, 673=679=681, ett grusigt och stenigt lag innehållande en del träflis.

Mitt i fältet förekom 289=295=309=315=316=317. (309 var för övrigt första identifierade lagret under yngre störningar, så dess fasrelatering är något osäker.) 289 täcker delar av träverket i K45 och överlagras av 297=311, ytterligare ett träflislag.

Jordlag i fas 6:

289=295=309=315=316=317 B	324 B	700 B
296=334=335 D	333 B/K	701 B/K
297=311 B	673=679=681 B	706 B
299 ?	680 B	707 B/K
300=684=?FG424 D	689 ?	716 B/D?

Konstruktionsbeskrivning.

K41 - byggnad eller träbroläggning. Den omfattar 308, 319, 346, 348, 349, 350 och förekom i NV delen av fält FL. K41 bestod av dragare i N-S riktning, 349, 348, 346 och 350, samt över dessa en plankdekke i Ö-V riktning, 308 och 319. På plankdekket förekom dessutom 324, ett gulbrunt ganska fast och kompakt jordskikt, vilket tolkats som ett bosättningslag. Hela 319 var bränd, medan plankorna 308 endast var brända på undersidan. Detta kan vara följderna av en medveten önskan att motverka förruttnelse, eller helt enkelt att det var dessa plankor man hade tillgång till. Under plankorna förekom dessutom en hel del sten i träflislagret 333, vilket troligen härrör från K41's tillkomstperiod och där stenarna utgör en medveten fundamentering. Bland dessa stenar förekom för övrigt en del kasserade vävtyngder. K41 kunde ej ses vara klart avgränsad i någon riktning och sträckte sig i dåvarande kondition ca 2 x 3,7 m. Kan även ha utgjort en träbrolagd gårdsplats eller liknande.

K42 - träbroläggning. Den omfattar 320, 321, 322, 325, 339, 340, 341, 342, 343 och förekom i västra K15, samt bestod huvudsakligen av grovt tillhuggna rundtimmer i N-S riktning, 322, 339, 340, 341, 342 och 343. Av ett Ö-V gående täckande träverk återstod endast två plankor, 321, och en plank som verbalt har beskrivits ligga över 322, men ej närmare dokumenterad. Intill norra delen av 340 stod en påle, 320, samt ca 0,5 m väster om 340 stod en stolpe som ej erhållit något konstruktionsnummer, och vilken ej heller klart kan fastslås till denna fas. Södra delen av 342 låg endast ca 3 cm över 344A i K12, medan dess norra del vilade på 345 i K32 och mellan 322 och 323 i föregående fas, förekom endast ett tunt träflislag.

I K42's norra del förekom en vertikalt stående plank, 325, vilken har tolkats som en del av passageområdet.

K43 - byggnad? Den omfattar 302, 303, 304 och förekom i östra Rute L15. K43 är en svårtolkad konstruktion, bl.a. då den till största delen var ödelagd av moderna nedgrävningar. Den bestod av en N-S gående bränd plank, 302, vars södra ände angränsade

till en stolpe 303. Från denna stolpe utgick 304, en bränd och fragmentarisk planka i Ö-V riktning. Kanske är det här frågan om en lättare uthusbyggnad, då fundamenten är förhållandevis klena.

K44 - byggnad. Den omfattar 653, 678=687, 682, 685, 686, 688, 692, 693, 703, 704, 705 och förekom i SÖ delen av fältet. 704's placering hit är dock något osäker. Av K44 återstod resterna av ett trägolv och en spis-/ugnskonstruktion, 653. Av golvet låg 704, 692, 693, 688, 703 och 682 i N-S riktning och över dessa 678-687 i Ö-V riktning. Här kan påpekas att på en del ritningar förekommer 687 under dragarna, men det har här tagits fasta på det motsatta tillfället, då de uppfattas som golvplankor.

Spis-/ugnskonstruktionen har raserats och bestod nu endast av en samling stenar, 686, söder om träverket. In mot spisen hade trägolvet en ganska försigjord sammanfogning av golvplankorna. Själva spis-/ugnskonstruktionen, 686, bestod av en del större flata stenar, vilka fundamentersats i 707, ett finkornigt sandlag med en del stenfragment, och täckte slutligen av ett lag med träkol och aska, 716, kanske från dess destruktionsfas. 705 var en påle vilken tolkats utgöra en del av 686, kanske resterna av en träram. Stolpen 685 invid profilväggen kan ha utgjort stöd för bielken 662's tänkta fortsättning. 685's fastillhörighet var vansklig att fastslå, men den har utifrån profilritningen antagits vara samtida med 682. Som en följd att detta resonemang har stolpen 653, vilken är nästan identisk till formen med 685, bedömts som en möjlig del av byggnaden.

K45 - träkonstruktion? Den omfattar 298, 299, 313, 314, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332 och förekom i Rute L 14. K45 bestod av en del spritt träverk, dock med en ganska strikt N-S och Ö-V inriktning vilket bör påvisa att de ej hamnat där helt på måfå, samt med en viss lagskillnad. Träverket bestod underst av en delvis bränd planka i N-S riktning, 327, två liggande stabbar i Ö-V riktning, 329 och 330, en slana i N-S riktning, 328, samt SÖ om 330, stolpen 331. Detta träverk överlagrades av 289 på vilket plankorna 298 och 313 förekom.

Ca 1 m norr om 327 förekom en löst liggande planka i Ö-V riktning, 326, och ca 1,5 m rätt öster om denna förekom en cirkel-

formad mörkfärgning, troligen ett stolphål, 332.

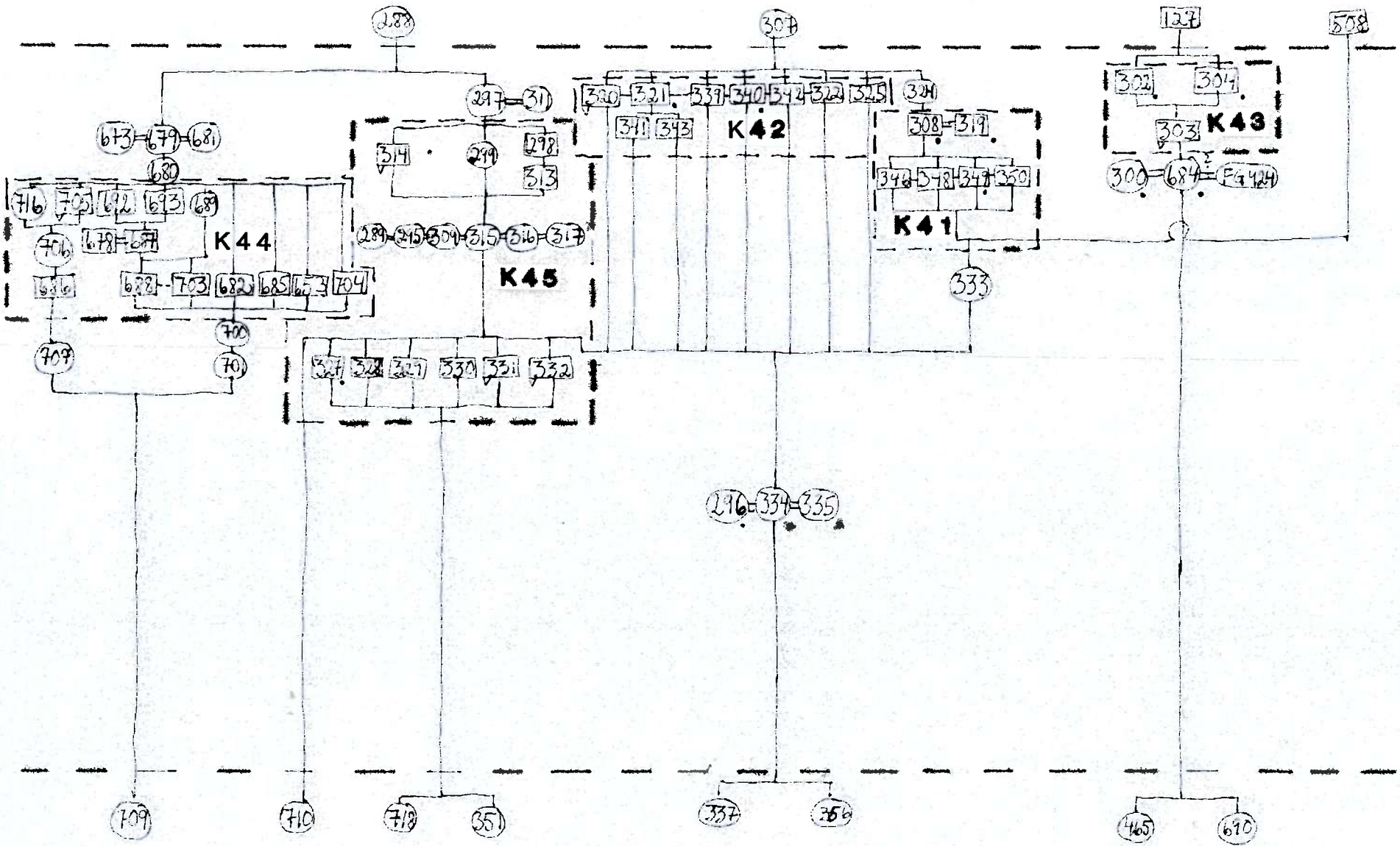
298 var en tillformad planka i N-S riktning, vilken delvis låg över 313 som låg i VNV-ÖSÖ riktning, samt öster om södra 328 stod två pålar, 314.

Vidare förekom mellan 328 och 329 en ca 0,1 - 0,15 m bred och ca 2,5 m lång och i N-S riktning stripa med sand, 299, kanske utfyllnad efter att en konstruktion har avlägsnats.

I detta område förekom mycket mökk, troligen från får/get, samt strå, 289 respektive 315. Detta för tanken på en mindre byggnad eller inhägnad för småkitter.

FASE 6

FIG. 15

FAS 7.Generell karakteristik, Fig. 16.

Nu täcks större delen av fältet av konstruktioner. En eventuell byggnad i NV, en stenbroläggning i NÖ, samt en byggnad som uppförs ganska mitt i södra halvan av fältet. Vidare erhåller norra passageområdet ny träbroläggning i såväl öst som väst. Slutligen förekommer eventuellt fundamentet till en byggnad i Rute M 14.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 17.

Nästan alla konstruktioner i denna fas låg över ett bränt träflislag, 275=288=291=?660, utom i Rute K 15 där ett obränt träflislag förekom, 305=307=310, samt överlagrande det senare, 306, ett tunt sandlag. 306 kan dock vara modernt då det kom direkt under en modern källare. Det brända träflislagret 275 får antas ha blivit bränt i samband med att byggnaderna i denna fas har brunnit. 291 var dock endast svett på ytan, samt 275 innehöll många grenar, troligen att betrakta som en medveten förstärkning. I västra delen av det norra passageområdet K15 tillkom ytterligare två obrända träflislag, 294 och 287.

I NÖ delen av fältet förekom 669, grov sand i anslutning till stenbroläggningen K47.

Slutligen i SÖ delen av fältet, Rute M 14 och troligen M 13, så förekom 661, ett träflislag innehållande en hel del sten och träverk. Lagret skall delvis ses i relation till det överlagrande 652=659 i Fas 8, då gränsen dem emellan stundom var svår att urskilja.

Över plankorna 674 och delvis över stenvuren 664 i K49 förekom 671, fet jord innehållande rester av ruttet träverk, kanske resterna av ett trögolv. Stenarna 667, väster om K49 omgavs av 665, en fläck med lerhaltig jord innehållande träkol och stenflis, kanske avfall från någon specifik aktivitet.

Jordlag i fas 7:

275=288=291=?660 D	305=307=310 B	665 A/B?
287 B	306 ?	669 K
294 B	661 B	671 B

Konstruktionsbeskrivning.

K46A,B - träbroläggningar. De omfattar 263, 264, 265, 266 respektive 254, 277, 293 och täckte västra respektive östra K15. K46A bestod av dragare i N-S riktning, 263, 264, 265 och 266, och där 263 låg över 264. Över 265's norra ände låg en enda plankstump i Ö-V riktning, vilken kan indikera en plankdekkning. Alla dessa dragare låg på ganska jämnt avstånd, ca 1 m från varandra, och var obrända. Däremot var plankstumpen över 265 bränd, något som kan påvisa att plankdekket bränt och därefter fjärnats. Plankorna kan då ha förhindrat att dragarna bränt och förklara varför 264 osv ej bränt, då fältets södra halva präglas av brand. 266's södra del vilade på 267, vilken tolkats som en del av byggnaden K48, som K46A,B.

K46B bestod av dragare 277 i N-S riktning, och över denna förekom 254 och 293, ett plankdekke i Ö-V riktning. 277's södra ände vilade på 301, även den en antagen del av K48. Eventuellt rör det sig om flera faser i denna del av passageområdet, men de har antagits ligga så nära varandra tidsmässigt, att de förts till en och samma fas. 254 och 293 kan vara nästan samtida, bara det att det av någon anledning hamnat så mycket avfall i passageområdet att en ny plankdekke blivit nödvändig.

K47 - stenbroläggning. Den omfattar 127=683 och förekom i Rute L 15/M 15, över ett numera ca 4,5 x 2,5 m stort område. Stenbroläggningen bestod av ganska tätliggande och ganska stora stenar, ca 5 - 45 cm, och av varierande form, vilka låg i 669, gulbrun grovkornig sand med inslag av grus och småsten. Det bör vara frågan om en stenbrolagd gårdsplats, men kan även ha utgjort golvet inne i en byggnad. Eventuellt kan en analys av fynden klargöra detta. I syd kan stenbroläggningen ha gått ända fram till passageområdet. Stenbroläggningen var förstörd av moderna störningar i de flesta riktningarna och en del av stenarna i botten av de moderna störningarna 55 och 631 i Fas 12 kan ha kommit från 127. I Fält FG förekom en liknande stenläggning men den verkar vara yngre.

K48 - byggnad. Den omfattar 182=290, 237, 247, 257, 259, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 276, 280, 292, 301, 326

och förekom i fältets södra halva. Den bestod av en del rundtimmer i N-S riktning, 268, 269, 270, 237, 273, 247 och 274. 268 antas utgöra dess västra avgränsning och var kraftigt bränd på undersidan. 269 hade en vridning mot NÖ-SV, troligen sekundärt, och 270 var delvis stöttad av två pålar, 271. 237's norra ände vilade på 326, ett litet rundtimmer i Ö-V riktning, och ca 0,5 m till väster om 237's norra ände stod stolpen 259. Slanan 273 intill 237's östra sida hade många plugghål, samt rundtimret 247 hade en längsgående skåra på översidan, samt en mer NÖ-SV vridning, 269 undantaget, än övriga rundtimmer vilka snarare hade en dragning mot väst. 247 hade vidare ca 0,5 m från dess södra ände i sin västra kant, ett urtag, och i vilket stolpen 182=290 stod. 247's västra sida stöttades av ytterligare en stolpe, 280, ca 1 m norr om 182. Snett över, på andra sidan stod stolpen 257 vilken hade urtag i toppen, dock oklart om det varit i funktion här.

Rundtimret 274 förekom ca 3 m öster om 247 och har tolkats som eventuellt K48's östra avgränsning.

I norr har K48 ansetts vara avgränsad av 267 i den västra och av 301 i den östra delen. 267 och 301 låg nästan på linje med varandra och i en Ö-V riktning. 267 var en bränd stock med en längsgående skåra på översidan, och även 301 var ett rundtimmer, men obränd. Skåran i 267 kan tyda på släppväggskonstruktion eller liknande. Söder om 301 förekom vad som troligen var ett stolphål, men som ej erhållit konstruktionsnummer, och ej heller klart kan ses fylla någon funktion i anslutning till K48.

Mellan 269 och 270 förekom 272, en planka i ÖNÖ-VSV riktning vilken han ha utgjort en del av K48, kanske enda återstoden av ett golvdekke.

Till K48 har även förts det brända träverket, 276 och 292, som förekom i NÖ delen av Rute L 14, strax söder om 301.

Nästan allt träverk i K48 var bränt. I denna fas rätar riktningen av konstruktionerna i de östra delarna upp sig mer i N-S. Fortfarande finns dock en svag tendens till vridningen mot öst som kunnat iaktagas fr.o.m. Fas 2. I.o.m. att detta sker kan vi anta att det sker något öster om Fält FL som orsakar detta, något som kan vara svårt att utreda då stora delar är ödelagda av moderna störningar.

K49 - stenvmur och träverk. Den omfattar 664 och 674 och förekom i östra delen av fältet. K49 bestod av 664, en kallmurad mur i N-S riktning, vilken troligen har utgjort syll i en byggnad, samt öster om denna 674, två brända plankor i svagt NNÖ-SSV riktning. Då dessa plankor låg i ett fett jordlag med en del träverk, 671, har detta tolkats som om det utgör resterna av ett golv. Detta får som följd att det här är frågan om en mot öst gående konstruktion. En annan följd blir då att det N-S gående passageområdet har förskjutits mot öst.

Alternativt har muren fungerat som del av en inhägnad.

Lagnr. utan någon bestämd funktion:

258, 259, 278, 279, 285, 312, 508, 662, 667B, 672, 675, 676. Här kan endast noteras att stolparna 312 och 508 stod i kanten av K47, utan att de kan ses ha någon anknytning till varandra. Vidare att 667B omfattar två stora flata stenar vilka kan ha haft funktionen som en fundamentering i det N-S gående passageområdet, förutom att stå i samband med någon specifik aktivitet. Slutligen att stolparna 672, 675 och 676 kan ha stått i samband med K49 (672's placering var osäker, se Bil.3.)

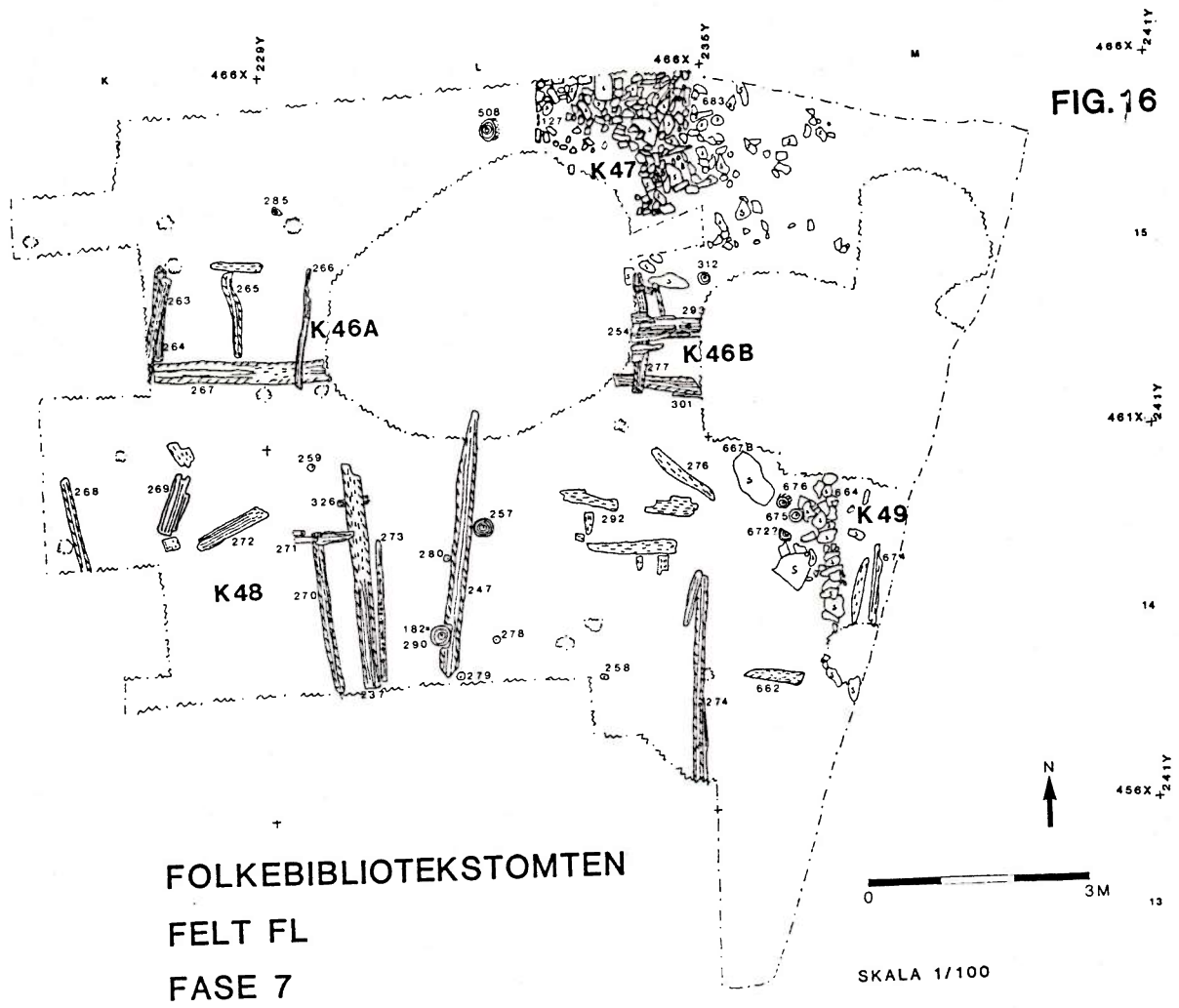

FIG. 16

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
FELT FL
FASE 7

N
0 3M
SKALA 1/100

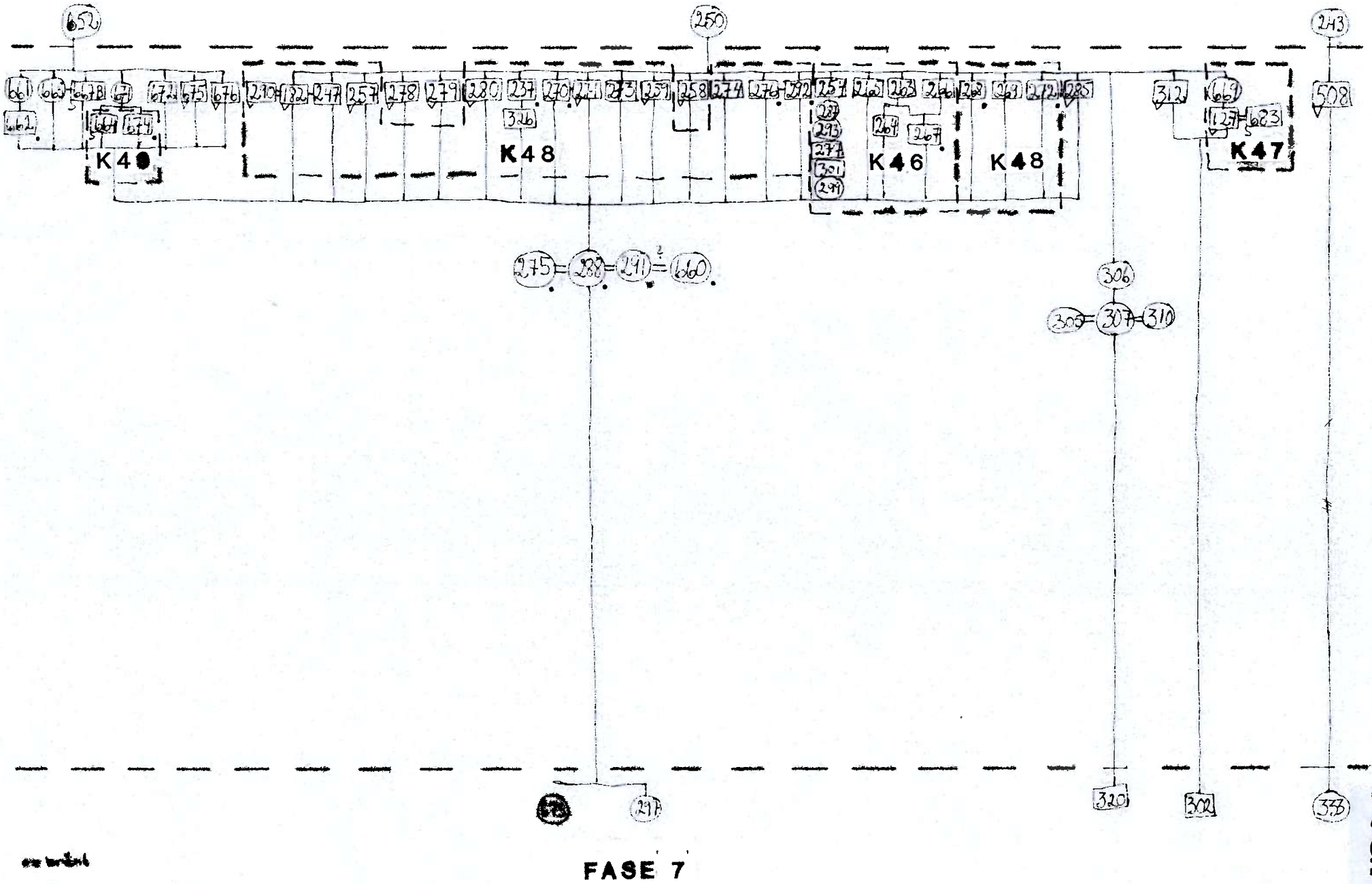

FIG. 17

FAS 8.Generell karakteristik, Fig. 18.

Likaså under denna fas förekom det bebyggelse över större delen av fältet. Större delen av denna bebyggelse har brunnit, samt kan knytas an till Fas 8 i Fält FK. P.g.a. alla moderna störningar är det svårt att fastslå hur många byggnader det kan röra sig om. Nästan allt träverk har en klart N-S och Ö-V riktning, utom i NÖ hörnet där bebyggelsen har en mer NNÖ-SSV riktning, dvs. detsamma som tidigare rått i denna del av fältet. Även i väst är det en tendens till vridning, där mot väst som en följd av gatans dragning, väst om Fält FL i Fält FK, jmf K48 i Fas 7.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 19.

Generellt om lagren i denna fas är att konstruktionerna uppförs på träflishaltiga lagren, 126=246=248=249=250=251=252=253=256=668 och 652=659. Dessa två är för övrigt troligen ett och samma lag. I delar av fältet har detta träflislag skilts i två skikt, nämligen som ovan, samt 243=244. Hela fasen tillsluts genom den omfattande brand som ödelagger konstruktionerna, där brandlagret, 124=125=202=207=217=218=245=643=644 får betraktas som omgärdande konstruktionerna. Vidare innehöll 644 bl.a. en koncentration av stentyngder.

Jordlag i fas 8:

124=125=202=207=217=218=245=643=644 D
 126=246=248=249=250=251=252=253=256=668 B/K
 243=244 B/K
 652=659 B/K
 657 D

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 18.

K50 - träbroläggning. Den omfattar 224, 225, 239 och förekom i den västra delen av K15. K50 bestod av 225, en planka i Ö-V riktning, samt rundtimmer och plankor i N-S riktning, 224 respektive 239. 224 gick under och de övriga låg över eller intill 225.

Plankan 225 löper vidare helt parallellt med och angränsar till den norra syllstocken i K54, den byggnad som förekom i Rute K 14/15 och L 14/15. 225 var vidare bränd. Däremot var 224 och 239 ej brända, så antingen skiljer de sig tidsmässigt eller så är 225 sekundäranvänd.

K51, K52, K53 - en eller två byggnader, passageområde. Den omfattar 226, 227, 235, 240, 241, 242, 261, 262, 284, respektive 255, respektive 286, 654, 655A, 656, 658, och de täckte tillsammans hela norra halvan av fältet. I Rutor K 14 och K 15 förekom K51 bestående av dragarna 240, 241, 242 och 284 i N-S riktning. Av dessa var 242 infogad i en stolpe, 261, och 241 i stolpen 262, samt 284 hade ett par urtag i sin östra kant. Kanske indikerande ett ingångsparti? 235 var en annan stolpe söder om 241 och svårrelaterad. Noteras kan att 242 ej var bränd, trots att brandlag 207 gick helt intill den, samt att den låg helt på linje med en dragare 215A-C i K54, söder om passageområdet, K15. Strax väst av 284 förekom 226, ett rundtimmer och 227, en planka, i Ö-V riktning. I NÖ förekom K53 bestående av dragarna 286 och eventuellt 658, samt plankdekken 654. Mellan K51 och K53 förekom ett träbrolagt område bestående av brända plankor 255 i Ö-V riktning. Troligen ett passageområde som antingen är överbyggt och ingår i en huslänga, eller som skiljer K51 från K53, dvs. två separata byggnader, eller möjligen utgjort en del av K51 eller K53, dvs. ett rum. Då det mesta var kraftigt bränt var det svårt att säga något närmare om plankdekken, mer än att det var mer sparsamt i väst. Plankorna 654 var även mycket tunna. Under plankdekken framkom ytterligare spår av vad som må tolkas som dragare, bl.a. 656. Omkring 464x/237y låg 655A, tre större flata stenar, vilka kan ha tillhört byggnaden K53. Dessa stenar låg dock nästan i den moderna brunnen 623=630, Fas 12, och för att stenarna kan vara moderna talar att inget nämnts om att de skulle vara påverkade av brand. Vi har här att göra med antingen en ganska lång byggnad som sträcker sig över nästan hela delen av den norra halvan av fältet. Såväl K51, K52 och K53 kan dock visserligen utgöra återstoden av träbrolagda gårdsplatser. Troligast är dock, vilket antyds redan i Fas 2 genom FH928 och 362, att det har existerat ett N-S passageområde i Fält FL, här representerat av K52.

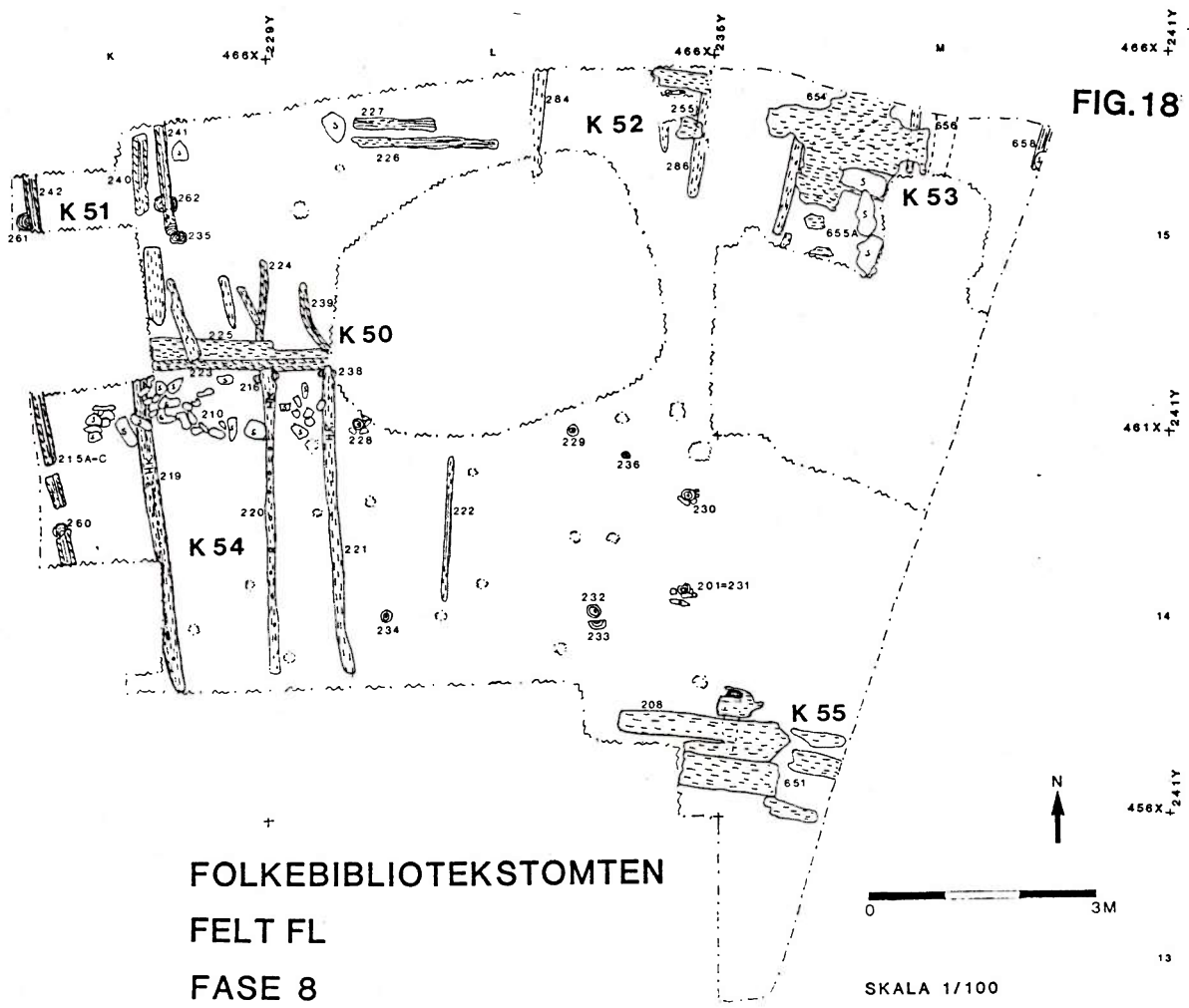
K54 - byggnad. Den omfattar 210, 215A-C=?FF829=FK496, 216, 219, 220, 221, 222, 223, 234, 238, 260 och förekom direkt söder om K15's västra del. K54's norra syllstock 223 låg parallellt med 225 i K50. Byggnadens N-S gående dragare var 215A-C, 219, 220 och 221. Här bör åter noteras att 215A-C är på linje med ovan nämnda 242 i K51, samt att de flesta dragarna var halv-klyvningar med flata sidan upp. Dragarnas norra del täcktes delvis av 210, en samling stenar. Vidare ligger dragarnas norra ändar i stolpar, 220 i 216 respektive 221 i 238 förutom att vara sammanfogade till 223 genom lerlag. 215A-C låg över stolpen 260. Övriga dragare torde ha haft stolpar som stöd men de är numera ödelagda av moderna nedgrävningar. Dragaren 215A-C, var här knäckt i tre delar samt hade en utfasning längs östra kanten, med största sannolikhet avsett för golvplankor. 215A-C sägs vidare vara samtida med ett gatenivå, se innberetning Fält FK.

Strax öster om 221 förekom ett stenpackat stolphål med en bränd stolpe 228, samt stolpen 234. Dessa kan ha stöttat en svale eller liknande i tillfälle byggnaden verkligen upphör mot öst i.o.m. 221. Ca 1,5 m öster om 221 låg 222, ett smalt rundtimmer, i N-S riktning, och som kan ha tilhört byggnaden K54.

K55 - träbroläggning. Den omfattar 208=651=FK341 och förekom i K17, och bestod av en bränd plankdekke i Ö-V riktning. Över detta kom träflislagret , 122, men mellan plankorna förekom ett brandlag, vilket tyder på att området rensats upp efter branden.

Lagnr. utan någon bestämd funktion.

201=231, 229, 230, 232, 233 och 236. Kan bara noteras att det rör sig om brända stolpar och med en diameter under 20 cm.

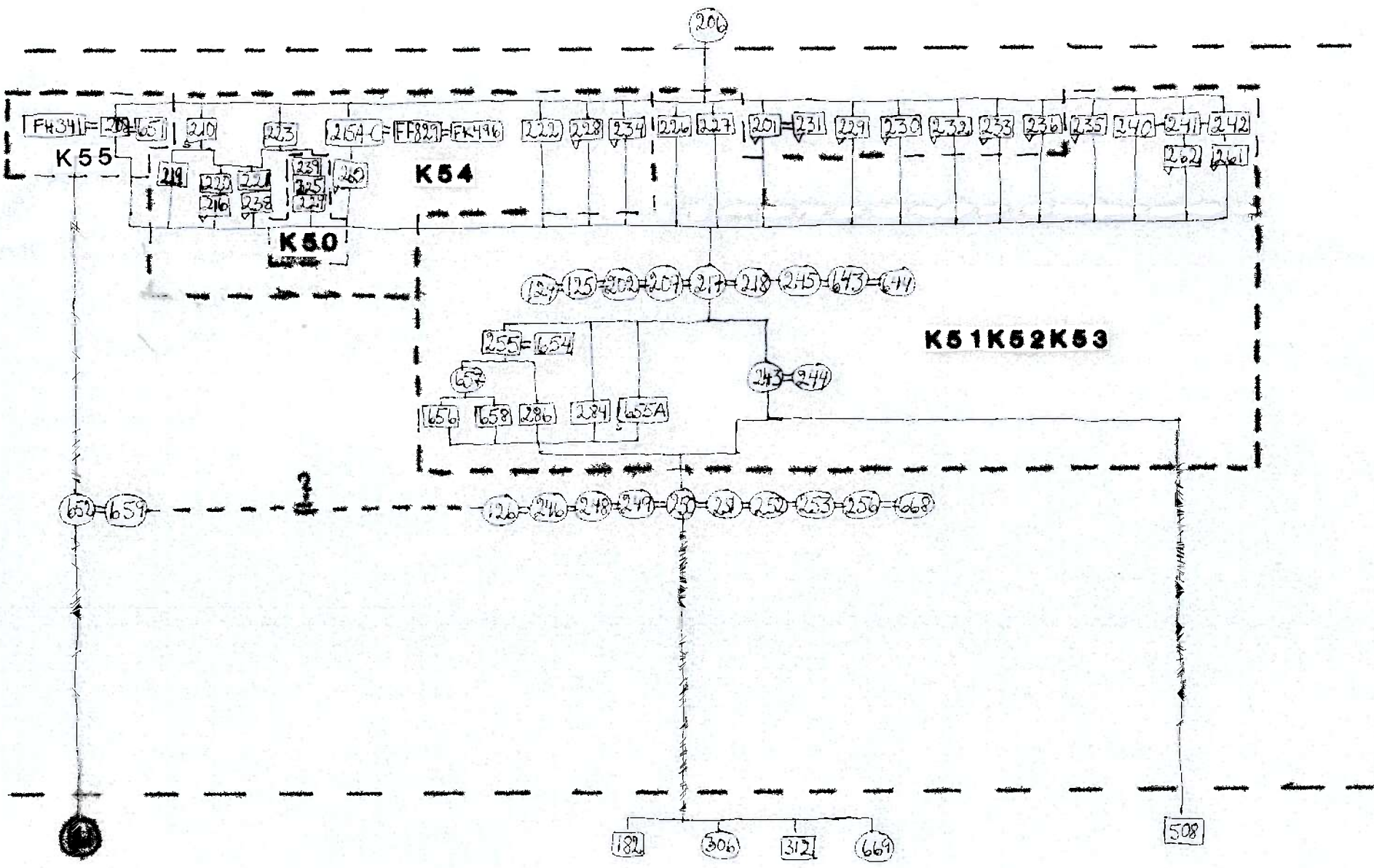

FIG. 19

FASE 8

FAS 9.Generell karakteristik, Fig. 20.

En mellanfas mellan två bebyggelsefaser och som bör betraktas i nära anslutning till dessa. Det som sker här är att träbroläggningen i västra delen av K15 respektive i K17 skiftas ut.

I den östra delen av fältet kunde ingenting knytas till denna mellanfas. Troligen har det där ej skett några större förändringar, eller också "startar" Fas 10 tidigare där. Vidare en del spritt träverk som troligen dumpats i området.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 21.

Alla konstruktioner låg över träflislagret 122=123=179=206=209=642B=666=FP122, vilket bör tyda på att området påförts massor efter branden. Kanske har intilliggande områden också berörts av branden och där har det först uppförts konstruktioner/bebyggelse och därifrån har man dumpat massor i FL, bl.a. träflis. Passagen har likaså fått ny träbroläggning för att kunna utnyttjas. Något senare, Fas 10, så bebyggs Fält FL igen.

Kan vidare endast påpekas att 206 var det första registrerade lagret under störningen orsakad av K14 i NV hörnet av Fält FL. Vidare att FP122 har kopplats till 209 utifrån keramikanalysen.

Jordlag i fas 9:

122=123=179=206=209=642B=666=FP122 B/K

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 20.

K56 - träbroläggning. Den omfattar 194, 196=198, 197, 199 och förekom i västra K15 och bestod av dragarna 197, 196=198 och 199 i N-S riktning, samt över dessa 194, plankor i Ö-V riktning. Ganska oregelbundet.

K57 - träbroläggning. Den omfattar 195=FH334 och förekom i K17 och bestod av brända plankor i Ö-V riktning. Här bör noteras att K17 i.o.m. K57 får en Ö-V rättning. Tidigare har den haft

en svagt VNV-ÖSÖ riktning. Den nya rättningen håller sig upp genom de moderna faserna.

K58 - diverse träverk. Den omfattar 181, 190=FF819, 191, 192 och förekom i Ruter K14 och K15, och bestod av träverk som antagits varit dumpat i området. Träverket låg i flera riktningar, men största delen i Ö-V. Här återfanns bl.a. 181 som kan ha utgjort en möbeldetalj eller liknande. 190, det ganska långa rundtimret, fortsätter i Fält FF som FF819. Dessutom förekom här halvklyvingen 191 och rundtimret 192.

Lagnr. utan någon bestämd funktion.

171, 183, 184, 185, 188, 200, 212, 213. Kan endast påpekas att stolpen 185 stod direkt under stolpen 34 i K70, Fas 12, och att stolpen 171 var bränd i toppen, samt att det i SV delen av stenkongregationen 188 förekom resterna av en kvarnsten.

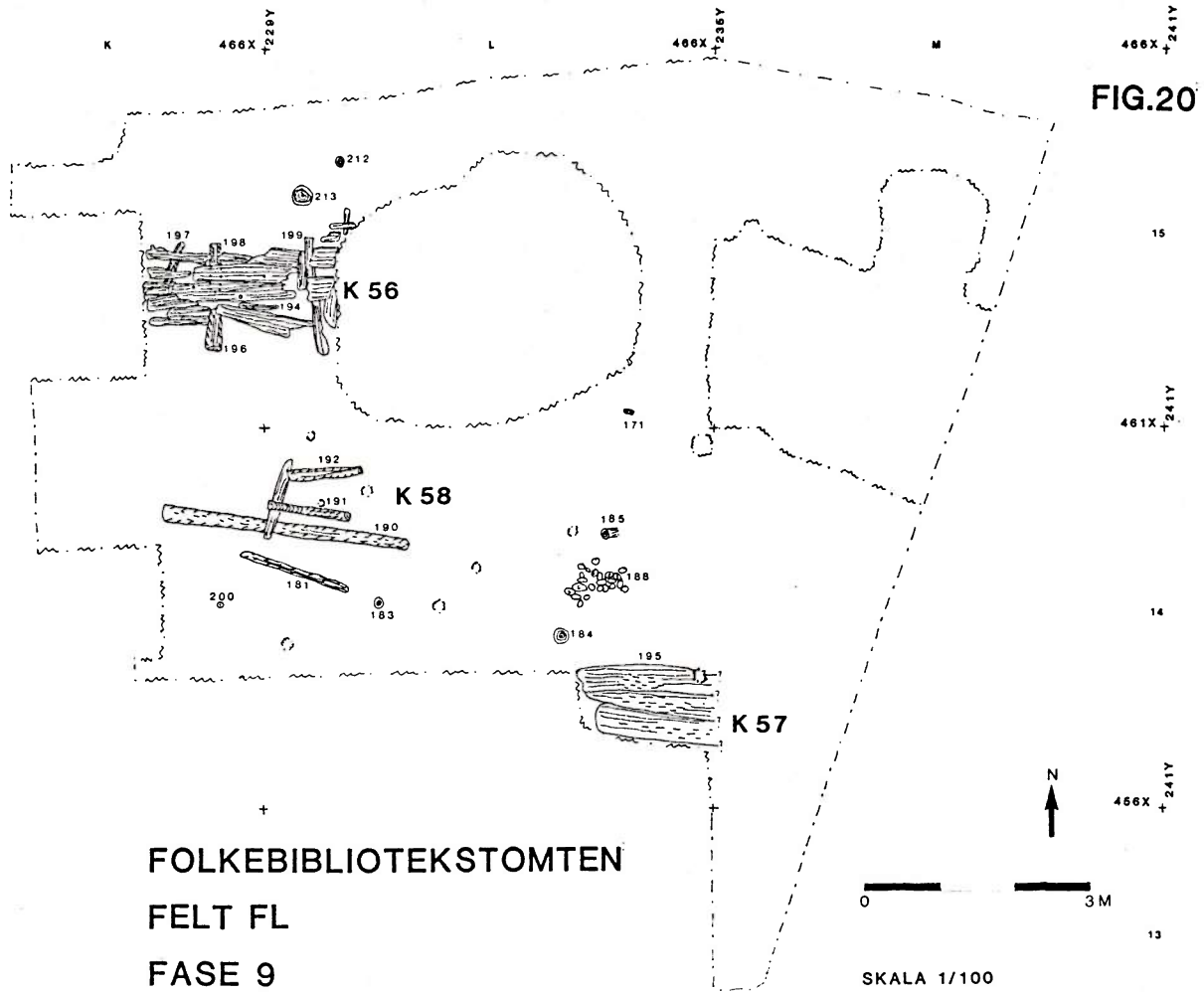
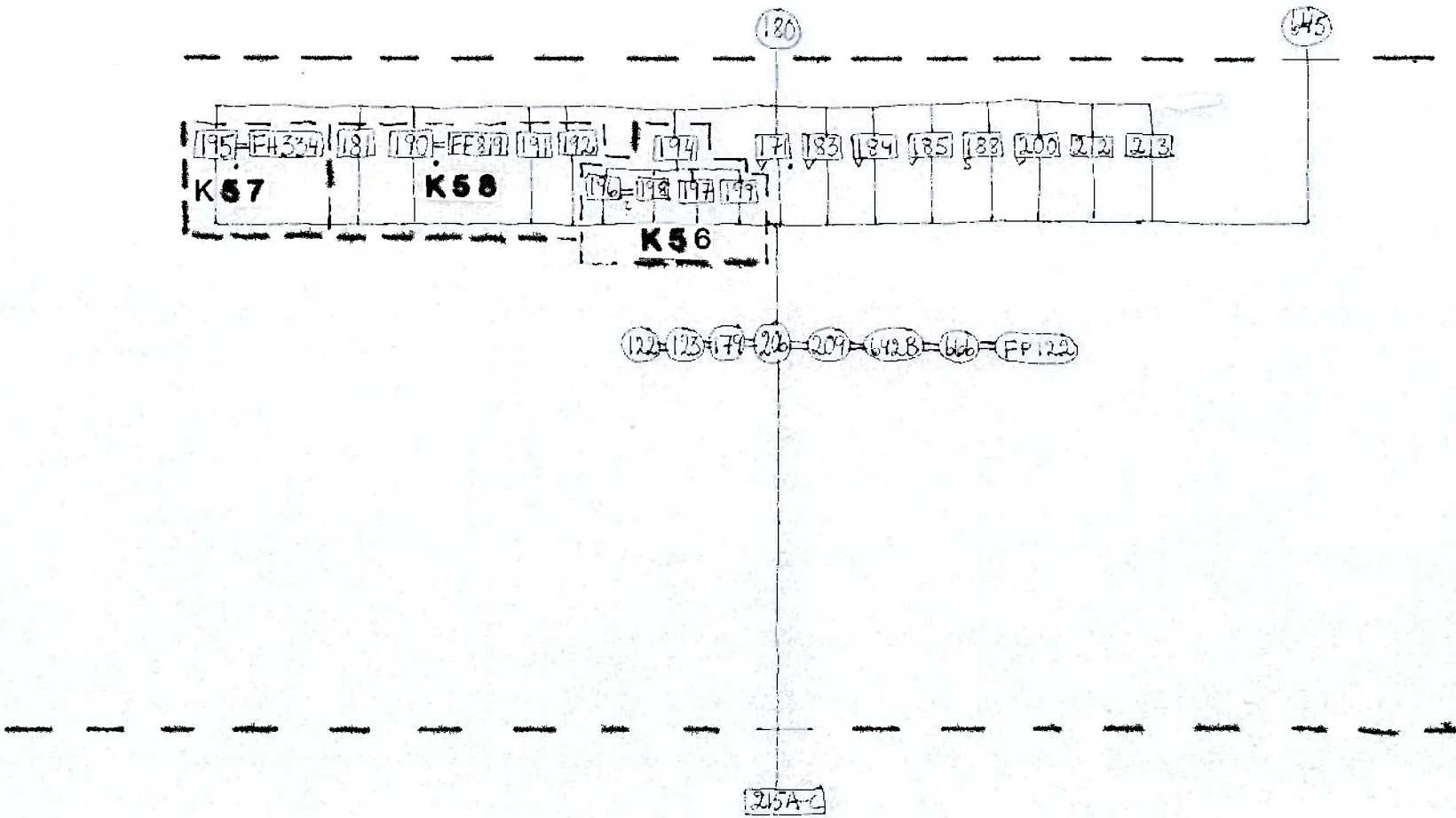

FIG.20

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
 FELT FL
 FASE 9

SKALA 1/100

• = test

FASE 9

FIG. 21

FAS 10.Generell karakteristik, Fig. 22.

Nu uppförs en byggnad i södra halvan av fältet och av vilken återstår en hel del träverk någorlunda in situ.

Ytterligare en konstruktion förekommer i östra delen av fältet, eventuellt resterna av en kollapsad byggnad. Den västra delen av K15 erhåller ny plankdekkning, samt antydan till en sådan förekommer i den östra delen. Vidare uppförs en byggnad i fältets norra hörn. Övriga delen av fältet är stört av diverse moderna nedgrävningar.

Även i denna fas verkar det förekomma ett passageområde i N-S riktning, här dock lite skevt.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 23.

Nästan alla konstruktioner i denna fas låg över 140=178=180=614=?619=625, ett träflislag, vilket får anses vara en medveten fundamentering, samt delvis en följd av att massor dumpats i området då det ej varit bebyggt på ett tag. I tillägg påpekas att 614 och 625 innehöll mycket sten.

137 vilket förekom i nära anslutning till konstruktionerna i NV hörnet var också ett träflislag, och är troligen att betrakta som det samma lagret som i övriga fältet. Skiljer sig endast ut genom sitt olika förhållande till konstruktionerna.

138 var en koncentration av kleberflis (jmf 177, Fas 12). Att det i anslutning till 129 i K64 förekom brandlag kan bero på att det ej påförts någon träflis i detta område efter branden i Fas 8 eller att allt röjts bort i samband med nybyggnation. 645 var vidare en orangeggul leraktig mossa som förekom under K64. Intill denna och överlagrande 645 förekom 637, sot, träkol samt sten.

Jordlag i fas 10:

137 B	637
138 A	645 D?/K
140=178=180=614=?619=625 B/K	677 G
632 B	

Konstruktionsbeskrivning.

K59 - byggnad. Den omfattar 70, 72, 82=167, 85, 86, 90, 91, 92, 112, 113, 144, 146, 147, 148, 150, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 186, och täckte större delen av fältets södra halva. K59 har troligen varit ca 4 x 4 m. Dess norra syllstock har helt fjärnats av moderna störningen respektive brunnen, 103 respektive K72. Den södra, 82, är delvis skadad av en modern källare, K76. Byggnadens västra syll, 159, vilar i sin norra ände på en syllsten. I öst var det ej möjligt att klart fastslå vilken av 146 respektive 147 som utgjort syll respektive första varvet i den laftade byggnaden. Detta då de pressats lika långt åt olika håll om det som antagits vara syllstenar i byggnaden, nämligen 112 och 113. Inne i byggnaden förekom ca 15 cm breda dragare i N-S riktning och på ojämt avstånd från varandra, 158, 91 och 85. Av dessa vilade 91 på stolpen 72, 85 på stolpen 144. Vidare stöttades golvet till väster om 85's norra del av intill varandra liggande rundtimmer respektive halvklyving, 86 respektive 155. Golvet i denna byggnad utgjordes av plankorna 92=148=150=156=157 och en del av dem var förbundna till dragarna medelst tråpluggar. Här ska även noteras att stabben 144, under dragaren 85, stod ca 20 cm högre än den senare, troligen en följd av sammansjunkning an byggnadens ursprungliga golvnivå. Kan vara ett tecken på att denna byggnad ursprungligen stått ett stycke över den dåtida marknivåen med den önskan att erhålla en mer luftig byggnad, eller bara för att skydda den mot fuktskador. 158 var bränd till skillnad från övrigt träverk, men då den låg direkt under 157 bör det vara frågan om sekundäranvänt träverk. Ytterligare en stolpe framkom i botten av byggnaden, 70. Alla stolpar står dock väldigt oregelbundet i förhållande till varandra inne i byggnaden. Både 91 och 159 har avtryck efter plankor.

Nästan allt träverk som ingick i K59 hade markant många och ganska tätliggande plugghål, troligen härrörande från att golvplankorna varit fästade till dragarna.

K60 - diverse träverk. Den omfattar 94, 95, 96, 99, 160, 161, 164, 165, 169, 193 och förekom väster om K59, och bestod av en del träverk som tolkats som rasmassor från den samme, eller dumpat material mellan byggnaden K59 och gatan, Fält FK. K60 antas

tillkomma mot slutet av fasen. Träverket har huvudsakligen en N-S riktning, och nästan alla var rundtimmer.

K61A,B - träbroläggningar. Den omfattar 42=FK109, 170, respektive 203, 204, 205, och förekom i västra respektive östra K15. I västra delen av K15 förekom underst dragarna 170 i N-S riktning, och över dessa 42, plankor i Ö-V riktning.

I östra delen av K15 förekom 205, en större sten, och över den 204, en plankstump, samt norr om dessa ytterligare en plankstump, 203, dvs. sparsamma rester.

K62 - träbroläggning. Den omfattar 151, 152, 153 och förekom i K17 och bestod av dragare i N-S riktning, 153, 152 och 151. De låg vidare i nära anslutning till vad som antagits vara södra syllstocken i K59, rundtimret 82.

K63 - byggnad eller träbroläggning? Den omfattar 135=136 och förekom i NV delen av fältet, och bestod av plankorna 135 i N-S och plankorna 136 i Ö-V riktning. De har antagits vara från en och samma konstruktion, bara det att 136 har sjunkit och/eller pressats ned p.g.a. moderna nedgrävningar. Plankorna antas härröra från en byggnad eller möjligen en träbrolagd gårdsplats, eller annat öppet område.

K64 - byggnad. Den omfattar 129, 174, 633, 635, 636 och förekom i fältets NÖ del. K64 var ganska störd av moderna nedgrävningar, särskilt dess västra del. Vidare var lagsituationen i norra delen av fältet mycket rörig i de yngre faserna något som försvårat tolkningarna. Så en del av det träverk som placerats i Fas 12 kan ha sitt ursprung redan i Fas 11. Byggnaden K64 har nu en N-S orientering, dvs. det är slut med den äldre fasernas vridning mot öst. K64 bestod i dess östra del av tre dragare i N-S riktning, först en utan konstruktionsnummer, därefter 635 och 636. Över dragarna vilade 633, plank i Ö-V riktning. Längre mot väst, i Rute L 15, förekom 129 och 174, vilka tolkats som fortsättningen på 633. 174's fasrelatering var problematisk då den saknade nivåangivelser. Att

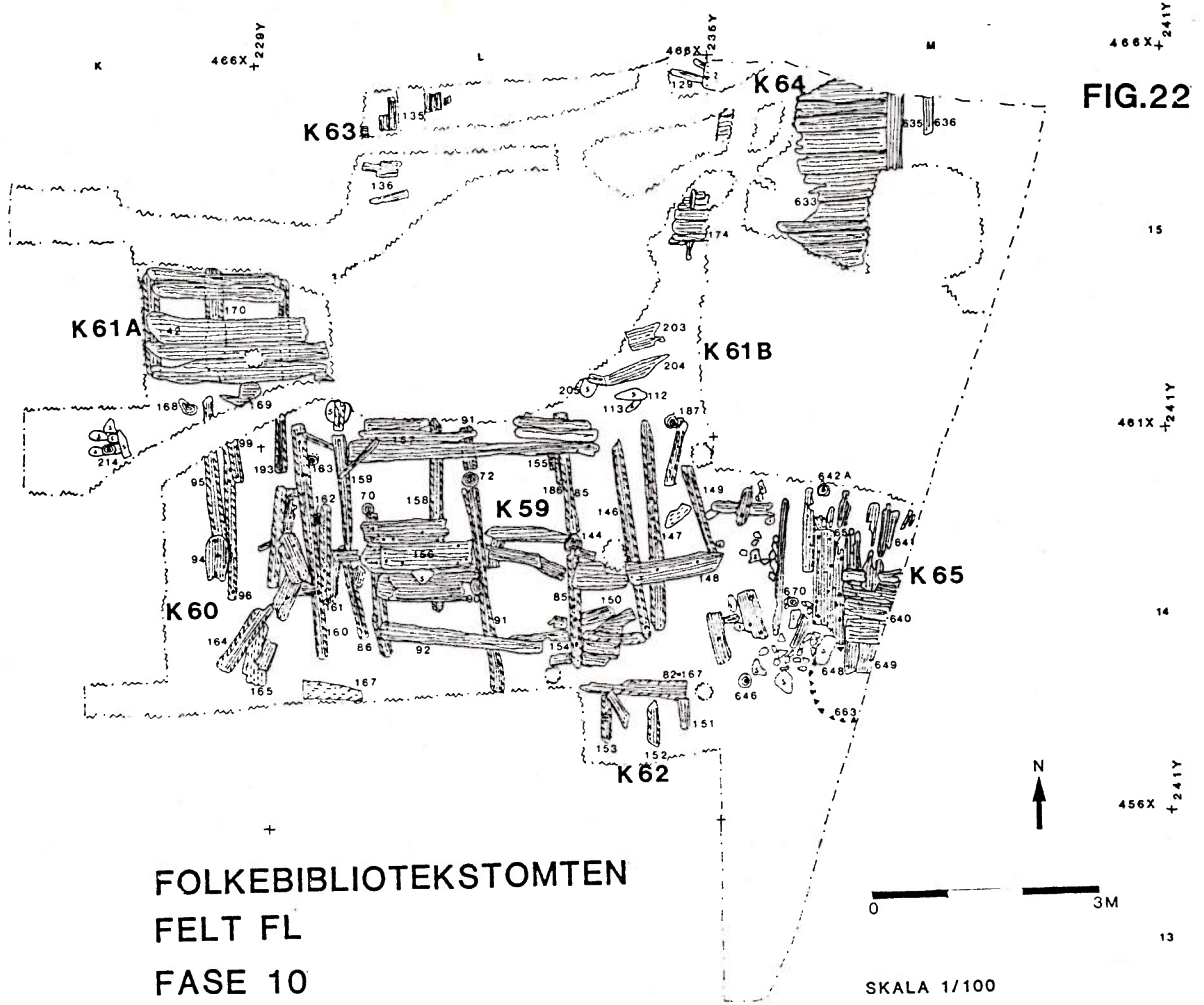
exempelvis 129 stoppar så tvärt i öst, beror troligen på att Rutorna L 15 och M 15 har undersökts under två skilda säsonger. Då inga plankor går öster om 635, samt betraktat utifrån lagförhållandena, så kan det ganska säkert fastslås att denna byggnad har haft mullbänk.

K65 - diverse träverk. Den omfattar 640, 641, 642A, 648, 649, 650, 663 och förekom i Rute M 14 och bestod av en ganska kraftig ansamling träverk som kan utgöra resterna av någon sammanrasad konstruktion. Underst och intill varandra låg 641, 648 och 649 i N-S riktning, och över dessa 640 i Ö-V riktning. 650 var en NV-SÖ gående plankor som låg under 640, samt över 648. Söder om denna träansamling förekom 663, en oval nedgrävning, ca 0,65 x 1 m. Kan vara resultatet av en uppgrävd stolpe, och kan då betraktas som från övergången till Fas 11.

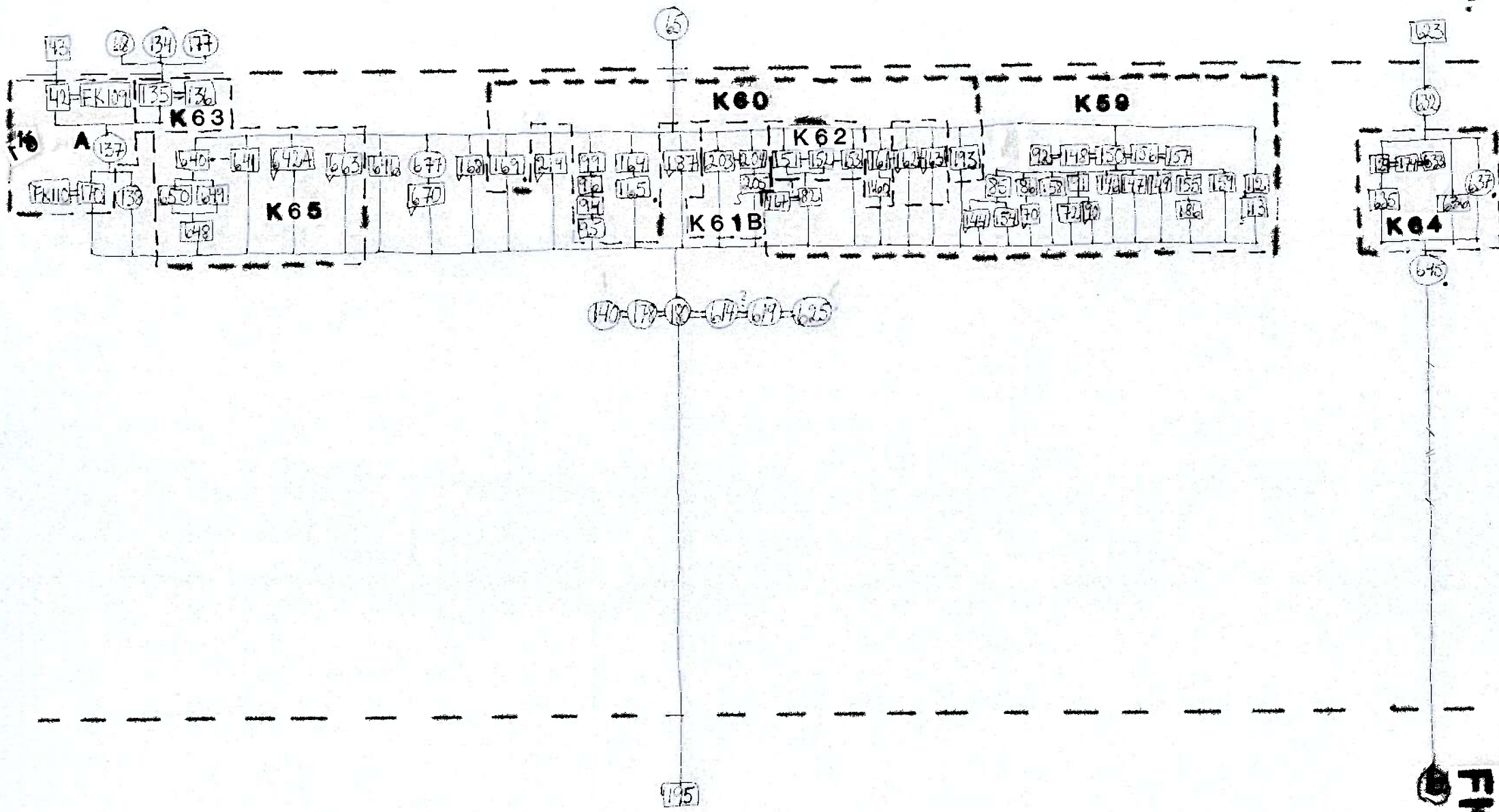
I K65's norra del stod stolpen 642A.

Lagnr. utan någon bestämd funktion.

89, 149, 162, 163, 168, 187, 214, 646, 670. Här kan endast påpekas att stolpen 187 hade ett urtag mot SV, en i detta sammanhang något oförklarlig riktning.

FASE 10

FIG. 23

FAS 11.Generell karakteristik, Fig. 24.

Även denna fas är att betrakta som en mellanfas, där troligen bebyggelsen från Fas 10 fortsätter i norra delen av fältet. Här ska dock noteras att fr.o.m. Fas 11, så är ej något dokumenterat i Rute M 15 då det maskinschaktades till en djupare nivå i denna del av fältet.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 25.

Nästan alla konstruktioner ligger här över 65=66=104=105=109=111=114=115=141=610=619, vilket var ett träflislag med lite varierande sammansättning.

I 66 kan nämnas att träverket kom först ca 10 cm ned i lagret väster om 229y och öster om detsamma på toppen av lagret.

Jordlag i fas 11:

65=66=109=111=114=115=141=619 B/K

621 D

629 B/K?

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 24.

K66 - byggnad. Den omfattar 67, 74, 75, 76, 77, 78, 84, 88, 97, 98, och utgör en ny byggnad som uppförs på samma plats och med samma riktning som den äldre K59 i Fas 10, dvs. i fältets södra halva. Eventuellt kan det endast vara frågan om utskiftning av golv och ej om någon ny byggnad. K66 hade två, troligen tre dragare i Ö-V riktning, 78 och 77, samt 98, NV om 78. 98 kan antingen vara löst liggande träverk eller också ha utgjort den skadade västra del av 78 och därmed en del av norra svillen i K66. Över detta kom en plankdekke i N-S riktning bestående av ganska breda plankor, 76. Halvklyvingen 84 gick också i Ö-V och kan vara resterna av en dragare, eller ett extra stöd för trägolvet, 76.

Stolpen 74 i SV kan ha haft som funktion att stötta 67 ut mot passageområdet. Ganska mitt i K66 låg vidare 88, ett löst

liggande träverk.

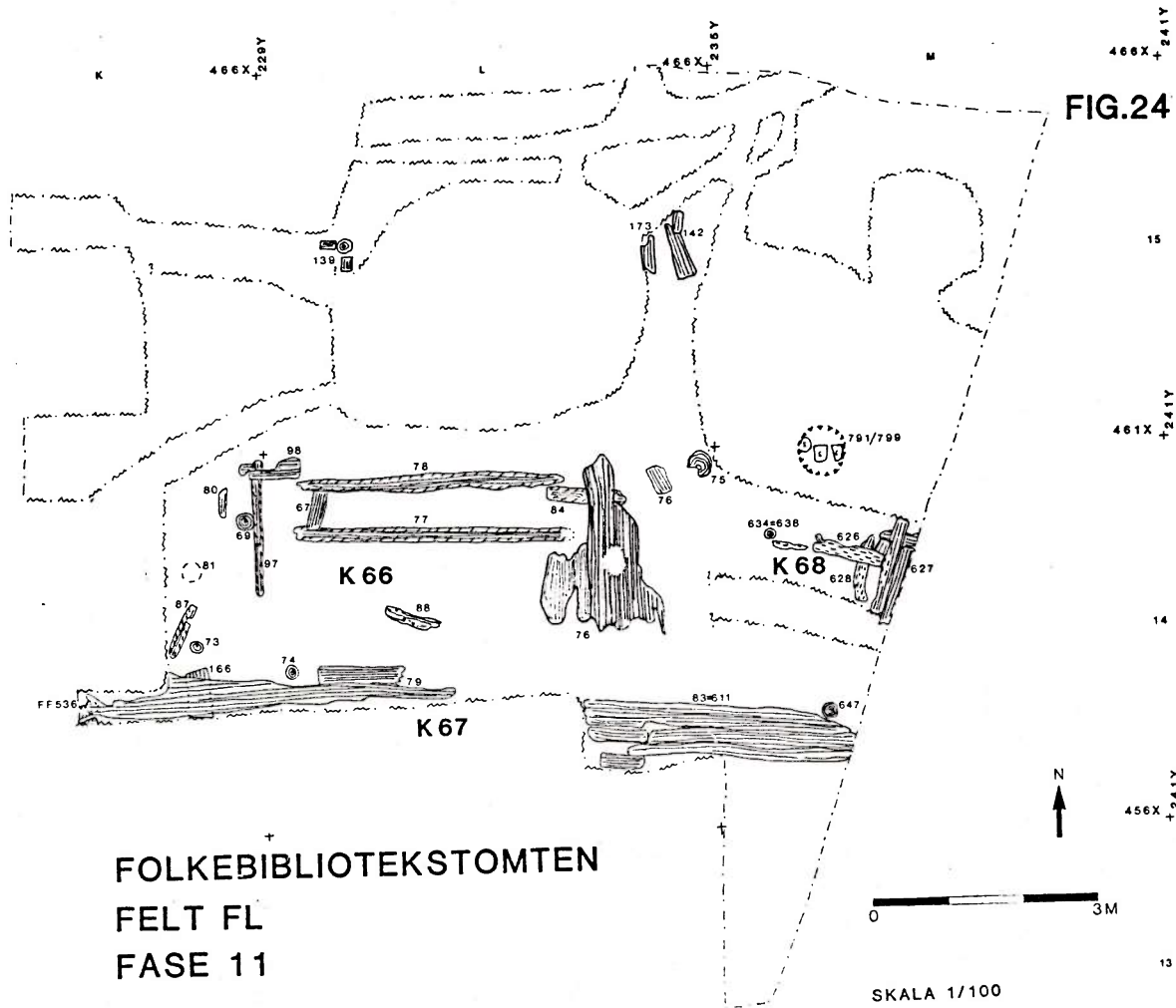
Stolpen 75 har förts upp här då den kan ha utgjort K66's NÖ hörn. Den hade för övrigt ett urtag mot SV. Dock osäker tolkning.

K67 - träbroläggning. Den omfattar 79=83=611, 166, 647, FF536 och förekom i K17, och nu i en längre sträckning mot väst än i de äldre faserna. K67 består av en ganska rejäl plankdekke i Ö-V riktning, bestående av 79, breda plankor. I väst vilar den på 166, två plankor, samt dessutom något över ett par rundtimmer, FF536, vilka sägs utgöra en gatunivå (se inberetning Fält FF). Vid 79's östra del stod stolpen 647 vilken kan fungerat som stöd, jmf 74 ovan.

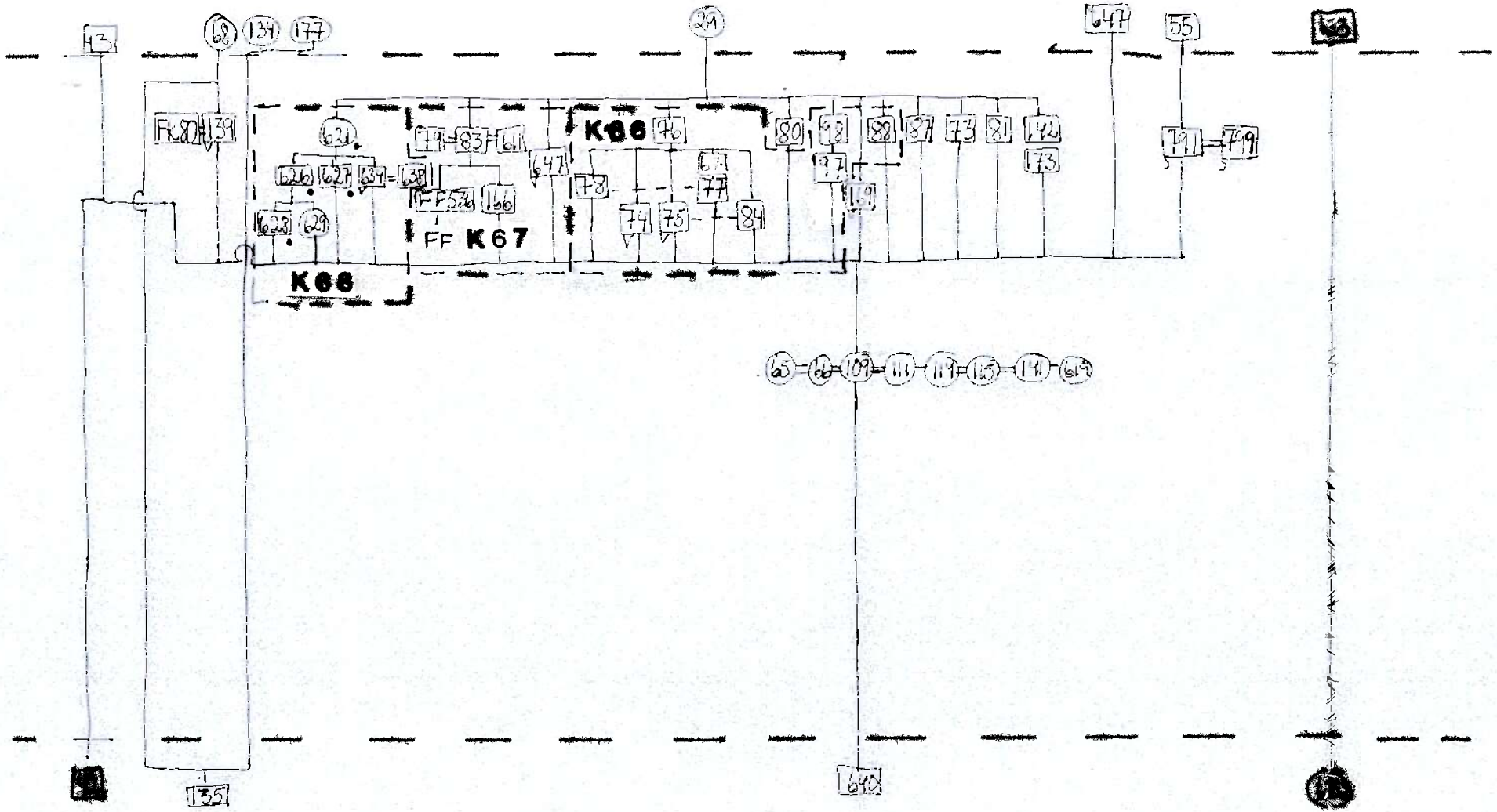
K68 - trägolv? Den omfattar 626, 627, 628, 634=638 och förekom i Rute M 14 och bestod av träverk som antas utgöra resterna av ett golv i en byggnad. K68 har åter tendensen med vridning mot NÖ, jmf passageområdet K17 som numera går i Ö-V riktning. Träverket är sammanfogat och tycks bilda hörnet i någon konstruktion. I K68's SV hörn förekom vidare 629, en lerkoncentration. Bjelken 626 sluttade mot norr och var kraftigt bränd samt dåligt bevarad, troligen en följd av moderna störningar. I närheten av den framkom en del bronsfragment. 628 var troligen en tillplattad bielke. För övrigt ej helt säkert om stolpen 634=638 stratigrafiskt hör hemma här.

Lagrar utan någon bestämd funktion.

69, 73, 80, 81, 87, 139=FK80, 142, 173, 791/799. Av dessa kan eventuellt 69 ha tillhört byggnaden K66, samt att stolphålet 790 var stort och kom i botten av den moderna störningen 55. 790 gick nästan helt ned i den sterila undergrunden, och bl.a. därmed var vanskelig att placera stratigrafiskt.

• = brake

FASE 11

FIG.25

FAS 12.Generell karakteristik, Fig. 26.

Till denna fas har samlats alla konstruktioner och ingrepp vilka bedömts vara av yngre datum. Detta innebär att det stundom kan vara ganska tjockt med situationer på vissa ytor då fasen ej finindelats.

Denna fas innehåller många moderna nedgrävningar som källare och rörledningsgröfter. Det verkar dock som om den tomtindelning vi observerat bl.a. i Fas 11, är oförändrad.

I NÖ hörnet av Fält FL förekom endast 623=630 en modern brunn, men detta är som nämnts ovan troligen en följd av avschaktningen.

Stratigrafisk beskrivning, Fig. 27.

Först kan nämnas att alla dessa nedgrävningar har orsakat hopsjunkningar och omrotningar av stratigrafin, samt svårigheter att knyta ihop de olika lagren. Det mesta får därför bli antaganden som bygger på likheter i lagsammansättningen.

Lagren var av mycket varierande slag, och särskilt de yngre av omrotad karaktär. Här går ej närmare in på respektive lag. Kan bara nämnas att utifrån keramiken så bör 30=610=613 då de innehöll skår från samma kruka. En fyndanalys i denna yngsta fas bör dock tas med förbeaktning p.g.a. att lagren var tunna och förekomsten av de många störningarna.

Jordlag i fas 12:

1	26=?61 K	107 K	FH78
2 K	28=30=610=613 B/K	110	FH80
3=614	29=64=618=620=624 D	117 B	FH928
6	31=619 D	177 A	FH939
9 K	38=621=622=623=624=625=626=627=628=629=630=631=632=633=634=635=636=637=638=639=640=641=642=643=644=645=646=647=648=649=650=651=652=653=654=655=656=657=658=659=660=661=662=663=664=665=666=667=668=669=670=671=672=673=674=675=676=677=678=679=680=681=682=683=684=685=686=687=688=689=690=691=692=693=694=695=696=697=698=699=700=701=702=703=704=705=706=707=708=709=710=711=712=713=714=715=716=717=718=719=720=721=722=723=724=725=726=727=728=729=730=731=732=733=734=735=736=737=738=739=740=741=742=743=744=745=746=747=748=749=750=751=752=753=754=755=756=757=758=759=760=761=762=763=764=765=766=767=768=769=770=771=772=773=774=775=776=777=778=779=780=781=782=783=784=785=786=787=788=789=790=791=792=793=794=795=796=797=798=799=800=801=802=803=804=805=806=807=808=809=810=811=812=813=814=815=816=817=818=819=820=821=822=823=824=825=826=827=828=829=830=831=832=833=834=835=836=837=838=839=840=841=842=843=844=845=846=847=848=849=850=851=852=853=854=855=856=857=858=859=860=861=862=863=864=865=866=867=868=869=870=871=872=873=874=875=876=877=878=879=880=881=882=883=884=885=886=887=888=889=890=891=892=893=894=895=896=897=898=899=900=901=902=903=904=905=906=907=908=909=910=911=912=913=914=915=916=917=918=919=920=921=922=923=924=925=926=927=928=929=930=931=932=933=934=935=936=937=938=939=940=941=942=943=944=945=946=947=948=949=950=951=952=953=954=955=956=957=958=959=960=961=962=963=964=965=966=967=968=969=970=971=972=973=974=975=976=977=978=979=980=981=982=983=984=985=986=987=988=989=990=991=992=993=994=995=996=997=998=999=1000=1001=1002=1003=1004=1005=1006=1007=1008=1009=1010=1011=1012=1013=1014=1015=1016=1017=1018=1019=1020=1021=1022=1023=1024=1025=1026=1027=1028=1029=1030=1031=1032=1033=1034=1035=1036=1037=1038=1039=1040=1041=1042=1043=1044=1045=1046=1047=1048=1049=1050=1051=1052=1053=1054=1055=1056=1057=1058=1059=1060=1061=1062=1063=1064=1065=1066=1067=1068=1069=1070=1071=1072=1073=1074=1075=1076=1077=1078=1079=1080=1081=1082=1083=1084=1085=1086=1087=1088=1089=1090=1091=1092=1093=1094=1095=1096=1097=1098=1099=1100=1101=1102=1103=1104=1105=1106=1107=1108=1109=1110=1111=1112=1113=1114=1115=1116=1117=1118=1119=1120=1121=1122=1123=1124=1125=1126=1127=1128=1129=1130=1131=1132=1133=1134=1135=1136=1137=1138=1139=1140=1141=1142=1143=1144=1145=1146=1147=1148=1149=1150=1151=1152=1153=1154=1155=1156=1157=1158=1159=1160=1161=1162=1163=1164=1165=1166=1167=1168=1169=1170=1171=1172=1173=1174=1175=1176=1177=1178=1179=1180=1181=1182=1183=1184=1185=1186=1187=1188=1189=1190=1191=1192=1193=1194=1195=1196=1197=1198=1199=1200=1201=1202=1203=1204=1205=1206=1207=1208=1209=1210=1211=1212=1213=1214=1215=1216=1217=1218=1219=1220=1221=1222=1223=1224=1225=1226=1227=1228=1229=1230=1231=1232=1233=1234=1235=1236=1237=1238=1239=1240=1241=1242=1243=1244=1245=1246=1247=1248=1249=1250=1251=1252=1253=1254=1255=1256=1257=1258=1259=1260=1261=1262=1263=1264=1265=1266=1267=1268=1269=1270=1271=1272=1273=1274=1275=1276=1277=1278=1279=1280=1281=1282=1283=1284=1285=1286=1287=1288=1289=1290=1291=1292=1293=1294=1295=1296=1297=1298=1299=1300=1301=1302=1303=1304=1305=1306=1307=1308=1309=1310=1311=1312=1313=1314=1315=1316=1317=1318=1319=1320=1321=1322=1323=1324=1325=1326=1327=1328=1329=1330=1331=1332=1333=1334=1335=1336=1337=1338=1339=1340=1341=1342=1343=1344=1345=1346=1347=1348=1349=1350=1351=1352=1353=1354=1355=1356=1357=1358=1359=1360=1361=1362=1363=1364=1365=1366=1367=1368=1369=1370=1371=1372=1373=1374=1375=1376=1377=1378=1379=1380=1381=1382=1383=1384=1385=1386=1387=1388=1389=1390=1391=1392=1393=1394=1395=1396=1397=1398=1399=1400=1401=1402=1403=1404=1405=1406=1407=1408=1409=1410=1411=1412=1413=1414=1415=1416=1417=1418=1419=1420=1421=1422=1423=1424=1425=1426=1427=1428=1429=1430=1431=1432=1433=1434=1435=1436=1437=1438=1439=1440=1441=1442=1443=1444=1445=1446=1447=1448=1449=1450=1451=1452=1453=1454=1455=1456=1457=1458=1459=1460=1461=1462=1463=1464=1465=1466=1467=1468=1469=1470=1471=1472=1473=1474=1475=1476=1477=1478=1479=1480=1481=1482=1483=1484=1485=1486=1487=1488=1489=1490=1491=1492=1493=1494=1495=1496=1497=1498=1499=1500=1501=1502=1503=1504=1505=1506=1507=1508=1509=1510=1511=1512=1513=1514=1515=1516=1517=1518=1519=1520=1521=1522=1523=1524=1525=1526=1527=1528=1529=1530=1531=1532=1533=1534=1535=1536=1537=1538=1539=1540=1541=1542=1543=1544=1545=1546=1547=1548=1549=1550=1551=1552=1553=1554=1555=1556=1557=1558=1559=1560=1561=1562=1563=1564=1565=1566=1567=1568=1569=1570=1571=1572=1573=1574=1575=1576=1577=1578=1579=1580=1581=1582=1583=1584=1585=1586=1587=1588=1589=1590=1591=1592=1593=1594=1595=1596=1597=1598=1599=1600=1601=1602=1603=1604=1605=1606=1607=1608=1609=1610=1611=1612=1613=1614=1615=1616=1617=1618=1619=1620=1621=1622=1623=1624=1625=1626=1627=1628=1629=1630=1631=1632=1633=1634=1635=1636=1637=1638=1639=1640=1641=1642=1643=1644=1645=1646=1647=1648=1649=1650=1651=1652=1653=1654=1655=1656=1657=1658=1659=1660=1661=1662=1663=1664=1665=1666=1667=1668=1669=1670=1671=1672=1673=1674=1675=1676=1677=1678=1679=1680=1681=1682=1683=1684=1685=1686=1687=1688=1689=1690=1691=1692=1693=1694=1695=1696=1697=1698=1699=1700=1701=1702=1703=1704=1705=1706=1707=1708=1709=1710=1711=1712=1713=1714=1715=1716=1717=1718=1719=1720=1721=1722=1723=1724=1725=1726=1727=1728=1729=1730=1731=1732=1733=1734=1735=1736=1737=1738=1739=1740=1741=1742=1743=1744=1745=1746=1747=1748=1749=1750=1751=1752=1753=1754=1755=1756=1757=1758=1759=1760=1761=1762=1763=1764=1765=1766=1767=1768=1769=1770=1771=1772=1773=1774=1775=1776=1777=1778=1779=1780=1781=1782=1783=1784=1785=1786=1787=1788=1789=1790=1791=1792=1793=1794=1795=1796=1797=1798=1799=1800=1801=1802=1803=1804=1805=1806=1807=1808=1809=1810=1811=1812=1813=1814=1815=1816=1817=1818=1819=1820=1821=1822=1823=1824=1825=1826=1827=1828=1829=1830=1831=1832=1833=1834=1835=1836=1837=1838=1839=1840=1841=1842=1843=1844=1845=1846=1847=1848=1849=1850=1851=1852=1853=1854=1855=1856=1857=1858=1859=1860=1861=1862=1863=1864=1865=1866=1867=1868=1869=1870=1871=1872=1873=1874=1875=1876=1877=1878=1879=1880=1881=1882=1883=1884=1885=1886=1887=1888=1889=1890=1891=1892=1893=1894=1895=1896=1897=1898=1899=1900=1901=1902=1903=1904=1905=1906=1907=1908=1909=1910=1911=1912=1913=1914=1915=1916=1917=1918=1919=1920=1921=1922=1923=1924=1925=1926=1927=1928=1929=1930=1931=1932=1933=1934=1935=1936=1937=1938=1939=1940=1941=1942=1943=1944=1945=1946=1947=1948=1949=1950=1951=1952=1953=1954=1955=1956=1957=1958=1959=1960=1961=1962=1963=1964=1965=1966=1967=1968=1969=1970=1971=1972=1973=1974=1975=1976=1977=1978=1979=1980=1981=1982=1983=1984=1985=1986=1987=1988=1989=1990=1991=1992=1993=1994=1995=1996=1997=1998=1999=2000=2001=2002=2003=2004=2005=2006=2007=2008=2009=2010=2011=2012=2013=2014=2015=2016=2017=2018=2019=2020=2021=2022=2023=2024=2025=2026=2027=2028=2029=2030=2031=2032=2033=2034=2035=2036=2037=2038=2039=2040=2041=2042=2043=2044=2045=2046=2047=2048=2049=2050=2051=2052=2053=2054=2055=2056=2057=2058=2059=2060=2061=2062=2063=2064=2065=2066=2067=2068=2069=2070=2071=2072=2073=2074=2075=2076=2077=2078=2079=2080=2081=2082=2083=2084=2085=2086=2087=2088=2089=2090=2091=2092=2093=2094=2095=2096=2097=2098=2099=2100=2101=2102=2103=2104=2105=2106=2107=2108=2109=2110=2111=2112=2113=2114=2115=2116=2117=2118=2119=2120=2121=2122=2123=2124=2125=2126=2127=2128=2129=2130=2131=2132=2133=2134=2135=2136=2137=2138=2139=2140=2141=2142=2143=2144=2145=2146=2147=2148=2149=2150=2151=2152=2153=2154=2155=2156=2157=2158=2159=2160=2161=2162=2163=2164=2165=2166=2167=2168=2169=2170=2171=2172=2173=2174=2175=2176=2177=2178=2179=2180=2181=2182=2183=2184=2185=2186=2187=2188=2189=2190=2191=2192=2193=2194=2195=2196=2197=2198=2199=2200=2201=2202=2203=2204=2205=2206=2207=2208=2209=2210=2211=2212=2213=2214=2215=2216=2217=2218=2219=2220=2221=2222=2223=2224=2225=2226=2227=2228=2229=2230=2231=2232=2233=2234=2235=2236=2237=2238=2239=2240=2241=2242=2243=2244=2245=2246=2247=2248=2249=2250=2251=2252=2253=2254=2255=2256=2257=2258=2259=2260=2261=2262=2263=2264=2265=2266=2267=2268=2269=2270=2271=2272=2273=2274=2275=2276=2277=2278=2279=2280=2281=2282=2283=2284=2285=2286=2287=2288=2289=2290=2291=2292=2293=2294=2295=2296=2297=2298=2299=2300=2301=2302=2303=2304=2305=2306=2307=2308=2309=2310=2311=2312=2313=2314=2315=2316=2317=2318=2319=2320=2321=2322=2323=2324=2325=2326=2327=2328=2329=2330=2331=2332=2333=2334=2335=2336=2337=2338=2339=2340=2341=2342=2343=2344=2345=2346=2347=2348=2349=2350=2351=2352=2353=2354=2355=2356=2357=2358=2359=2360=2361=2362=2363=2364=2365=2366=2367=2368=2369=2370=2371=2372=2373=2374=2375=2376=2377=2378=2379=2380=2381=2382=2383=2384=2385=2386=2387=2388=2389=2390=2391=2392=2393=2394=2395=2396=2397=2398=2399=2400=2401=2402=2403=2404=2405=2406=2407=2408=2409=2410=2411=2412=2413=2414=2415=2416=2417=2418=2419=2420=2421=2422=2423=2424=2425=2426=2427=2428=2429=2430=2431=2432=2433=2434=2435=2436=2437=2438=2439=2440=2441=2442=2443=2444=2445=2446=2447=2448=2449=2450=2451=2452=2453=2454=2455=2456=2457=2458=2459=2460=2461=2462=2463=2464=2465=2466=2467=2468=2469=2470=2471=2472=2473=2474=2475=2476=2477=2478=2479=2480=2481=2482=2483=2484=2485=2486=2487=2488=2489=2490=2491=2492=2493=2494=2495=2496=2497=2498=2499=2500=2501=2502=2503=2504=2505=2506=2507=2508=2509=2510=2511=2512=2513=2514=2515=2516=2517=2518=2519=2520=2521=2522=2523=2524=2525=2526=2527=2528=2529=2530=2531=2532=2533=2534=2535=2536=2537=2538=2539=2540=2541=2542=2543=2544=2545=2546=2547=2548=2549=2550=2551=2552=2553=2554=2555=2556=2557=2558=2559=2560=2561=2562=2563=2564=2565=2566=2567=2568=2569=2570=2571=2572=2573=2574=2575=2576=2577=2578=2579=2580=2581=2582=2583=2584=2585=2586=2587=2588=2589=2590=2591=2592=2593=2594=2595=2596=2597=2598=2599=2600=2601=2602=2603=2604=2605=2606=2607=2608=2609=2610=2611=2612=2613=2614=2615=2616=2617=2618=2619=2620=2621=2622=2623=2624=2625=2626=2627=2628=2629=2630=2631=2632=2633=2634=2635=2636=2637=2638=2639=2640=2641=2642=2643=2644=2645=2646=2647=2648=2649=2650=2651=2652=2653=2654=2655=2656=2657=2658=2659=2660=2661=2662=2663=2664=2665=2666=2667=2668=2669=2670=2671=2672=2673=2674=2675=2676=2677=2678=2679=2680=2681=2682=2683=2684=2685=2686=2687=2688=2689=2690=2691=2692=2693=2694=2695=2696=2697=2698=2699=2700=2701=2702=2703=2704=2705=2706=2707=2708=2709=2710=2711=2712=2713=2714=2715=2716=2717=2718=2719=2720=2721=2722=2723=2724=2725=2726=2727=2728=2729=2730=2731=2732=2733=2734=2735=2736=2737=2738=2739=2740=2741=2742=2743=2744=2745=2746=2747=2748=2749=2750=2751=2752=2753=2754=2755=2756=2757=2758=2759=2760=2761=2762=2763=2764=2765=2766=2767=2768=2769=2770=2771=2772=2773=2774=2775=2776=2777=2778=2779=2780=2781=2782=2783=2784=2785=2786=2787=2788=2789=2790=2791=2792=2793=2794=2795=2796=2797=2798=2799=2800=2801=2802=2803=2804=2805=2806=2807=2808=2809=2810=2811=2812=2813=2814=2815=2816=2817=2818=2819=2820=2821=2822=2823=2824=2825=2826=2827=2828=2829=2830=2831=2832=2833=2834=2835=2836=2837=2838=2839=2840=2841=2842=2843=2844=2845=2846=2847=2848=2849=2850=2851=2852=2853=2854=2855=2856=2857=2858=2859=2860=2861=2862=2863=2864=2865=2866=2867=2868=2869=2870=2871=2872=2873=2874=2875=2876=2877=2878=2879=2880=2881=2882=2883=2884=2885=2886=2887=2888=2889=2890=2891=2892=2893=2894=2895=2896=2897=2898=2899=2900=2901=2902=2903=2904=2905=2906=2907=2908=2909=2910=2911=2912=2913=2914=2915=2916=2917=2918=2919=2920=2921=2922=2923=2924=2925=2926=2927=2928=2929=2930=2931=2932=2933=2934=2935=2936=2937=2938=2939=2940=2941=2942=2943=2944=2945=2946=2947=2948=2949=2950=2951=2952=2953=2954=2955=2956=2957=2958=2959=2960=2961=2962=2963=2964=2965=2966=2967=2968=2969=2970=2971=2972=2973=2974=2975=2976=2977=2978=29		

Konstruktionsbeskrivning, Fig. 26.

K69 - trægolv eller träbroläggning. Den omfattar 49=FK163, 69, 121, 130, 131, 133, FK180. I norra delen av fältet förekom diverse träverk vilket det var svårt att se något system i, samt att stratifiera bl.a. då de flesta lagren här var mycket tunna. En hel del av träverket var bränt och kan tänkas vara samtida och eventuellt utgöra resterna av ett trægolv, en träbrolagd gårdsplats eller liknande. FK180 låg lägre än övriga, men det bör vara en följd av hopsjunkning in mot K72.

K70 - byggnad. Den omfattar 8=FK117, 32, 33=FK118, 34=FK59, 35, 36, 37, 37A, 39, 40, 41, 58, 59, 63, 93, och förekom i södra delen av fältet. Stenen 93 har antagits stötta K70's SÖ hörn och 36 ha utgjort dess östra avgränsning. Byggnaden kan dock ha fortsatt längre mot öst, men här är området så ödelagt av moderna nedgrävningar att denna del i tillfälle har ödelagts. I SV sägs byggnaden ha avgränsats ut mot gatan i.o.m. de stenar som förekom där.

32 var tre dragare i Ö-V riktning och på ca 1 - 1,5 m avstånd från varandra, vilka helt eller delvis hade pressats ned i underliggande träflislag, 28. Det kan också medvetet ha påförts träflis mellan dragarna för att förhindra golvdrag.

37 var två plankor som stöttade den mellersta respektive södra av dragarna och 37A, nästan norr om 93, kan ha stöttat en eventuell svillstock. Norr om den södra dragaren förekom 39, en koncentration med sten, kanske förstärkning av fundamenteringen, dränering, eller bara ett utkast. Likaså får stenarna 63 ses som ett stöd för dragarna 32. Dessa stenar antas vara sekundär-använda och komma från någon stenkonstruktion. Beskrivs ha varit flera men endast en återfanns inritad.

Mellan dragarna förekom stolparna 71 och 59, samt den vertikalt stående plankan, 60, av vilka 59 knyts till K70 som stöd för en av dragarna. Över detta följde numera ganska dåligt bevarade och tätliggande breda plankor i N-S riktning, 8=FK117. Vidare över delar av K70 förekom 10, en ca 10 cm tjock koncentration med brända ben. Kan härröra från byggnaden eller vara dumpade vid ett senare tillfälle. Likaså över golvet kom ett träflislagret, 11, vilket kan knyts till tidpunkten då byggnaden må ha varit i

funktion.

Ca 0,5 m öster om syllstenen 93, stod stolpen 58, vilken kan ha haft någon anknytning till K70. Ytterligare mot öst stod ännu en stolpe, 34=FH59, i vilken en N-S gående delvis bränd plank, 33=FH118, var infogad. 34 hade även ett urtag mot väst, men i denna förekom inget träverk. 34 kan ha haft något med K70 att göra, kanske utgjort stöd för svale eller liknande, men även ha utgjort en självständig konstruktion. Stolpen kan vara återanvänd, och därför ej ha haft användning för detta västra urtag. Om 33 och 34 däremot representerar en byggnad så bör denna ha fortsatt mot öst, i enlighet med äldre mönster i området. SÖ om 33 stod ytterligare en stolpe, 40, samt låg 41, en plank i Ö-V riktning, även de med osäker relatering.

K71 - byggnad. Den omfattar 25, 26 och förekom norr om K70 och bestod av en del i N-S gående stenar, 26, vilka tolkats som stöd för en svill, eller själv utgjort sådan, samt träplankor 25, i Ö-V gående riktning. Detta har tolkats som resterna av ett trögolv. 25 och 26 hade sjunkigt ganska djupt in mot den moderna störningen 103. 25 är dock yngre än K70, och det kan tänkas att dess södra del helt enkelt försvann vid avschaktningen. 25 kan vidare ha haft samband med stenläggningen 6 respektive 26, vilken även den låg över K70. (K25 och K26 förekom endast inritade på en dagboksskiss.)

K72, K73 - brunn med omgivande träbroläggningar. Den omfattar 100, 102=861 respektive 108, 143, 172, FK175, FK181, FK182, FK183, FK186, och förekom ca mitt i Rute L 15. K72 är en brunn och intill den förekom diverse träbroläggningar i flera skikt, K73. 108 antas vara äldst och samtida eller ungefär samtida med anläggandet av brunnen. Träbroläggningarna var vanskliga att skilja åt stratigrafiskt, bl.a. komplicerat av den hopsjunkning som ägt rum in mot K72, bl.a. orsakat av en yngre nedgrävning, 103 vilken ödelagt dess SV del och vilken gick helt ned till den sterila undergrunden. K72 var sinkad och kvadratisk, och numera fylld med 100=FK185, ett träflislag, samt omgavs av fyllmassorna FH947. Även K72 gick helt ned i den sterila undergrunden. Då 172 låg

direkt på 143 och bildade en hög mer än något som är medvetet utlagt, torde det härröra från någon intill brunnen kollapsad konstruktion, eller helt enkelt utgöra dumpade massor och då troligen efter det att brunnen gått ur funktion. Detta kan även gälla för FK175, FK182, FK183 och FK186, men här kan det förutom att röra sig om rester av träbroläggningar vara frågan om förstärkningar av eller överdäckningar av K72. Mellan de olika skikten träverk förekom tunna jordlag. Brunnen kan nämligen vid en tidpunkt ha täckts över, men överdekkningen kan ha ödelagts av yngre ingrepp. Slutligen kan bara påpekas att 104=105 kan vara massor från grävandet av K72.

Intill brunnen i öst stod stolpen FK181 vilken bör tolkas i anslutning till övrigt träverk omkring K72, utan att dess funktion kan närmare fastslås.

Även träverket 173 som förekom strax NÖ om K72, kan ha utgjort en del av en träbroläggning omkring brunnen.

K74 - källare. Den omfattar 48, 51, 281, 282, 283 och förekom i fältets NV hörn. K74 hade trägolv och väggar som var kraftigt bränd, 282 och 283 respektive 281. Vidare har stolpen 51 ansetts utgöra en del av källaren, bl.a. då den var bränd. Men då den stod helt på kanten, kan den vara äldre och först bränd efter den gått ur funktion. Helt i botten förekom FH939, vilket troligen är ett brandpåverkat växtlag. Över det följde brandlagret, FH938.

K75 - modern kabelgröft. Den omfattar 14=FK188, 15=FK189 och förekom i fältets NV hörn, se vidare inberetning Fält FK .

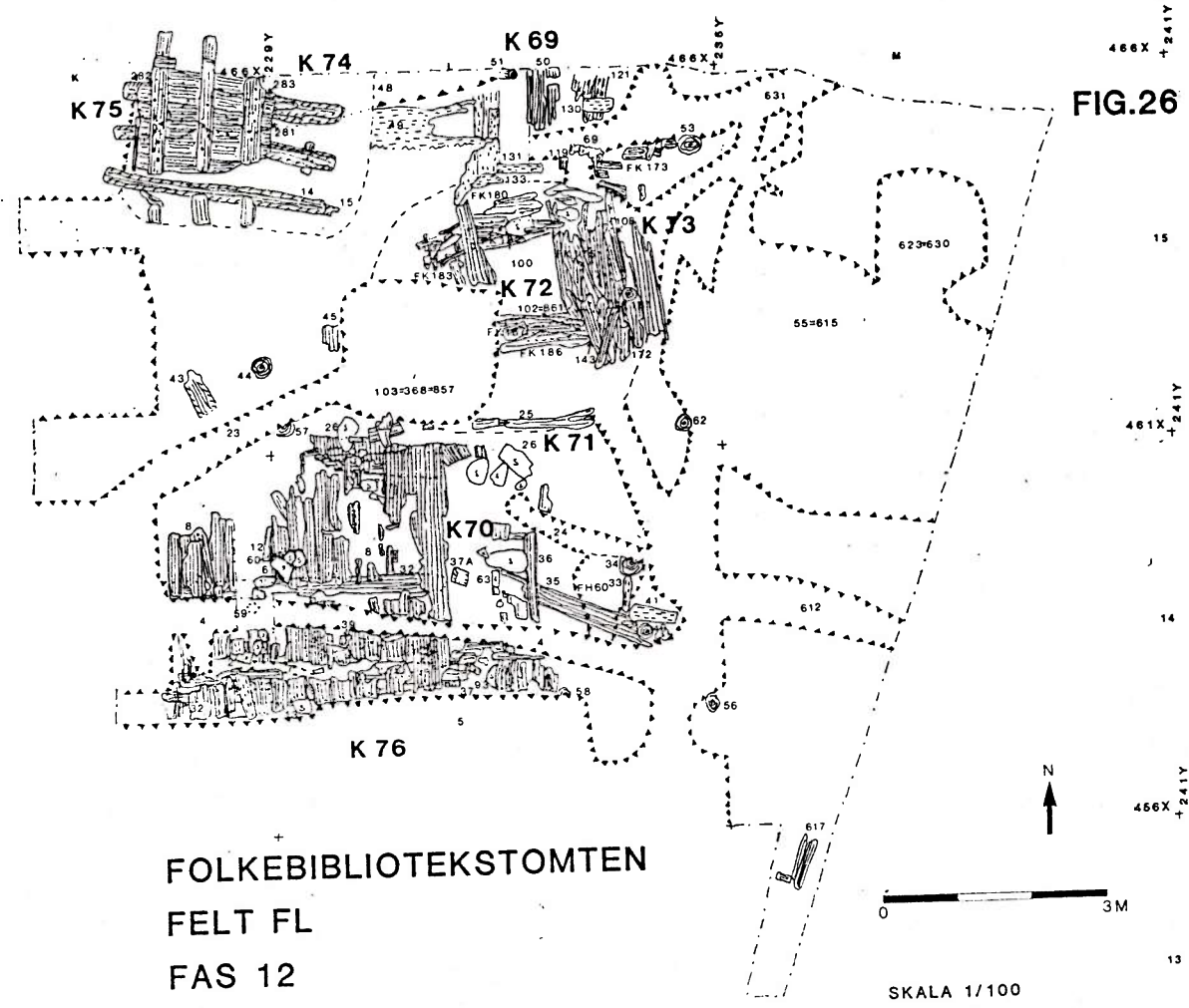
K76 - modern källare. Den omfattar 5 och förekom i fältets södra del och orsakar störning nästan helt till den sterila undergrunden.

Lagrar utan någon bestämd funktion.

4=FH3, 7, 23, 24, 43=FK192, 44=FK177, 50, 53, 55=615=FK177, 752=807A, 56=FH136, 57, 62, 612, 617, 623=620

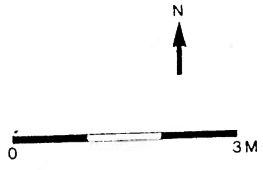
12, 13, 19, 23, 24, 43=FK94, 44=FK177, 45, 56=FH136, 57, 60, 62, 71, 103=368=857, 187. Vidare ödelades från 1700-1800-

talet, vilka gick nästan helt ned till den sterila undergrunden, se FK19 respektive FK56. Kan även påpekas att stolpen 57, förekom ca 5 m väster om stolpen 62, och att detta kan markera en gräns. Men om det är norr-gräns för K8, eller markerar SÖ respektive SV hörnet i andra numera försvunna konstruktioner var ej möjligt att fastslå. Här kan också påpekas att K43's placering är något osäker då den förflyttats av misstag av en maskin.

FOLKEBIBLIOTEKSTOMTEN
 FELT FL
 FAS 12

FIG.26

SKALA 1/100

466X +241Y
 15
 461X +241Y
 14
 466X +241Y
 13

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>
1	12	41	12	81	11	121	12
2	12	42	10	82	10	122	9
3	12	43	12	83	11	123	9
4	12	43A 44	12 12 F	84	11	124	8
5	12	45	12	85	10	125	8
6	12	46	12	86	10	126	8
7	12	47	12	87	11	127	7
8	12	48	12	88	11	128	12
9	12	49	12	89	11 F	129	10
10	12	50	12	90	10	130	12
11	12	51	12	91	10	131	12
12	12	52	12	92	10	132	12
13	12	53	12	93	12	133	12
14	12	54	12	94	10	134	12
15	12	55	12	95	10	135	10
16	12	56	12	96	10	136	10
17	12 F	57	12	97	11	137	10
18	12	58	12	98	11	138	10
19	12	59	12	99	10	139	10
20	12	60	12	100	12	140	10
21	12	61	12	101	11 F	141	11
22	12	62	12	102	12	142	11
23	12	63	12	103	12	143	12
24	12	64	12	104	12	144	10
25	12	65	11	105	12	145	10 F
26	12	66	11	106	12	146	10
27	12 F	67	11 F	107	12	147	10
28	12	68	12	108	12	148	10
29	12	69	11	109	11	149	10
30	12	70	10	110	12	150	10
31	12	71	12	111	11	151	10
32	12	72	10	112	10	152	10
33	12	73	11	113	10	153	10
34	12	74	11	114	11	154	10
35	12	75	11	115	11	155	10
36	12	76	11	116	12	156	10
37	12	77	11	117	12	157	10
37A 38	12 12	78	11	118	12	158	10
39	12	79	11	119	12	159	10
40	12	80	11	120	12	160	10

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>
161	10	201	8	241	8	281	12
162	10	202	8	242	8	282	12
163	10	203	10	243	8	283	12
164	10	204	10	244	8	284	8
165	10	205	10	245	8	285	7
166	11	206	9	246	8	286	8
167	11	207	8	247	7	287	7
168	10	208	8	248	8	288	7
169	10	209	9	249	8	289	6
170	10	210	8	250	8	290	7
171	9	211	8 F	251	8	291	7
172	12	212	9	252	8	292	7
173	11	213	9	253	8	293	7
174	10	214	10	254	7	294	7
175	12	215A-C	8	255	8	295	6
176	12	216	8	256	8	296	6
177	12	217	8	257	7	297	6
178	10	218	8	258	7	298	6
179	9	219	8	259	7	299	6
180	10	220	8	260	8	300	6
181	9	221	8	261	8	301	7
182	7	222	8	262	8	302	6
183	9	223	8	263	7	303	6
184	9	224	8	264	7	304	6
185	9	225	8	265	7	305	7
186	10	226	8	266	7	306	7
187	10	227	8	267	7	307	7
188	9	228	8	268	7	308	6
189	9 F	229	8	269	7	309	6
190	9	230	8	270	7	310	7
191	9	231	8	271	7	311	6
192	9	232	8	272	7	312	7
193	10	233	8	273	7	313	6
194	9	234	8	274	7	314	6
195	9	235	8	275	7	315	6
196	9	236	8	276	7	316	6
197	9	237	7	277	7	317	6
198	9	238	8	278	7	318	5
199	9	239	8	279	7	319	6
200	9	240	8	280	7	320	6

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
321	6	361	4	401	5 F	441	5
322	6	362	2	402	5	442	4
323	5	363	4	403	5	443	2
324	6	364	2	404	5	444	3
325	6	365	2	405	5	445	3
326	7	366	4	406	5	446	3
327	6	367 A,B	2	407	5	447	4
328	6	368	12	408	5	448	4
329	6	369	2	409	5	449A,B	4
330	6	370	2	410	5	450A,B	5
331	6	371	2	411	5	451	5 F
332	6	372	2	412	5	452A,B	2
333	6	373	2	413	5	453	4
334	6	374	4	414	5	454	4
335	6	375	4	415	5	455	3
336	5	376	4	416	5	456	2
337	5	377	4	417	5	457	4
338	5 F	378	4	418	5	458	4
339	6	379	2	419	5	459	4
340	6	380	2	420	5	460	4
341	6	381	4	421	5	461	4? F
342	6	382	4	422	5	462	2
343	6	383	4	423	5	463	4
344A,B	2	384	2	424	5	464	4
345	4	385	4	425	5	465	4
346	6	386	5	426	5 F	466	2
347	4	387	5	427	5	467	4
348	6	388	5	428	5	468	4
349	6	389	5	429	5	469	4
350	6	390	5 F	430	5	470	4
351	5	391	5	431	5	471	4
352	5	392	5	432	5	472	2
353A,B	2	393	5 F	433	5	473	2
354	5	394	5 F	434	5	474	2
355	4	395	5 F	435	5	475	4
355A	4						
356	5	396	5	436	5	476	3
357	5	397	5	437	5	477	3
358	5	398	5	438	5	478	3
359	5	399	5	439	5	479	2
360	5	400	5	440	5	480	2

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
481	2	521	4	561	3	601	1
482	4 F	522	3 F	562	2	602	1
483	4 F	523	2	563	3	603	1
484	4 F	524	4	564	1	604	1
485	4	525	4	565	1	605	1
486	4	526	4 F	566	3	606	2
487	4	527	4	567	2	607	1
488	4	528	4 F	568	2	608	1
489	4	529	4	569	3	609	1
490	4	530	4 F	570	3	610	12
491	4	531	2	571	2	611	11
492	4	532	4	572	2	612	12
493	4	533	3	573	2	613	12
494	4 F	534	4	574	3	614	10
495	4 F	535	4	575	3	615	12
496	4	536	4	576	2	616	12
497	4	537	4	577	1	617	12
498	4	538	5	578	1	618	12
499	4	539	4	579	1	619	11
500	4	540	1	580	2	620	12
501	2	541	4	581	2	621	11
502	2	542	3	582	2	622	12 F
503	2	543	4	583	1	623	12
504	2	544	1	584	1	624	12
505	2	545	1	585	2/3? F	625	10
506	2	546A-P	4	586	1	626	11
507	2	547	4 F	587	1	627	11
508	7	548	4 F	588	1	628	11
509	4	549	4 F	589	1	629	11
510	4	550	4	590	1	630	12
511	4	551	4	591	1	631	12
512	4	552	3	592	1	632	10
513	4	553	4	593	2	633	10
514	4	554	3	594	2	634	11
515	4	555	3	595	1	635	10
516	4	556	4 F	596	1	636	10
517	4	557	3	597	1	637	10
518	1	558	2	598	1	638	11
519	4	559	2 F	599	1	639	11 F
520	4	560	3	600	1	640	10

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasenr.</u>
641	10	681	6	721	5	761	3
642 A	10	682	6	722	5	762	2
642 B	9						
643	8	683	7	723	4	763	3
644	8	684	6	724	5	764	3
645	10	685	6	725	5	765	3
646	10	686	6	726	4	766	2
647	12	687	6	727	4	767	3
648	10	688	6	728	5	768	2
649	10	689	6	729	4	769	4
650	10	690	5	730	4	770	4
651	8	691	4	731	3	771	2
652	8	692	6	732	5	772	2
653	6	693	6	733	4	773	4
654	8	694	4	734	4	774	(utgår)
655 A	8	695	4	735	4	775	2
655 B	2						
656	8	696	2	736	4	776	2
657	8	697	4	737	4	777	3
658	8	698	4	738	4	778	3
659	8	699	3	739	4	779 A,B	2
660	7	700	6	740	4	780	3
661	7	701	6	741	4	781	3
662	7	702	4	742	3	782	3
663	10	703	6	743	3	783 A-D	2
664	7	704	6	744	2	784	2
665	7	705	6	745	2	785	2
666	9	706	6	746	2	786	3
667	7	707	6	747	4	787	2
668	8	708	5	748	3	788	2
669	7	709	5	749	3	789	1
670	10	710	5	750	3	790	12
671	7	711	5	751	3	791	11
672	7	712	5	752	12	792	2
673	6	713	5	753	3	793	2
674	7	714	5	754	3	794	2
675	7	715	5	755 A	2	795	2
				755 B	5		
676	7	716	6	756	4	796	2
677	10	717	5	757	2	797 A,B	2
678	6	718	5	758	2	798	2
679	6	719	5	759	3	799	11
680	6	720	5	760	3	800	2

<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>	<u>Lagnr.</u>	<u>Fasnr.</u>
801	1	841	1	881		921	
802	1	842	1	882		922	
803	1	843	1	883		923	
804	1	844	1	884		924	
805	1	845	3	885		925	
806	2	846	1	886		926	
807	2	847	1	887		927	
807A	12						
808	1	848	1	888		928	
809	1	849	1	889		929	
810	1	850	1	890		930	
811	2	851	12	891		931	
812	2	852	1	892		932	
813	1	853	1	893		933	
814A-C	1	854	1	894		934	
815	1	855	1	895		935	
816	1	856	1	896		936	
817	1	857	12	897		937	
818	1	858	1	898		938	
819	1	859	1	899		939	
820	1	860	1	900		940	
821	1	861	12	901		941	
822	1	862	1	902		942	
823	2	863		903		943	
824	1	864		904		944	
825	1	865		905		945	
826	1	866		906		946	
827	1	867		907		947	
828	2	868		908		948	
829	1	869		909		949	
830	1	870		910		950	
831	1	871		911		951	
832A-D	1	872		912		952	
833	1	873		913		953	
834	1	874		914		954	
835	1	875		915		955	
836	1	876		916		956	
837	1	877		917		957	
838	1	878		918		958	
839	1	879		919		959	
840	1	880		920		960	

Anmärkningar.

Följande konstruktioner har ej kunnat återfinnas inritade:
322, 350, 384, 391 (dock verbalt beskriven som under 388), 421
(under 420?), 425, 427, 461, 499 (sades ligga vinkelrätt mot 344A,B),
672 (troligen endast glömt numrera på ritning, men verbalt beskriven),
847, 856, FK149, FK176, FH915, FH917 (de båda sista beskrivs verbalt
som i östra kanten av Rute K 14).

K 538 var troligen felnumrerad på 1:20-plan, som K 535.

Alla FH-konstruktioner har ej ritats in, hänvisas till inbeteckningen för Fält FH.

Eventuella fynd från 22.08.74 märkta L 54 ska ändras till
L 128.

K 655 var dubbelnumrerad.

655A = stenar i Fas 8

655B = stabbe i Fas 2

HITTIL UTKOMMET:

- Meddelelser nr.1 1985 Prosjektprogram (utsolgt).
- Meddelelser nr.2 1986 Olavskirkens kirkegård. Human-
osteologisk analyse og fase-
inndeling, n.kr 40,-.
- Meddelelser nr.3 1986 Stratigrafisk analyse. Delfelt FE
og FF, n.kr 50,-.
- Meddelelser nr.4 1986 Stratigrafisk analyse. Delfelt FA,
FT og FU, n.kr 70,-.
- Meddelelser nr.5 1986 Stratigrafisk analyse. Delfelt
FG-v, FM og FK, n.kr 50,-.
- Meddelelser nr.6 1986 Naturforhold på Nidarneset. En
vegetasjonshistorisk rekonstruk-
sjon, n.kr 35,-.
- Meddelelser nr.7 1986 Stratigrafisk analyse. Delfelt FJ,
FN og FW, n.kr 50,-.
- Meddelelser nr.8 1986 Runefunna: Ei kjelde til handelen
si historie, n.kr 40,-.

+ nr 9

FALT FL

FALT FH